IMPRIMATUR.

Isaac Barrow, Procan.
Joseph Beaumont, Reg. Prof.
Thomas Holbech, S.T.P. Mr. Coll. *Emman.*
Jacobus Duport, Coll. *Magd.* Præfectus.

Julii 3. 1676.

IMPRIMATUR.

Isaac Barrow, Procan.
Joseph Beaumont, Reg. Prof.
Thomas Holbech, S.T.P. Mr. Coll. *Emman.*
Jacobus Duport, Coll. *Magd.* Præfectus.

Julii 3. 1676.

An — 18 — 5635 — XVIII. 12. 18

Αὐλιηθηκὸπλεγν.

XVII. 12. 28

SIVE

ESTHERÆ HISTORIA,

Poeticâ Paraphrasi ídque Græco Carmine, cui Versio Latina opponitur, Exornata:

Unà cum

Scholiis seu Annotationibus Græcis;

IN QUIBUS

(Ad SACRI TEXTUS Dilucidationem)

Præter alia non pauca,

Gentium Orientalium Antiquitates, Moresque reconditiores proferuntur.

Additur

PARODIA HOMERICA

de eâdem hâc Historiâ.

ACCESSIT

INDEX Rerum & Verborum copiosissimus.

AUTHORE

JOSUA BARNES,

Coll. Emm. apud Cant. Socio.

LONDINI: Typis *MC.* impensis Authoris.

CIↃ IↃC LXXIX.

130.87

Reverendo admodùm in CHRISTO

PATRI AC DOMINO

D. JOHANNI

Episcopo *Rossensi*,

Decano *Westmonasterien*si, & Eleemosynarcho

REGIO,

Honoratissimo suo Patrono.

Reverende Præsul,

Septem jamdudum libellos uno volumine congestos manibus tuis commendavi; quos omnes cùm benignè exceperis Tuóque Nomine non es dedignatus, fidentiùs jam favorem tuum huic Unico conciliatum fore spero: Præsertim cùm & ipse partem sumptûs benè magnam in ejus editionem contuliſti. Si librorum quidem numero beneficia tua æquanda putarem,

pro

pro septem illis, quos tunc temporis obtuleram, septies nunc septem offerre deceret. Sed tantulo ingenio nequaquam fas est singula tantarum Virtutum vestigia assequi: Namque etsi numerus *non usque adeò sit collatu difficilis, at Gravitati Tuæ par invenire* pondus, *id profectò multò majoris esset negotii; quo tamen quicquid caret, ineptè nimis & incongruè* R.D.T. *sese exhibere dicatur.*

Mihi certè, præsertim ex quo rectiùs judicare valuerim, id in votis erat, ut missō numero, pondus *unicè exquirerem: Quod licet in Poetico Thesauro rariùs deprehendas; in hoc tamen, quod vides, Poemate, nonnihil fortè ejusmodi agnoscet candidus rerum æstimator. Materia est prorsùs nova, hoc est, à nemine hactenùs, quod sciam, aut saltem non supra æmulationem, libata: Stylus, si non omninò Homericus, ut ad Homerici tamen carminis majestatem quàm proximè accederet, diligentèr curavi; Opus ità Poeticis blandimentis refertum, ut Divinæ Veritati maximum & supremum locum relinquat. Quibus & Callimacheiam illam Virtutem adjicere audebo, Brevitatem. Sed nec hæc tantum in se momenti habent,*

habent, quantum Academiæ hujus Procancellarii Collegiique Nostri Magistri Doctoris Thomæ Holbechii *largissima & stupenda planè indulgentia; quâ & ipse magnificè hujus Operis editionem promovit, aliorúmque liberalitati promovendam commendavit; cùm alitèr non hâc luce tantùm sed, qui æquè charus est, vultu tuo æternùm foret carituru. Illósque profectò omnes honoris causâ hìc simul nominare vellem; nî opportuniorem singulos memorandi locum ad finem sepositissem. Et hinc puto satis mihi præsidii contra Criticorum morsus & lividos ungues accessurum, quòd hicce libellus, ut à solo tuo nomine felicitèr auspicatur, sic ab illorum catalogo honorabile invenit Τέλος. Atque ità perpetuâ tot tantorúmque Virorum authoritate à capite, quod aiunt, ad calcem armatur.*

Sed nè hæc quidem omnia tantum afferunt ponderis, *quantum in re quâlibet Tua Patrocinatio postulare videatur: At id abundè ex uberi laudum tuarum penu suppetet; si quâ me promptitudine hucusque respexeris & ad bonas literas capessendas impuleris, eâdem etiam hunc lucubrationum mearum fœtum primogenitum defendas, & nè damno mihi aut fraudi sit, provi-*

provideas. Et sanè præteriti tui favoris, quo me meósque conatus promoviſti hactenùs & etiamnum promovere ſpoſpondiſti, experientia ſpem mihi facit non levem, hæc etiam Gratitudinis meæ indicia aliquam apud Te gratiam inventura.

Unicum hoc addam, ut quoniam ingenuo filii tui Johannis Dolbini *ductu in tuam primò notitiam fuerim admiſſus, hoc me loco gratias, quas poſſum, maximas, eidem agere patiaris: Quémque etiam tunc ex vultu ejus & colloquio futurum præſagibam animum, Virtute ſcil. Doctrinâq; & Humanitate ornatum, talem illi ex animo opto, talémq; puto jamjam adeptum eſſe.*

Deus O. M. R. D. T. *in Eccleſiæ ſalutem & reconditioris literaturæ honorem paritèr ac incrementum quàm diutiſſimè conſervet, coronámque illam Suis deſtinatam capiti tuo (ſerò tamen) concedat. Sic precatur*

R. D. T.

Obſequentiſſimus

Cultor,

Dat. è Coll. Emman. Athenis Cantabrigienſib. Octobris 20. 1678.

Josua Barnes.

PRÆFATIO
AD
LECTOREM.

HUic quidem Operi, luſtro abhinc plùs minùs elapſo, ultimam, uti tum ſperabam, manum adhibui; ſed non vulgari quorundam authoritate ductus, ejus editionem in hoc uſque tempus diſtuli, eo nimirùm conſilio, ut priuſquam è meâ poteſtate penitùs avolaret, limatiùs indies ſubactiúſque redderetur. Tum ſanè & alios ſex libros huic annexos habui, Græco quidem carmine, licet non omnes ejuſdem generis, excultos; quorum quatuor conſimili verſuum quoque Latinorum menſurâ conſtringebantur. Inter cæteros inferioris (Sacri tamen ut plurimùm) argumenti, Poema Heroicum de Joſepho Patriarchâ, duodecim libris abſolvendum, mihi propoſueram; quorum tamen Unicum tantùm tunc temporis perfectum dedi: Addidi inſuper & aliud ſpeciminis gratiâ Heroicum Poemation Ἀσγλοθελησομαχίαν dictum; de Navali illo certamine, in quo Nobiliſſimus Comes Sandavicus occubu-

it, quòd licet ad juſtum Poema nec redegi, nec redigere volui; tali tamen προγυμνάσματι, velut parvâ quâdam Iliade, vires meas ad majus forſan periculum brevi acceſſuras explorabam. Sed,

Τοῖσ. - νόσ. ἔξιν ὅπ᾽ ᾠδονίων ἀνδρῶπων,
Οἷον ἐπ᾽ ἦμϐρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

Et hoc & illud jam revoco & Heroicum Poema, ſiquod unquam dedero, de rebus Anglicis déque Religionis Chriſtianæ placitis inſtituendum decrevi. Interea verò totos ſex illos libellos in æternùm ſuppreſſos volui; vix hoc ipſo, quem habes, argumenti, ut puto, gravitate adjuto, nè eorum ſimul fato involveretur. Verecundiâ enim quâdam permotus fui, nè Lectoris patientiam tam voluminoſo opere, quaſi primo ictu, conficerem; atque ideò tam numeroſum ingenii fœtum latebris damnare ſuſtinui. Nè verò & hoc, quod ſupereſt, Opus eâdem cenſurâ nimis dignum videretur, per totum hoc, quódque excurrit, quinquennium, --Membranis intùs poſitis, ad quotidianam ferè limam reduxi; jámque tandem poſt βυτίνας imò πείσας φορυλίδας Orbi illud Literario exhibeo; in quo quid præſtiterim, infrà patebit.

Omiſſis igitur aliis, De hâc Eſtherâ, non Menſium decem ſed tot dierum partu, nonnulla pro rei neceſſitate diſſeramus.

Scio multos in ipſo limine offenſuros ad illud, ubi hanc Hiſtoriam Nehemiæ ſuccedere volo; nec id immeritò, cùm multi iidémque graviſſimi Authores contra ſtatuant. Nehemiam nempè centum vel etiam plures annos huic hiſtoriæ ſuccede-

cedere. His ità respondeo; Chronologiam à Poetis observari semper oportere, nec optimorum exemplum, nec ipsa ratio jubet; cùm verò illa, quæ contra nos sit, opinio incerta, nec illa, quam nos usurpare volumus, minùs sit probabilis, nescio, an pro arbitrio nostro res non sit agenda. In eo, quod dixi, à Nehemiâ priùs Urbem cum Templo extructam fuisse, tum demum hæc omnia Judæis obvenisse, nihil antiquius habui, nec profundiùs spectabam, quàm ut Vim precum Publicæque Ecclesiæ bonum ac utilitatem Poeticè innuerem; quasi non esset expectandum, tantam tamque insignem Judæis salutem à Deo posse impertiri, nisi magno illo, ante Christum, ἱερατείῳ Hierosolymis existente; undè Communes pro populi Israelitici salute Preces continuò funderentur: Quod si rem hanc probare non potest, certè excusare omninò sufficiet.

At Flavius Josephus meæ quidem sententiæ omninò in hâc parte suffragatur, fide satis dignus Historicus, præsertim in rebus ad Judæos pertinentibus: Qui licet Nehemiæ Ἀρταξέρξου Xerxem fuisse dicat; ac proindè filium ejus Cyrum, ut vocat, Artaxerxem à Græcis dictum, pro nostro hoc Assuero obtrudat, (cui infrà occurrere adnitar) hanc tamen Estheræ Historiam post illam Nehemiæ mecum statuit.

Quod verò ad Scaligeri rationem spectat, ille quidem ad Alexandri M. tempora Nehemiam ponit, quod nullo modo concedendum puto: Legimus certè Alexandrum illum ante Persicam expeditionem adversus Hierosolyma profectum

fuiſſe, cui Jaddas Pontifex maximus occurrens iram avertit; Jam verò Jadda ſextus eſt à Joſuâ Sacerdote, qui Zorobabelis coævus extitit, ut ἡγεμονεύσῃ Nehemiæ c. 12. v. 10, 11. Joſuæ verò Sacerdotis & Zorobabelis æquævus Eſdras & Nehemias. Fateor equidem Nehemiam c. 12. v. 10. 11. in illâ Sacerdotum Genealogiâ ad Jaddam uſque Alexandri M. tempore viventem recurrere; undè probabile nonnullis videtur, illum ad hæc uſque tempora durâſſe: ſed videant Docti, an hic Catalogus & ſimilia non ſint poſterioris monetæ, vel certè adjectiones ſuccedentium generationum ad conſervandam earum memoriam factæ; præſertim cùm dictum ſit c. 12. v. 26. ἐν ἡμέραις Νεεμία, quaſi ex alienâ perſonâ; cùm aliàs ſemper Nehemias ex propriâ ſuâ perſonâ loquitur: Et ſanè in ultimo Moſaici Pentateuchi legimus res poſt Moſis mortem actas; & ſic aliquot capita in Secundo Samuelis poſt ejus obitum adduntur; cùm nemo tamen indè libros hos ab iis, quos præferunt, Authoribus non ſcriptos probet. Neque ego hìc diſputo, quamdiù vel poſt Nehemiam Jaddas, vel quamdiù Nehemias ipſe vixerit, aut quando ſuum librum ſcripſerit; ſed probatum volo contra Scaligeri opinionem, quòd ante Alexandri tempora ab eo Urbs Sancta fuerit ædificata, etiam benè magno intervallo; nec enim alitèr eſſet probabile, hanc urbem à tam parvis initiis ad tantum incrementi ſubitò aſcendiſſe, quantum Alexandri M. temporibus habuiſſe conſtat. Maximè cùm, ut dixi, ſex generationes intercedebant ex Joſuæ tempore, qui reſtau-

reſtaurationi præfuit, ad Jaddam, qui Alexandro occurrebat. Et his quidem rationibus contra Scaligerum uſi ſumus, tum quià ille inter hujus Opinionis Patronos maximæ ſit Authoritatis, tum quià tam directè opinionem noſtram opponit, ut ſi hoc illi concederem, Eſtheram poſt Nehemiam ſequi ſupponere abſurdiſſimum eſſet; quià Alexander ille Perſicam Monarchiam brevi pòſt evertit.

Quòd verò nec tam longo poſt Nehemiam intervallo Eſtheræ Hiſtoria contigerit, ſed quaſi unâ plùs minùs generatione, vel ſub proximo Perſarum rege, evincere conabor. Primò, quòd Mardochæus Eſdræ & Nehemiæ σύγχρονος, aut paulò junior, fuit, ut videre eſt, Eſdræ c. 2. v. 2. ubi inter principes Captivitatis memoratur Mardochæus, ità tamen, ut poſt Nehemiam, mediantibus duobus aliis, ſuccedat. Secundò, Aben-Eſra ex prædicto Eſdræ loco colligit, Mardochæum, cùm jam poſtliminiò reverſus eſſet & videret ædificationem Urbis ac Templi ex voto ſuccedere, relictâ Judæâ profectum fuiſſe unà cum Eſtherâ patruele in Suſianam. Tertiò, licet nonnulli ex Eſtheræ c. 9. v. 20. malè colligant, hunc Librum à Mardochæo ſcriptum, Joachimus tamen à pleriſque illius Author habitus eſt, & is certè Joſuæ Filius erat, unâ generatione tantùm à Nehemiâ remotus, quatuor generationibus Jaddâ antiquior: Sin ille hanc Hiſtoriam ſcripſerit, neceſſe eſt illam jam actam & perfectam fuiſſe, & hinc quoque ſequitur, Mardochæum fuiſſe vel etiam tum ſuperfuiſſe Joſuæ Sacerdotis & Joachimi tempore; Joachimi autem tempore Templum

plum extructum conſtat, cùm etiam Pater ejus ei præfuit, & hic Secundus extitit poſt Captivitatem Sacerdos: Quæ omnia Rhodomannus his, Verſibus complectitur, l. 4. Palæſtinæ ſuæ v. 132. & ſeqq.

Δεύτερος αὖ ποίμνιε νεοδρυὲς ἔρνος Ἰούδα
Κύδιμος Ἰοαχίμος ἐύφερνος υἱὸς Ἰησοῦ,
Ὃν φάτις ἱσοφίλιν Ἐδήριδος ἔξιν ὑφῆναι.

Jam quis ſit Achaſuerus noſter, perquirendum: Tanta profectò de hâc quæſtione apud Hiſtoricos (nè dicam taciturnitas) obſcuritas eſt, apud Chronologiæ ſcriptores tanta incongruitas & diſcrepantia; tam confuſa denique rerum geſtarum facies, ut hoc vel illud aſſerere, cùm ſuum quævis opinio Patronum habeat, non audax ſolùm ſed & periculoſum videatur: Quare ſummâ, ut potui, curâ evitatis hæſitantiæ aut etiam temeritatis ſcopulis, in hâc Ἐδήρος πλάφεσι tutiorem, uti ſpero, certitudinis modulum mihi propoſui, ſacras videlicet ſcripturas, quæ, certiùs quàm Diana in triviis vel Ἐνόδιος Mercurius, viam mihi face Veritatis prælata commonſtrabant. Nihil de hujus libri ordine dico, (licet hoc ſemel comperto & de primâ quæſtione & de hâc alterâ liquidiùs conſtabit) quià nec apud Hebræos eundem ſemper locum occupare deprehenditur: Sed ſi rectè poſt Nehemiam locatur, conſulant Docti, an & iſtud vim aliquam non habeat, adeò ut, cùm quis ſit ejus Ἀρχαιολογία innoteſcat, omnis fermè de noſtro Rege ſcrupulus tollatur; ut poſtea liquebit. Verum enim verò, quòd is, quem

nos

nos ſequimur, ordo ſit bonus, hoc modo probatur: Si Nehemias poſt Eſtheræ res urbem reſtaurâſſet, vix probabile eſt, illum aut Reginæ aut Regis aut tam nobilis rei actæ memoriam præteriiſſe; non ſimul id feciſſe potuit; quià Judæorum illa preſervatio contigit anno Regis duodecimo (Eſther.c. 3. v.7. & c.9. v.1.) illud verò Nehemiæ opus viceſimo, ut ipſe fatetur c. 1. v. 1. & expreſſiùs c. 2. v. 1. reſtat ergò, ut ante Eſtheram fuerit; rectéque [quidem Eſtheræ] immediatè præponitur, quià Eſdras rectè Captivitatem in Chronicis memoratam ſequitur; utpote qui reverſionem ex Babylone narrat Cyri primo factam; hunc rectè Nehemias ſequitur, nempe qui res ad reverſionem pertinentes ſcribit, quíque Urbis reſtaurationem, quæ Cambyſis tempore & aliàs malè procedebat, Darii nutu aggreſſus eſt; hunc Eſthera non minùs rectè ſequitur, utpote quæ res continet ſolas memoriâ dignas poſt illas Nehemiæ. Quod quaſi ſeptuaginta Interpretes (Nam Hebraicè incipit --Et fuit in Diebus Achaſ.) nobis indigitare velle videntur; cùm liber Nehemiæ verbis ipſius concludatur, quibus ex eorum verſione hæc noſtra Hiſtoria immediatè ſuccedat --Καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους. Nec enim hoc argumentum directè oppugnat illa Objectio; quòd hæc Phraſis apud τοὺς Ο'. maximè & ſæpiſſimè in alio ſenſu uſurpetur: Fateor & ego, apud illos ex vulgari Hebraiſmo λόγους & πράγματα idem plerunque valere, ut vel ex Homero & aliis obſervârim; non tamen hinc ſequitur ſemper ita uſurpari. Sed hæc miſſa faciam ad validiora gradatim

datim perventurus. Conſule Eſdram cap. 4. v. 6. 7. &c. πάσας τὰς ἡμέρας Κύρυ βασιλέως Περσῶν ἕως βασιλείας Δαρείυ βασιλέως Περσῶν (i. e. à Cyro, per tempora Cambyſis & Pſeudoſmerdis qui obſtabant ædificationi, uſque ad Darium) Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσυήρυ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτῦ. Quaſi ἀρχὴ βασιλείας αὐτῦ ſequeretur Darii βασιλείας πολυτλῶ. Hìc enim habes Cyrum, tum (omiſſis Cambyſe & Mago) Darium, tum Aſſuerum; ergò ſucceſſor Darii Aſſuerus erat & hunc fuiſſe Xerxem palàm eſt. Sic enim Eſdras proponit veram Regum Perſicorum ſeriem, exceptis tantùm duobus, quorum unus Impoſtor, & fortè in Catalogum Regum vetitus inferri, alter ejus ædificationis Impeditor extitit; ideóque dicit à Cyro (ἕως) uſque ad Darium; poſt Darium verò ſine ullo tali vocabulo, quo omiſſum aliquem ſubindicaret, Aſſuerum mox infert & ejus regni initium.

Nec omninò deſunt Authores ad firmandam hanc Opinionem, poſt Junium & Tremellium in Notis ad Biblia ſua ab iiſdem collectis, Helvicus etiam cum Calviſio & alii noſtrates externíque Chronologi: Scaliger quoque tanti Nominis Vir hunc fuiſſe Xerxem multis contendit, Eſtherámq; eandem cum Herodoti Ameſtri vel Cteſiæ Amiſtri; nec multùm valet illa Druſii objectio (quam, cùm invitus fecerit, miror illum diluere non potuiſſe) quòd Patrem Ameſtris Otanem Perſam fuiſſe Herodotus dicat; cùm aut alios in hoc fallere velle, aut ſaltem ipſe Perſarum malitiâ, qui hanc Hiſtoriam mirabilitèr obſcurârunt decipi potuerit;

tuerit; maximè, cùm conſtat, multos Perſarum Regum Cyri aut cujuſdam ex Magophonis filias duxiſſe à ſuis dici, ad oſtentationem Perſicæ & Regum ſuorum nobilitatis; cùm tamen nonnullos ex Pellicibus etiam genitos licet obſervare, aliquos ex Hebræâ hâc Eſtherâ prognatos ſit veriſimile. Nec alio modo Ægyptios invenies, Hiſtoriam illam Exodi obſcurantes & confuſis ſuis mendaciis polluentes, ut, quod dedecus ſuum eſt, Judæis impingant. Quòd abundè demonſtrat Joſephus (nî malè memini) in libro contra Apionem. Ego verò aliud in hanc rem adjiciam argumentum, ex illo ſcilicet Herodoti, quo Ameſtris dicitur 14 nobilium Perſarum filios vivos defodiſſe & pro ſuâ ſalute Deo ſub terram habito devoviſſe; cujus rei ſi, ut vulgò accipitur, ſenſum intelligere velis, fruſtra es. Ego noſtræ Hiſtoriæ id eſſe Corruptionem contendo, in quâ Eſthera decem Hamanis filios Cruci devoviſſe traditur. Herodoti verba hæc ſunt --ἐπεὶ δ' Ἀμηστρεην πλὼ Ξέρξεω γυναῖκα πυνθάνομαι γενέσαι δὶς ἑπτὰ ἐόντων ὁπφομέων Περσέων παῖδας ὑπὲρ ἑωυτῆς τῷ ὑπὸ γῆν λεγομένῳ εἶ Θεῷ ἀνακαρύζεσθαι κατορύσσασα. Ubi Ἀμηστρεις pro Eſtherâ; δὶς ἑπτὰ per errorem pro 10; Περσέων ὁπφομέων pro Hamane, qui ſecundus Regi erat, aut etiam pro amicis ejus; ὑπὲρ ἑωυτῆς pro ſalute ſuâ (*i. e.*) pro populi Hebræi ſalute, cujus cauſam ſuſceperat in ſe, & ſuâ; τῷ ὑπὸ γῆν λεγομένῳ εἶ Θεῷ non pro Arimanio Perſarum Vejove, illum enim tali periphraſi nunquam ſignificabant; ſed pro Vero Deo (*i. e.* pro gloriâ ejus) quem Perſæ (nam

ſuum in Cœlo putabant) ſub terrâ eſſe forſan voluêre: Aut audire potuerunt illum crebrò vocari Deum Cœli ac Terræ, & ſic tandem Cœlo Soli conceſſo, Terram huic propriam fecêre; & quià Judæi juxta id tempus nomen Dei reverentèr admodum habuêre, imò vix ἀκφώνητον ſicut etiamnum Tetragrammaton; indè Perſæ, cùm nomen ejus neſcirent, hâc periphraſi dictum voluêre; κατρύοντες verò hìc non corpora ſignificare, ſed ligna potiùs, quibus terrâ defoſſis Haman & ejus filii ſuſpendebantur: Hanc verò Sacræ Hiſtoriæ corruptionem Herodoto ac aliis verſimiliorem fuiſſe viſam, utpote, qui ſcirent in uſu Perſis fuiſſe, ante aliquod magnum Regis diſcrimen quoſdam (licet non Perſas) defodere; quòd & Herodotus teſtatur l. 7. Polymniâ dicto, in Xerxis contra Græcos expeditione, Ἐννέα ἤδη ἄνδρες παιδανόμενοι (οἱ Μάγοι) ἐν χώρῳ τούτῳ καλεομένῳ, τοσούτους ἐν ἄλλῳ παῖδάς τε καὶ παῖδενες ἀνδρῶν ὀκηκοέων ζώοντας κατώρυσσον. Addit ὀκφωνημαϊκῶς, Περσικὸν ἦν τὸ ζώοντας κατορύσσειν. Quòd verò hìc Sacra Hiſtoria corrumpatur, videre eſt ex eo, quòd utraque Defoſſio non ſibi reſpondeat; quùm tamen in Sacrificiis & rebus Divinis maximam eſſe oportet convenientiam: Si enim Perſis licitum erat Deo illi *externos* offerre & defodere, cur non & Ameſtris id fecit? Si non licuit, cur Magi jam id faciunt? An putandum eſt Magos in ſacris ſuis minùs expertos, quàm Ameſtrim? An verò Ameſtrim ſalutem ſuam pluris feciſſe, quàm ipſum Xerxem & 170 Myriadas hominum, quibus jam Deos propitiare Magi ſatagebant? Et obſervatione

tione dignum eſt, in illâ Ameſtris defoſſione, παῖδας tantùm ſine τὸ ζώοντας legi; quià Hamanis filii occiſi erant, priuſquam ſuſpenſi; in hâc verò poſteriori & ζώοντας geminari & τῷ ἐπὶ τοῦ ξύλου λεγομένῳ Θεῷ penitùs tolli: Nec ſecundùm numerum ſibi invicem conveniunt. Nemo autem mirabitur, tam multùm à vero Herodotum errâſſe; ſi modò idem reputaverit, quantùm Juſtinus, Tacitus reliquíque Ethnici Scriptores in rebus ſacris enarrandis aut ignorantiâ aut malitiâ aut temporum injuriâ hallucinati ſunt: Poſſem de hâc re ex ipſo Herodoto plures inſtantias proferre, maximè, quod ab aliis obſervatum cepi, de Nechonis Regis Ægypti contra Syros pugnâ in Magdolo factâ, quod corruptionem eſſe ſcio hiſtoriæ interempti à Pharaone Necho Joſiæ: Poſſem inſupèr addere, Herodotum plura de ſuis vivâ voce accepiſſe, id etiam in hâc ipsâ re teſtari per illud τὸ --πυνθάνομαι; ſed progredior.

Prætereà ſi rurſus obſervemus, quòd Ameſtris ab Herodoto dicatur, Uxorem Maſiſtæ neci dedendam à Xerxe in convivio poſtulâſſe, aliáſque, quas legimus, circumſtantias, non poſſumus Scaligeri opinionem non amplecti. Nomen Maſiſtæ non magis ab illo Hamanis differit; quàm Xerxis ab illo Achaſueros; quòd frater dicebatur regis, nihil refert, cùm & id nomen honoris causâ dari potuit Hamani: Certè novimus Orientalem fuiſſe morem Regibus, eos quos honorare vellent, *conſanguineos* ſuos vocare; quid ſi fratres, quos proximos ſibi voluêre? Id verò, quod Hiſtoricus profert de lege, quâ in Regio Convivio Rex te-

nebatur neminis votum aut ſupplicationem rejicere, videtur optima explicatio mentis Eſtheræ, quæ non coram Rege in throno ſedente, licet favore ſit recepta, vitam ſibi populóque ſtatim expetere; ſed convivium maluit inſtituere, ſciens in Convivio neminem à Rege voti expertem dimitti poſſe. Verba Herodoti in hanc rem ſpectantia ſunt hæc τέλος μὴν τοι, ἐκείνης τε λιπαρεούσης, & τοῦτο τῷ νόμῳ ἐξεργόμενος (ὁ Ξέρξης) οὐκ ἀτυχήσαι & ἀρήζοντα ἅ σφι δυνατὸν ἔξι, βασιλήϊα δείπνα παρασκευάζει, κάρτα δὴ ἀέκων καταμοῦσι. Sed hæc πρόφρασις, ad partem tamen aliquam hujus libri explicandam apta.

Xerxem verò Eſtheræ maritum etiam Druſius cenſet (is qui, in hâc ſaltem Hiſtoriâ, Criticorum omnium Sacrorum dictorum meâ quidem ſententiâ acutiſſimus eſt) qui his verbis opinionem ſuam tandem concludit. Mihi placet, quod Scaliger de hâc re prodidit, quem Authorem nunc ſequemur, dum meliora edocti erimus: Is enim eſt Scaliger, ut ab eo in temporum ratione temerè diſcedendum non ſit. Quià verò ipſe Scaliger opinioni meæ σύμφημος eſt, ejus quoque argumenta, aut certè eorum præcipua, velut huic loco maximè propria, attexere non pigebit.

Primò nomen ipſum Achaſueri (præter alia quibus præparationem inſtituit) id probare oſtendit: אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Ὀξυάρης (id Xerxis nomen privati exiſtentis) quod cum regularioribus punctis Maſoretæ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Achaſueros: Imò Johannes Steuberus hoc nomen in Xerxem audet hâc derivatione reducere,

ducere, Achſuerus, Axuerus, Xuers, Xerxes; quod tamen non adeò monſtroſum oſtendit conſideranti, quomodò Lingua Hebraica effatur Aphtholmi pro Ptolomæo, Achſan ſive Axan pro Xeno, in Targ. Hieroſolym. Aſtacton pro Σταχλίω.

Secundò *Scaliger* probat ex Herodoti verbis S. Scripturæ convenientibus. Eſther c. 1. v. 1. Rex ille dicitur --ab Indiâ uſque ad Æthiopiam per centum & viginti ſeptem (ſic enim corrige Scaligeri centum & ſeptemdecim) provincias imperitâſſe. Et Mardonius (Herodot. l. 7.) Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιόπων Perſarum δέλους vocat Xerxíſque imperio ſubjectos.

Tertiò probare nititur ab intervallo trium generationum, quæ à Nebuchadanoſore lapſæ erant, qui Jechoniam captivum duxit, ad Mardochæum noſtrum; cùm Cis pater Simei, patris Jairi, patris Mardochæi, in eâ captivitate abductus fuerit, ubi τρεῖς γενεαί. Infert verò, & ſanè à Jechoniâ capto ad Xerxis Διάβασιν anni putantur (*i. e.* ſupputantur) 120. (vel cum aliis 140.) quod eſt τρεῖς γενεαί.

Quartò probat ab Ameſtri Xerxis uxore, dicítque Ameſtrin idem valere, quod Ham --Eſthera, *Ham* nomen ſimplex aſſerens (vel honoris titulum) & *Eſter* adjungens hoc modo הדסה-אסתר ſive Ham --Eſter. Sic *Ham* cernitur in *Ham* --Adatha patre *Ham* --Anis; *Aſter* verò ſeu *Eſter* in Zoro--*Aſter*; quod quidem ille pluribus exequitur, & nos ſuprà de hoc argumento aliquid dicere conati ſumus.

Quintò

Quintò probabile dicit, Xerxem poſt ſubjugatâ Ægyptum, dum Græcum bellum moliretur, Convivium illud Vaſhtæ feciſſe, in quo Duces populúmque congregabat; ut & paratos haberet & quaſi valedicturus populo ſuo Convivium hoc (ſecundum puto) ἀποτακλιτικὸν faceret, utpote illos multo tempore non reviſurus: Et hinc evenire, omne illud temporis ſpatium à Tertio ad Septimum annum in libro Eſtheræ tacitè præteriri (ut quod ad uſum humanæ vitæ aut dignitatem Divinæ Scripturæ aut hujus Hiſtoriæ ſcopum & propoſitum minimè pertineret) Spatium, inquam, illud quinquennale, in quo belli hujus apparatus Xerxíſque è Græciâ reditus contingebant.

Contra *Joſephi* argumentum, quod ſupra expoſui, (licet in aliâ re authoritati ejus acquieſco) ità reſpondeo: Nehemias expreſsè dicitur negotium urbis ædificandæ ſuſcepiſſe anno Arthaſaſthæ viceſimo, Nehem. c. 2. v. 1. Xerxes verò, quem ille Arthaſaſtham hunc ſtatuit, annos tantùm viginti regnabat; quòd ſi Pocillator ejus tam diù fuiſſet Nehemias, cur rem tanti momenti eoúſque diſtulit; cùm nullam æquè benignam ab ullo alio Rege occaſionem expectare, nec Hebræam alteram Reginam fore ſanus potuit ſperare? Sed concedamus, hanc illum moram feciſſe, aut, ſi vis, ad eum officii locum recentiùs aſcendiſſe; quomodò tamen urbem annuo minùs ſpatio ædificaret? Eo enim anno Xerxes mortuus eſt. Hoc quoque conceſſo & Xerxis ſucceſſorem operi non obſtitiſſe; at quomodò Nehemias ex promiſ-

ſo

ſo rediret ad Regem jam mortuum? Quin ipſe Nehemias c. 5. v. 14. à viceſimo anno illius Regis ad triceſimum ſecundum ejus progreditur. Xerxes ergò is non fuit, ut Joſephus putat, quià Xerxis regnum ultra viginti plùs minùs annos non durabat. Jam verò Darius 36. annos regnabat & φιλέλληνος erat, & ejus Reginam, utpote filiam Cyri, qui hanc reſtaurationem primò aggreſſus eſt, Nehemiæ ſupplicationi amicam fuiſſe probabile eſt.

His & ſimilibus ſubnixi fundamentis Regem noſtrum Achaſuerum determinatum dedimus, probè gnari, à Poetis nihil in dubio relinqui oportere, omnia verò æquis rationibus perquirenda, nè facilè erroris dicam ſibi velint impingi. Et hinc nonnulla ejus facinora, inſignem Muſices amorem, ὀξυχολίαν & γυναικοφιλίαν (quæ nemini magis quàm Xerxi congruunt) Imperii magnitudinem, opulentiam & geſta, utpote Xerxis indubitati, fuſiùs memoravimus. Hæc ferè ad confirmanda hujus Operis loca quædam neceſſaria duxi; Cætera omnia ex Veteri Inſtrumento ſunt fidelitèr deprompta (Apocrypha enim Canonico, licet Druſius illa conſuere conetur, parùm conſentire reperio) niſi ubi Perſici Regis Palatium ad illud Sereniſſimi *Caroli* noſtri exemplar deſcripſimus; quod & ipſum nomen χυεαρεμών ſonantiùs pro χυεαρμών (à חור album & ארמה Palatium) obſervanti indigitat: Id verò, non quòd Regis noſtri Palatium Magnificentiâ illi æquipolleat, ſed ob inſignem ejus Architecturam, quâ quibuſvis certare poteſt; & ut anſam arriperem nomina *noſtra* cum

ali-

aliorum rebus Poetico more intermiſcendi. Sic pro ἐπεισοδίοις Poeticis reputanda ſunt, quæ occurrunt in primo Capite de Spectaculis, in Sexto de Achaſueri Inſomniis, de Magis ac Vate Terpſimbroto, & ſiqua alia pro Poeticâ meâ parte interſpergere non dubitavi: Nec tamen Scripturæ Veritati detrahendo, eam violare; ſed ei addendo, meliùs exornare verè Poeticum eſſe puto: Id verò, ubi nihil Religioni aut Legibus contrarium uſurpamus, at quæ ornamento potiùs ac uſui inſerviant, quæque, licet infra S. Spiritûs Majeſtatem ſint, (qui animas, non aures vult captare,) ad Carmen tamen peculiaritèr pertinere videantur: Tam fruſtra ſunt illi, qui neſcio quo exemplo, varios Scripturæ locos frigidis verſificationibus ſuis inquietant, & malè merentem hanc audaciam Poetici furoris nomine appellant. Quintilianus verò l. 1. ſtatuit, in Paraphraſi breviare quædam & exornare ſalvo tantùm ſenſu licere; & idem l. 10. ipſis ſententiis oratorium robur adjicere, omiſſa ſupplere & effuſa ſubſtringere; neque Paraphraſim eſſe interpretationem volo (*ſed Metaphraſim*) tantùm, ſed circa eoſdem ſenſus certamen & æmulationem.

De uſu tandem hujus Hiſtoriæ nonnihil quoque ſubtexere par videtur. Nec enim me latet objectum iri; quòd nec Heroico Poemati aptam præbeat materiam, nec, ſi id concedatur, ad multos tamen pertinere poſſit. Sed obviàm eo: Cùm præcipuum ſit Poeſeωs officium, maximè illius, quam Διδασκαλικὴν vocant, exempla vel ficta vel etiam vera proponendo hominum mores infor-

informare, Vitium deprimere & ad Virtutis amorem accendere; cùm, inquam, omnes Poetæ & --*prodeſſe* & *delectare* pro virili contenderent; ipſe quoque, nè inutilem ſuſcepiſſe provinciam viderer, talem mihi tractandam cooptavi hiſtoriam, quæ *Divinam* ac *humanam* Doctrinam exercere poſſet, quæque meâ ſententiâ (nam reliqua Poetica Scripturæ loca mihi quidem lyræ magis apta videntur) maximè inter res Sacras & amplam & ad legitimum Poema conſtituendum ſatis dignam præberet materiam. Hìc ſunt

--*Res geſtæ Regúmque Ducúmque & triſtia bella.*

Perfidiæ hìc malitia cernitur, nec pœna omittitur; Inſtabilis Aulicorum vita & digna Ambitione Infelicitas vel ipſo Αὐλικοκαταπλήξ nomine ſpectandæ proponuntur; Pietatis quoque & Modeſtiæ contra Superbiam laudabilis contentio, victoria & βεβαῖον, Pulchritudinis vires Virtutis innixæ adminiculo: Hìc Gratitudo erga fautores noſtros addiſcenda eſt ex Eſtheræ in Mardochium obſervantiâ; Eccleſiæ de mundo victoria & poſt varios caſus felix exitus ex Hebræorum perſonis dignoſcuntur; Invidiæ malum & ἑαυτοπυμφεία, vanáque improborum conſilia ex Hamane perſpicienda ſunt; ex omnibus mirabilis Divinæ Providentiæ techna, quâ, cùm fortiùs amplecti velit, longiùs recedere ſolet, aptóque tempore ad ſuum bonitatis opus reſilit: Nihil denique vel Principibus vel Aulicis vel Magiſtratibus vel Subditis notu dignum proficuúmque, quin id è Divino hoc Theſauro eruere, manúmque Dei,

vel nomine ejus abſente, ſatis manifeſtò contemplari licet: Et ut verè dicam, cuicunque aut Græca Lingua, aut Poeſis, aut res ſacræ, aut etiam profanæ placuerint ei hoc opus quodammodò placiturum & profuturum neceſſe eſt: Adeò non fruſtra de illo hoc Diſtichum feci

Biblia materiam, Verborum flumen Homerus
Contulit: Hunc, Docti, aſt illa fovete, Pii.

Quòd ſi Ethnicis Poematis ſimile non ſonet, tota (excepto ſtylo) differentia conſiſtit in hujus ſupra illa eminentiâ, quod nemo, uti ſpero, homo Chriſtianus inficiabitur. Nec me pudebit, ſi, dum Poeticam cum paucis aliis Sacram efficere coner, ipſe intereà apud minùs Chriſtianos minùs Poeta habear.

Siquis verò objiciat, me etiam in Sacrâ hâc Hiſtoriâ plerunque profana Gentilium Deorum rerúmque nomina uſurpare: Reſpondeo *primò*, non ideò hanc profanari magis, quàm ipſam S. Scripturam, imo N. T. in quo nomina Caſtoris & Pollucis, Jovis & Mercurii, Dianæque & ſimilia occurrunt. Et profectò, qui Poetas ob id, quòd fraudes, adulteria ac ejuſmodi facinora memorant, rejiciendos putant (licet omnia in Eſtherâ ſint caſtiſſima) parùm meminiſſe videntur, Scripturas quoque eo nomine rejiciendas fore, quòd Amnonis & Lothi inceſtum, Davidis adulterium, homicidia Abimelechi, multáque æquè Deo & hominibus inviſa in ſe contineant. Cùm tamen S. Scripturæ, (ut & Poetæ, licet gradu inferiori,) illa, ut nævos tantùm & vitia humani generis

neris damnanda proponant. *Secundò*, Ipſa hæc Hiſtoria unâ manu res Sacras, alterâ Gentiles & profanas tenere videtur; hinc Eſthera, illinc Achaſuerus; hinc Mardochius, illinc Haman; hinc Judæi, illinc Perſæ ſibi invicem nectuntur. Quid ni & ego hinc Deum verum proponerem (cujus tamen Nomen in hoc libro nuſquam occurrit apud Hebræos) illinc falſi, ſed Perſarum Gentilitii & ἐφόρου Dei (*i. e.* Mithræ) nomen non reticerem? *Tertiò*, id quod hujuſmodi eſt, aut ζαφλωείας & ὑπερπεάας χάειν fit, aut ex re ipsâ colligi & in ipſo ſacro Textu neceſſariò intelligi oportet; licet id Spiritûs S. Majeſtas omittere maluerit: Poſteriori hoc modo nemo ſanus mihi interdicet, in priore, debitâ uti cautione deprehendar: (*e.g.*) Si de Venere comparationem inſtituam, ſubjicio ſtatim --Εἴπερ Κύπριδος ἔλω γε. V. 354. Sic in Phaethontis fabulâ, quam in rem meam detorqueo, ῥητῶς adeò exprimitur --Μῦθος δ' μόνον ἦν, τελεῖν δ' ὐδέπω ἔργον. V. 1137. Non dico, quot ſelectiſſimas ſententias aſperſerim, quot deſcriptiones, ſimilitudines, orationes, ut major ſit utilitas, induxerim; non aſſero etiam aliquid reconditioris literaturæ diligentem lectorem alicubi inventurum; quid in Scholiis ſit præſtitum, poſtea dicetur. Jam verò unicum hoc profero (fortè leviuſculum) v. 78. & 79.

Κύρου παῖδ' ἐλόιοιν σέλας βάλεν ἄφθιτον εἰκών,
Καμβύσεω. Σμέρδεώς τε, μεγαλοσθένεός τε Δαρείου.

Quod literaliter (ut dicunt) ſi ſumpſeris, ſignificat tibi Cyrum, duóſque ejus filios Cambyſem

regem & Smerdim, qui nunquam regnabat, tum Darium Xerxis patrem; nec enim probabile est Smerdim Magum hunc honorem obtinuisse: sed ἰσοδεικῶς & Poetico more etiam Pseudosmerdin indigito, qui menses 7. regnabat, ut sit exactus numerus & series Regum ante Xerxem Persicorum. Dabo alterum specimen, V. 80. & seqq. de pretiosis quibusdam lapidibus loquor, qui etsi probabiliter satis in Persiâ vel Regum parietibus affixi dicantur, alium tamen hinc sensum aucupor & virtutes optimorum Regum Aulis dignas Poeticè volo innuere: Quàm apta Virtutum indicia sint lapides pretiosi non dico, nec Poetarum nec S. Scripturæ ad id authoritate utar. Sensum meum indigito. Primus lapis est Achates Sapientiæ & Hilaritatis σύμβολον, utraque enim harum ἄγαν ἰᾶται, epitheton αἱματόεις additur tum ob colorem, tum etiam quòd bona sanguinis κρᾶσις Sapientiæ & Hilaritati conveniat. Secundus lapis Gagates Humilitatem & Mortificationem significat ob ejus colorem cineraceum, ejus tamen dignitatem illo Oxymoro efferre conor --Αἴγλλω αἰγιαλόεσσαν ἀκόντισεν; & sequitur Achatem, quià hæc Virtus Sapientiæ & Hilaritatis optimum est temperamentum. Tertius Galactites est, ob colorem lacteum dictus, Justitiæ & Veritatis signum; Sic Smaragdus Nobilitatem paritèr ac Liberalitatem; Amethystus Sobrietatem; Beryllus Castitatem manifestò indicant. Et hos lapides Regum Persicorum defunctorum imaginibus circumfixos imaginor, haud nescius, quàm Regiæ sint virtutes, quantóque Principibus vel post fatum ornamento

namento & Gloriæ. Duo tamen hìc obiter dicam, me Δᾶ in Δαρεῖος contra veterum uſum, non tamen ſine Modernorum exemplo corripere; pro quo paratos in me Criticorum ungues deprecor. Deindè quòd cùm Achaſuerum noſtrum Xerxem eſſe probaverim, Artaxerxis tamen nomen in Poemate conſtantèr retineam; ut quod apud τὸν ὁ. legitur: Et minùs etiam temerarium judico *Vetera* Sanctorum hominum authoritate, quàm *nova* ex meâ ſolùm ratione uſurpare.

Ut verò tantæ huic Utilitati Jucunditatem quandam admiſcerem (nè ἐπεισόδια & id quod Gallicè *ordonnance* vocatur, memorem) Græco Carmine ſum uſus, quod apud doctos Latino gratius, Vernaculo durabilius, aliiſque omnibus longè nobilius agnoſcitur. Imò propter miram quandam Rhythmi dulcedinem, verborum tonum, leporem, concinnitatem, propter omnia denique plurimò jucundius (de linguæ enim utilitate loqui ſuperſedeo) haberi debet.

—*Gr.* [illegible] *genium, Graiis dedit ore rotundo*
Muſa loqui. ———

Nec dicam mihi quidem promptius in hâc linguâ verſificari fuiſſe, quàm in Latinâ, quæ ſtrictior, ſeverior & injucundior eſt; vel in ipsâmet vernaculâ; licet Anglico Verſu hæc Hiſtoria ab aliis tractetur. Omnia verò Carminis ornamenta ſunt Græcis ferè propria; in Homero autem illo Poetarum Coryphæo, Anteſignano, Jove, emicant, ardent, fulminant. Hunc indies à ferulâ mirari, ſuſpicere, colere non deſtiti; hunc legi,

gi, relegi, necdum ſatis perlegi; aſſequi tamen (quod nemo unquam fecit faciétve, aut, ſiquis unquam, *Duportus* is eſt) me non poſſe quid mirum eſt? Nec verò hoc Opuſculum ex Ὁμηρονίζοις (quam ſcribendi palmam prædictus *Magdalenenſis*, Magiſter omnibus præripuit) ſed ex propriâ, ut potuimus, telâ, Homerici ope radii depictâ, ſegmentatum liceat gloriari: Non enim elegans Verſuum conſarcinator & (ut ità dicam) Ῥαψῳδίας Ῥαψῳδὸς, ſed Poeta fieri contendo. Sin alicubi forſan Hemiſtichium, ſin totum carmen aliquandò occurrat ex illo Græcitatis penu depromptum (cujus tamen in hoc Opere vix ſum conſcius) ab excuſatione tam procul ſum, ut non parùm etiam in hoc mihi gratuler, quòd vel umbram *Duporti* illius Ἑλλωδικῆς oculatiſſimi & φιλομηροτάτου attigiſſe videar.

At cur tu, regerat aliquis, (& profectò regeſſit aliquis) tu homuncio, qui inter Diſcipulorum cathedras non ità pridem plorâſti (& tum anno vix amplius uno --manum ferulæ ſubduxeram) cur tu, inquam, nec annis nec ſatis experientiâ edoctus ad tantum te laborem accingis? Benè profectò, nec inſperatò, quiſquis es, --præcedentibus obſtas. Ego tamen audivi --'Proni 'ſtudii certius indicium eſſe, ſupra vires niti, quàm 'viribus ex facili uti; alter enim, quod poteſt, præ'ſtat, alter etiam plùs quàm poteſt. Sed nec tam ſollicitus eſto, nè ætas mea Sacris rebus adeundis ſit inepta; nam certè lex eadem, quæ Pueros à Sacris procul ire jubet, etiam Senes emeritos facit. Quid verò? Nonne hæc ætas iſtud ſapere potuit;

potuit; ut è totâ Sacrorum penu ſaltem aliquid Hiſtoricum & cui quàm minimum Theologicæ nodoſitatis ineſſet, eligeret? Vel ſiquid fortè uſpiam difficultatis inibi delituit, nonne ſtudium & tempus cum frequenti librorum uſu animum meum informare potuere? E Charitate igitur Lectoris erit, id mihi concedere, ut licet ipſe parum potuerim, aliorum tamen opiniones perlectas ſatis dextrè diſcernere valerem. Et cùm Juvenili ætati Poeticus ardor maximè conveniat (nam & ipſe Poetarum præſes Apollo imberbis habetur) certè neſcio, an quò citiùs & magis arduè hæc ætas feratur, non eò etiam laudabilior evadat. Quare ego Pindaricum illud mihi aſſumam, *Olymp. Od.* 8.

Εἰ δ' ἐγὼ Ἐσθέρδι (pro ejus Μελησίᾳ) ἐξ ἀγλυεί-
Ων κῶδας ἀμέρσαμην ὕμνῳ,
Μὴ βαγέτω με λίθῳ πραχεῖ φθόνος.

Quantum in hoc Opere noſtrum ſit ingenium, aliorum eſt ſtatuere: Nos certè non mediocri Græcæ Poeſeos uſu ad aliquid agendum citò accenſi, hoc tandem primum lucubrationum pignus quantulumcunque in lucem proferre auſi ſumus; Nulli enim (præſertim inter Græcos, quantum novimus) hanc Scripturæ portionem, licet Poeticam ſatis, hoc modo tractavêre: Quare ego in hanc arenam deſcendi & quoad potui viriculas meas in hoc agendo exercui. Adnititur iterum Regina hæc Eſthera nuperrimè inaugurata ſuo & Mardochæi nomine, ut ab illuſtri quovis literarum Achaſuero vitam exoret & ſalutem; nec multùm

tùm etiam desperat, talibus se, cùm typis sit exornata, placituram; quæ adhuc privata existens ab omnibus hujus Academiæ Doctoribus & Præfectis (non sine Divinæ Providentiæ ductu & auspicio) perhumanè adeò recepta fuit. Cavete ergò, vos Critici, vos superbi & invidi Hamanes; nè quod illi paretis exitium, in vestrum caput corruat; nè dum aliis --μῶμον ἀνάψῃ sudetis, aut ignorantiam vestram aut malitiam palàm faciatis.

Quàm novam ingressi sumus viam, subjuncta Scholia satis, nî fallor, indicabunt: De quibus aliquid ampliùs præfari non abs re fore videtur: nec enim lubentèr, quicquid objectionibus petitum iri suspicer, intactum aut indefensum omitterem; sin alicujus malitia ingeniosior sit, quàm providentia mea; fateor quidem ejus malevolentiæ non me tantùm imparem, sed nè volumina centum apologetica sufficere posse. Quùm viderem hìc aquam nonnullis in legendo hærere, nec mentem meam satis capi; præviderem verò pluribus eundem scrupulum futurum, Ἐξήγησίν τινα προσγράφειν ferè necessarium duxi; *primò*, quià ipse sacer Textus multis in locis sit hactenùs à nemine satis explicatus, imò aliquandò perplexior, nè dicam violatus; ut in eo loco, ubi Estheræ crudelitatem (ut vocare audent) Critici Sacri excusare non sunt, quam tamen in illâ fuisse nullo modo concedendum puto, præsertim cum εὐλογώτερος detur causa, quæ nihil deformitatis in se habeat; scilicet, ut suspendii illius (mortuorum Hamanis filiorum) exemplo Judæis suis securitatem

tem conciliet, eorúmque inimicos à talibus in eos machinationibus deterreat, quod quidem exemplum maximi futurum erat momenti, minimi verò damni, cùm Hamanis filii pridiè, quàm ſuſpenderentur, vitâ eſſent defuncti. Ità ergò ipſam Eſtheram loquentem induxi,

Δὸς δ' Ἰουδαίοισιν ἐπαύριον ὧδ' ἐνὶ Σούσοις
Δυσμενέας δηϊῶσαι ἰδ' ἀντίθεον μαχέσασθαι,
Τῷ δ' Ἀμὰν κρεμάσασαι ἀρηϊφάτους δέκα παῖδας,
Ὄφρα παῖδες ἴσασιν ἀλιξοσύνῃ ἀλεγύνειν,
Ἄλλοι δ' ἐρρίγωσιν Ἑβραίοις κῆδεα ῥάπτειν.

Hæc & multa alia ab aliis plerunque adhuc intacta non ἀσόχως fortè adeò attigimus; non quòd vel minimis Criticorum Sacrorum me conferam, ſed quòd, cùm illi tantùm πρέπόντως & aliud agendo in hunc librum commentati ſunt, ego de induſtriâ & etiam multis vigiliis, curâque quinquennali tum ipſorum tum aliorum gloſſemata in hoc ſolum congeſſi. *Secundò*, plurima illorum, quæ ipſe Textui ſacro inſerui, cùm aut antiquas conſuetudines redoleant, aut etiam arcana quædam Gentiúmque & Literarum, licet eorum rationes aliquas in ipſo Poemate attigerim, fuſiorem certè explicationem poſtulare videbantur: Hæc ideò Scholia, licet multò majori cum labore, quàm ipſis Verſibus impendebam, elaboravi; ídque lubentiùs, quià de meo ſenſu meipſum propiùs conſcire putabam; tum, ut, ſi fieri poſſet, Opus ipſum tanto, quo mecum diverſatum eſt, intervallo dignum aliquo modo redderetur; nec non ut Doctis paritèr ſatisfacerem & Tyronibus,

quibus etiam consulendum putabam, auxiliatrices manus supponerem: In his enim Carminis, vocabulorum & accentuum rationes aliquandò, sæpiùs Poematis ac proindè Sacri Textûs sensum interiorem, pleniores rerum & personarum historias, Persarum, Gentiúmque Orientaliorum (qui politiores esse solent) ritus, verborúmque Persicorum, Hebraicorum, Syriacorum, & Arabicorum genuinas significationes, multorum, ut occurrebant, Authorum interpretationes & emendationes, innumeráque id genus alia explicui & recensui. Quòd Carminis, vocabulorum & accentuum rationes à me notatas dixerim, nè id Doctorum animos nimis excruciet; Non enim illis, sed Tyronibus, hanc telam texui, altiora quædam eáque longè plura acutioribus palatis reservans: Quanquam haud tantum metuo, nè Grammaticæ hæ minutiæ (quas tamen rarissimè hìc invenias) frustrà sint, quantum nec illas leviculis quorundam objectionibus suffecturas suspicor.

Nè verò omnia de meo protulisse, nimiúmque mihimet arrogare videar, licet Authorum nomina, quorum operâ sum usus, in ipsis Scholiis passim exhibeam, eorum tamen Catalogum huic Præfationi subjunxi, quo ob oculos posito, benignus Lector certiùs sibi aliquam in legendo utilitatem proponat, eóque alacriùs librum revolvere dignetur; in quo tot Authorum medullam tot dierum laboribus collectam paucis momentis exugere potest & in succum sanguinémque convertere.

Malui

Malui autem Græcè illa circumferri quàm Latinè, ut ad prosam quoque Græcam scribendam aliquandò saltem me assuescerem; & quià Græco Carmini Σχόλια Attica magis conveniebant; nec non ut Didymum (nam Scholia illa Didymo potiùs concedenda, quàm de quopiam alio frustrà certandum judico) aliósque Authores Græcos, quos maximam esse partem constat, suis ipsorum verbis, ubi opus fuerit, citarem, & hoc non semel faciendo laborem meum aliquâ ex parte levarem. Et profectò, si Græcos Latinè tantùm citâssem, & Authorum sensui & Lectorum judicio meæque ipsius fidelitati injuriam facerem: Laborioſum verò & vix operæ pretium esset Græco textui Latinam subindè expositionem attexere: Cùm itaque scirem ipsos Versus à doctis pariter ac indoctis legi solere, Scholia verò plerunque à Doctis tantùm desiderari; Versibus quidem Latinam interpretationem è regione opposui, in Scholiis verò id facere ultrò omisi; licet eorum stylus tam facilis sit, ut cuicunque Testamentum Gr. scrupulos non facit, huic etiam Scholia mea intellecta erunt. Quià verò, quamvis longè sit molestius, consultius tamen videbatur, ego eâdem, quâ Didymus, methodo ad margines illa Versibus, quos explicant, subscripta sparsim apponere, quàm in unum fasciculum collecta ad finem simùl rejicere, malui; quanquam olim alitèr mecum statuissem.

Eorum, quos advoco, Authorum plerosque ipse vidi, sed non omnes; imò quosdam ex aliorum fide me citâsse fateor; sed aut Hebraici

illi ſunt, aut qui rariſſimè occurrunt, aut qui etiam non jam extare videntur, ſaltem quos nec in Academicâ Bibliothecâ, nec in Emmanuelenſi, nec in Benedictinâ, nec in illâ Collegii Regalis facilè reperire potui. Ii tamen, quorum fide uſus ſum, fide ſunt digniſſimi, ut Grotius, Cœlius Rhodiginus, Briſſonius, &c. quorum ipſe in multis aliis fidem expertus ſum. Siquandò rem profero, nomine Authoris diſſimulato, id factum ſcias, vel cùm in chartâ ſpatium eſſet anguſtius, vel cùm paulò ante Author ſit dictus, aut certè conjectu ſit facilis; & nè nimis frequentèr mihi πολυμαθίᾳ arrogare videar, aut librum *Antiquarum Lectionum* poſt Cœlium conſcribere velle: Nec adeò Lectorum judicio diffidendum duxi, quin illi expreſſa intelligere & omiſſa ſupplere poſſint quoque & velint.

Multa apud Latinos Authores occurrunt, quæ ad res meas multùm conferebant, ea tamen, veluti Græcæ Linguæ malè congrua, ut plurimùm miſſa feci; licet aliquoties, nempè cùm teſtimoniis Græcis magis in promptu eſſent, illa etiam inſerere contentus fuerim. En aliquot ſpecimina! V. 69. in Scholiis legas --ἔφη Τιβ. Κλ. --βασίλειον ὕδωρ Χοάσπιν, ubi hoc Tibulli carmen Lectori indigito --*Nec quà vel Nilus vel Regiâ lympha Choaſpis*; cùm plurimi tamen Authores multis teſtentur, hunc fluvium Perſicis Regibus potum miniſtrare ſolitum. V. 113. dico --ὁ Πίερος ἐν προλόγῳ --Πηγασίων μέλος, hìc intellectum volo illud Satyrici --*Cantare credas Pegaſeium melos*; ubi *me* in *melos* producit (neceſſariò) in Iambis

Iambis σκάζουσι. Sic v. 190. ubi legis, χόλον βεαχεῖδμ ἔϐη μοφίδμ φησὶν Ὀράϊος, respexi ad id Horatii --Ira furor brevis est. Sic v. 1562. ex Tricesimo Quinto Livii Historiæ hæc affero, εἰ μὴ πιεῖν δίωσι τὴς Πέρσας ὕδωρ ἐκ γῆς ϖαρὰ Λακεδαιμονίων αἰτήσαντας βῶλόν γῆς ἐκ ὕδατος καταπόσεως ἀποῤῥήξωσιν. Verbatim ex illo Liv. Decad. 4. l. 5. 'Nisi crederent Persas, cùm aquam terrámque ab 'Lacedæmoniis petierunt, glebâ terræ & haustu 'aquæ eguisse. Siquis, (quod obitèr dico) miretur, me, linearum numero servato, Versuum Biblicorum numerum neglexisse, id de industriâ ac prudens feci, ut exactiùs Scholia suis locis responderent; & quia in tantâ Paraphraseωs libertate talis series otiosa esset ac nullius prorsùs usûs: quàm tamen religiosè singulos versus χῦ νῦν expresserim, periti judicent. Post Versum 643. Ille Versus --Ἀκμῆνοι, &c. & post V. 701. Ille --Μνῆσιν ἔχυσ', &c. & versus primus c. 9. interpolantur velut supernumerarii, nè totius libri ac proindè Indicis ordo eorum interventu turbaretur. In reliquis numerus suus constat.

Ad versum 40. & deinceps, ubi arcuum certamen in urbe Susorum exhibeo, ad id Propertii respicio l. 2. Eleg. 11.

Non tot Achæmeniis armantur Susa sagittis;
Spicula quot nostro pectore fixit amor.

De quâ re tamen nihil Scholiorum apposui, quià, etsi talis nulla esset consuetudo, non ideò improbabile esset, tale aliquandò certamen propositum fuisse: Sed potiùs, ubi quid præter morem,

rem, inusitatum, celebre, aut boni exempli, dignúmque notu contingit, in eo exponendo totus sum. Hoc verò ἁπαξαπλῶς dictum volo, licet plurima istiusmodi fusiùs aut saltem sufficientèr explicaverim, nonnulla tamen, nec ea minùs forsan digna, ultrò prætermisi; id enim cavendum putavi, nè actum agerem, aut quod alicubi fortè attigissem, crebriùs repeterem: Brevitati insupèr consului, atque aliis sua quoque ingenia exercendi spatium reliqui.

Nec me latet modum etiam in optimis tenendum, raróque aliud invisum magis, quàm Græculum (penè dixi Graculum) garrientem: Quod nomen nè mihi ipsi cudisse aut mereri videar, vel portam Urbis proportione patentiorem cum *Myndiis* extruxisse, me & mea æquo rerum æstimatori commendo & hìc pedem sisto. Vale & Fruere,

---

Catalo-

Catalogus AUTHORUM,

Quorum Opere in Scholiis uſi ſimus.

Ben-Ezra
Achilles Tatius
Ælianus
Æneas Sylvius, ſive *Pius* II. *Papa.*
Æſchylus
Æſchines
Albertus Magnus
Ammonius, *Gram.*
Anacreon
Apolinarius in Pſalmos
Apollo Delphicus
Apollo Clarius
Apollonius Tyaneus
Apollonius Argonauticus
Apollonii ejuſdem Scholiaſtes
Appianus Hiſtoricus
Argentarius, *Poet. Gr.*
Ariſtænetus
Ariſtophanes
Ariſtoph. Scholiaſtes
Ariſtoteles
Ariſtotelis Filia
Arrianus de vitâ Alexandri
Artemidorus
Athenæus

Benjamini Rabbi Itinerarium
Beroſus ex Joſepho
Biblia Polyglotta
——*Junii & Tremellii*
——*Anglica*
Boxhornus in Tacitum
Briſſonius de Reg. Perſic. princip.
Brouni Pſeudodoxia
Brouni Religio Medici
Budæus
Buxtorfius

Callimachus
Calviſius
Canon Ptolemaicus, à Johanne Gregorio & à Calviſio citatus.
Carteſius
Caſaubon Iſaac
Caſſiodorus
Chaldæus Paraphraſtes
Chronicon Hebr. Sedar Olam *dictum.*
Chryſoſtomus Johannes
Cicero
Claudianus Poet.
Clemens

Clemens ad Corinthios
Cluverii Johan. Historia
Cœlius Rhodiginus

Demosthenes
Didymus in Homerum
Dinon ex Athenæo
Diodatus in Biblia
Diodorus Siculus

Epigrammata seu Anthologia
Etymologista
Euripides

Fabulæ Æsopicæ

Gemistius
Gorgias Leontinus
Gregorius Nazianzenus

Heliodori Æthiopica
Helvicus
Herodotus
Hesiodus
Hesiodi Scholiastes
Hesychius
Hierax ex Hieroclis Frag.

Josephus
Isidorus Hispalensis

Livius Historicus
Lycophron
Lycophronis Scholiastes

Mahumetis Alcoranum
Martialis

Ctesias
Curtius
Cyrus Poet. Græc.

Dionysius Halicarn.
Dionysius Periegetes
Dion Chrysostomus
Drusius cum Criticis Sacris
Duportus

Eusebius
Eustathius in Homerum

Firmicus Julius Maternus

Gregorius Johan. Oxoniensis
Grotius

Hierocles
Hieronymus Divus
Himerius apud Photium
Hipponax
Homerus
Horatius
Hyleni Geographia

Isocrates

Lucanus Poeta
Lucianus

Maximus Tyrius
Medus Josephus Anglus

Mega-

Megasthenes Persa
Menander
Mimas Pythagoricus

Nicephorus
Niceras Choniates

Opuscula Mythologica
Oracula Sibyllina aliaque

Palæphatus
Pamphilus
Paulus Apostolus
Pausanias
Persius Satyr.
Petrus Apost.
Phavorinus
Pherecydes
Philemon
Philo Judæus
Philodemus
Philostratus de vitâ Apollonii

Rhodomanni Palæst. Gr. Poem.

Scaliger uterque
Selinus apud Stobæum
Septuaginta Interpretes
Simonides
Solon
Sophocles

Tacitus
Textoris Officina
Thales
Theocritus
Theophrastus

M. Minutius Felix
Moschus
Musæus Poeta

Nonnus Panopolitanus
Nonnus in Nazianz.

Origenes
Ovidius

Pindarus
Photius
Plato
Plethonis Scholia in Zoroastr.
Plinius
Plutarchus
Pollux
Procopius
Psellus
Ptolemæus
Pythagoras

Sophoclis Scholiastes
Stephanus de Urbibus
Stobæus
Strabo
Suidas

Thucydides
Thucydidis Scholiastes
Tirinus Jesuita in Biblia S.
Tzetzes uterque

Vitruvius
Virgilius

Xenophon

Zeno
Zonaras

Voſſius

* *Zoroaſtres & Magica Oracula.*

[Eis

ΕΙΣ ΤΟ

ΑΥΛΙΚΟΚΑΤΟΠΤΡΟΝ,

ΕΙΤΟΥΝ

Παράφρασιν βίβλου τῆς Ἐδήρας ἐκ τοῦ Ὁμηρικωτάτου νεκυίας Ἰησοῦ τοῦ Βαρνεσίου Ἀλφοσίγνου Ἡρωϊκῶς Ἑλληνιστὶ συγκροτηθείσης, Δεκάστιχον.

Τ μόνον εἰν ΑΥΛΗΪΣΙΝ ἀνάκτων νεκετάωσιν,
Αὐτὰρ ἐ ἄλλοισιν ὁμῶς πάντεσι ΚΑΤΟΠΤΡΟΝ
Βαρνέσιος τόδ' ἔδηκεν, ἐν ᾧ καλίδωσιν ἅπαντες,
Οἳ ἐ νῦν βροτοί εἰσι ἐ οἳ μετόπισθεν ἔσονται,
Τὼ τε βίβλον ἐ ζῶντα τὰ γράμματα θαυμαζόντες,
Αὐτὸς δ' οἷος ἦλυθε ἐ ὡς ὀπέκαισε μάθησε.
Ὧδε δέ κε εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
"Ὦ πόποι, ὡς ὅδε ἀνὴρ πάντων θεοφερέστερος, ὥς τε,
"Ὁπλότερός περ ἐὼν ἡμῖν, νίκησε γραῦς
"Ἀμφότερον, Ποιπὺς ὁμῶς ἐ Ἑλλάδι φωνῇ.

ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΔΟΥΓΟΡΤΟΥ.

Ad Lectorem

De Paraphrasi מגלת אסתר Adolescentis Eruditissimi *Josuæ Barnessi* Versibus Græcis contextâ.

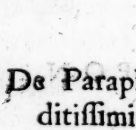

Νίδε Ἀναγνώσα Βαρνήσιον Ἑλλάδι φωνῇ
Ἐξαμέτροις ἐπέεσι παφαφεάζοντα φαεινὴν
Ἰσραήλ Ἐδνῆος ἀμωμήτοιο γυναικὸς
Λήμματα τ' ταύδε ζαῦτα πέλει σοφίην ἀπάσω.

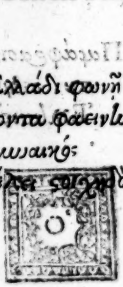

Α.

Πρῶτον Ἀχαϊαδῆος Ἄναξ τ' Περσίδος αἴης
Σμερδαλέον Σαρεάπτηι ἐς ἀνδράσιν Εὐγλωσσίαν
Ἐντύνει μεγάροισιν ἑοῖς μέγα τε κλεινόν τε·
Αὐτὰρ Ἄναστ' ἀπένοσφι ἑὴν παρὰ κλῆθρα παρῆναι·
Ὑβρίζει θ' εἵνεκα τ' ἴδει ἰθὺ μιγίσιν,
Ἐκ ἧς ἔρπε φαύλοιο καλὸς νόμος ἐσθλὸς ἐτύχθη·
Ἔστω τῇ οἴκοιο Ἄναξ σφετέροισ ἕκαστος.

Β.

Ἐθνὴρ παρθενικῆσι μεταστρέπει ἀγρομένῃσι,
(Τῷ μὴ Μαρδωχαῖ θ' ἑλὼ τρέφεν οἷα πάρος περ)
Ἔναδε δὴ Βασιλῆ ἄλλων πολὺ πλῆον ἁπασέων.
Θαρσαί τε ἐς Βασιλῆ συμομαίμονες ἐν καιρῷ τῷ,
Πειρῶσιν Βασιλῆι βαρέα κακὰ χρῆσας ἐποίσειν,

Τῷ

Τῷ δ' ἀταθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσσων·
Βασιλικῇ τε μνημόσυνον πέλε Βιβλιοθήκῃ.

Γ.

Δὴ τότ' Ἀχαιικῆος Ἀμφὶ * Βυγάιον ἐποίει
Ἔκχυρε τ' ἐν λοιποῖσι δ' ἔξοχον Ἀρχόντεσιν·
Αὐτὰρ ὁ Μαρδοχαῖος αὐαίνε δ' ὧν ἠνυ κάμπτειν
Τ' ἕνεκ' Ἀμφὶ κείνῳ ὀλοφώια μήδε δ' ἔργα·
Στεῦτ' γὰρ ῥ' ὑπερφιάλων Ἰουδαίων ἠδ' ἰεῶν,
Ἠϊθέους θαλερούς, πολιοκροτάφους τε γέροντας,
Ἀνέρας ἠδὲ γυναῖκας ὅπῃ ἀρέῳ ὀξέϊ χαλκῷ.

* Οὕτω δ' αὐτὸν καλοῦσιν οἱ Ο'.

Δ.

Ἔνθα ὃ Μαρδοχαῖος ὀδύρετο, δάκρυα δ' ἀπὸ
Θερμὰ κατ' βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυερομένοιο.
Ἐσθὴρ αἰδοίη ἱκετεύεμεν Ἀρταξέρξεω.
Ἀλλὰ Θεῷ πειθομένη δ' Ἀνέρι πολλὸν ἀείρω,
Αὐτή τ' ἀμφίπολοί τε, ταί οἱ φίλα ἔργα ἔχουσι,
Ἀκμῆνοι δ' ἅπασοι ἐς ἠέρα οὐρανὸν ἰδοῦσαι
Πολλὰ μάλ' εὐχετόωντο· Θεὸς δ' ἄϊεσκε λιτάων.

Ε.

Ἦμαρ ὃ τεσσαρακοστὸν Ἐσθὴρ ἦσα καλή τε
Ἀμφιθρῴοισι φαεσφόροις καλυψαμένη χρόα λευκὸν,
Εὗρε χάριν Βασιλῆος ἐν ὀφθαλμοῖσι μεγίστου·
Αὐτὰρ Ἀμφὶ, κάρη δὲ πλήρης σίτοιο δ' οἴνου,
Εἰσέτ' Ἰουδαίοισιν ἀτυζομένοις χαλεπαίνει·
Καὶ βυσσοδομεύοντας ἀφειδίαλοίο πιδήσας
Σταυρὸν ἑτοιμάζει θερμότατα Μαρδοχαίῳ.

Δὴ

Z.

Δὴ τότ' Ἀναξ τετάρακλο κὴ φρένα ἐκ κὴ θυμὸν,
Οὐσὶ οἱ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι καθίζει·
Μνημόσυνα Δμῶες ἃ ἔχ' χράμματ' ἀμάπυξαντες
Αὐλίκα Μαρδωχαίῳ ἐφδυράσθμητο κάλ' ἔργα·
Τῷ Βασιλδὺς οἱ ἔδωκεν, ἵνα κλέος ἐθλὸν ἄροιτο·
Ὃν χ' Ἀμφὺ κίμησεν ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
Ἔνθα ἃ μεμφόμενος ἐπεὶ δυσηχέος ἀλεγεινῆς
Πωθάνεϝ ἑτάρων ἐπ' ἐπάρχμον κακὸν οἶτον.

H.

Αὐτὰρ ὅτ' εἰλαπίνης μελιηδέος ἔσκε τελυτὴ,
Ἀντίβιον, ποδὸς Ἀνακτα, κατηρόρεσκεν Ἀμφὼν
Ἐσθὴρ, ἐκ χάριν εὗρε τὸ δδύτερον, ὡς ἐπέοικε·
Τῆς αἴων Βασιλδὺς μέγ' ἐχάσατο, καθ δὴ ἐκέλδυσε
Σταυρωθῆναι Ἀμφὼν ἐπὶ ξύλον ὑψικάρηνον,
Ὅ,τι' αὐτὸς πρὶν ἔτδυξε πρὸς ἔρεϝ Μαρδωχαίῳ·
Ἔνθεν Ἀναξ δὺδυμος ἐῦ λήγεσκε χόλοιο.

Θ.

Ἥμαξ τῷ Βασιλδὺς Μαρδωχαῖον μέγ' ἄειρεν·
Ἐσθὴρ πολλὰ δὴ ἔπειτα κίδα' ἐπρᾶσ' Ἀνακτα
Γνὺξ ἐρεπτὸς ἐῦ. Γόσπος ποδὸς πάροιθε φίλοιο
Εἵνεκ' Ἰυδαίων, ἵνα μὴ ξὺμπάσμητες ὄλοιντο·
Εὐχωλῆς δὴ ἐπάκυσε φαυτίκα Δῖος Ἀνάκτωρ,
Καὶ γὺ Ἰυδαίοισι φόως ἐκ χάσμα τετυκτο,
Τιμὴ δὴ ἄσπετος ὦρτο ἀμύμονι Μαρδωχαίῳ.

Οὗτω

I.

Ὣς τω ῥυδέντες παῖδες κλυτῆ Ἰσεαΐλος
Ἀνλεβίης ξιφέεσι καταστάξαι μεμαῶτες
Πολλὲς ἰφθίμες ψυχὰς Ἄϊδι προϊάψθην,
Σιὼ δ' αὐτοῖς δέκα παῖδας ἀπεξθοτάτοις Ἀμφῦς·
Ἦμαται τῆς Κλήεων ἐνιαύσιός ἔξιν Ἑορτή.

K.

Ὣς ἦ Ἀχαιιάδες εἶλὼ μέγα Γᾶαν ἄεξε.
Τὸν δ' φόρον ποίησεν αἰνὰ προφερέω τε ἐ ὑγρέω·
Αὐτὰρ ὁ Μαρδοχαῖος, ὅπῃ ποτὲ κύδιμος ἀνὴς
Ὀλβίοις ἐνδέχάσκε, ἐ ὄλβια πᾶσι λάλησε.

Χαῖρε Ἀναγνῶσα, θέλω θαύμαζε Πρόνοιαν,
Μάνθανε δ' ὅτι θεὸς φιλέει ἐ κήδεται Ἀγνὺς,
Οὐδὲ πρὸς ὃν Λαὸν Περσέσιον ἐγκαταλείπει·
Τὸν γὰρ ὅλη Πάτρη ξανθρὴ Δόμον ὠκοδόμησεν,
Οὐδέ τ' Ἀνακλοφόνοιο ἐ Ἐπαλτοφοιο Πόλης
Ἠὲ πύλαι Ἄϊδαο κατιρύσιν ἐκείνυ.

NICOLAUS LLOYDIUS,

Oxon. Coll. *Wadhamensis*

[*nuper*] Socius.

Περὶ

Περὶ Ἰησοῦ τοῦ Βαρνεσίου τοῦ Φίλου μου εἰς τὸ Αὐλικηκόντοπλεον ἄπορ.

Ὑκ ἄρα Ῥωμυλίδαι ἀγέωχοι ἀφροντίοντες
Μοῦνοι ὅτι τραφερῆ τέρασιν πίσυνοι ἔασι·
Καὶ, γὰρ ἐν ἡμετέρῳ οἴκῳ μέγα θαῦμα ἰδέσθαι
Γίνετο Βαρνέσιος πάντων ὄχ' ἄριστος ἀοιδῶν·
Τῷ μὲν ἔδωκε Θεὸς γλωσσέων σεμνὸν μέγα δῶρον,
Καὶ πόρεν ἡδυεπέσι λόγοις πιέμμεναι ἄλλων,
Ἠιθέῳ πρὶν ἐόντι. Ὁ γὰρ παίδεσσι πεποιθὼς
Γλαυκαλιμῆσιν ἄειδε κοτὲ χαλεπὸν Βασιλῆος,
Καλλοσύνῃ τ' Ἐδπῆος, ἰδ' ἔρμασι Ἀβραμιδάων
Καρπερὰ, Μαρδοχαίου κλέος, ἠὲ πότμον Ἀμάνεω,
Πάντα πιφραδέως. Φαίης κέ μιν, ὡς ἀπὸ πάσης
Ἑλλάδος ἢ Σύσων πύλεως Γεάντιδε ἰκέσθαι,
Οὕτως ἀμφοτέρων φωνὴν τε ἠδέα οἶδεν.
Ὦ φίλ' ἄνερ πανόδυς. --- Ποῖον σὲ δ' ἔσεσθαι οἴσω
Θεσπέσιον κήρυκα Θεῦ ἠὲ μάκτν ΙΗΣΟΥ;

Ejuſdem in Idem.

Cæcus *Homerus erat*, neque *ſacra Oracula* vidit;
Falſa *ergò Veris miſcuit ille ſuis*:
Surdus *Barneſius*; nec, *quæ plebecula garrit*,
Audit, & *hinc nobis nil niſi* Vera *canit*:
Græcè *ſcripſerunt Ambo*; *Deus unus Apollo*
Æquus utriſque fuit: *Dic citò*; *quis* Melior?

GUILIELMUS NEEDHAM
A.M. Coll. *Emman.* Socius.

Chariſ.

Chariſſimo ſuo Condiſcipulo JOSUÆ BARNES Hiſtoriam ἐκ Θεοῦ Græco carmine donatam Gratulatur.

VAde age, magnorum Teſtis præclara laborum
Aſpice, Granta, *Virum, juvenem quem dixerit*
Mens perdocta ſenem; cunctas qui pectore Muſas (ætas,
Parturit, aut Latiæ quicquid facundia Gentis
Grande loqui, aut Graiûm potuit ſapuiſſe Vetuſtas.
Grande Decus Juvenum *: Tibi magnum contulit*
Ingenium vitámq; dies; tu Gloria terræ (idem
Nobilis Angliacæ; te claro vindice Pallas
Geſtiet, ut toto mœſtas Helicone ſorores
Barbarie pulsâ recreas. En! pignora Mentis
Grantiaci *ſtupuêre* ſenes; *tibi Buccina mugit*
Pegaſidum, gratóque fremit tibi carmine Phœbus.
Perge tuis auſis : De te miracula quiſque
Colligit & meritas ſpondet, tua præmia, lauros.
Hoc Opus ingenii mirandum imitatur Homerum,
Poſthinc prægrandem ſpiret tua Muſa Maronem.

JOSEPHUS WORTING

A. B. tertii anni Coll. *Emman.*

Ad Virum haud vulgaritèr eruditum Dominum *Barnes* In ſuam Eſtheræ Παεάφεασιν.

Mâcte reformatæ Vates ſacrate Poëſis;
Camœnas tandem fac Deo Proſelytas.
Heu! nimis iſta diù Gentiles Numina ritus
Colebant proſtituta Vatibus ſuis:
Hactenùs in furtis Veneris Martíſque rapinis
Vacavit omnis Helicon & Phœbi chorus,
Falſáque curavit Veris intexere turba
Mercurialis *omnis, haud* Apollinis.
Tum Pictura *Poeſis erat, quià nil niſi* pictum,
Et omne falſis illitum coloribus:
Terrebant Myſtas (puto) Muſæ, ut Spectra; fuítq;
Poeta, qui ſuperſtitioſus plùs nimis:
Ingenium nigra bilis erat; vigilantis oberrant
Cujus cerebro ſomnia haud fugacia.
Sic olim fecit ſacros Inſania *vates,*
(Caducus *Mahumetem ceu* Morbus *Deum*)
Ebria quando animi Fanatica turba, Poetæ,
Sit entheata viſa, plena Numinis:
Nimirùm eſt ſemper reverentia tanta furoris,
Feræ ut loquentes vatum numerentur loco.
Aſt illi, qualis Lymphaticus ordo Cybeles,
Nil maſculum promebant, ſobrium nihil:
His ergò indulges eadem, quæ, Phœbe, Sibyllæ;
Manet Senecta, Formáque & vigor fugit.

Verùm

Verùm Judæi *Melioris Numinis æstro*
Canunt Prophetæ, ſed, quæ **neſciunt, canunt:*
Enthea *mira dabit myſteria* Machina; *Vates*
Sibi ſed majus interim eſt myſterium.
Hi magicis numeris ignoto & carmine ſtringunt
Inextricabilem, ut quodam Tyros, Deum.

Tu (*Duportus erat* Moſes) *ut* Joſua, *Muſas*
Diù captivas *ducis in* Sacrum ſolum:
Tu trans Jordanem *ducis, Barneſie,* Sinæ
Jubens mutare clivo Parnaſſi *juga;*
Et Vera intexens Græco Judaica *Verſu*
Muſas tu Verum, Hebræos Poeticen doces.
Audiet hinc Pietas Furor iſte Poeticus ergò,
Nec ultrà Athenæ Ignotum *neſcient* Deum:
Nam nil Religio magis hoc dat carmine Verum,
Poeſis Ficti ſimilius *nihil dabit.*

* Poeticè hæc accipienda: nam ſicut *Chryſoſtom.* —Μανθάνωμεν, ὅτι οἱ προφῆται ἐκ τῶν οἰκείων λόγων οἱ μάντεις ἦσαν, &c. Ubi Dei prophetas ſuorum Oraculorum conſcios ſupponit, Ethnicos non item. *Chryſ.* Edit. *Savil.* 1. Tom. p. 632.

RICH. HILL,

Coll. D. *Johann. Cantabr.*

IN AUTHOREM DE Fato Hamanis felicitèr decantato.

COgitur *ire pedes ferus Haman, Rege jubente*;
Barneſii *at juſſu* jactitat *ire pedes*:
'*Regalem jam ſcandat Equum meus Æmulus, inquit,*
'*Dum mihi plùs longè* Pegaſus *iſte placet.*
'*Crux! Amo te* (*licet hinc ſuſpendia* longa *mineris*)
'*Crux, optanda magis, ſed nec &* alta *minùs.*
'*Nulla mihi* Invidia *eſt, nunc, ô* Judaice, *tecum*;
'*Invideo at Muſis,* Græce *Poeta, tuis.*

Carew Harvey Mildmay,

Commenſalis Coll. *Emman.*

Εἰς

Ἰησοῦν Βαρνέσιον

Τὸν Ἐπάγερον τῦ Ἐμμανυὴλ.

Ὑπως ὐψιμέτης ὀνομακλυτὸς ἔσκεν Ὅμηρος,
Ἀμφ' ὡς ἑπτὰ πόλεις γηγενέι ἐρίζασκον ὁκείνῳ·
Ἀλλά σε, Βαρνεσίοιο φίλον τέκος, ἔκγονε Μωσῶν,
Κικλήσκυσιν ἐὸν τεῖα Ἔθνεα· Γᾶια Ἑβραίων,
Ὅσσεκεν Ἀβραμιδέων κλυτὰ γέγραφας δύχεα φωτῶν·
Εἵνεκα σῆς γλώσσης σὲ φιλῦ κλυτὸν ἔνθα καὶ ἀνδρῶν·
Ἀγγλιὰς ὃν καλέει σὲ, ἑπεὶ πέλε Πατριὰς αἶα.

Ῥωβερτος Κωνειος,

Ἐπάγερις Σωεδρείῳ τῦ

Ἐμμανυὴλ Ὁμοτραπεζίτ.

Ad

AD

AUTHOREM

D. BARNES.

LUſum erat in Vitro Cœlum *mortalibus olim,*
(Ars Jovis) è flammâ & pulvere *factus Homo:*
Nil minùs ecce audes! Divinum ludis Homerum;
Illius hic Liber eſt, & Liber Ille, tuus.
Hactenùs ergò pares eſtis; felicior illo
Tu tamen es, Græcus poſthabitúſque tibi:
Septem Urbes pro Mæonidâ? --- Pro Verſibus ecce
Bis duo contendunt maxima Regna *tuis.*
Judæum *te vult* Eſther; *vult* Perſia Perſam,
Linguam, res, mores hujus & hujus habes:
Græcia *te revocat, genitúmque exclamat Homero;*
Agnoſco effigiem! Vultus, Homere, tuus.
Anglia *ſed verè natalem jactat; Amice,*
Cur ludis? Sic te Nos ferè perdidimus.

Tho. Knags,

Coll. *Emman.* Alumnus.

Πεὸς

Πρὸς τὸν Ποιητὴν περὶ τῆς ἰδιωτικῆς Ἐδδήρου παραφραδείσης.

Αἶρ' ἔπεα προτέρων μυθεύμενα Ἑλλάδι φωνῇ·
Εἰς νέον, ἀλλὰ νόῳ πρέσβις Ὁμηρος ἔφυς.
Ἄλλη νῦν Ἑλένη πέλεν ἀγλαόφημος Ἀθάνη,
Τίς κε λέγοι Ἑλένην, εἰ μὴ Ὁμηρος ἔοι;

In idem.

SIccine Reginam depingis, ut alter Apelles,
Judæam & Venerem fingis ab arte novam?
Pulchrior evasit: ---Captivus habebitur omnis,
Ut Precus, Estheræ qui videt ora tuæ.

In Authoris *PARODIAM Homericam* totius Estheræ Epitomen.

In Nuce *quis neget* Iliadem *potuisse latere*;
Pagina *tam magnum cùm capit* una *librum*?

De variis Authoribus in hoc libro citatis.

Quot novus *hic Codex* antiqua *volumina gestat*?
Sub Juvene *experior posse latere* Senem.

Ed. Falkner,

Coll. *Emman.*
Lect-

Lectori Perito & Candido.

ERrata, quæ occurrent, nè temerè Authori imputes, oculos in alios Locos, in Notas, in Versionem flectas, oro; opem enim sibi invicem ferent, si diligenter & ut Criticum decet, singula compares & excutias: Sciet etiam prudens Lector, cui quid referri debeat, mihi an Typothetæ. Hæc tamen, quæ graviora certè sunt, sic corrigi cupio.

Epist. Ded. (in aliquibus exemplaribus) ad finem l. *præsagiebam. Præfat. p.* xxiv. in paucis exemplaribus, l. *Malevolentiæ.* N. 37. ἀφθαρεδῆναι. N. 59. ἀπλισμῳόι. N. 73. & V. 73. πλῖς. N. 177. πεπερεχένει. N. 252. Ἀπίωνϑ. N. 366. Ἀπολινάρειϑ. N. 483. χαλεπὰ. N. 501 συζυγύσι. V. 535. μῳοινᾶς. N. 680 ἐυεργετήματα. V. 703. ἄγγελϑ. N. 746. χλαῖνα. N. 779. δέδυσμαι. V. 1049 εἰσερῴωσι. N. 1160. ἀπορθήτες. ibid. pro Πᾶρα l. Πᾶσα. N. 1442. τῶ Μίθρᾳ ὄμνυσιν. V. 1445. Ἰουδαίοισιν. N. 1566. Ενιαυσίους. N. 1571. ϒ [Ἐυρώπην.]

ΑΥΛΙΚΟΚΑΤΟΠΤΡΟΝ:

SIVE

ESTHERÆ HISTORIA,

Poeticâ Paraphraſi & Græco Carmine

EXORNATA:

Unà cum

Scholiis ſeu Annotationibus Græcis.

Ἀυλιηκὰ τοπρεσν·

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τῆς ά Κεφαλῆς.

Δαὶς θαλερὴ, ὦ ἀγῶνες, ἀποσαπόν τε γυναικός.

Εὗρε Θεὰ, ὡς τοτ' εἶν ἐφέσατο Μωσεῖ δίῳ,
Ὡς τ' εἶν Ἰεσιάδαο πίθῃς ἠδ' εἴδυ ἀοιδὴν,
Οἵη ὦ Σολομῶνι χάεν βάλες ἀμφ' ἐπέεσσι·
Τοίη νῶϊ μοι ἴκηαι, χάεν δ' ὄπι βάλλεο πολλῶν.
Καί γὰρ ἐνὶ φρεσὶν ἐμῇσι πύθῃ ὥρορε δαῆναι
Ἀνδρῶν Ἑβραίων ὦ Ἰαειριάδαο ζόφαγον
Δεσποσύνῃ τ' Ἐδώρᾳ λέγειν ὦ πότμον Ἀμαλῆϊ,
Αἰὲν ἀληθέα δέλτον ἑλισσομένῳ ἐνὶ χερσίν.
Εὖτε Νεημείας ἱερὸν πολίεθρον ἐδείμῃν
Ἀρταξέρξεω ἔκητι μεγακλήεντος ἄνακτος,
Ἄλλοι Ἰουδαίων παῖδες τότε δυσιάλωτοι.
Μεῖναν ὑπαὶ Περσῶν ζυγὰς ὑποφορεόντων
Πολλὰ κεδαζόμενοι· ἡ δ' αἰχμοδέτων δέμις ὄρνυ.

1. Θεὰ] Ἡ θεόπνευστος σοφία, τὸ ἄγιον πνεῦμα. ἡ θεότης. Μωσεῖ] Ὁ γὰρ Μωσῆς ἔμπλεως ὢν τῆς ποιήσεως καὶ σοφίας ἐκ τῆς θεότητος πολλάκις συνωμίλει.

2. Ἰεσιάδαο] Ἰεσσίδης δαεῖς τῆς Ἰεσσῆς παιδός. Τίθεις] ἀντὶ τοῦ ἐπίθης, ὡς τὸ πιθέω, ἐπίθεες ἐπίθεις· πίθει παρ' Ὁμήρῳ.

3. Χάεν βάλες ἀμφ' ἐπέεσσι] Χάεις ἐν τοῖς ἔπεσιν ἔχει τὸ ὕψος τῆς φαντασίας ἀνθεσι δεδυσκλυμένον. ὃ μὲν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων Ἀφροδίτῃ λέγει· Πίνδαρος δὲ, χάεν ζωθάλμιον, ὅπερ δὴ αὐτῷ ἡ ποιήματος ζωὴ θάλλει διαιώνιος. Ἡσίοδος μὲν ἐν τῇ θεογονίᾳ, --Παὶς δ' αὐτῆς (Μέσης) χάεστε καὶ ἵμερος εἶχεν. Ἵμερος μὲν τὴν φιλανθρωπίαν δηλοῖ ἵνα μὴ πᾶσιν εἴπω, τοῖς ποιηταῖς ἐθέλειν καὶ συνέμπυτον. Χάεστε δὲ ἡ ὑποροχὴ καὶ ἀκρότης καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ νοητικὸν καὶ ἡ λεξιότης, καὶ τὰ λέξεως ἐγκείμενα, τὰ παντὸς αἰῶνος ἄξια.

6. Ἰαειριάδαο] Μαρδοχέου τοῦ Ἰαείρου παιδός. Τερπνὸν] ἢ θελκτικὸν ἀπὸ θρύλου ἱστορουμένου καὶ τερπομένου.

8. Ἀληθέα δέλτον] τὰς ἀρχαίας γραφὰς, τὰς τῆς ἀληθείας πα-

Μῦθον

Sive *Eſthera*.

Argumentum Capitis primi.

Hîc epulæ, inq; epulis certamina; pellitur Uxor:

Huc, Dea, [*adeſdum*] ſicut olim adfuiſti Moſei divino;
Sicut olim Jeſſiadæ jucundum feciſti carmen,
Qualíſq; Solomoni gratiam fudiſti in verbis:
Talis mihi nunc adeſdum, gratiámque affunde talem.
Mihi etenim in præcordiis ſacrum oritur deſiderium
Virorum Hebræorum & Jairiadæ [*Mardochii*] victoriam
Reginámque Eſtheram dicere & fatum Hamanis
Semper veracem librum, [*S. Scripturam*] volventi manibus.
Quum Nehemias ſanctam civitatem ſtruxerat
Artaxerxis permiſſu glorioſi regis;
Reliqui Judæorum filii tum ſub haſtâ-venditi
Manſere ſub Perſarum jugo elatorum
Hinc inde diſperſi: Is utique captivorum mos eſt.

γὰς. οἷα ϑεοπνεύσοις ὕσας. Δῆλον] ἢ βίβλον, καὶ ἐξοχὴν βιβλία.

9 Ἰεϱὸν πολίεθϱον] Πόλη-μις ἢ ἀναχϱονισμὸς, ὅτι πάλαι μὲ ἄλλως, νυνὶ ἢ ἱϱὰ πόλις κεκλῆται διὰ τὸ Θεῷ ναὸν ἐν αὐτῇ ἐκλισμένον καὶ πολλὰς ἱϱουϱγίας ὑπὸ τῶν πατϱιαϱχῶν, ϑεοφιλῶν τε καὶ ἀποστόλων, ἀπό τε Θεοῦ ἐναν[ϱ]ωπισϑέντ[ω]ν ἐνδέδεται πϱοφϱασμούς. Πολίεθϱον] πολίεθϱον, ἢ μεγάλην πόλιν. Ἐδειμῶ] ᾠκοδόμησεν.

10. Ἀϱταξέϱξεω] Κοινὸν ὄνομα πολλῶν τῶν Πεϱσῶν βασιλέων, ὡς Πτολεμαί[ω]ν ἦν Αἰγύπτε, καὶ Καίσαϱ ἦν ὁ Ῥώμης. Σημαίνει δὲ ἢ μέγαν πολεμισ[τ]ὴν. Ξέϱξης μὲν ἐν τῇ Πεϱσῶν γλώσσῃ πολεμισὴς λέγεται· Ἀϱταῖοι δὲ ϑεοὶ Πέϱσαις οἱ ἥϱωες, ὥς φησιν Ἡσύχι[ο]ς, καὶ Ἀϱτὰς μέγας καὶ λαμπϱός. Μεγαλλίεντ[ο]ς] ἐνδόξε, μεγαλῶς.

11. Δειάλωτοι] Ἀντὶ τῦ δειαλωτοι, ὅ ἐστι, τῷ δέεσθαι ἁλωτοί· ὡσαύτως καὶ τὸ δειλί[η]ντ[ο]ς ἀντὶ τῦ δοῦλ[ο]ντ[ο]ς. Παεὶ μὲν τὸ Εὐϱιπίδη —Τετϱαϱχάμοϱ[ο]ς ὡς ὑπ' ἀπλοίης Ἀϱγείων ὀλοίμαν Τάλαινα δειάλωτ[ο]ς· καὶ Σοφοκλῆς—λέχος δειάλωτον. Ὑπὸ δϱεπτ[ο]ς πέναδε Λαπίοις ταῦτόν ἐϛι.

Μῆναν Ἰάδαο γλῦφ᾽ ἄλκιμον ἀμφιμώτου,
Οἳ Βαβυλωνόθεν ἦλθον, ἐπορσύνησι Θεοῖο, 15
Δώματα ναιετάασκον ἐΰκλεα Ἱερσολύμων·
Καὶ Λεύτε φίλοι ἦες ἀμύμονα ἀρητῆρες
Ἱερὰ ῥέζεσκον κηώδεα ἔνδοθι νηῦ
Ὕμνοις ὀκτωκαίδεκα ἐϋδμήτοιο θοάων.

ΚΕΦΑΛ. ά.

(ἔρξης

Ἑρσῶν δ᾽ ἱππομάχων βασιλεὺς μέγας Ἀρτα-
Ὃς νίκλῳ ἐπέμυσε μελαγχεόντων ἀπὸ Ἰνδῶν
Κύδιμος, ἀνδρεσσιν εἴως ἀθρόος Αἰθιοπήων,
Ὃς χώρησιν ἄνασσε ἑκατὸν ἓξ ἐϊκοσιεπτὰ
Κοιρανέων ἀνὰ χάρμη ἰδὲ ὠκεανοῖο ῥέεθρα·
Οὗτος, ὅτε πέμπτος ἦλθεν ἀνακλορέης ἐνιαυτὸς, 25
Νυμφοκόμον πόρσυνε χαλιὼ μνηστεικέα δαῖτα
Σύσης εὐρυχόρου ἐϋκτιμένῃ πτολιέθρῳ,

20. Ἱππομάχων] Ἱππικεσίαι χαιτῶν, ἀπὸ τῆς ἵππων μαχομένων, γνήσιον τοῖς Πέρσαις ὑπάρχον, ὅπερ καὶ ἐν τῇ Ἀρσάκων καὶ Ἐδεσσαίων φωνῇ τὸ μὲ Πέρσης ἱππία σημαίνει, λίαν δὲ φίλιπποί εἰσιν.

21. Μυαλχεόντων] Τῶν μέλαν χεῶν τὰ ἐπόρτια. Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς λέγει —Χρυσοφόρους δ᾽ Ἰνδοὺς μελαγχέτωνας ἄφυσσαν. Ὁ μὲν Στρεβὼν διφασίας φέρει αἰτίας τὰς τοῦ ὀνόματος, ἢ μὴ τὸ ὕδωρ πυθόμενον, ἢ δὲ καὶ πλοῦν ὑπομένον. Τὸ μὴ πεῖσον αἰτᾶται Ὀνησίκριτος, λέγων ὕδωρ αὐτὸν εἶ μὴ ἐν τοῖς ἄλλοις ἰδιώμασι καὶ φέρε σημεῖον τὸ καὶ τὰς χεῖρας μὴ πίνοντων βοσκημάτων ξηρικῶν ἀλλὰ πίπτειν πρὸς τὸ ὑπηνέμιον· καὶ αὖτη ἡ αἰτία βαθυτέρα ὅτιν ἢ κατὰ τὸ δοκεῖν. Εἰ καὶ ἐν τούτῳ βοσκημάτων φαγεῖν μαι ὅ, τε χόρτος καὶ ὁ ἥλιος συγγίνεται. Τὸν δὲ ἥλιον αἰτιᾶται ὁ Στρεβὼν Θεοδόκλης ἐν τοῖς Ἰάμβοις —Ἧς (Αἰθιοπίας) ἀγχοτέρω ἥλιος ἀφρενάζῃ· Σκοτίνδην ἄνδρας ἐξέχεσε λιγὺς Βὶς σώμα· ἀνδρῶν καὶ σωτῆρα νέμας Μορφαῖς ἀναυξήτῃσι σωτήξας πυρός. Ἰδὲ δὲ Ἰσάκιος Κασσιοδώρου εἰς τοῦτο τὸ Στρεβῶνος ἐξήγησιν.

27. Σύσης] Ἡ Σέση, ἢ αἱ Σῦσοι, ἢ τὰ Σῦσα, ὄνομα δὲ μητροπόλεως, ἢ χώρας Σουσανὴ λέγεται διὰ τὸ κάλλος, ἢ κρίνου, ἢ διὰ τὴν ἐκεῖ

Πᾶσιν

Judæ duntaxat pugnacis bellicosum genus,
[*Ii inquam*] qui ex Babylone venerant ex promissione Dei
Domos habitabant bene-constructas Hierosolymis:
Et Levi inculpati chari filii sacerdotes
Sacra peragebant fragranti in Templo
Hymnos effundentes pulchrum circa Altare.

CAP. I.

PErsarum autem equitum rex magnus Artaxerxes,
Qui victoriam extendit à nigri-corporibus Indis
Glorioſus, oppositorum aduſq; terram Æthiopum,
Qui provinciis imperitabat centum & viginti septem
Dominium-habens in terram & oceani fluctus:
Hic [*inquam*] quum tertius jam aderat regni [*ſui*] annus,
Pulchrum, sponsam-ornans parabat lautum convivium
Suſorum lativiorum bene-ædificatâ in urbe,

κείνων ὠραιότητα καὶ ἀφθονίαν. Πέρσαι γὰρ τὰ κείνα Σῶσα καλοῦσι, ὡς καὶ Ἑβραίοις שושן ἡ שושך τὸ κείνον. Ἀθηναῖος δ' ἐν τῷ Δειπνοσοφισταῖς διαλεκτῷ ὑποσοβαρῶς τὴν Σῶσιν λέγει, —Καλοῦμαι δ' τὰ Σῶσα, φησὶν ὁ Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὠραιότητα τῶν τόπων. Σῶσον γὰρ ἐστὶ τῇ ΕΛΛΗΝΩΝ φωνῇ κρίνον. —Ἀλλὰ ποῖον ἂν εἴη τὸ θέμα τοῦ Σῶσον, εἰ τῇ Ἑλλήνων φωνῇ κρίνον εἴη; Τοιγαροῦν ἀναμφισβητήτως τὸ Ἑλλήνων διορθωτέον εἰς τὸ ΕΒΡΑΙΩΝ ἢ Φοινίκων. Ἢ μᾶλλον ὁ νῦς τῆς φράσεως ἔτός ἐστιν, ὅταν Ἑβραϊστὶ Ζῶσον λέγῃ τῇ Ἑλλήνων φωνῇ κρίνον λέγομεν. Καὶ μέμνημαι ἀναγινώσκων, Σύρειόν τι χρῖσμα Σῶσινον λέγεσθαι, ὡς ἐκ Ζώσου, ὃ ὅτι κρίνου, γινώμενον, καὶ τέγαστρον ἢ τύτε ἀνθέως χυλὸν, Σύρειον λέγεσθαι. διὰ τὸ τὰ ἐν Συρίᾳ κρίνα πορφυρέα εἶναι τὰ ἢ ἄλλων χρόνων τὴν ὀπὴν. Ἡσύχιος (ὡς ἐν παρέργῳ) γράφει —Ζῶσιν, τὸ ἐκ ῥίζης μῦρον. Διορθωτέον καὶ ἀναγνωστέον —τὸ ἐκ κρίνε μῦρον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐτυμολογικὸς ἀπὸ τῆς ἵππων ὀνομάζεσθαι γράφει —Ἡ πόλις Σῶσα ἀπὸ τῆς περιπεφυκότων κρίνων ἢ ἀπὸ τῆς ἱππασίμου ἐστὶν αὐτῇ. Σοισίαν γὰρ ἀπὸ Σύρων τὸν ἵππον λέγεσθαι. Ναὶ γὰρ τὸ ΝΟΙΟ μὴν Συριστὶ τὸν ἵππον σημαίνει. Πρῶτον δὲ πιθανώτερον.

Πᾶσιν ἑοῖς Σατεάπῃσι & ἄλλοις ἡγεμόνεσι
Περσέων τε κεραπερῶν & Μήδων ἀγλαοζώνων.
Τοῖσδεσιν ὡς ἑκατόν τε & ἥματα ὀγδώκοντα
Λαμπρῇς εἰν αὐλῇσιν ἀγαλλόμενος διέφηνε
Πλοῦτον ἀπειρέσιον ῥεικθμέα Περσίδος ἀρῆς
Καὶ κῦδος βεραεὸν βασιλῆϊον οἷο δόμοιο·
Οὐδὲ μόνον σίτοιο δι' ἀσφαράγων ἀνέπκθμ,
Ἁρμαγιλὼ, ἠδὶ οἶνον ἐΰφρονα μῆνον ἄφυσσθμ,
Οὐ γλυκερῶν μόνον εἶχον ἀρείονα πρῆγιν ἀοιδῶν,
Μολπῆς τε λιγυρῆς & βαρβίτυ ἠχρδοιο·
Ἀλλὰ & ὀφθαλμοῖσιν ἐδγπνίζονζο ἕκαστος
Πολλὰ ἢ ἀπόσμζο θεάματα· πρῶτθ ἄεθλος
Κῆτο μεγας κρατερὸῖο βιῆ κέφων τε βρεμύνων,
Τηλόθι δι' ἄντα πέπκζο βαρὺς παλιρρύσεθ ὄρμθ,
Ἐν μέσῳ δι' ὀφθαλμὸς ἦϊν μικρὸς ῥεπηγύς,
Οὗ δρϊς-δύων ἐλέειν εἰς δῶρον ἔμιμε.
Πρῶτθ μὲ μάλ' ἔσχεν εὐῤῥοδδν ὄρμον ὀϊς-ῷ·
Δεύτερος ἐγγύτερον πελάσας κατέδμε χαμᾶζε,
Αὐτὰρ ὁ μὲ τρίτθ ἧκε δι' ὀφθαλμοῖο βέλεμνον
Ἄντα τιτυσκόμενθ· τῷ ἐρείσ δι' ἧϊξεν ὀϊστὸς
Ὑψι θορὼν & κῦδος ὀϊς-βαρὲος ἄεισεν
Ἡδὺ καταπλάγξας δίνης ἐνι ἀνθερίκοισιν·
Αὐτὰρ ὁ μὲ λάβεν ὄρμον ἐπαίξιον· ἀμφὶ ἢ λαὸς
Χεῖρας συγκροτέοντες ἐπόμφημησε λαβόντι
Ἣν ἀρὴν τοξοσύνω. Οἷσι' ἔμπαλιν ἔνθ' ὀρόωντο
Ἀνέρας αἰχμάζοντας ἐνὶ χαμάδοισι βαθείαις

28. Σατεάπῃσι] Ἀεισθσιν, ἐπάρχοις· λέξις Περσικὴ κυρίως σημαίνουσα & Βαλασσάρχων. Τσεγον δ' ἐχῶντο ἀντὶ πνος ἐπάρχε τῦ ὑπὸ βασιλέως.

29. Ἀγλαοτόξων] Ἐν τῷ τοξδειν δεινῶν, ἢ ἀγλαὰ τόξα ἐχόντων.

33. Κῦδος βεραεὸν] Εὖ χρς ἀείσημον, κλέθ λαμπρὸν, ὡς Ἡσίοδος· Ῥέα μὲν γὸ βεραὴ, ῥέα ἢ βεραόντα χαλέπει· βεραὸν γὰρ ἀέλσαμος παντὸν ὁδόν.

37. Βαρβίτυ] Βάρβιτον μὲν φασιν ἐφευρηκέναι & Ὀρφέα καὶ τὸν-

Τὸ δὲ χελυν

Omnibus suis satrapis aliísque optimatibus
Persarúmque fortium & Medorum arcu-clarorum.
Hisce quidem hoc-modo per centum & octoginta dies
Splendido in palatio gloriabundus exhibuit
Opulentiam immensam præclarámque Persidis
Et magnificentiam miram regalémque aulæ suæ:
Neque solum frumenti per gulas dimisere
Edulium, nec vinum lætificans solum hauriebant;
Non dulciũ solùm habebant meliorem voluptatẽ carminũ,
Suavísque cantilenæ barbitíque multichordi;
Sed & oculis [*quoque*] epulabantur singuli
Multáque videbant spectacula: Primum certamen
Incumbebat ingens validi arcûs leviúmque calamorum,
Procul autem coram figebatur grave aureum monile,
In [*cujus*] medio foramen erat parvum orbiculare,
Per quod qui sagittârit, in præmium habiturus erat.
Primus quidem valde concussit rotundum monile telo;
Secundus propiùs impactum dejecit in terram;
Tertius autem misit per foramen sagittam
Directè collimans; alatúsque prorupit calamus
Altè saliens & laudem sagittatoris [*quasi*] cecinit
Dulciter resonans in vorticibus æthereis:
Ille autem arripuit monile quod meruerat, dũ circa populus
Manus complodentes acclamavit arripienti
Propter sagittationem ejus: Hi autem denuo ibi cernebant
Viros gladiatores in arenis profundis

σαι ἐς μόγον ὀπτευθήκέναι χόρ-
δας ἀπὸ δ' ἦβὸ σοιχείων. Βαρύμιτον
ἦ λέγωδαί φησι Πολυδ'ύκης ἐν τῷ
δ' ἐχ ἐφδομηδ'ῶσαι ἀπὸ τῆ 'Ανα-
κρέοντος, ἢ ὡς Πίνδαρος ἀπὸ Τερ-
πάνδρυ, ἵνα παχ'ίδι Λυδίᾳ ἀγπί-
φθογγ@ εἴη.

Εὐχόρδιο] ἐυτόνω, πολυχόρδω.
38. 'Οφθαλμοῖσιν ἐδεικνίζοντο] Οὕτως 'Αχιλλεὺς ὁ Τάτι@ —ὅλοις ἤλεπτον ἢ κόρίω τοῖς θεσσπόποις, κλέπτων ἅμα τιὼ δίαν, ἥστο χάρ μα ἰῶ τὸ δεῖπνον.

Armis

Τεύχεσι λαμπομένοις πομπήμοσιν, ἣν ἐμάχοντο
Ὧν τῶν ψυχάων μνεσθήϊοι, ἀλλ' ἐπ' ἄεθλον
Δηθὰ, φίλοι τῷ ἐόντες, ἄρεως μιμήματ' ἔγραν.
Ἔνθα δ' ἐειδδήσαντο δὺ ἀνέρες ἱπποχορυστὰ
Μακρῆς ἐγχείῃσιν ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες·
Τῶν εἰς ἱππόθεν ἄλλον ἀτυζόμενον συφέλιξεν,
Ἕξ τ' ἄλλυς μὴ τῦτον, ἀταρ ὃς ἄνδρα ἄνδρ' ἀυτὸς
Γρωμὴς ἤειπ' ἀφ' ἵππων ἀμείνονι φωλὶ δαμασθείς.
Ὡς οἱ μὲν τῶν δεῖπνον ἀρήϊοι ἄνδρες ἔειζον.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐκτετέλεστο γάμος, ἐς ἤματα πάντα
Δαιτὸς πρεμέμβλωκε κυπελλομάχῃ πολυκώμῳ,
Ἀλλ' ἐι λαπίνῳ ἐφδήμεον οἰνοπληθέα
Εἰνὶ μυχοῖς ὠπλίσσαι" Ἀναξ βασιληΐδος ἀυλῆς
Πᾶσιν ὁμῶ Σέσης ἐυμόρος ἐνναετῆρσιν.
Ἡ δ' πόλις δέδμητο ἐπ' Εὐλαίοιο ῥεέθρων
Εὐύδρῳ ποταμοῖο, ὃν ὀμβρηὸς τέκετο Ζεύς.
Τλὼ Μέμνων ἐπόλιαρε φίλος παῖς Τιθωνοῖο,
Τιθωνῦ, ὃς δνητὸς ἐσείσατο λέκτρα Θεάμης·

57. Ἐειδδήσαντο] Ἠειδδήσαντο, ἐείζω, ἐείδω, ἐειδέω, ἐειδδέω καὶ Ὅμηρος —Ποσὶν ἐειδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ. Ἀνέρες ἱπποχορυστὰ] ἐγὼ μὲν οὖν οἶδα τὰ περὶ Κεπκῶν δοξάζοντα καὶ τερατικῶς λεπτομήματα. Ὅμως δ' ἁπλῶς χρῶμαι ἀντὶ τῦ ἱππεῖς κορυσσόμενοι, ὅ ἐστιν ὁπλισμένοι· αὐτῷ δ' τούτῳ λέγεται Ἱπποχάρμης.

61. Ἀμείνονι φωτὶ δαμασθείς] Ἀντὶ τῦ ὑπ' ἀμείνονος φωτός· καὶ ὁ Σοφοκλέης (ζηλωτὴς φησι, τῦ δ' ἀντιπάλῳ δρῶντος· ἀντὶ τῦ ὑπὸ τῦ ἀντιπάλου δρῶντος· ὡς Ἀχιλλῆι δαμασθείς. Εοικε δ', ὡς καὶ καὶ σὺ δοκεῖς Ἀχιλλῆι δαμασθείς, Ὅμηρος καὶ — Παῦσαι δ' δεῦ πολυδ καὶ δμεὶ δαμασθείς καὶ—Χερσὶ δαμεὶς Ἀχιλλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.

64. Παρεμέμβλωκε] Παρεμέμβλωκε, τῦτ' ἔστι παρεμπεπλεκται, παρὰ τὸ μολῶ. Κυπελλομάχῃ] Ἐπίθετον τῦ δαιτὸς ἢ συμποσίε λέγεται δ' ἢ ὅτι κύπελλα ἐν τῷ πίνειν ἐνεπλάκη ἀμεθόμενα τῦ μάχης εἶδος ποῖον φέρει, ἢ διὰ τὰς ὄντως μάχας ἐν κώμοις πλησίον γιγνομένας· ὅθεν τοῖς παλαιοῖς τὸ θωρήσσειν ἢ μὲ ὁπλίζειν ἢδε καὶ ἀκροστοιχεῖν σημαίνει· Εὐριπίδης δ' ὑπολαμβάνει ταυτὶν τὴν δίσημασίαν γεγονέναι διὰ τὸ μάχιμον τῆς μεθύσεως.

68. Εὐλαίοιο] Παρὰ τοὺς ὁ Οὐλαὶ λέγ. Πτολεμαῖος δ' καὶ Πλίνιος Εὐλαῖον εὐφωνότερον

Ἦν

Armis conspicuos innocuis; nec enim pugnabant
Suis pro animis hostiles, sed ob præmium
Diu, amici licet essent, belli simulachra ciebant.
Ibi verò conténderunt duo viri equites armati
Longis lanceis contra se invicem ruentes;
Quorum unus ab equo alium attonitum detrusit,
Séxque alios post illum; sed & ipse tandem octavus
Pronus cecidit ab equo [*sub*] fortiori viro domitus.
Sic hi quidem per convivium Martii viri pugnabant.
Sed quum perfectæ erant nuptiæ diésque omnes
Epuli prætersserant poculis-pugnantis luxuriosi
Aliud insuper convivium in septem-dies vino-ferax
In penetralibus parabat rex palatii [*sui*]
Universis simul civibus Susorum bonis-viris-plenorum.
Hæc autem urbs condebatur super Eulæi fluentis
Præstantis-aquæ fluvii, quem pluvius genuit Jupiter.
Hanc Memnon struxerat charus filius Tithoni,
Tithoni, qui mortalis exístens deæ concussit cubile;

λέγουσιν. Ὀνομάζεται ἡ κοινῶς καὶ Χοάσπης διὰ τὸ τέτταρας δύο ποταμοὺς ἐμβάλλειν εἰς αὐτήν.

69. Εὐλαῖος ποταμός] Τοῦτο γὰρ τὸ ποταμοῦ ὄνομα τοῖς Περσῶν βασιλεῦσιν ἅπασι νενόμισται, ὡς μόνον ἀπὸ τούτων ἐξ αὐτοῦ, ὅσον ἂν καταλύσειαν, αὐτοὺς πίνειν· ὅθεν ἔφη Τιθωνὸς —βασίλειον ὕδωρ Χοάσπης. Ζηνόδοτος δὲ αὐτήν. Καὶ ὁ μὲν Στησίχορος ἐν τῷ ιε' βιβλίῳ φησὶν, Ὕδωρ ἢ ἐν τῷ Εὐλαίῳ πάντων ἐλαφρότατον.

70. Μέμνων] Ὁ Τιθωνοῦ καὶ Ἠοῦς, ὡς μυθολογοῦσιν οἱ πολλοί. Ἐπόλισε πόλιν Σοῦσα, ὡς φησιν Ἑλλάνικος ὁ ἐκ Μυτιλήνης κοσμογραφίας συγγραφεύς. Καὶ ὁ μὲν Ἡσίοδος τοῦ παιδὸς τὴν πόλιν Μεμνόνειον ἄστυ, καὶ βασιλεία Μεμνόνεια καλεῖ. Στέφανος δὲ ἀπὸ πόλεων, —Σοῦσα—Μέμνονος κλίσιμα. Καὶ μὲν οἱ Σουσιανοὶ λέγονται Κισσιανοὶ καὶ Κίσσιοι ἀπὸ Κισσίας τοῦ Μέμνονος μητρὸς (ὡς δοκῶ) Ἠοῦς ὕστερον κληθείσης. Καὶ Αἰσχύλος Κισσίαν αὐτὴν λέγει. Πολλοὶ δὲ (παράγωγος λέγω) ἀπὸ τούτου τοῦ Μέμνονος διχογραμμοῦσιν· Οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν Πέρσην, οἱ δὲ Αἰθιόπα λέγουσι, καὶ ἀπὸ παιδὸς αὐτοῦ, οἱ μὲν Δίαν, οἱ δὲ Τιθωνὸν γενέσθαι, ὡς καὶ μητρὸς αὐτοῦ, οἱ δὲ πρὸ Ἠοῦς, ἄλλοι μὲν πρὸ Ἰλίου, οἱ δὲ πρὸ Κισσίας.

71. Θεάνυιος] Θεᾶος, ἤγουν ἀπὸ Ἠοῦς.

Μήζοπολις δέ τε Σάσπ ἐγίνετο Σοισίδος αἴης,
Ἣν Σηλᾶς ᾤκησεν ἐὺς παὶς Ἀρφαξάδυ,
Γέιτονα ᾗ πόλιν εἶσεν ἐπώνυμον ἐνδαίδε Σῆλαν.
Καὶ Σάσπς πολίεθρον ἄναξ τότε δῖος ἔναιε· 75
Τᾧ δ' ὠλὴ δικλῖσιν ἀκλινίσισι κέκασο
Ὑψηλαῖς, μεγάλησι, πολυγλυφέεσι, φαεινᾶις.
Κύρυ τεθρυλέοισι σέλας βάλεν ἄφθιτος εἰκών,
Καμβύσεω, Σμέρδεώς τε, μεγαλοδενέος τε Δαρείυ·
Κολυὲς δ' ἀμφὶ τύποις χρυσήλατος ἕδραμε κύκλος 80
Λαμπρῆσιν λιθάδεσι μεμιγμένος· ἐνδαίδ' Ἀχαίης
Αἵματοεις σελάγιζεν, ἰδὲ πλατὺς ἔνθα Γαγάτης
Αἴγλλω αἰθαλόεσσιν ἀκόντισε, Γαλαλίτης
Ἀργυόεις ἀμάρυσσε, Μάγνδός τ' ἀγλαόκομος,
Οἰνωπή τ' Ἀμέθυσος, ἰδὲ ἡ Βήρυλλος ἀμύμων. 85
Μαρμάρω αἰγλήεντι ἐλάμπετο αἰπὰ θυρετρα,
Δαιδαλέοισι λίθοις ἐν πλίνθῳ φοινικόεσσῃ·

73. Ἐὺς παὶς Ἀρφαξάδυ] Ἐὰν ἐν πέμπῳ τῶν ἰχνῶν ἀπόνδειον πύροι, ἐν τετάρτῳ δάκτυλον ἀναγκαῖον δοκεῖ· ὅθεν ὁ παῖς ἀλλὰ παῖς Ἀρφαξάδυ λέγω. Καὶ ἔστ' ὁ χαὼν, εἰ μὴ πάνυ καθολικώτατος, ἀλλὰ μὴ ἐκ ἀφεστὼς ὅσ' ἄλοχός ὅτι.

74. Πτόλ ν εἶσεν] Πόλιν ἔθηκεν, ἐτεθεμελίωσε.

76. Τᾧδ' αὐλὴ] Ῥαδδὶν ὁ Βενιαμὶν (ὡς ἀνέγνων παρ' Ἰωάννῃ τῷ Γρηγορείῳ) ἐν τῷ ὁδοιπορικῷ ἔγραψεν, ἑαυτὸν μὴ τοῖς τῶν Ἑλαμλετφάνοις τὸ φρέαιον ἐνεργάζεσθαι τὸ יעקב τὸ τῶν יהושוע ἢ Ἀραταξέρξε τῶν βασιλέως, ὃ μὸ ἐγὼ Χερσερεμβλα (τοῦτ' ἔστι Λάκκιον Αὐλαὶ) αὐτὸς δ' ירמ ἢ Ἀερμβλα λέγει. Ὀδοιπορικὸν στιλδ κ'. Διακλῖσιν] Τὰς θύρας διωτᾶς, ἤγουν τὸ διωτὰς κλείδας ἔχειν. Δικλίδος δ' καὶ Δικλίδος πιπτικῶς διφορεῖται ῥυθμῷ χάειν, ὡς καεῖδος, ῥαφανῖδος. Ἀειστοτάνης Νεφέλαις, καὶ Ἀθηναίῳ βιβλίῳ β'. Ἀκλινίσισιν] Τὰς ἀνεωγμένας, οἱονεὶ τὰς ἐμφανεστάτων καὶ φιλοδεεστάτων πύλαις ἴσως. Κέκασο] ἐκοσμήθη, ἐδεδόξασο.

78. Κύρυ] Καμβύσεω τοῦ βιβλιοτε καὶ Μανδάνης τῆ Ἀσυάγους. Λάξις Περσικὴ σημαίνουσα τὸ πῦρ, οἱ δ' νιῶ Πέρσαι τὸ ἥλιον Κῦρον καὶ Μίθρην καλοῦσιν, καὶ ὁδ Μίθρας τὸ πῦρ. Ἄφθιτος εἰκὼν] ὅτι εἰκόνες χρυσοτέρας ἢ φθαμένων ἀνθρώπων. ἢ ὅτι χρυσῆ ὑπῆρχε, ἢ ᾗ χρυσὸν οἱ περὶ Πλάτωνα ἀδιάλυτον ἰοὺ καὶ

Ἀμφο-

Metropolis autem Susa erat Susianæ provinciæ,
Quam [*prov.*] Selas coloniâ-implevit filius Arphaxadi,
Vicinámque urbem posuit cognominem ibi Selam.
Susorum sanè oppidum tunc temporis Rex colui,
Hujus verò palatium valvis apertis exornabatur
Sublimibus, magnis, operosè-sculptis, splendidis:
Cyri superliminaribus effulsit pura effigies,
Cambysæ, Smerdísque & magnanimi Darii:
Pulchros circà typos ex-auro-ductus cucurrit circulus
Pretiosis lapidibus interspersus; ibi Achates
Sanguicolor resplenduit, & latus ibi Gagates
Colorem cineraceum jaculabatur, & Galactites
Lacteus fulgebat, Smaragdúsque pretiosus,
Unicolórque Amethystus & Beryllus castus.
Marmore candenti radiabant altæ valvæ,
Variegatis lapidibus & latere purpureo:

σύψεως ἔλεγον· ὅθεν ὁ χρ' Κρόνον Διὸν Χρυσοῦ ἐκλήθη, οἷα χαλαεός.

79. Καμβύσεω] Τοῦ Κύρου καὶ Κασσανδάνης τῆ Φαρνάσπου. Σμερδέως] τὸν μὲν Κύρου παιδὸς, ἀδελφὸν δὲ Καμβύσου· ὑπὸ δὲ Περξάσπου (Καμβύσου κελεύοντος) διαχειρισθέις ἠφανίζετο. Δαρείου] τὸ Ὑστάσπου, ὃς ἵππῳ χρεμετισμῷ βασιλείαν ἐπτήσατο. Τὸν δὲ Κύρου ἔγημεν αὐτὸς Ἀχαιμενιδῶν ἐξόν. Πέρσας δ' ἐλέγετο —Δαρεῖος πατὴρ τοῦ λαοῦ, Καμβύσης ἢ Δεσπότης. Ἄλλως δέ πως παρ' Ἡροδότῳ.

81. Ἀχάτης] Λίθος αἱματοειδὴς παρ' Ἀχάτῃ τῷ Σικελίας ποταμῷ ῥεούσης, ἢ ὅτι τὸ ἄχος ἰᾶται· θαυμαστῶς, ἢ τῇ φύσει δεδιδάχθαι οἷ τῇ τέχνῃ ἐπιβόνως ἀντικείμενος· Ὁ δὲ Πυῤῥὸς ἐκφέρει πινὰς τὰς μὲν Μούσας καὶ Ἀπόλλωνα, οἷα τέχνῃ γεγλυμμένους, σαφῶς ἀποδεικνύοντος. Ἀλλ' ἡ ὁλάζω φύσεις λίθων ἀποδεικτός.

84. Μάγναδος] Ἐνίοις Μαγνήτης· ὁ δὲ Ἀθηναῖος ἐν τούτῳ Δειπνοσοφιστῶν, —Ἀνὰ τὸ σ λεκτέον (φησὶ) ὥσπερ γὰρ τὸ μυρμαίρειν ὠνόμασται, τῷ θλαυγὴς ὑπάρχειν.

85. Βήρυλλος] Λίθος παρ' Ἰνδοῖς, λέξις τ' Ἰνδική. Ἀμύμων] ὅτι πλὴν λαγνείαν μωμᾶται καὶ ἀγνείαν ἔξην ὠφέλιμος.

87. Πλίνθῳ] Πλίνθος εἶδος τῆς λίθου ἐκ χύτου πεπλασμένον, τετράγωνον ἢ καὶ χέρας ἐρυθρᾶς.

Ἀμφοτέρῃ ᾧ πύλιω πέρι καμπύλος ἶσαι ἀτειρὴς
Ἀνδρῶν ἀφαυροτέροισι πορδύσιμος, ἦδ' ἐνὶ μέσσῳ
Ἀνδρῶν ἐυκλυτέων ἐπέπατο αἰὲν ἐτοίμη·
Πεζῶν δ' ἱππήων τε πολὺς στρατὸς ἀιχμητάων
Χίλιοι ἔνδοθεν ἧσθο ἀρήιοι ἄλκιμοι ἄνδρες
Ἀθανάτοις βασιλῆι φυλακίῃσιν στρατὸς ἐσθλῶν.
Τοὶ δ' αὐλοὶ, λύκοι ὥς μύρμηκι ἐοικότες, ἐστενάχιζον,
Χερσὶ μέλεσσα κάλεσσαν ἀνακτόριον μέγα δῶμα,
Χερσὶ μέλεσσα θεῶν ἐνδιάκτιον οἶκον ἰδέσθαι.
Ἔνθα δὲ τέλε δῶμα Δίκης λαμπρὸν φοβερόν τε
Οὔ ὄρφνῃ μὲ ἔοικε τῷ ἠερίῳ ἀστερόεντι,
Σάφα φέρων δ' ἀπέλαμπε μέγα δέμας αἴθοπι πυρσῷ.
Ξυμπάντων δ' εἰδώλα θεῶν καθύπερθε πέπυκτο
Χρύσεα, οἷά περ αὐτὸ ἀπ' αἰθέρος ἐξοροώντων,
Εἴ κε δίκαιον ῥέζωσι ἅσιμα ἔργ' ἄνθρωποι·
Ἔνθα γὰρ αὐτοὶ μάκαρες ὅπη κείνοισι θέμισας,
Χρυσῷ δέ τε δίφρος ὑπεστήρικτο πολυδίνῃ,
Γλωσσαι δ' αὖτε θεῶν πάρα τείχεσιν ὕψι κρέμανται

92. Χίλιοι] Οἱ Μιλοφόρβοι καλέμενοι, ἐκ τῆς Μυείων ἀειστάσεως ἐκλεγόμενοι. Ἔνθοθεν] ἐν τῇ αὐλῇ τῇ τῆς Μιλοφόρβων καλεμένης, ὡς ὁ Ἀθηναῖος. Περὶ δ' τούτων ἐν τῷ ——

93. Ἀθάνατοι] Οἱ βασίλειοι ἐν Πέρσαις σωματοφύλακες. Ἀθάνατοι ὠνομάσθησαν ὅτι τοῦδε (ὡς Ἡρόδοτος) εἴτις αὐτῶν ἐξέλιπε ἢ ἀριθμῶν, ἢ θανάτῳ βιασθεὶς ἢ νόσῳ, ἄλλος ἀντὶ ἀνῃρεῖτο· καὶ ἐλίνοντο ἑκατὸν ἄχρι πλεῖστον Μυείων ὅτε ἐλάσσονες. Τῶν δ' καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἀναμιμνήσκων ὅτου φησὶν — Ἦσαν δ' ὅτοι (Μιλοφόρβοι) τῆς δορυφόρων καὶ τοῦ ἡγεμόνος πάντες Πέρσαι ἐπὶ τῆς ξυσάκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι ἀριθμὸν ἀειστάσιοι ἐκλεγόμενοι ἐκ τῆς Μυείων Περσῶν τῆς Ἀθανάτων καλουμένων. Τούτοις δ' Ἡρόδοτος ἐν μυρίοις ἔφηκεν ὁ Ξέρξου ἐν τοῦ Κύρου παιδείας ἡ, — Ἐπὶ δ' τούτοις ἦσαν οἱ Πέρσαι μυρίοι ἐς ἑκατὸν πάντας τεταγμένοι. Πέρσαι μὲν, ὡς Διονύσιος ὁ ἀρχαιογνώμων, — Νῦν πάροχοι τέλεσιν ἱππόσωμοι μέλοντες. Ἀναγίνωσκε τὰ εἰς ξίφος εἰκοσὸν ἑξῆς.

95. Χερσὶ μέλεσσα] Τοῦτος τῆς λέξεως ῥίζαν ἐπιμόησον ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ ἔθει τῆς ὅλης βίβλου φερομένῳ, ὅσα καὶ ὅλε τῆδε ποιήματος κεῖται λόγος.

Χρύσεαι

Utrinq; autem circa januam arcuatus erat aditus
Viris obſcurioribus calcandus, ille autem in medio
Viris nobilioribus pandebatur ſemper apertus.
Peditum verò equitúmque denſa phalanx pugnacium
Mille intus erant Mavortii fortes viri
Æterna [*dicta*] cohors bellatorum regis cuſtodum.
Ipſum verò palatium, quod de marmore albo ſtruebatur,
Churaremona vocitabant regalem immenſam domum,
Churaremona deorum [*domui*] ſimilem domum viſu.
Ibi quoque domus Juſtitiæ erat claráque auguſtáque
Cujus camera quidem aſſimulabatur cœlo cuidam ſtellato,
Sapphirúſque è tecto fulſit cæruleâ flammâ.
Cunctorum verò idola deorum deſuper figebantur
Aurea, quaſi ab ipſo æthere deſpectantium,
Si fortè jus agant & æqua opera homines;
Ibi enim Reges ipſi decernunt jura,
Aurea interim ſella ſubſternebatur pedibus;
Linguæ autem deorum juxta parietes ſuſpenduntur

99. Σαπφειρος] Οἱ μὲν φασὶ τὴν Πλάτωνα λίθον εἶδος χρυσοχρώματος λέγουσι, ζαπφείειον δὲ τὸ οὐρανῷ ἐπίπλασαν, ὃ τόσον διὰ τὸ οὐρανὸν ἢ τὰ χρώματα ἔχειν, ἀλλ' ὅτι τοῦ Διὸς ἡ σάπφειρος καθήραμμένη φαίνεται. Ἴσως δὲ Ἰεζεκιὴλ κεφ. ἰ. κόμ. ά. καὶ τῶν Ἐξοδον, κεφ. κδ'. κόμ. ί. Ὁ δὲ Κοίλιος Ῥοδίων βιβλίῳ ά. κεφ. κδ. ἀναγωσέον φασὶ τούτων· ἐμοὶ δὲ ταῦτα τοῖς φιλοδίκλοις καταγεγράφθω· ἐπὶ γὰρ ἀρκείτω.

105. Γλῶσσαι δ' αὖ τε θεῶν] Φιλύστρατος βιβλίῳ ά. φησὶ βίβλ τῶν Ἀπολλωνίου τοῦτο τὸ ῥῶμα ὅτου διαγράφει· —Οὗ δὲ ὄφρον ἐς θόλον ἀνῆχθαι φῆμα, ὄφρα τῳ τινὶ μνησαμένον, σαπφείνη δὲ αὐτὸν καταγράφθαι λίθῳ· καναστάτη δὲ λίθος καὶ ὀφρανία ἰδεῖν· θεῶν τε ἀγάλματα, ὡς νομίζουσιν, ἱδρυται ἄνω, καὶ χρυσᾶ φαίνον), καθάπερ ὀξὺ αἰθέρος — καὶ ὑστερον —Χρυσᾶ δὲ ἰύγγες ἔπεχρέμαντται τῶν ὀφθαλμοπαρὲς τὸν Δικαιοσύνην αὐτῶν παρεγγυῶσαι καὶ τὸ μὴ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους αἰρεῖσθαι. Ταύτας οἱ Μάγοι αὐτοὶ φασιν ἀρμόττειν, φοιτῶντες ἐς τὰ βασίλεια καλέσαι δὲ αὐτὰς θεῶν γλώσσας. Ταῦτα μὲν ἔστω, ὡς ὁ Βερωσσὸς δὲ ὁ Πορφυρίων. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ Κοίλιος ὁ ἐκ Ῥοδίων βιβλ. ἡ. κεφ. ιϛ'.

Aureæ

Χρύσεα πίσυρες, ὡδὲ δ' ἴυγγες καλέονται
(Μικρῆς δ' ὀρνίθεσσιν ἐοίκασι, φίλτρον ἄνακτι)
Τέσσερα τῆς σεμνῆς κεφαλῆς ἀγάλματα Ἀδρηστείης.
Εὐρυπόρῳ δ' ἐν ὁδῷ παρ' ἀγαπεινῆς ἀνακάθρης
Δέδμηται παρῶον εὐκτίμενον φιλόφρονον
Κίοσι ἑπασυτέροισιν ἐρειδόμενον σιδαρέοισιν.
Ἔνδα πολύξεινοι, λιπαραὶ, μεγάλαι τε τράπεζαι
Ξεστοῖσι ξύλοισι τετυγμέναι ἠλιθα πολλαί.
Πορφυρέαις σαπέρδνοισι παύπις τεθάμυσο φαεινὸς
Ἀργυρέοις Παρίοιο λίθου περὶ κίονας ὄρμοις,
Καὶ βύσσῳ ἐπέκαστο μέγας δόμος ἀολλέστῳ.
Κλιντῆρες χρυσοῖο θ' ἀργύρου ἐξετελεῦντο
Ἀργύρου ἀγλαέντος ἰδὲ ὀβρύζου χρυσοῖο,
Οἷ μ' ἐρυδρῷ ἔδυ, ἁλίχροϊ, μαρμαρέοντι,
Κυδοιμῷ, μέλανι, περὶ ἀνώπια παμφαιόωντα
Γλύπτες ἐρηρέδαται· θ' ἁλῶσι ποικίλα τερπνοῖς
Ῥήγε παρκέατο ῥοδέοισι πεπασμένα τεύχεσι.

105. Ἴυγγες καλέονται (Μικρῆς δ' ὀρνίθεσσιν ἐοίκασι] Περὶ τῆς Μάγων Ἴυγγων ὁ Ῥοδιγῖνος βιβλίῳ δ'. ἀφ' κεφαλαίῳ τῇ δ'. καὶ τῇ κγ'. Ὁ δὲ Τζέτζης ἐν τοῖς εἰς Λυκόφρονα ταύτῃ πῃ ὀρνιθα καλεῖ ἀγωγὴν ἐρώτων καὶ φαρμακίσι χρῆσιμον εἰς ἐρωτικὰς ἐπῳδάς· ὅθεν ὀλίγῳ ὕστερον—πᾶν ποθεινὸν Ἴυγγι καλεῖται. Ὡς καὶ Θεόκριτος ἐν τῇ Φαρμακευτρίᾳ,—Ἴυγγι, ἕλκε τὸ πρῶον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα· καὶ ὁ Πίνδαρος,—Ἴυγγι δ' ἑλκομαι ἦτορ. Ἐοίκασι] συνέλλεται τὰ ἀεὶ λέγειν διασύλλεξ, ὡς Ὅμηρος, Τεθνᾶσιν, τιμὴν ἢ λελόγχαμεν ἴσα θεοῖσι.

107. Φίλτρον ἄνακτι] Ὑπὸ Μάγων πεδήμενον εἰς τὸ θέλγειν πρὸς πλήθους εὐνοιαν καὶ καταλλάττειν πρὸς βασιλέα. Ἀναγίνωσκε Κοίλιον τὸν Ῥοδιγῖνον βιβλίῳ ιδ'. κεφ. ιϛ'. καὶ βιϛ'. θ'. κεφ. δ'.

108. Ἀδρηστείης] Τῶν θείων νόμων ἄφυκτον δωμάτιον οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα Ἀδράστειαν ἐκάλουν. Τινὲς δὲ Ἀδράστειαν παρεγγυᾶν ὅτι τὸν βίον ἀγαθὴ πρὸς θεοφορήσει διδυθωΐνεν, οἷα πάσχουσιν οἱ ὑπομνημονεύοντες μηδὲν μηδαμῶς οἷόν τ' ἦ) πρὸς θείας θεοφορίας ὁτιοῦν διαφεύγειν. Ἄλλως δὲ καὶ Νέμεσις ἀκούει· Ἐπιμολογεῖ δὲ ὁ Παυσανίας ὧδε· Κοιλίῳ τῷ Ῥοδιγίνῳ,—Ἀδράστειαν λέγουσι, ὅτι ἄδην αὐτοῦ ὑποδιδράσκει. Ἄλλοι δὲ (ὧν εἷς ἐγὼ) ὑπὲρ τὴν ἐπὶ Θήβαις Ἀδράστου, ὃς πρὸ Ἐπιγόνων ἐπὶ-

Ἔνδα

Aureæ quatuor, circum autem rhombi vocantur
(Aviculíſque ſimiles erant, philtrum regi)
Quatuor ſeveræ lepida donaria Adraſteæ [*Nemeſeos.*]
Latâ autem in areâ ſuper altas ſcalas
Struebatur ingens cœnaculum epularum-amans,
Columnis ſexcentis ſuffultum validis;
Ibi hoſpitales, pingues & magnæ admodum menſæ
Politis lignis elaboratæ affatim multæ:
Byſſinis funiculis tapes extendebatur ſplendidus
Argenteis ad columnas è Pario factas annulis,
Et ſerico ornabatur ingens domus acu-picto.
Tori [*diſcubitorii*] ex auro & argento perficiebantur
Ex argento ſplendido & puriſſimè decocto auro;
Qui pavimento rubri, praſini albíque marmoris
Cæruleíque nigríque parietes versùs nitidos
Omnes ſunt innixi: & floribus polymita jucundis
Stragula ſuper toros jacuerunt roſeo ſparſa artificio.

Ἐν· ἧς ἡ ἐπιγόνων Ἀδρήστεια υἱός, ὥσπερ ἔκ τινος Νεμέσεως, μόνος ἀπώλετο.

113. Ξύλοισι] Τὸ λ ἐκτατικὸν ὅτι καὶ βραχὺ μαχρώσεως δύναται, —Ὡς Ὅμηρος —Ἡρώων· αὐτὰρ δ' ἐλάσεια τείχεα κωφεσι· καὶ ὁ Πέρσης ἐν Περλόγῳ —Πηγασσίου μέλος. Ἐν ᾗ ταύτῃ τῇ λέξει τὸ ξύλον, —Ὦ ξύλον μακάρεσσιν, ἐν ᾧ Θεὸς ἐξετανύσθη, ὡς τὰ ἧς Σιβύλλων. Καὶ Κύρος Θεόδωρος —Ξύλα τ' ἄσηπτα λίθοι τ' ὑπὸ Σαρδόφι καὶ τείχεσι ἀνδρῶν. Ὁμολογῶ δὲ ὡς ἐν τῷ μικρὸς καὶ πικρὸς καὶ ξύλον καὶ τέγη καὶ τοιούτοις τῷ ἧς παλαιῶν ἀξιώματι χρῆσθαι δίκαιον, κἂν μάλιστα διὰ τοὺς κανόνας τολμᾶν ἔξεστι.

115. Παείοιο λίθοι] Παείνη λίθος· ἐν ᾗ Πάρῳ τῇ νήσῳ κάλλιστός ἐστιν ὁ λίθος. Ὄρμοις] κύκλοις ποίοις, ἐν οἷς βύσσινα ῥοῖνία ἐδέδη.

116. Βύσσῳ] Ἡ λίνον τι πολυτελέστατον σημαίνει ἢ τάπητας βύσσῳ (ποῖος εἶδός ἐστι) βεβαμμένους· ἔνθα πετάσματα βύσσινα καὶ τῷ Μωϋσεῖ ὁ Θεὸς φησὶ τάξειν ἐν τῷ Λδϊπκῷ. Αἰολοκέσσῳ] διαλλοκέσσῳ, αἰόλως καὶ πολυμερῶς κεκοσμημένῳ.

119. Ἐρυθρῷ ἔδει, ἀλίχεσι] Τὸ γὰρ ἔδος ἐρυθρὸν ἢ καὶ ἁλίχεσιν, ὅ ἐστι πίνινον, καὶ μυμαρέον ὃ ἐστιν ἁδυκόν, οἷα Παείνη λίθος, καὶ κιάνεον καὶ μίλαν.

Ibi

Ἔνθα μέγας τέτυκτο πέλεκυς βαθέων ἀπὸ λύθρακος ἰωχμῶν
Τιμήεις κενεῶνι λαβὼν κρατερῆς ἀπὸ χάλκας,
Οὗ τιμῶ βασιλεὺς τοῖς μύελα δῶκε πάλαμται.
Κρητῆρες ἦ χρυσοῦ ἰδὲ ἀργύρου ἐξετελεύτο
Καὶ δέπαϊ ἑκατόνται τε ἔμπλεοι ἀμφιφορῆες,
Καὶ κυλίκων πλῆθυς μάλ' ἀπειρεσίη ξοάνεσσιν,
Γώμασά τ' εἰλαπίνῃσιν ἀρηρότα· ἐν δ' ἑκάστῳ
Οἶνος ἡδυτότατος μυίφερον ἔκχυτ' ἀπορρώξ,
Πολλάκις ὃς βασίλειον ἐνεπλήσωσεν ἄλεισον,
Ἐκ δ' ἤχθη Συρίηθεν ἐὺς Χαλυβώνιος οἶνος.
Τιμὴ δ' δίκλιν διέταξεν Ἀναξ διερῆσι κυπέλλοις
Εἰς ἅλις οἶνος ἔπεσ' ἀποπίνέτω (οὐδὲ κε φείδω)
Ὅ,τῖ θέλησιν ἕκαστος ἢ ἤλιθα ἢ ἠβαιόν,
Οὐ θεσμὸς νῦν γάρ τε νόμος βλήκειστ' ἀνάγκη.
Ἆσιν δ' ἀρίζηλος συνετεύξατο βασίλεια
Ἄλλων εἰλαπίνῃ μὴ ὁμηλικίη ἐφατείνῃ
Δώμασιν ἐν βασιλῆος ἀτειρέσιν Ἀρταξέρξεω.
Ὡς οἱ ἀμφὶ δάκτα ἐὼς αἱ ἀμφὶ δάσασθαι

123. Τείπος] Παρὰ τοῖς ὁ. ἀνθεμίου κυλίκων (ὅπου δὲ ἀναγινώσκον) φερομένου ἀπὸ παλάντων τεισμενείων. Ἡσυχίῳ δ' ἀνθεμίου τριπόδιον δεῖν ἐκ λίθου ἀνθεμικὸς χαλκωμένης. Ἀμφιφορῆες] εἴδος ὀλκήρων ἀμφώτων.

132. Ἐξήχθη Συρίηθεν ἐὺς Χαλυβώνιος οἶνος] Ὁ Ἀθηναῖος περὶ Διεπνοσοφιστῶν φησὶν, — Ὁ Πρόσων βασιλεὺς ἦν Χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινεν, ὡς φησι Ποσειδώνιος, καὶν Δαμασκῷ δὲ Συρίας γίνεσθαι (αὐτὸν φησὶ δὲ οἶνον.) Καὶ Πλούταρχος βιβλίῳ ὃ. περὶ δὲ Ἀλεξάνδρου τύχης, — Οὐδὲ θύεται Μηδικοῖς ἢ πέπλοις ἢ γυναῖκας ἐδὲ Χαλυβώνιος οἶνος. Ταῦτα ὡς τὰ πρὸ Μήδων πεφρασμένα (ἀναθεωρῶν ἐξ ἀκολουθίας ὡς τὰ βασιλικὰ ἢ Περσικὰ, τὰ δὲ Περσῶν (πρῶτα δὲ ἀπλῶς λεγόμενος) φασὶ πρὸ Μήδων φράσαι εἰώθει. Καὶ μὴν ὁ Στράβων ἐν τῷ ιεωσεφικῶν ιέ. βιβλίῳ φησὶ — Διὸ καὶ τὰ ἔθνη τὰ Περσικὰ τοῖς (Παρθυαίοις) ἢ Μήδοις τὰ αὐτὰ ἢ ἄλλοις πλείοσι. Περὶ δὲ Χαλυβωνίου οἴνου, ὡς πάσης ἦν βασιλικῆς δαίτης ταῦτα λέγει· εἰς σπυρὶδα ἐξέπιον οἱ βασιλεῖς (Περσικοὶ) ὥσε πυρὸν μὴ ἐξ Ἀστυ ἢ Αἰολίδος μετέπεσεν, οἶνον δ' ἐκ Συρίας ἢ Χαλυβωνίου, ὕδωρ δ' ἐκ τοῦ Εὐλαίου, πάντων ἐλαφρότα-

Δαίμων

Ibi ingens tripus erat carbunculi ejaculans lucem
Pretiosus, alveo complectens crateras omnes;
Cujus pretium Rex triginta millia dederat talentorum.
Crateres ex auro & argento perfecti erant,
Et pocula ansata & repletæ amphoræ,
Et calicum numerus penè infinitus tornatarum,
Et cyathi epulis accommodi: In singulis autem
Vini genialis lætificantis infundebatur latex,
[*Idem*] qui sæpe regium impleverat poculum,
Eque Syriâ portabatur bonum Chalybonium vinum.
Hanc autem legem rex humidis indixit poculis
Abundè vini præstò est: ebibat (néve ulla sit parsimonia)
Quantumcunque velit unusquisque sive affatim sive minùs,
Prioris etenim legis jam nulla erit obligatio:
Recens-nupta verò Vashta simul parabat Regina
Aliud convivium inter coætaneas desiderabiles
In ædibus firmis imperatoris Artaxerxis.
Sic rex sic & regina suo cum comitatu

τον, ὡς ἐν Ἀπίκῃ κοπὴν δ' ἐσχμῆ (ἴσως δ' ἐσχμῆς) ἀφολκότερον εἶ). Χαλυβώνιον] ἀπὸ πόλεως τῆς Συρίας, καθ' Ἡσύχιον.

136. Οὐ φερτέρα νῦν γέ τε νόμος ὅδε κείσεται] Ὁ δὲ πεῖν νόμος τοῖς Πέρσαις πίνειν ἠνάγκασεν, ὡς Ἰώσηπος, — Περσέπολις ἦν τοῖς διακόνοις (ὁ ἄναξ) μὴ βιάζεσθαι πίνειν, τὸ ποτὸν αὐτοῖς συνεχῶς φερομένοις, ὡς καὶ Φίλωνι Πέρσαις, ἀλλ' ὑπηρέτειν αὐτοῖς, καὶ φέρειν ὁ βούλεται ἕκαστος, φιλοφρονεῖσθαι. Τὸ δὲ ἔθος τὸ πίνειν νομοθετεῖσθαι κατὰ νομοθέτας τοὺς βασιλέως καλεμβρύου Φίλωνι Κοιλίῳ τῷ Ῥοδηΐνῳ βιβλίῳ ζ'. κεφ. ιε'. καὶ βιβλίῳ κζ'. κεφ. κέ.

137. Ἀσὶν Ἡ Ἀσὶν, Ἀσὶν Ἑβραῖσι שׁוּשָׁן ὡς ἡμεῖς (οἱ Ἀγγλοι) φερόμενον, ὁ Ἰώσηπος Οὐάσλιν λέγει. Ταύτῃ μὲ δυνατέρα Εὐιλ-μερώδαχ Ναβυχοδονόσορ Παρσαρσὴς ὁ Χαλδαῖος φησι πεφυκέναι. Τοσαῦτα δὲ λεγόντι πίστιν ἔχοι ὃς ἂν θέλῃ.

138. Ὁμιλιχίῃ ἐφρτεινῇ] Ταῖς ἧς μεγίστων, (κατεφρόνησε καὶ ἐπέρχων γυναιξὶν ἢ δυνατέρασι παρθένοις. Αἱ καὶ τῇ Ἀσὶνι τοσεῖν ὁμίλικες ἦσαν, εἰ μὴ ὅτι αὐτὴ μόνον ἄπαρτι γάμε εὐφρεπεστέρων πιμὼ ὄγομά τε βασιλικὸν ἔλαχεν.

Δαίνυσθ' ἀλλήλων λῃασμοῖσι, ἐν δὲ τε πᾶσιν
Ὀτρηρὸς Θόωκος ἀοιδύοισι μεδιόωσα,
Ἀκροκόμη τ' ἐλεοῖσι πρεσβομένη βασιλῆος.
Οὐδ' ἄπο φορμιγγες καλῆς ἀπαθήματα δαιτὸς
Οὔατα τερπόμεναι λιγυρῆς δαιδάλμασιν ἠχοῦς. 145
Παρ δ' ἡνιοχῆες πολλὰ ἀείδομεναι ὀπὶ καλῇ
Βαρζᾶι, ἀπὸ Μυσέων ἐπιρρόθεα δῶρα λαχοῦσαι.
Αὐτὰρ ὃ δ' ἕδδομον ἦμαρ ἐὺ δρόμον ἤγαγεν Ἠώς
Ἵππων ἐμβεβαῶτα τελεσσιπόνων ὀχέεσσι.
Δὴ τότ' ἄναξ ἄμ' ἕπετο σὺν θεράπουσιν ἰανθεὶς 150
Ἐυσώρισσ' ἀνδρας ἀνιόχους ὠδὲ προπύδα·
Κέκλυτε νῦν ἐμέθεν πάντες δαιδαλμηπόλοι ἄνδρες,
Ὅφρ' εἴπω τά μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
Δεῦθ' ἱππαγασίῃσι ξυναγείρετε ὦκα φάλαγγα,
Εἰ λαπίζουσθε θ' καλήσατε πρὸ βασίλειαν 155
Κάνιζ-ιν στήσαντες ἐμὸν προπάροιθεν ὀπωπήν.
Ὄφρά μιν ἠγαθέην ἰδὲ εἰσορόωσι μέδοντες
Καὶ λαοὶ ξύμπαντες ἐπεὶ πέλεν ἀγλαὸς ἀρθείς.
Ὡς ἐπέτειλεν ἄναξ· οἱ δ' ὀτρηρῶς ἐπέδοντο
Ἅμα θ' Βαζαΐν, Θαρσαί, Ζηδυδαί, Βαεαζῶν, 160
Ἠδ' Ἀβαταζᾶ, Θαεάτ τ' ὀυνόχων πάντες ἄεισοι·
Βὰν δ' ἴμεν ἱππεύσιν πεπυκασμένοι ἐγχεσιμώροις.
Τοῖς δ' ἅμα θ κένεον προφύλακτα ἅρματα μοῦσα
Χρύσεον, ᾧ κεν ἄνακτα κλυμενὴ βασίλεια·

143. Ἐλεοῖσι] Ὁ ἐλεὸς ἢ τὸ ἐλαὸν τράπεζα· ἔλεος θ προπαρεξυτόνως, ὁ οἶκος θ.

147. Βαρζαΐ] Αἱ μητέρες βάρβαρες ἴσως γυναῖκες· ὄνομα αὐτῆς ἐπιχώριον Βαρζά. Ἐπιρρόθεα δῶρα λαχοῦσαι] Αὐτὸς μὲν ὁ Σιδήτης αὐτόθι—Καὶ τούτων αἱ μὲν αὐλοῦσιν, αἱ δὲ ψάλλουσι παντοίως, αἱ δ' ἐπαλαλάζουσι μετὰ τοῦ λαοῦ—Καὶ λήγοντι μὲν ποτὲ τοῦ βασιλέως καὶ ὑφὸν ξυνεπαύετο, ὅποτε δ' ἐγείρει κελεύσειεν, αὖθις ἤρχοντο ἄδειν καὶ ψάλλειν.

149. Τηλεσσιπόνων] Τῶν ἢ ποτὲ ἢ συμπόσιον εἰς τὴν θ φερόντων· ἑβδόμη δὲ ἡμέρα ἐστὶν ἡ ζ', τῆς ποτὲ ἢ λείπει.

Λαίφεσι

Epulabantur ab invicem separati; inter utrosque verò
Sedulò Copia ancillabatur hilari vultu,
Et Luxuria mensis assidere-solita regalibus.
Neque deerant instrumenta musica, ornamenta epuli,
Aures delectantia harmonicæ variationibus echûs;
Juxtáque mulierculæ multæ canentes voce pulchrâ
Barzæ [dictæ] à Musis varie-sonantia dona sortitæ.
Sed quum septimum diem pulchrithrona attulit Aurora,
Equorum vecta comessationem-finientium curribus;
Tum rex simul amore & lætitiâ incalescens
Eunuchos septem viros virilibus-carentes sic alloquitur:
Audite nunc me omnes cubicularii viri,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet;
Agitedum, equestrem congregate statim turmam,
Convivantem autem accersite reginam
Pulcherrimam sistentes meis coram oculis,
Ut illam duces aspiciant & optimates nostri,
Et populus universus; quia valde formosa est.
Hoc-modo mandavit rex; hi verò sedulò paruerunt,
Haman & Bazan, Tharsa, Zeboltha, Barazon,
Et Abataza, Tharábsque eunuchorum præcipui omnes:
Contenderúntque ire equitibus stipati hastatis;
Hisce verò [euntibus] simul & vacua præibat lectica
Deaurata, quâ reducenda esset glorioſa regina:

150. Ἐρώτα.] Νοητέον, ὅτι ἐδύ γωνο αἰκοφίλης ὢν ᾠδὰ τὸ ἐπακολουθεῖν ταχυμίμοις, ὡς οἱ φυσικοί. Τὸ μὲν ωεσ τεσον αὐτὸν ἰῶσα [χρῶτον Ἀζῆνα μεπαλπδῶσαι κελδίειν· τὸ δὲ δεύτερον ἐποίησεν, ἵνα χλεπεσάτω γυναῖκα, ἃ τάχα ἀξίας γινομένης αἰτίας, ὑποδυομένη.

162. Πεπνυσμένοι.] Πεπνυσμένοι. Ἐγχεσιμύθεις] Πεεὶ τὰ δόεατα μεμυθημένοις (ὅ ὅτι μανομένοις) ἢ τὰ ὀδόντος ἐμπειρία μεμαθηκόσιν· ἢ ἐγχεσιμύθεις τοῖς τὰ ἔγχεα μῶεα. (ὅ ὅτιν ὀξέα) ἔχουσι· Τὸ γὰ ὀξὺ μῶεον Κυπρίοις.

Velísque

Λαῖφεσι δ' ἀμφ' ἐκέκασ', ἀνδρῶν ὡς ὅλιν ἀλόλῃ. 165
Αὐτὰρ ἡ ἕλκ πᾶσσε γυνὴ κἀφηφανέυσα,
Ἐλθέμεναι δ' ἀπένευεν ὅλως δυσαλθέϊ θυμῷ
Καὶ σερελὸν γαμέταο ἀγλαὸς ἔπυσε βυλλύ.
Οἱ δ' ἄρα νοσήσαντες ἀνάκλοσα ὧδε σεσοπύδων·
Ἠόμεν, ὡς ἐκέλευες, ἀγακλεὲς Ἀρταξέρξη, 170
Ἠλθόμεν ἐς βασίλειαν ἐπήτυμον, ἦδ' ἀπέειπεν
Ἀσεμφέως, δμῳῆσι δ' ὁμοκλήσασα μετπύδα·
Δεῦτ' ἄρα τᾷ πεμψάσκ Ἀργυλείμαδε τὰ πρῆτα·
Οὐ χρὴ ἐδ' ἐπέοικε γυναῖκα σρὸς ἀνέρα βαίνειν
Πρῶτον, τῷδε γὰρ ἧκ χερείονές εἰσι γυναῖκες 175
Οὐ δέμας οὐδὲ φυλήν, ἔτ' ἀρ φρένας, ἔτε τ' ἔργα·
Περσῶν γὰρ νόμος ὧδε, ἀείγνωτος δέ τε πᾶσι,
Μὴ νύμφας γ' ἐλθόντα ἐς ἀνδρῶν δαῖτα ἰδέσθαι ἐν ὅλῳ·
Εἰ δ' ἔσθ' βασιλῆς, πέλομαι ἐγὼ βασίλεια·
Τίφθ' ὡς οὖν κρατερῶς ὀργίλεως μῦθον ἔτελες; 180
Καὶ γὰρ ἐγὼ κρατερῶς ἀπαμείψομαι, οὐδὲ πιθήσω.
Τοίλυ ἀγγελίλυ ἔφασθαι θαλαμηπόλοι ἄνδρες·
Αὐτὰρ οἱ ὀξυχόλοισιν ἐπὶ φρεσὶν ἔμπεσεν ὀργὴ

165. Ἀνδρῶν ὡς ὅλιν ἀλόλῃ] Πλάταρχος ἐν Θεμιστοκλεῖ (φησὶ Περσῶν) ἃ μόνον τὰς γαμετὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρτρωνήτους καὶ παλλακὰς ὁμοίως ἐμφανῶς παρεμβαλλόμενον, ὡς ὑπὸ μηδενὸς ὁρᾶσθαι ἢ ἀκοῦσαι, ἀλλ' οἴκοι μὲν διατεταῦσθαι κεκλεισμένας. Ἐν δὲ τῇ ὁδοιπορίᾳ ὑπὸ σκηνῆς, κυκλῷ περιφραττομένας ὑπὸ τῶν ἁρμαμαξῶν (ὄνομα ἢ μᾶλλον εἶδος Περσικῶν ἁρμάτων) ὀχεῖσθαι.

167. Ἐλθέμεναι] Τοῖς Δωριεῦσιν ἀντὶ τοῦ ἐλθεῖν. Ἀπένευεν] Σημεῖον ἀντὶτοῦ σχήματος, ὅτι ἐξαρνούμενοί τι πλείονας χειρονομίας ἢ κεφαλῆ ἀπονεύομεν, σῆμα Μετωνυμικὸν, τὸ συμπαρὸν ἀντὶ τοῦ ἀπὸ σχήματος. Δυσαλθέϊ] ἀλόγῳ, ἀμεταπτώτῳ, ἰσχυρογνώμονι· ἀντὶ τοῦ ἀπειθεῖ, σῆμα Μείωσις.

168. Ἔπυσε βυλλύ] Ἐν ὕδατι λόγῳ ἔθετο· καταφρόνησε. Ὡσὶν ἡ τῶν αἰτιατικῶν ἀνένωσις ἐν ταύτῃ τῇ σημασίᾳ. Φησὶ τοῦ Σοφοκλέους ἐν Ἀντιγόνῃ — Ἀλλὰ πρύσας· ὥσει τε δυσμενὴς, μέθες Τιὼ πάλ' ἐν ἁδῇ πάλῃ δὲ νυμφεύσειν πνί. Καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Τρωάσιν — Ἀσπάσιος αὖ πόλιν, ὅπῃ ἄνδρα τ' πάρες Καινοῖσι λέκτροις ὑποζεύξασ' ἄλλον φιλεῖ.

Λαοῖς

Velísque utrinque operiebatur, ut virûm conſpectum lateret.
Aſt illa neutiquam paruit mulier faſtidioſa,
Venire autem omnino abnuit pertinaci animo
Et firmum mariti generoſi reſpuit mandatum:
Illi verò redeuntes hoc-modo regem allocuti ſunt:
Ibamus, ut jusſeras, ô glorioſe Artaxerxe,
Venimus ad reginam reverà; illa autem abnuit
Contumaciter; & ancillis ſuis imperitans interfata eſt,
Agite, illi qui vos miſit renunciate hæc omnia;
Nullo modo decet fœminam ad virum venire
Primò, illis enim nihilo inferiores ſunt fœminæ
Nec corpore, neque indole, neque mente, neque operibus;
Perſarum enim lex eſt, nota utique omnibus,
Ne ſponſæ veniant in virorum epulas & conſpectum:
Sin rex ille [*ſit*] & ego ſum regina,
Quare igitur tam rigidum dedit mandatum æquali?
Ego quoque rigidum dabo reſponſum, neque parebo.
Talem nuntiabant nuntium cubicularii viri:
At illi excandeſcentibus in præcordiis incidit ira

1177. Περσῶν γὰρ νόμος ὅδ' ἐστὶν] Πλάταρχος βιβ. ἀ. Συμποσ. κεφ. ἀ. —Περὶ τοῦ εἰ δεῖ φιλοσοφεῖν ἐν ὁμοίῳ πότῳ. Καὶ τοὺς Πέρσας ὀρθῶς φασι μὴ γαμετὰς ἀλλὰ παλλακὰς συμπαραλαμβάνειν εἰς τὰς εὐωχίας. Ἰώσηπος δὲ περὶ τῆς Ἀστίνης λέγει —Ἡ δὲ φυλακὴ τῶν ἐν Πέρσαις νόμων, οἳ τοῖς ἀλλοτρίοις βλέπειν τὰς γυναῖκας ἀπηγορεύκασι. οὐκ ἐπορεύετο. Ἔμπης δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ δέον αὐτὴν ὅδ' ἂν ἀπολογησαμένην πρὸς τὸν βασιλέα, ὁμολογηκέναι, αὐτὸν τῶν νόμων μέγιστον ὄντα καὶ πάντων τῶν ἄλλων κρατοῦντα· μηδὲ ὑβριστικῶς πρὸς χρείσσονας, ἅς φασιν, ἀνηφορεῖζειν μὴ γιγαντὶ τυραννεύσῃ. Παραφράσης ὁ Χαλδαῖος φησιν—Ἄγγελον ταράξεως πρὸς Θεὸν πεμφθέντα τοῦτο πεποιηκέναι διὰ τὴν κακίαν τῆς Ἀστίνης· ἐμὲ μὲν αὐτῷ πάνυ σύμφημι· ὁμολογουμένως δ' ἔχει, μυειάκης καὶ πολλοῖς ἔθεσι τοῖς ἑαυτῆς πεφιλημένοις ἀγαπᾶν ἐργάζεσθαι. Καὶ ἴσως τὰς καρδίας τῶν βασιλέων μόνος κινεῖν οἷός τε.

182. Τοίνυν ἀγγέλου] Οὐκ ὄπταν μὲν ὅτως αὐτὴ Ἀστὶν ἔλεξεν, ἀλλ' ὅμως τοιαῦτά τινα τῷ βασιλεῖ ἀγγέλλουσιν ἐκπικραίνοντες αὐτόν.

Injuriâ

Λαὸς ἠρεχθομένῳ, ὅτ' ἀκήκοε πικρὸν ὀϊστὸν,
Σκυζόμενος δ' ἄρα εἶπε παρισταμένοισι φίλοισι
Μεστὸν ἔην ὀρνύμενος βιλὴς ἄπο κυδιανείρης.
Ὦ φίλοι, ὑμεῖς μοι σὺν ἀρὴν κεῖνα δὲ γιγάρτα,
Πᾶσιν ἀεικείλιν δὲ ἀκέεσθε σὺν ἔτ' ἀνεκλόν.
Ὡς φαμένου μετέννυτο χόλος μέγας ἔσθενε μῦθον,
Ὤμματα δ' ἀμφ' ἐλέλιξε κακὸν ὀστόμενος καθ' ὅμιλον,
Φοιτιλέοις τε πύθεσι διφήνεεν ἔνθα κ' ἔνθα,
Στῆθεα κήλων, ἔμυξε, ποσὶν δέ τε γαῖαν ἀλοία·
Αὐλίκα δ' Ἀρκεσιάδης ἀερίσονος ἀνόρυσεν
Ὅς πάντων πέρι οἶδεν, ἔτ' εἰ περηκέστερος ἦεν·
Εἵπετο δ' αὖ Μήκεσθ κ Σαρσιάδης ὀπίφερσεν,
Οἵ οἱ δυσιήσμενοι ὁμοδόρποι ἐγγύθι μίμνον
Λαΐνῳ ἐν δαπέδῳ κατακείμενοι, ὄφρα ποθ' ἕδρῃσι
Εὐκηλον πολέος, ὄφρ' ἔτ' ἐρατεινῆς
Ἐδωδῆτος πίκλημα πεφαίολον, ὄφρα τ' ὀρέχθειν
Ἀργύρῳ ἢ χρυσοῖο πολυμηχάνοιο γλυφῆς·
Ἀλλὰ ποφαροὶ ἦσαν ἀνδρεφάται ἐν καμάτοισι
Σωφροσύνης διφῶντες ἀκύμονα εὐπλοον ὁρμήν·
Αὐτὰρ ἐνὶ πρηνίδεσσι πεφυκότα πολλά τ' ἴσασθαι
Ὁρδοδίκαι, πατέρων μεμαθηκότες ἱερὰ δεσμά·

185. Παρισταμένοισι] Ὅτι νῦν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς προσφωνεῖ ἀλλως ἢ κατακλιμένοις ἢ κατακειμένοις. Φίλοισι] γνωστέον, ὅτι οἱ Περσῶν βασιλεῖς τοὺς Μάγους (ὃ δὴ σοφοὺς ἢ ἱερεῖς) προσκυνεῖν ἐπίκουν, καὶ μεθ' αὐτοὺς ἢ ἐν βιλῇ ἢ ἐν δείπνῳ καθήμενοι ὡμίλουν, καὶ αὐτοὶ φίλους ἐπονόμαζον. ἦσαν γὰρ ἀνθρωποι πάνυ σοφώτατοι καὶ συμβούλιοι καὶ περὶ τὰ θεῖα καὶ περὶ νόμων ἔμπειροι.

189. Χόλος μέγας ἔσθενε μῦθον] διὰ τὴν ἔξεσιν ὀργασθέντα ἀνεπαύσατο τοῦ λέγειν, ὅτι πάντα αὐτοῖς δοκεῖ τὰ ἐλθόντα προκεκρίσθαι, καὶ ὅλως ὅτι πᾶς ὁ

θυμὸς ὀξυδερκέστατον καὶ σαφῶς λαλεῖν εἴωθε, ὅτι πολλὰ τὰ αἵματος ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς τὸν πνεύμονας ὑποβλύζοντος ἢ φωνὴ διαπνιγθεῖσα κωλύεται. Ἄλλως· ὅτι ἀπὸ τῆς μανίκης τὸ θερμὸν κινήσεως τὴν γλῶσσαν ξηρὰν ἀμεθύστους καὶ ἀμόλυντους ἀπεργάζεται. Ὡς καὶ ἐν τοῖς μεθύουσι γινόμενον.

190. Ὤμματα δ' ἀμφ' ἐλέλιξε κακὸν ὀστόμενος καθ' ὅμιλον] Οἱ ὀργιάζοντες προσκείμενοι παραφορᾷ, ὅτι πάντα αὐτοῖς δοκεῖ τὰ ἐλθόντα προκεκρίσθαι, καὶ ὅλως ὅτι πᾶς

Οἱ

Injuriâ afflicto, quia amarum audierat convitium;
Iratúsque dixit circumsistentibus amicis
E medio prorumpens ab illustri concilio:
O amici, vos mihi contumacem hanc judicate fœminam,
Totam enim audiistis indignitatem intolerandam.
Sic locuti sequentem ira immensa restinxit sermonem.
Oculos autem circumvolvit torvè tuens per cœtum,
Vagisque pedibus cursitavit huc & illuc,
Pectus tutudit, labia rosit, pedibúsque terram percussit.
Statim verò Arcessæus prudentissimus surrexit
Qui supra omnes sapuit, cùm & senior erat.
Secutus [*eum*] Meleser & Sarsethæus sapiens,
Qui illi [*regi*] epulanti convivæ propè manebant
Saxeo super pavimento jacentes; nec unquam sedem
Stabilem petebant, neque thronum, neque pulchri
Vestimenti modum variabilem; neque concupiscebant
Argenti aut auri multùm petiti fulgorem;
Sed herbas comedebant immenso ex labore
Virtutis quærentes tranquillæ tutum portum:
At verò in præcordiis antiquáque multáque sciebant
Juridici-probi, patrum edocti sancita jura.

μαίνον]· ὡς σύμβολα τὰ ἠκολουθηκότα μαρτυρεῖ καὶ χόλε καὶ μανίας ἰδία· χόλον δὲ βασιλέα εἰς μανίαν φησὶν Ὀρείπ.

192. Ἐμυξᾶς] Ἐρεθιζόμενον. Ἀλόγια μανικῶς ἐλακίσας.

193. Ἀειστῆς] Τὴν σοφίαν ἀεὶ σεβόμενον ὡσεὶ τὴν ἐπὶ Μαγιαν. Ἀνίεσαν] ἐκοιμῶντο ἀνέσει καὶ αἰσθήσεσιν, ὡς εἰκὸς, εἰς τὸ † βασιλέως δυμὰν πάντα εὐδιτησαν. Κίνησις δὲ ὁρμητικὴ τοῦ μέσου σεσεισμένη σημαίνει † ἄγαν ζῆλον τοῦ τε τὸ καλῶς βιβλεῖν σεσυμμίαν.

195. Εἶπεν] Διὰ τὸ σέβας καὶ αἰδῶ. Ἀρχεσκὰς τὸ Ἀρχιμάγους.

197. Λαΐνῳ ἐν δαπέδῳ κατακείμενοι] Οὗτοι δὲ οἱ σοφοὶ ἐδίδαξαν τὸ ἁβδὶ τὸ Πυθαγόρου ὑπεροπλημμένον δόγμα, — ζῆν κρεῖττόν ἐστιν ἐπὶ στιβάδος κατακείμενον καὶ διαῤῥεῖν ἢ τρεφόμενον χρυσῷ ἐχόντα κλίνην. Στιβαὶ δ' λόγιμοι.

Qui

Οἵ μιν ἀμφὶ βόμβυοι ϖ ἀνήρυγον ἔμφρονα μῦθον
Ὦ βασιλεῦ, πάντων σὺ ἄναξ ϖ κρείσσων ἐσσι
Περσάων Μήδων τε, τὸν δὲ μέγ' ἔπλετο κάρτος
Περσίδος ἐν γαίῃ· ἔστιν χείρεσσι τεῖσιν
Ἀρχομένων κεῖται θανάτου δέμις ἠδὲ βίοιο.
Ῥήματά σοι νόμος ἐστὶ, ἀλλ' ἄστροφος ἐμπεδόμυθος,
Σοῖς οὖν ὅς ϖ κόσμον ἀνηκέστησεν ἑπεσσιν,
Οὔτ' ἀνακτορίων κατρέεσαι ϖείρατα θεσμῶν.
Ὅς δ' νόμους ἐβίασατο, νόμων μεμάπτιεν ἄμμιγα
Τὸν ϖ κακοεργόν. Ἀναγκαίη τίσις ἔζην.
Ὡς ἔφατ'· Βασιλεὺς δὲ τ' ἔπι χθονὶ πῆξεν ὀπωπάς.
Αὐτίκα δ' αὖ Μιχαῖος ἀμφίβολος θρασύβουλος
Ἐξ Ἀτρεάπας ὧδε προσεφώνεε ϖ βασιλῆα.
Εἰ μὲν μοῦνον ἄνακτα κατηκίσαθ' ἅπαντα Ἀσίῃ,
Οὐ πάνυ μοι φίλον εἶπ' ἔπος αὐτῇ μῶμον ἀνάψαι,
Οὐδ' ἀνικρὺ φάσθαι ἔπος κακὸν οὐδ' ἠδαῖον.
Αὐτὰρ ἀρεσσάμενος τάδε βαρυμήνιον ὀργὴν
Παυσάμενος ἔειδος, ἐπεὶ πολυΐδρις ἔφυς.
Νῶϊ δ' ὅτε θυμοδακὴς ἠγόρεας ἅδε μέδοντας
Τῆς λώβης μὲ ἴκηαι, μάλιστα δ' ϖ βασιλῆα,
Τίς δ' σὸν οὐχήσεν ἰδὼν, σκεδάσαι δ' ὀτρύνει;
Καὶ δὸ τ' ἔασι πᾶσι γυναικὸς ἀλυτρεάων
Ἐμβήμ' ὃ ὄνδος, ἐφημοσύνας ϖαλαιτέων

210. Ῥήματά σοι νόμος ἐστὶν] Περὶ τῶν Τρωϊκῶν τὸ βασιλέως ὑπογοσὲν θέλημα νόμιμον ἴσχειν ἐχρῆν. Ἄλλως δὲ καὶ οἱ βάρβαροι ἀκριβέστατοι τῶν ἀρχῶν εἰσι. Τὸ δὲ βασιλικὸν φρόνημα ἢ ὑπερήφανον ἢ τὸ πάσιν ἀδικεῖν τοὺς ἀρχομένους ἔζαιτεῖ. Οἱ γὰρ, ὡς ὁ Κικέρων, ἄρχοντες εἰσὶ νόμος λαλῶν, ὁ δὲ νόμος, σιωπῶν ἄρχων.

215. Ἐπὶ χθονὶ πῆξεν ὀπωπάς] Οἷος ἀμφισβητῶν ὡς μεταξὺ τῶν ἔρωτος καὶ ἀναξιοπαθείας διεσταμένος.

217. Ἐξ Ἀτρεάπας] Ἐπὶ γὰρ τῆς, εἷς δὲ αὐτῶν Μιχαῖος, ὡς καὶ ἐξ ἄλλης πλείω αὐτῶν μέμναται· ἐπὶ δὲ οἱ βασιλέως σύμβουλοι ἦσαν. Ὁ δὲ Ἰώσηπος τοὺς τούτων φησὶ, τοὺς ἐπὶ τῶν Πρώτων, οἱ τῶν νόμων ἐξήγησιν ἔχουσιν. Ὁ δὲ Ζωναρᾶς καλεῖ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν Πράων συμβούλους. Καὶ ἐπὶ

Πᾶσαι

Qui huic reſpondentes prudentem dixêre ſermonem:
O rex, omnium tu princeps & dominus es
Perſarum & Medorum; tuúmque magnum eſt imperium
Perſicâ in terrâ; quia tuis in manibus
Subjectorum pendet necis jus vitæque:
Sermo tuus lex eſt impervertibilis & firma,
Tuis itaque mandatis quiſquis recusârit morem-gerere,
Hic regalium tranſgreſſus eſt limites inſtitutorum.
Qui autem leges violaverit, legum [*hunc*] vindiciæ captent,
Hunc [*inquam*] malefactorem: Neceſſaria eſt juſtitia.
Sic dixerunt; rex autem in terram fixit oculos.
Statim verò Muchæus reſpondens audacis-conſilii vir
Sex ſatrapas & regem ita allocutus eſt,
Si quidem regem ſolum dedecorâſſet improvida Vaſhta,
Neutiquam mihi placeret maculam ei inurere,
Nec adversùs [*eam*] perorare ne verbum quidem:
At mitigans illius formidabiliter-gravem iram
Offenſam reſarcirem; quippe ad miſericordiam pronus eſt.
Jam verò cùm mordax duces atque optimates
Hujus injuria attingat, præſertim verò ipſum regem,
Quis non indignetur videns, rumpátque ſilentium?
Quum etenim in aures hoc mulierum
Deſcendat opprobrium; mandata maritorum

Καὶ Ἐσδρας κεφ. ή. —Ἀπὸ τοιούτου τὸ βασιλέως καὶ τῆς ἐπὶ συμβόλων ἀπεφάλη ὀπισθόφαδαι πλὴν Ἰούδαιαν Περὶ τούτων Ἡρόδοτος, —Οἱ δὲ βασιλῆοι δικασταὶ κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς ὃ ἀποθάνωσιν, ἢν μὴ παραδρεσθῇ τι ἄδικον μέγεθος τοῦτο· Οὗτοι δὲ τοῖσι δίκας δικάζουσι καὶ ἐξηγηται τῆς πατρίων τεσμῶν γίνονται καὶ πάντα ἐς τούτους ἀνακέεται). Ταῦτα μὲν ἐν τοῖς ὁ ὑπερπαίωμα, ἄμως δὲ τῇ Ἑβραϊκῇ, Χαλδαϊκῇ τε καὶ Συριακῇ ἐυείσκομαι, ἃ καὶ ἄνωτεθείκαμεν,—Ὀρθοδίκαι, πατέρων μιαιφονίστες ἱερὰ ἔτεμα.

ἙΠᾶσιν ἄμ᾽ οὐκ ἀλέγουσι πειρῆσι εἰνὶ δόμοισι
Σκήπτρον ἑοῦ μεγάροιο παλύσσιν ἀϊδηεῖ χρεί.
Ὧδε γὰρ ἀζερέουσιν, ἐμοὶ πατρὶ ξείνε πάτερ,
Καὶ γὰρ ἄναξ ἀλόχοιο πεπηκόος ἔξιν ἀνάσσης·
Οὕτω δὲ πρώτων ἀλόχοι ἐρέουσιν ἀγυιαὶ
Περσάων Κατεαπῶν δὲ ἀειπόων Μηδείων,
Ἡμῖν δεσποσύνη, ἕνεκεν πορφυρόεσσα φάανται,
Ἀνδράσι δ᾽ ὑλοσύνη, ἕνεκεν δ᾽ ὑλόεσσα χλωρή.
Ὣς ἐρέουσι· κακὸν ἦ μάλιστά τοι ἔπος ὀνόσσει
Τόσσον, ὅσον φωτῶν μᾶλλον προβέβηκας ἁπάντων.
Ἀλλ᾽ ἰὼ τοι φίλον ἔστι, πέφ ἦ τόδ᾽ ἰώδμενε θυμῷ,
Σπείρεσιν ἐν δεσμὸν ἀνακλίνειν, δὲ ἔπεσθαι
Περσέων γεραφῆτα δὲ Μηδείων ἐνὶ βίβλῳ,
Ὅφρ᾽ ἀλύτοις δεσμοῖσιν ἀκαμπέσιν ἔμπεδος ἦσιν·
Μήποτε σῆς Ἀσὶν ἔλθοι προπάροιθεν ὀπωπῆς
Τῆς δ᾽ ἄλλη λαῶν σέβας ὄμον δὲ κύδος ἄροιτο.
Ἀλλ᾽ ὅτε τῦτ᾽ ἀνάπυσον ἐπ᾽ Ἀχαιμενίδῃ Περσίδι αἴνης,
(Ῥῆα δ᾽ ἀείγνωτον βασιλήϊον ἔπλετο Δόγμα,)
Πᾶσιν ὑπὸ σκήπτροιο τεῦ μεγάλοιο γιγάντες
Ἀνδρας ἀμήσουσιν ἐὺς ταχυπειθεῖ θυμῷ,
Καὶ κακὸς ὀδὲ δὲ ἐὼν λῷς ἐὼν κρατέουσι δαμάρτων.
Ὡς ἄρ ἔφη· δὲ ἀνάκτ μάλ᾽ ἐυαδὲ μύθος ἀμύμων·
Αἶψα δ᾽ δημοσίωσε νόμων, γαμετῇ τ᾽ ἀπέλυσεν

228. Τ πείροχοι] Ἀρείω δὴ ἀνδρῶν ἑαυτὰς νομίζουσι καὶ ἀνδρειζόμενοι.

229. Σκῆπτρον ἓς μεγάροιο] Κρότ τῆ οἴκε, Σκῆπτρον δὲ τὸ κράτος σύμβολον· ὅπερ μετωνυμία. Ἰώσηπος.—Οὐδεμία δὲ συμοικέντος ἀνδρὸς αἰδὼ ποιήσει δεδοξεῖσμα πρὸ τ βασιλίσσης ὑπεροφανίαν πρὸς σε τ κρατοῦντα πάντων ἔχουσα.

234. Περυπάνδυσεν] Περυπανδύω κυρίως σημαίνει τ ἡμέρας πορφυρείαν ἔχειν ἢ τ ἐφημερίαν δύσαμιν, ὡς Ἡρόδοτός φησι πορφυρίδα Μιλησίαν. Ἀναγνωστέος Κοίλιος ὁ Ῥοδιγῖνος βιβ. ἡ. κεφ. ά. Οὐκ ἂν ἀκυρολογῶ τῦτο τὸ ῥῆμα τῆ Ἀσίνι συμπαθῶν, ἢ ἐν ταύτῃ μόνον τῇ ἡμέρᾳ ἀπειθὴς ἰὼ πρὸ βασιλεῖ καὶ κράτος τ ἐφημέριον ἑαυτῇ ὑφίστασε.

Hs

Omnes utique contemnentes superiores ferè in ædibus
Sceptrum suæ familiæ vibrabunt insolitâ manu.
Sic enim dicent; mihi subjicietur conjux,
Rex etenim uxori subjicitur reginæ;
Sic & omnium dicent uxores elatæ
Persarúmque satraparum & optimatum Medorum,
Nobis dominatio [*esto*] quia dominabatur Vashta,
Viris autem servitus, quia ipse serviebat rex.
Sic certè dicent; malum verò maximè tibi erit dedecus
Tantò magis, quantò reliquis magis emineas omnibus.
Sed si tibi placeat, tuóque hoc arriserit animo,
Confirmes decretum regium, & deinde
Persarum conscribatur Medorúmque in libro,
Ut vinculis indissolubilibus inflexibilibus firmum sit:
Ne unquam tuum in conspectum veniat [*ista*] Vashta,
Hujus verò dignior alia quædam coronam decúsque capiat.
Ut primùm verò notum hoc fuerit per Persicam terram
(Facile verò notu est regale decretum) [*quodlibet*]
Universæ sub sceptro tuo magno mulieres
Viros honorabunt suos obsequenti animo;
Et malus pariter ac bonus suis dominabuntur uxoribus.
Sic utique dixit: & regi valde placuit sermo inculpatus.
Statim verò divulgavit legem, uxorémque repudiavit

236. Κακὸν ἢ μάλιστά τοι ἔωτε] ὄνειδος] Πᾶσι μὲ ἀνθρώποις γυναικοκρατεῖσθαι ὀνείδιζόν πω δοκεῖ· Παρὰ δὲ τοῖσι Πέρσησι (ὡς Ἡρόδοτος ἐν Καμβύσῃ) γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι, δεινῷ & μέγιστός ὄζει. Καὶ μὲ ἄλλως Περσικόν ὄζει τὰς γαμετὰς καταδουλοῦν διὰ τὴν ζηλοτυπίαν.

240. Γεγράφθω] Τὰ ἐν παύτοις τοῖς βίβλοις γεγραμμένα, ὡς δοκῶ, παραδείγματος χάριν, ἐκ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀκυρῶσαι ἐδύνατο.

248. Κρατέουσι] Ἀντὶ τοῦ κρατήσουσι· παρὰν ἀντὶ τοῦ μέλλοντος· βίαν σημαίνῃ, Ὁ γὰρ Ἀμμώνιος, δεῖ δηλοῖ κρατεῖν ἀλλ' ἐκ ἀρχειν λέγει.

Ἧς ἕνεκ' ἀφροσύνης· λαοῖς δ' ὑπῆρες ἅπασι
Τέθμιον ἐξεφέηκεν, --- Ὑπέρτερον ἀνέρ' ἕκαστον
Ἧς ἀλόχου, μεγάροισι δ' ἀναστήμων συνηπειρέων.

252. Ὑπέρτερον ἀνέρ' ἕκαστον] Τὸ νόμιμον τέλος ἀνδρῶν κρείττους ὑπὲρ τὸ ἧττον γυναικῶν βεβαιοῦσαι. Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἰκετεύων νόμος, καὶ ὁ Ἰώσιπον ἐν δευτέρῳ καὶ Ἀπίωνος, κυρεῖ. Γυνὴ δὲ χείρων ἀνδρὸς ἐς τὰ πάντα· καὶ ὕστερον --Τοιγαροῦν ὑπακούετω μὴ φρενὸς ὕβριν ταύτ' ἠγεμόνη ἀλλ' ἴν' ἄρχηται· Θεὸς γὰρ ἀνδρὶ τὸ γυναικὸς κράτος ἔδωκε. Καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν Ἡλέκτρᾳ. --Καί τοι τόδ' αἰσχρὸν φέρειν γε δώματον γυναῖ-

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

ΥΠΟΘ. Ἐγὼ Ἐθῆρος ἔφυν, ἡ συνέζευξιν ὄλεθρος.

Ἀ Ὑπὰρ ἔφυν, ὅτ' ἄνακτος ἀγλώσσου Ἀρταξέρξεω (μῶν,
Οὐλομένῳ μερόπων ὡκὺς ἐνὶ φρεσὶν ἔσβεσε θυμὸν
Τῷ κραδίῃ Ἀσίνῳ δηϊ γλυκὺς ἵμερος ἥρπ,
Τῆς αἰεὶ μέμνητο ἑὸν ἀκαχημένῳ ἦτορ,
Πολλάκι δ' ἠτιάατο ἑαυτὸν γ' ἀμφὶ γυναικός,
Ὅσον' ὑπὸ μυιθμὸν δίνοις ἀγάμ' ἀρὶς ἐώργ.
Τοῖα δ' πολλάκ' ἔειπε πρὸς ὃν μεγαθύμορα θυμόν·
Ἆ δεῖλ' Ἀρταξέρξη, ἀμείνονές εἰσι γυναῖκες,
Εἰ πολεμόνδε μολῇς, δ' μηδημύναι, ἢέ πρὶν ἄνδρες,
Ὡς νῦν σὺν πολέμοιλιν ἅμ' αἰδοίῳ ἠμφιγύῃ
Τινυσσόμενοι γηθεῖς, ὡς εἰ ῥεα τὸν ὑρυὸ ἐνίκας·
Ἡ δὲ τε ἀκαλήσατο πρεσὶ χερσὶν ἔδρυψε,
Δακρυχέουσ' δ' ἔρωτα κατηρέφκεν αἴσιον,
Καὶ ποσὶν ὠμηστῆσιν ἐοικότα πρδαλίεσσιν.
Ἡ δὲ νόμοις ἐφύλαξε, δ' ἔχ ὡς ἔκφυγε πῆμα·

255. Μῶν] Νῶν πρόσκαιρον πρὸ· μῶν δὲ κυρίως ἡ μήπως, καὶ ὀργὴ πολυχρόνιος θυμὸς, χόλος

Ὃς

Propter ſuam ipſius ſtultitiam; totíque gratum populo
Decretum emiſit, --Superiori-loco virũ ſingulũ [eſſe debere]
Suæ conjugi & in ædibus imperare uxoribus.

CAP. II.

ARG. *Hìc amor Eſtheræ, eunuchis ſuſpendia binis.*

POſtea verò, quum regis generoſi Artaxerxis
Pernicioſam tempus celere in corde extinxerat bilem,
Hujus animum Vaſhtæ deſiderium inoccupavit,
Cujus ſemper recordabatur ſuo contriſtatus pectore:
Sæpe verò increpabat ſibi-ipſi de uxore [ob ea]
Quæ ſub iræ-tempus rigidè nimis nuper fecerat:
Talia autem ſæpe dixit ad ſuum generoſum animum.
Ah miſer Artaxerxes, meliores tibi ſunt fœminæ,
Si bellum intres, ad domandum quàm viri:
Sic nunc tuam ſponſam caſtam ſimul & inculpabilem
Ultus lætaris, quaſi exercitum ingentem fudiſſes:
Hæc autem alicubi mœſtas genas unguibus lacerat,
Lacrymánſque amorem accuſat interextinctum,
Et maritum crudivoris ſimilem pantheris.
Illa tamen leges ſervavit, neque ſic effugit pœnam;

Qui

"Ος ὃ νόμοις ἐπάτησα, νόμοις ἀκατάκριτος εἰμί.
"Ημελ' ἀδέσφατος οἶνος ἀλιζοσύνης ἐπέβησεν,
"Ερξεν δ' ἃ οὐ πολ' ἔρεξε, τό φ τ' ἄφρηκτον ἄμεινον.
Ὡς ὀγε ὑστερόβουλος ὀδύρετο ζωὸς ἐὼν αἰεί.
Κείνε ὃ δρησῆρες, ἐπεὶ γόον αἰνὸν ἴδεσθον,
Αἰμύλα κωκύλοντες ἐαδότα μῦθον ἔειπον.
Τῆς φερτέρης, Βασιλεῦ, ὄπλήσθεο πάγχυ δάμβατος·
Πλῆσαι γάρ τ' ἀναίδυοι ὅπι χθονὶ εἶδος ἀγητὰ
Παρθενικῇ, σίλβουσαι ἐρωτοτόκοις ὀμφίτεσιν,
Ἥβης τ' ἀχεάντοιο ἐπήρατον ἄνθος ἔχουσαι·
Κοιμίζω τάων μὲ ἑλὼν ἅμ' ἀγλεομόχθων
Λήϊσαι ἀμφοτέρων γήθας χάριν ἠδὲ τόκοιο.
Ὡς ἔφασθ· μάλα δ' οἱ ἀκεσώδυνος ἴαθη μῦθος,
Αἶψα ὃ κωμάρχῃσιν ἐκέκλετο δῖος ἀνάκτωρ,

273. Δρησῆρες] Ὑπηρέται, νυῦ ὃ οἱ μεγισθᾶνες ἢ κὴ Μάγοι οἱ βασιλέως σύμβουλοι ἢ αὐλικοί. Ἄναξ γὸ Περσῶν μόνῳ δεσπότης, οἱ ἄλλοι πάντες δοῦλοι κὴ δρησῆρες. Ἰάσπος αὐτοῦ καλεῖ τοὺς Μάγους ἢ συμβέλους. Βλέποντες ὃ αὐτὸν ὕπω χαλεπῶς ἔχοντα οἱ φίλοι ζωσεβάλδον τῶν γυναικὸς μήπω κὴ ἔρωτα μηδὲν ὁρῆσθμον ἐνδυμεῖν· ζητῆσαι ὃ φερπέμβαντα καθ' ὅλων ἢ οἰκυμβῶλω παρθένες εὐπρεπεῖς, ὧν τῶν φερκειθεῖσαν ἔχειν εἰς γυναῖκα. Σζέννυδς μὲ φερὸς ἢ ἑτέραν φιλόσοφον ἑτέρας ἐπεισαγωγῆ, κὴ τὸ φερὸς ἐκείνου ἀποσωθμὸν κὴ μικρὸν ῥιπέδης ἢ συκοσίας. Ἱερώνυμος ὃ ὁ ἄγκ ἐν δ' τέρῳ ὑπερολῶν δεκάτῃ ὃ ἐκλῃ φησὶ τοὺ τῆ αἰῶνος (ὃ ὄζιν ἐδυνικὰς) φιλοσόφως παλαιὸν ἢ ἔρωτα τῷ καιρῷ, οἷόν φ ῆλιον ἥλιε, ὀξωθεῖν, ὃ κὴ Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ οἱ ἐπὶ σύμβελοι Περσῶν ἐποίησαν, ἵνα ἢ φερὸς τὴν Ἀσίνα βασίλισσαν πόθον ἕτερον τοῦ πόθου ἀντικαταλλάξωσι. Ταῦτα μὲ ἐσῆ Λαπιναῖοι. Αἰνείας ὃ ὁ Σίλβιος τῆτο τὸ δόξαν Εὐρυάλῳ φιλοδείγματι ἰχνεύζῃ, φησὶ γὸ αὐτὸν μὴ ἢ λιχνείας θάνατον πενθικὴν ἐλπὶ φερελθμόν κὴ ἀπεραμύθητον πως γλυκὺς πεῖν Καίσαρα (Σιγισμοῦνδον λέγει) ἔυμορφόν τινα τὸ φερηγυμνικὸ αἷματος παρθένον αὐτῷ εἰς γυναῖκα δεδωκέναι. Καὶ φερὸς τῆτο ἢ γνώμης αἰνιττόμενος ὁ Παυσανίας ἐν τοῖς Ἠλιακοῖς ὀπτῆρος κὴ ἑρμῶνάει τὰ φερὶ Ἔρωτος κὴ Ἀντέρωτος συναγωνιζομένων φερὶ τῆ φοινικικὴ κλάδη (ὃ ὄζι σύμβολον νίκης) ὡς φερὶ νίκης.

280. Γήθας χάριν ἠδὲ τόκοιο] Φυσικὸν τέλος γάμε παιδοποιία· ἢ ὃ συμπάθεια πᾶσι τοῖς ζώοις πεφυτευμ ἔδωκεν ἡ φύσις, ἵνα μὴ πάντες αὐτῶν ὡς ἀκήδαστον ὄφ ὄπεν-

Παρθε-

Qui autem leges proculcavi, à legibus indemnatus sum.
Certè nimiùm vinum ad peccatum coegit,
Factúmque alicubi patravit, quod infectum meliùs esset.
Sic ille serò-sapiens plorabat continuó.
Ejus autem servi, quum luctum gravem viderent,
Molliter blandientes pergratum dixêre sermonem.
Prioris, ô rex, obliviscere omnino conjugis [*tuæ*,]
Plurimæ etenim indotatæ [*sunt*] in terrâ formâ speciosæ
Virgines, nitentes amoriparis gratiis,
Et pubertatis illibatæ desiderabilem florem habentes:
Pulcherrimam harum quidem eligens simul collectarum
Tenebis utrumque voluptatis & prolis gignendæ causâ.
Sic dixerunt; valde autem huic placuit sermo dolorẽ-sistens,
Statim autem Provinciarum-præfectis mandavit dîus rex

Ἐνέπεσον καὶ πᾶν εἶδος ἐκλελοιπὸν τέλος ἦν γάμου εἶπον· λέγω δὲ μίξεως ἐρωτικῆς. Ὁ γὰρ γάμος συνταξίας ἕνεκα καὶ κοινωνίας τοῖς μόνον ἀνθρώποις σωπῆκεν πρὸς ἀντιδιασολὴν δὲ ἧδη ἀνδρῶν καὶ τὸ ἧδη ἀλύγων ἡδονῆς· εἰσὶν δὲ καί τινες αὐτῶν πολιπκαί.

281. Ἀκεσώσιμον] Παυσώλυνον, λυσικακος, ἀνίαν ἢ ὀδυνῶν ἀκεσάμην. Ἡνδανε] Ἐφόδεσε γὰρ βασιλεῖ γυναικοφιλῆ ὄντι ἐπιδυμητὸν τοῦτο.

282. Κωμάζεσθαι] Τοῖς ἧδη κωμῆδ ἐπάρχοις. Δεῖ] ἐνδυνῆς, δεῖ, ἢ ὡς Ὁμηρος, διοτρεφὴς καὶ διοσθενὴς, ἐχ ὅτι ἐκ Διὸς ἦν· ἔλαχεν, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐκείνε τοῖς βασιλεῦσιν ἡ τιμή. Ὁμηρος --- Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. Καὶ τοὺς παλαιοὺς οἱ βασιλεῖς Ζιῶσες ἐκλήθησε, ὡς ὕστερον φανήσεται. Ἡ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Διὸς ἦν· τοῦ γὰρ Διὸς ὁ Περσεὺς, ἀπὸ δὲ τοῦ Περσέως οἱ Περσεῖδαι καλοῦνται, ὁ δὲ Κύρος πατὴρ Καμβύσης Περσειδῶν ἦν· καὶ ἀπὸ Κύρου ἦν· εἰ γὰρ ἐστὶ ὁ Ξέρξης, ἢ Ἀρταξέρξης, ὁ Δαρείε τοῦ Ὑστάσπε. Ὁ γὰρ Δαρεῖος ὁ Κύρου ἠγάμησεν. Αὕτη δὲ ἡγεμονίαι φόδρα Ξενοφῶντι μεμότω Κύρου παιδείας. Οἱ δὲ νῦν Πέρσαι ἐπὶ τιμωρίαν βασιλῆ αὐτῶν Κοδωδὸν καλοῦσιν, ὅ ἐστι θεῖον· ὡς καὶ οἱ πάλαι αὐτῶν βασιλεῖς Θεοὶ ἐκαλοῦντο, καὶ θεία τῆ τιμῆ μεμσεκωμώδοντο. Γοργίας δὲ ὁ Λεοντῖνός φησι, —Ξέρξης ὁ Περσῶν Ζεύς. Αἰσχύλος δ' ἐν Περσαῖς —Ὦ βαθυζώνων ἄναστα Περσίδων ἁγνὸν πάτα Μῆτερ ἡ Ξέρξου γεραιὰ, Χαῖρε Δαρείου γυναῖ· Θεὸς γὰρ ἐυηπτειρε, Θεὸς δὲ καὶ μήτηρ ἔφυς· Τοῦ δὲ σχολιὰς φησι· Τὰς βασιλεῖς Θεὰς καλοῦσιν οἱ Πέρσαι. Ἀνάκλωρ] ἄναξ, βασιλεῦς, ἀντὶ τοῦ Ἀρταξέρξης κσλ' ὑξοχήν.

Statim

Παρθενικὰς ζαθέων ξυναγερέμμεν ἔνδοθι Σέσων
Πληϑυσθεν ἐξάπτοις, πᾶσά τ' ἐνδεμμι οἰκιάχησα
Ἠγέϑ. συνέγειο ἐς συρὼ πᾶρθενεῶνα. 285
Αὐτὰρ ἀγὴρ Σέσων σὺτείχεϊ εἰνὶ πόληϊ
Ἔσκεν Ἰωδαῖϑ., τῷ ῥ' ἕπλετο ἔνομα ϑεῖον
Μαρδόχϑ., ϑ Ἴαιερος ἐγείνατο Κισιπάδαο
Σημάϊ φίλϑ. γὸς ἀπὰ φυλῆς Βενιάμιν.
Ὃς τοπάρος λιπάρων ἐξήγετο Ἱερσολύμων 290
Πολλῷ ἅμα λαῷ ϑ Ἰωδαίης βασιλῆϊ
Δίῳ Ἰηκονίῃ σὺαρμαϊον ἐς Βαβυλῶνα
Δυρὶ ἅλοις κρατερῷ Ναβυηδονόσορος ἀρηΐ.
Οὗτϑ. ὁ Μαρδόχϑ. πατρὸς ἀδελφεῦ οἷο ϑυγατρὸς
Ἔσϑηρα κληϑεῖσ' ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχυσ' 295
Ἣν ὡς παῖδα φίλω ἀπαλῶς τρέφεν ἠδ' ἀπίταλλε,
Καὶ γὰρ οἱ ἐξαπόλοντο πατὴρ ϑ πότνια μήτηρ.

285. Εὐνέχειο] Ἁπλῶς ἀντὶ τῦ Ἀρχαγνέχυ.

287. Οὔνομα ϑεῖον Μαρδόχϑ] Θεῖον ὄνομα, ὅ ὄζι, λαμπρὸν, καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Θεὸ ὄνομα ἀείσμιον· ἢ ὅτι Μαρδαχὰ ἑβραϊκῶς σημαίνει τὸ πικρὸν συνίεται. Πικρὸν γὰρ, ἤγουν οἰζυρὸν καὶ δυσαρὲς συνίεται τῷ Μαρδόχῳ ἐκ ἀνὰ Θεὸ ἐξ ὀνόματος φεσσήκειν· Ἀμὰν δ αὐτὸ ἐχϑρὸν ἐνίκησε, καὶ δ Περσῶν πικρότητα χρ. τῶν Ἰουδαίων ἀπηχϑὲς ἔχυσ' ἢ πᾶσ' συνίεται ἢ καὶ ἐγλύκηνεν· ὁ δὲ Χαλδαῖϑ παραφρασὶς τὸ ὄνομα φησιν ἄλλως ἔχειν, ὅπ לְמִירָא וְכִיא (ὅ ὄζι τὴ Μύρρα καθαρᾷ) ὅμοιϑ λῦ.

292. Εὐάρματον ἐς Βαβυλῶνα] πολυάρματον, ὅπ οἱ Βαβυλώνιοι ἐξ ἁρμάτων μάχεσϑ εἰώθασιν. Ἢ ὅπ πόλις εὐρυάγυια ὄζιν, ὡς καὶ πολλὰ ἄρματα ἐν αὐτῇ φαλαγγηδὸν ἅμα διέρχεσϑ· ἢ ὡς ἔνιοι, διὰ τὰ αὐτῆς τεῖχη εὐρύχωρα, ὡς ἐν αὐτοῖς χρ. δ Στρεβώνα, τέϑειπα ἐναντιοδρομεῖν ἀλλήλοις. Ἀνθολ. βιϐ. ά. —κραναᾶς Βαβυλῶνϑ ὀδὸς δρομον ἅρμασι τεῦχος. Καὶ Ἰσιδώρας χρ. τῦ ὁ. κεφ. νά. κόμ. νή. Τάδε λέγει Κύριϑ, τεῖχος Βαβυλῶνϑ ἐπαπωσθη, ἢ μᾶλλον, ὡς Ἑβδομήκοντα ἐώθασι, τεῖχος Βαβυλῶνος πλατυτέρωμον, κ.τ.λ. Ἐνίοις δ ταῦτα τὰ τείχη ἐν τοῖς ἑπτὰ δ οἰκουμένης καλουμένοις θεάμασιν ὑμνεῖται. Βαβυλῶνα | τῆς Ἀσυρίας μεγίστην πολιν ὑπὸ τῦ Νεβρωδ ἐκτισμένην, ὑπὸ δ τῆς Σεμιράμιδος τετειχισμένην χρ. δ Πεπληκτὴν, —Ἣν ῥά τε πᾶσαν Τείχεσιν ἀῤῥαγέεσσι Σεμίραμις ἐτεφάνωσε. Βηρωσσὸς δ καὶ τὰ Φοινίκων ἀρχαῖα τοῖς ὑπὸ Βηρωσσὸν

Οὔνομα

Virgines inclytis congregare in Susis
Ab undique selectas & è vestigio committere custodiæ
Hegei Eunuchi ad amplum Gynæcophylacium.
Vir autem quidam Susorum munitâ in urbe
Erat Judæus : huic verò erat nomen divinum
Mardochius, quem Jairus genuit Cissiadæ
Semaii charus filius, è tribu Benjamini.
Qui [*Cis*] olim nidorosis educebatur ex Hierosolymis,
Multo cum populo & Judæo rege
Claro Jeconiâ in curulem Babylonem
Hastâ captus forti Nabuchodonosoris regis.
Hic ille Mardochius patruelis sui filiam
Estheram nominatam, excellentem formam habentem
Tanquam propriam ipsius filiam aluit educavítque,
Ejus etenim obiêrant pater & veneranda mater.

εἰσεμβλήοις σύμφωνα τοῖς Ἕλλησιν ὅτι τύποις μέμφομαι, ὡς πολλὰ παρὰ τὸν Βαβυλῶνα μάτην οἰόμενοις. Τὰ δὲ παρὰ τὸν Σεμιραμίδος μυθοποιήματα τῷ Ναβυχοδονόσορι ῥητῶς ἀποδεικνύουσιν ὁ Βηρωσσὸς, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ Ἰωσήπου καὶ Ἀπίωνι λόγῳ ἀναγνωσέον. Τάλω δὲ τὸν τειχέων ἐξ Ἀσσυρίας τύτε γνῶναι ἂν — περιβόλῳ μεγάλως πλινθοις ὑπαὶς. ὧς τὸν Βαβυλῶνα. Τείχεα τὸ μὲν εὖρος ἦν, ὡς Ἡρόδοτος, πεντήκοντα πηχέων βασιλικῶν, τὸ δὲ ὕψος διακοσίων. Τῷ δὲ περίοδον σταδίων τετρακοσίων ἑξήκοντα καὶ πέντε, ὡς Κλείταρχος καὶ ἧς ὕστερον μέ] Ἀλεξάνδρου διακόσιοι εἰς Ἀσίαν τινὲς ἀνήγαγε λαν καὶ περσιδίαιον, ὃν ἦν ἴσων ἡμερῶν εἰς ἑαυτὸν ὁδὸν, ἐπιτελεῖν ἴσον ἀριθμὸν ἧς σταδίων ὑποσύσαθαι. Διόδωρος τῷ Ϛ'.

293. Ναβυχοδονόσορες] Τὸν Βαβυλωνίων μοναρχῶν, ὃν ἧς τὸν Ναβοπόλλῳ, ἢ (ὡς χρόνων βασιλέων Πτολεμαϊκὸς τῷ Γενεθλίῳ τῷ Ὀξονίῃ) Ναβοπολασσάρῳ, ἢ Ναβοπολασσάρῳ, ὡς ὁ Βηρωσσὸς ἐν λόγῳ Ἰωσήπου καὶ Ἀπίωνι τῷ πρώτῳ. Ἴσει δὲ αὐτὸ Μεγασθένης ὁ Ἱέρσης γεγράφει, ὁ Ναβυχοδονόσορες Ἡρακλέης ἀλκιμώτερος καὶ τὴν Λιβύην ἐνίκησε καὶ Ἀσίαν, καὶ λοιπὰ παρ' Εὐσεβίῳ ἐν χρονικοῖς. Ὁ δὲ Βηρωσσὸς τῷ Ἰωσήπου ἐν τ' Ἀρχαιολογίας δεκάτῳ, κεφαλαίῳ ἑ ἐν δεκάτῳ ἀπορραίνων πρόσωπον τῶν τ βασιλέα ἱστορεῖσθαι τὰ τ Ἡρακλέα τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῷ μεγέθει ἧς πράξεων, καταστρεψάμενος γὰρ αὐτὸν ὅπου Λιβύης τ πολιν καὶ Ἰβηρίαν.

Οὔνομα πρώτιστον Ἀδάμας ἐγένετο Χαλυβδοίσιν,
Ἀλλ' Ἔδωρ ὀνόμηνεν ἐπύστερον Ἀρταξέρξης.
Ἀλλ' ὅτ' ἀνακτὶ φῆμις εὔστομος Ἀρταξέρξεω
Εἶπε κελευσιμοσύνῃσι, λαῷ δ' ἀείσημος ἐτύχθη·
Πολλαὶ μὲν Σάρδεις ἔνι παρθένοι ἠγρέθοντο
Ἠϊθέῳ ἐς φυλακὴν μαλακόχρῳ ἀρχομένῃσι·
Τῇσι δ' ἅμ' ἱμερόεσσα ἐμίσγετο παρθένῳ Ἔδωρ
Ἠϊθέῳ εἰνὶ δόμῳ, ὅτε περ λαχμένας ἵππους
Παρθένοι ἐν κομιδῇς κεχρημένοι ἔσθε τοῦ ἄλλου.
Τῆς δ' Ὑδὺς ὅτε πρῶτον ἴδεν μέγα φέγγος ὀπωπῆς,
Καὶ βλεφάρων ἀκτῖνας ἰδὲ χέρα λειριόεντα,
Ἀμφασίη νάρκησεν, ἀγασσάμενός τε τέθηπεν.
Αὐτίκα δ' αὐτῇ μίγμα καθάρσιον ὑγρὸν ἔδωκεν,
Ἑστίάτ' εἰς δόμους ἔδοσκεν οἱ ἄλλα δέοντα,
Παρθενικῆσι δὲ μιν λίθῳ πρέπτηκεν ἀπάσαις,
Ἔξοχα δ' θαύμαζε γυναικῶν θηλυτεράων,
Αὐτῷ τε δόμῳ τε δόμῳ τιμῇ τε μεγίστῃ
Τίμησεν· φαίης γε Θεᾶς βυλαῖς περδαλέῃσι.
Ἦ ῥα Θεὸς μέγ' ἔβη μέγας ταμίης κραδιάων.
Ἔδωρ δ' ὅσσ' εἶς δείξαθ' ἑὸν ἦμαρ ἔσθε τυκῆσι,
Μαρδόχῳ δ' πρῶτιν ἐτείλατο πολλὰ κελεύσας·
Παρείδα μηδὲ τέλῃ, μήτ' ἄρ ἧμος ἐξαφάναι,
Περὶ νοέης ποίῃ γε λάβοι τόδε πρῆγμα τελευτῇ.
Ὡς ὃ μὲν ἔφη· ἦλθ' ὅσσ' ἀναθῶν ἀμέλησεν ἐφετμέων,
Αὐλῷ δ' ἀμφὶ μάχῃ ἔῳ ἐγκάτθετο θυμῷ·
Αὐτὰρ ὁ Μαρδοχαῖος ὁ σημέραι ἐκ δόμου αὐλῆς

298. Ἀδάμας] Χαλυβδαϊκῶς μυρίνιων σημαίνει, ὡς ὁ Δρέσιος. Ἔδωρ δὲ λέξις Περσικὴ, ὡς Ζωραστὴς, Ἀμησεις δηλῶσι.

300. Φῆμις] Φήμη, φάτις αὐθρέων· νῦν δὲ προσωποποιεῖται.

Εὔστομος] εὐφημολόγος, πολύσημος, ὡς ὁ Παναπολίτης. Ἤδη δὲ πρεσβύτατα πολύσημος ἴσταται φήμη.

302. Πολλαὶ] Καὶ Ἰάσπιδον, τετρακόσιαι, ἄλλοις πεντήκοντα.

Δῶμα

Nomen priùs huic Hadassa datum erat [à] Chaldæis,
Sed Estheram [eam] vocavit postea Artaxerxes.
At quum famâ multilinguis regis Artaxerxis
Notum-fecerat mandatum, populóque manifestum erat;
Multæ quidem in Susis virgines congregabantur
Hegei ad custodiam mollicutis eunuchorum-principis:
Unáque cum illis amabilis miscebatur Esthera virgo
Hegei in ædibus, in queîs custodiebantur virgines
Nec curatione [debitâ] carentes nec quovis alio.
Hujus autem cùm primò Hegeus faciem viderat;
Et ciliorum radios & cutem lilio-candidiorem;
Præ admiratione torpuit & suspiciendo obstupuit.
Statímque ei unguentum lustrale, humidum dedit;
Septémque insuper ancillas, dedítque ei necessaria reliqua;
Virginibúsque illam longè-præposuit omnibus,
Præcipuè enim præ reliquis admirabatur fœminis,
Ipsámque & ancillas domo honoréque maximo
Honorabat; diceres [illum] Dei providentiam prænovisse:
Certè Deus solus est magnus arbiter cordium.
Esthera autem nondum suum ostenderat genus,
Mardochius enim primò inter multa jussa sic præceperat:
Ne patriam tuam, neque genus priùs exponito,
Quàm intellexeris qualem hæc res fortiatur eventum.
Sic dixit ille; hæc autem bona mandata non neglexit;
Sed in aulâ versans suo recondidit animo:
Mardochius verò quotidie extra palatium

303. Μάλακόχρως] Ἁπαλόχρως, μαλακὸν ἔχοντες τὸ χρῶτα· ἀστεῖοι γὰρ ὄντες εὐπρόσωποι τῆς θηλειῶν φύσεως ἐν ὀλίγῳ μετέχουσι, ψυχρᾶς καὶ ὑγρᾶς ὕσης, καὶ διὰ ἀκολουθίαν μαλακὸν ἔχειν χρόα. Ἴδε τόμον τοῦ χξ'.

311. Ἄλλα δέοντα] Πάντα τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀφοσιούμενα.

Δώματος ἀμφεπάτησε πολυκλεάνυ πυκινοῖο,
Ὧι ἔνι πανδεκικὴ πυρὶ λαμπομένη ἤσθμη ἅπασιν·
Πολλὰ δ' ἐρώτησεν θεικυδέος ἀμφ' Ἐλένης
Ἐν φρεσὶ μειλιχίοισι νόον φιλοπαύδεα μαιμῶσ'.
Οὐδεμίην δ' ἐς ἄνακτα πορεύετο ἔνδοθεν ἐόντα
Γεῖν πάσας λυκάβαντα δυωδεκάμηνον ἀνύσαι·
Ἐξ μέν τ' Ἀσυρίῃ τέρενα χρόα λουσαμένη φι,
Ἐξ δ' ἄλλοις τοι μῆνας ἀεθλεύεσκεν ἀμβροσιόδμοις·
Δὴ τότε, ὅ,τι πόθησεν, ἐδέξατο εἰδαρ ἑκάστη
(Ἡ γὰρ πασάων δέμας ἔπλετο πανδεκικάων)
Αἶψα δ' ἀνακτὸς ἵκηνε πολυβλήτου δόμον αἰπύ.
Δειελινὴ μὲν ἵκηνε, σὺν ἀννυχίη δὲ μένεινεν,
Ἠερίη δ' ἐπέφηλδε γυναικεῖον πολὺ δῶμα
Δεύτερον, ᾧ Σασγαζ φυλακὰς ἔχεν (ὅστε γυναῖκας
Πθμαμίδας ῥ' ἐφύλαξεν ἐὺς μὴ λέκτρον ἀνακτος,)
Οὐδὲ πολ' εἰς βασιλῆα πάλιν κίε δεύτερον αὖδις,
Εἰ μὴ τόν δ' ἰέναι ὀνομακλήδην κεκλυφτό.
Ἀλλ' ὅτε τὴν Ἐλένην πορδύεσκε κέλευθ' ὧρη

329. Πεὶν πάσας λυκάβαντα δυωδεκάμηνον ἀνύσαι] Πεὶν ἀπὸ τοῦτης αὐτῆς συλλογῆς ἥλιος διὰ δώδεκα ζωδίων ἔρχηται, ὅ ἐστι πεὶν ἂν ἐνιαυτὸν γλύεσκε. Λυκάβαντα] ἐνιαυτὸν· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν λυγαίων (ὅ ἐστι σκοτεινῶν) βαίνειν· ὁ γὰρ χρόνος λεληθότως ἔρχεται· ἢ ἀπὸ λύκης, ὅ ἐστιν ἥλιος, καὶ βάσεως· ὅτι ἥλιος διὰ ζωδίων βασις ἐνιαυτὸν ὁείζει.

334. Ποδοβλήτου] Πόθεν ἐρασικῶν βλητέντος, καὶ χωλαίνοντος ἐπὶ φιλοσύνῃ, ὡς φησὶν ὁ Ξενοφῶν. Δόμον δωμάτων ἐσώτερον, ἢ θαλάμιον.

335. Δειελινὴ] Ἑσπερινὴ, μὴ ἢ δείλιον· ἢ δὲ ὀψὲ ἡλίς καταίσασις, Ἀττικῶς δείλη λέγει). Ἐννυχίη] ὅλην δὲ νύκτα τῷ βασιλεῖ παρακοιμηθεῖσα.

336. Ἠερίη] Ἑωθινὴ ἐρθρινὴ, μὴ ἢ ἡλίς ἀνατολὴ, Ὅμηρος. Καὶ ἀνατολὴ τοῖς παλαιοῖς ἠείη ἀνομάζη. Καὶ Αἰγυπτίων ὡς περὶ ἀνατολὴν κειμένη. (ἐκ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) καὶ Ἀπολλωνίῳ φιλιασὴς γεγένει, περὶ τὸ μέλαινα εἶ) ἢ γῆ· Οὕτω γὰρ καὶ ἢ Αἰγυπτίων Ἠείαν φασίν. Καὶ Ἀπολλωνάκιος ἐν Ἀλαμᾶνι φησί· Ἀλκμεὼς Ἰσραὴλ ὅτ' ἦλυθεν Ἠείηθεν. Ὁ μὲν Δέπορτος γεγένει—Γαῖαν ὅτ' Αἰγυπτίων λίπεν

Θυγατέρ'

Domum circumambulabat prædivitem obſtipatam,
In qua Virgines cuſtodiebantur omnes;
Multa autem rogitabat formosâ ſuper Eſtherâ,
Mitibus in præcordiis animum curioſum gerens.
Nemo autem [*virginum*] ad regem ibat intus manentem,
Priuſquam ſingulæ annum duodecim-menſium obſervarent:
Sex quidem menſes tenerum corpus Aſſyrio laverunt oleo,
Sex autem alios aromaticis unguentis divini-odoris:
Tunc quicquid vellet accepit ſtatim unaquæque
(Ille enim omnium mos erat virginum)
Statímque regis devenit amore-perculſi domum altam.
Veſpertina quidem devenit, pérque totam noctem remanſit,
Matutina autem rediit, Gynæcium ad
Secundum, cujus Shaſgaz cuſtos erat, (qui mulieres
Pellices cuſtodiebat ſui poſt concubitum regis,)
Nec unquam ad regem rurſus ſecundò ibat,
Niſi ut hunc adiret nominatim vocabatur.
Sed cùm Eſtheram proficiſci juſſit tempus

Ἰσραήλ· ἀμύμων. Ποτὲ] πρώϊ. Δῶμα] παλλακοφυλάκιον, ζενοφυλακῶνα.

337. Δεύτερον] Ἄλλοιον ὑπὸ τῷ πρώτῳ, ὃ ἦν παρθενοφυλάκιον.

338. Μετὰ λέκτρον ἀνακ[ὸ·] Μετὰ τὴν παρθενίαν ὑπὸ τῷ βασιλέως διαφθαρέισαι. Παρὰ ἡ Πέρσαις ὃ δεύτερον ἦν, ἢ ὑπὸ βασιλέως πρὸ διαφθαρέισαι ἑδαμῶς ἄλλον τινὰ πλησιάζειν. Ὡς καὶ νῦν οἱ Τοῦρκοι τὸ περσικὸν πλειστάκις φρονοῦντες τὰς παρθένους αὐτοκρατοῦσι πρὸ γαμικῆς συνουσίας μὴ τὸ δεύτερον αὐτὸν πᾶσας, εἰ μὴ ἅπαξ συλλάβῃ ἡδόμενον, ὡς πιστευθῶς ἀλλήλοις ὕστερας καταπονῆσαι.

341. Ἀλλ' ὅτε ἡ Ἐσθὴρ προῄρεῖτο κάλεσ' ὥρη Ὁ νεὼς, ὅτε ὁ χεργὼ τὰ εἰσπεσεῖν αὐτῷ ἀνεπηρώτα, γνωσόμενος, ὅπ ἐστὶ ὁ χεργὼ ἐνιαυτὸς ἦν, ὡς ἄνω ἔλεγον ἐν τῷ πρώτῳ κεφ'. Περὶ δὲ τούτου ἔθος τοῖς γυναῖκας ἐν τάξει πρὸς βασιλῆ ἴέναι, παῦται λέγει Ἡρόδοτος, ἐν Θαλείᾳ· — Ἐπεί τε αὐτῇ μέρος ἐγίνετο ἐπὶξ ἐλθεῖν πρὸς Μάγον (ἐν γὰρ τῷ τοιῷδε νόμῳ αἱ γυναῖκες φοιτέουσι πρὸς Πέρσας) ἐπελθεῖν παρ' αὐτὸν ἤθελε.

Filiam

Θυγατέρ' Ἀλκιχάλη πατραδελφεῦ Μαρδηνίοιο,
Ἦ γ' οὐδὲν πονέουσα, τὸ δ' πάερος ἔλεβο, μένη
Μαρμαρυγλιὼ ἀφέηκεν ἀκιδδήλοιο προσώπου,
Μαρμαρυγλιώ, ἣ πάντας ἑτέρψατο εἰσορόωντας.
Κυάνεαι λιπαρλιὼ κεφαλιὼ κόσμησθε ἔθειαι,
Ἃς γλυκερὸς δεσμοῖσιν ἐδήσατο Κύπρις ἐρώτων·
Ὄμματα δ' ἀγρεπόντα πόθου πεφορημένα οἷς ὕδι
Ὀφρύσιν ἀμφ' ἑκατέρθεν ἐπωξυόντα μιαίνει.
Καὶ ῥόδα μὲν κείνοισι μαμιγμένα, λευκῷ ἐρυθρὸν
Ὥστε νέον λειμῶνα δέσθω· χερὶν δ' πρεσὶν
Καλὸν ἐρυθριόωσα φορήτω καλύκεσσιν ὁμοίη·
Χείλεα δ' ἂν σιγήσω, ὅπως μὴ Κύπριν ὀείνω
(Εἴ πως Κύπρις ἔλιγε) τὰ χείλεα φέρτερα δείξας.
Γειθὼ δ' τόμα καλὸν ἀεὶ ἁδυέεσσα ἔναιε
Τοῦ μὲν λευκοτέρου χιόνος, ὃ δ' νέκταρ ἐνίκα·
Μαζοὺς οἰδαλέους διδυμοῖς σωρηδὸν ἔοικα
Ἠδείης κασίης λευκῷ ῥανθεῖσι γαλακτι,

342. Θυγατέρ' Ἀλκιχάλη] Ὁ Δρύσπος δηλοῖ, ὅτι οἱ ἑβδομήκοντα τῶτο τὸ σφάλμα ἔχρισιν, Ἀμινανδὲ ἀντὶ τῦ Ἀλκιχάλη, ὡ ἐγὼ σύμφημι. Πατραδελφεῦ] πατραδέλφε, ὡς ἀδελφεὸς ποιητικῶς ἀντὶ τῦ ἀδελφός· ζωπίζησις δ' ἡ σωκαλοιφὴ ὅτι κ' μονοσυλλάβως μετζητέον, ὡς μισέων, Ἰωσιν ἀντὶ μισῶν, κ' ἧττον δισύλλαβόν ὅτι· Τίς δ' ἄλλως ἂν ἂν ἴδοι ἐμοὶ σοφιερώτερον εἰ] λέγειν — πατραδέλφε κοινῶς;

344. Μαρμαρυγλιὼ] Παρὰ τὸ μῦμαίρω, δηλοῖ δ' τὸ καλλῶπ, ἢ σοσώπου ὑποστιλψιν. Ἀκιδδήλοιο] καλῦ ἄνευ φύκης ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιζιμμάλος· μεταφορᾷ ἀπὸ τῶ γυναίων μετάλλων.

346. Κυάνεαι λιπαρλιὼ κεφαλιὼ κόσμησθε ἔθειαι] Αἰεὶ μὲν οἱ χρωμακοκείται μέγαν ὄντα κόσμον τῶ γυναικῶν, (ἵνα μὴ πῶ σύμβολον πορυκίας λέγω,) τὰς μελαίνας τρίχας ὑπενόησ. Ὡς δ' Ἀνακρέων ὁ πάνυ μισογύνης ὢν φησὶ ζωγράφον ᾄδει· Γράφε πλὴν ἐμοῦ ἑταίρου· Γράφε μοι τρίχας τὸ σφῶτον Ἁπαλὰς τε καὶ μελαίνας. Καὶ πρὸ ὀφρύων — Ἔχέτω δ' ὅπως ἐκείνη Τὸ λιγνόστως σιωφρῶν Βλέφαρον ὑπὸ κυανοῦ. Ὃ μὲν ἐγὼ λέγω — μικρὸν ὕστερον — Ὄμματα — Ὀφρύσιν ἀμφ' ἑκάτερθεν ἐπωξυόντα κελαινάς. Κυάνεαι ἔθειαι] μέλαιναι κόμαι. Λιπαρλιὼ] ἐλαιῶ

Οἷς σφ-

Filiam Abbichailæ patruelis Mardochii,
Illa sanè nihil expetens, quod non prius habebat, sola
Splendorem emisit sinceri vultûs,
Splendorem [*inquam*] quo omnes obstrinxit spectatores.
Nigri nitidum caput decorârunt capilli,
Quos suavibus nodis ligârat Cypris amorum;
Oculíque effulgurantes desiderii alatas sagittas
Ciliis circa utrinque acuebantur nigris;
Et rosæ liliis mixtæ, albo purpureum
[*In*] vultu novum pratum fecêre; color autem genarum
Pulchrà rubens visus est rosarum-folliculis similis;
Labia autem tacebo, ut ne Venerem irritem
(Si tamen ulla sit Venus) labia meliora ostendens.
Suadela os pulchrum semper & dentes habitabat,
Hos quidem candidiores nive, hoc autem nectar vincebat;
Mammas turgidulas geminis acervis assimulo
Suaveolentis casiæ albo sparsis lacte,

λιπῶσαν, ἢ ὡς αὐτόθι Ἀνακρέων, — πείχας — μύρα πνέουσας.

348. Ὄμματα δ' ἀσεμάντοντα] Μόρος ἐν τῷ Εὐρώπη καλαμώῳ εἰδυλλίῳ φησὶ Θεοπάμπε, — Ὅστε δ' ὑπογλαύκισκε δ' ἱμερον ἀσεμάντοντε.

350. Καὶ ῥόδα μὶν κείνοισι μεμιγμένα, λευκῷ ἐρυθρὸν] Αὐτὸς ὁ Τήιος ποιὴς ζωγράφον — Γράφε ῥίνα καὶ παρειὰς Ῥόδα τῷ γάλακτι μάξας. Ἐμοὶ δὲ σωφρονέστερα δοκὶ μεταφρασὶ, ῥόδα γὰρ καὶ κείνα ἑαυτοῖς ἀναλογώτερά ἐστιν ἢ ῥόδα καὶ γάλα· ἵνα δὲ παρέργως λέγω, ὅδεν ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐναυπιάται ὁ Εὐσέβιος· φησὶ γὰρ γάλακτός φησιν, ὅτι μόνον οὐχὶ ὑγρὸν τοῦτο ἔχει τὸ ἐλλότητα, τὸ μὴ ἐμφρέεσθαί πνα ἐν αὐτῷ εἴδωλον καὶ ὁμοίωμα. Καὶ γὰρ ἂν εἴη, μὴ ἀνακαμψὶν φησὶ ὀπτικῶν ἀκτίνων σαφῶς ἐν αὐτῷ γίνεσθαι, ὃ ὅτιν ἀπ' ἄλλου πνὸς ἀντικειμένου σώματος, ἀλλὰ τὸ σῶμά τι ἐν αὐτῷ βεβαμμένον φέγγος ἔχον ἐν ὑγρῷ πολλῷ ἀναλαμπὲν εἴη. Ὡς ῥόδον τῷ γάλακτι ἐμβαφὲν πῶς τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὸ γάλακτος χρώματος μίξιν πνὰ ἔχει.

Stimuli-

Οἰστροφόρος ἡ πόθος ἀρυσέλιν ὑπεβάλλετο ζώνην.
Ἀμφὶ δ' ἑ πέπλον ἔχουεν ἑανὸν εἵματά τ' ἄλλα
Δῖ' Εὐαχμοσύνη, ποσὶν δ' ὑπέδησε πέδιλα·
Δειρὴν δ' ἔ τῳ εἶσκον, ὅτ' οὐδεπόλ' ἄλλο πέφυκε
Τόσσην ἀμφίπεσαι βεβυσμένον, ἠδ' ἀμὺ ἔρίζοι·
Πλόκα μὲν ἰὼν κάλλιστα· Δέμας γλυκὺς ὅρμος ἐρώτων,
Μᾶλλον δ' ἔνδον ἔλαμψε Νόος γ' ἀρετῆσι φαεινός.

Τοῖον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐρωμανὲς εἶδος ἔχουσα,
Ἐν δεκάτῳ τοι μηνὶ, Ⓜ Ἑβραῖοι καλέουσι
Τηβέθ, Ⓒ βασιλῆος ἐν ἑβδομάτῳ λυκάβαντι,
Κάρη ἀνακλοίνης Ἐσθὴρ κίεν εἰς δόμον ὠμῆς.
Οἷα δ' Ἰουδήλη ἐρατὴ χρόα ἀνικάνδρα
Θάρσος ἀερταίζουσα Βεβουλίῃ ὀκ πολιέθρῳ
Εἰς ϛρατὸν ὠκυπόσασεν ὑπφιάλῳ Ὀλοφέρνεω
Λαοὺ ἑλεδηρείμου διζημένη· Ἐνδαδὴ ἕπετο τῇ
Ὀργαμὴν οἰνωθέντα κατεκλάσσεν ἄμμορον οὐπῆς.
Τοιὰ ῥ' ἔδη θεὸς ἀνακλα μυεπόλεμον πολύολβον
Ἀγλαΐῃ κομόωσα Θεῷ πεφιλημένη Ἐσθὴρ,
Καὶ θεὸ δυεῶν ἔσηκε πυεσυγέα κῆλα βαθύσσα
Ἐκ χαεπῶν βλεφάρων, ὡς ὐτοξοιο φαρέτρης·
Πυκνὰ δ' ἔεως τόξευεν· ἐν ὄμμασιν ἵζετο καλοῖς

359. Ζώνην] Παρθενίαν ἢ μίτραν, ἢ κεστὸν, ἢ ζωσῆρα· θεραπλ. δ' ὁ μῦθος περὶ τῆς Ἀφροδίτης κεστὸν τὸν ἱμάντος, ἐν ᾧ πάντα τὰ θεῖα κάλλη καὶ εὐμορφίαν καὶ χάριτας καὶ λαμπρότητα θεραπεύσας ἐναπέκλεισε· ὡς ὁ Νόννος ἐν Διονυσιακῇ ἱστορίᾳ εἰς Ναξίαν Διόνυσον, ἢ μᾶλλον, ὡς ὁ πάνυ Ποιητής. — Ἔνθα δέ οἱ Θελξιέπεια πάλιν ἐτέτυκτο· Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐνὶ δ' ἵμερος, ἐνὶ δ' ὀαριστὺς, Πάφασις, ἥτ' ἔκλεψε νόον πύκα καὶ φρονεόντων.

361. Εὐαχμοσύνη] Χάρις ἢ θεά τις, θεραπαινὶς Ἀφροδίτης.

367. Ἐν δεκάτῳ τοι μηνὶ] Ἰάσιπος καὶ οἱ ὁ. Διονυσιάτῳ — καὶ Ἀδὰρ ἔχουσι· Καὶ τότε γεφύρων — Δωδεκάτῳ ἐνὶ μηνὶ, Ἀδὰρ καλέουσιν Ἑβραῖοι, Καὶ μεγάλε βασιλῆος ἐν ἑβδομάτῳ λυκάβαντι. Βιβλία δὲ τὰ Πολυγλωττικὰ περὶ τούτου ὁμοδοξεῖ.

368. Τηβέθ] Ἡμῖν Δεκέμβριος, ἢ μᾶλλον τὸ μὲ Δεκέμβριον, τὸ δὲ Ἰανουάριον.

Ἐσμὸς

Stimuligerúmque Desiderium auream subcinxit zonam:
Peplúmque ei fluidum vestésque alias circumfudit
Dia Venustas pedibúsque subligavit calceos;
Cervicem verò omisi, quia nunquam aliud extitit
Tot gratiis plenum, nec quod [*ei se*] conferat:
Cuncta sanè pulcherrima; corpus dulcis portus amorum,
Magis autem intus fulsit animus virtutibus splendidus.

Talem in oculis amore-insanire-facientē formā habens,
(In decimo mense, quem Hebræi vocitant
Tebeth, & regis in septimo anno)
Virgo Esthera regiam intravit domum aulæ.
Qualiter autem Judetha pulchra corpore virago
Audaciam tollens Bethulio ex oppido
Ad castra ibat arrogantis Holofernis
Populi [*sui*] libertatem quærens. Ibi tandem
Ducem ebrium decollavit expertem-concubitûs.
Taliter adivit regem bellicosum, opulentum
Pulchritudine resplendens Deo chara Esthera,
Et præ foribus stetit ignita ejaculans tela
E serenis ciliis, velut è sagittis-præstanti pharetrâ;
Crebróq; amor jaculabatur: in oculis verò sedebat pulchris

377. Κῦλα] Κυείσας βέλη ξύλινα, ἀπὸ κύλω, ὅ ὅτι ξύλα, νυῶ ὃ ἁπλῶς βέλη τινὰ, ἐρωτικὰ ἀκόντια. Ὡς ὁ Διονυσιακὸς ποιήσας—Καλλεῖ τοξάζεται καὶ βλέφεσι γυναῖκες, τιτρέσι, κάλλεϊ οἷς βέλεσι. Καὶ μὲν Ἀχιλλεὺς ὁ Τάτιος. Κάλλος δὲ ὀξύτερον πτερόεσσι βέλος καὶ δίκην ὀφθαλμοῦ εἰς πλῆν ψυχὴν καταρρεῖ. Ὀφθαλμὸς δὲ ὁδὸς ἐρωτικῶν τραυμάτων· ἢ ὡς Μουσαῖος,—Ὀφθαλμὸς δ' ὁδὸς ἔστιν, ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων Ἕλκος ὀλισθαίνῃ καὶ ὀπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει.

379. Ἐν ὄμμασιν ἵζετο κάλλος] Οὕτως Ἰμέριος ὁ περὶ Φωτίου—Πειθὼ δὲ καὶ πόθοι καὶ ἵμερος τό σοι κάλλος ἅπαν ἐνήμαντο, ὁ μὲν ἵμερος ἐρίζάγων σοῖς ὄμμασι, κἀκεῖθεν ἐμπυρσεύων ἀμάχανον· αἱ δὲ τὰς παρειὰς αἰδοῖ φοινίσσοντες πλέον, ἢ τὰς ἁβρὰς ῥόδων ἢ φύσις κάλυκας, ὅταν ἠειναῖς ὥρεσι κατὰ τὴν ἀκμὴν ἐζόμεναι πετάλοις ἀκέρσις ἐρεθίζωνται.

Ἐαμὸς ἀνηρείθμων χαρείτων· περύγεσιν ἐλαφρῆς
Ἴμερος οὖ κεροτάφοισι μιγίπνοος ἀμφεποτᾶτο,
Κεστὸς ἀποθρώσκων· ἢ Πόθος δόρεν ἴκελος ἀυγῇ.
Ἡ μάλα καλὸς ἄνακτος Ὀλυμπίῳ ἔπλετο δῶρον
Τέρπεος κραδίας τ' ἀνδρῶν ἄμπαυμά τ' ἐσεδῆς
Ἔργων δ' ἡμερινῶν ἐς οἰζύος ἰὼ ὀχέουσιν·
Ὡς τε Σοφοὶ τῷ χρῶντο· Κακοὶ δ' ἐπὶ πᾶσιν ἀλιτροί.
Τὼ ἰδὼν ἀγλαΐῃσι λάβεν φρεσὶν ἐνδόμυχον πῦρ
Ἀϊδηλος βασιλῆος, ὑπὸ δ' ἠπατέρεσκε δολοῦσα
Πημονίῃ κραδίῃ ἐς ὃ εἵνετο θυμὸς ἀγλαΐῃ·
Αὐτίκα δ' ἀμφοτέρῃσι φίλῃ ἠγκάζετο κούρῃ
Κλισμοῦ ἀποθρώσκων παλαρυσίου ὑψηλοῖο.
Χείλεα δ' οἱ ὡσε καλὰ ἐς εὐχροα κύκλα πρεσῶν
Αὐχένα τ' εὐοδμον περικαλλέα πύργον Ἐρώτος,
Φάεα δ' οἱ ἐπέπηξε ἐς ἐ κόρον εὗρεν ὀπωπῆς·
Ὀψὲ φίλοις δ' ἐπέεσιν ἄναξ ἐκέδασσε σιωπῇ,
Θαρσοποιέως δ' ἐὸν ἔλκος ἐφήνατο θεσπέσιον κεῦθε,
Μυώετο γὰρ πολλοῖσιν ὅτ' ἔδυσιν ἐμβασιλεύοι·
Ἐνθ' ἄρα τῷ συνέδεντο γάμῳ πολυήρατα δεσμὰ

380. Ἐσμὸς ἀνηρείθμων χαρείτων.] Παίδος χαριτῶν τελειώσεων. Μουσαῖος δὲ (ὃς μὲ ἡ Πανοπολίτης ἔξιν, ἢ αὐτῷ ὁμοιότατος) περὶ τ' Ἡρους—Πολλαὶ δ' ὀπὶ μελέων χαρίτες ῥέον· οἱ δ' παλαιοὶ Τρεῖς χαρίτας ἐφύσαντο περιφάναι· εἰς δέ πε Ἥρης Ὀφθαλμὸς χιλίων ἑκατὸν χαρίτεσι τεθηλεί· Τὰ δὲ μιμνήμων Ἀειτωμήνετος ἐπισολὴν κ'. τῶ α. βιβλίω—καὶ τῆς ὁμήρου χαρίτες ἢ τρεῖς καθ' Ἡσίοδον, ἀλλὰ δεκάδων πεπληρωμένοι δεκάς. (Ἔνθα δὲ ὡς ἐν παρόδῳ καταγράπτει ὁ Σκαλίγερ, ὃς τοῦτον τὸν Μουσαῖον Ὁμήρου παλαιότερον φησιν. Αὐτὸς δὲ Μουσαῖος Ἡσιόδου ἡγεῖται παλαιότερον εἶ). Ὁμήρου δὲ καὶ Ἡσιόδου σύγχρονοι. Πλανᾶται ὁ πάνυ ὑπ' ἔρωτος βιαζόμενος πυρωθείς, ὃν καὶ εἰς πῶς ἑαυτῷ πάνυ βοηθὸν ἀτέχνως καλεῖ· φεῦστον δὲ βιαζόμενον παλαιὸν ἢ Μουσαῖον ἐξωμαλίζει, αὐτὸς τότε Μουσαίς παλαιότερος, εἶτα ὑμᾶς τὸν καὶ ἀναχρονισμὸν σφόδρα, εἰ ἢ Ὁμηρον ἐν τοῖς Αἰνείου χρόνοις ἀνόντα ἐποίησεν, ἢ μὴ τοτε γεγονότα.) Περὶ δὲ πολλῶν χαρίτων καὶ ὁ Φιλόδημος—Καὶ χρὼς ἀρρυπίδωτος· ἔτ' ἀμελεσίλεως, ἔπι πῖδω, Πᾶσιν ἔπι καίεις μυελαδὰς χαρίτων. Καὶ Ἀρχίλοχος—Πολ-

Χρυσέη

Examen innumerarum gratiarum ; alísque levibus
Cupido temporibus mel-spirans circumvolitabat,
E verticéque saliens Desiderium prorupit flammæ simile.
Certè utique pulchritudo regis cœlestis est donum
Ad delectandum corda hominum & recreationem fore
Diurnorum laborum & miseriæ, quam exantlant.
Sic & sapientes eâ utuntur : mali verò semper immodici.

Hanc conspicatus molli cepit animo intimam flammam
Divinus rex, subtérque palpitabat saliens
Tremebundum cor, & flectebatur animus generosus.
Statímque ambabus [*ulnis*] charam amplexabatur virginem
Solió desultans aureo, sublimi :
Labráque ei osculabatur & pulchros orbes genarum
Cervicémque fragrantem formosam turrim Amoris,
Oculósque ei infixit, nec satietatem invenit videndi,
Serò autem amicis verbis rex dissipavit silentium,
Audactérque suum vulnus patefecit, nec celavit,
Recordatus enim est, quòd multis gentibus imperaret.
Ibi hi duo pepigerunt nuptiarum amabilia pacta,

λὰ δ' ἀμφιτέθηλε χάεις. Εἶγε ϐ ϖ ϖ ϖ Ὁμηεικῶ—Χάεις δ' ἀπελάμπετο πολλή. Ἠδέως ϐ χ τὸ εἰωθὸς ὁ Λυκιαρδὸς, πᾶσιν ἐπαυδεῖ τύτοις ἡ χάεις, μᾶλλον ϐ πᾶσι ἅμα ὁπόσαι χάεττες χ ὁπόσοι ἔρωτες ϖελχορέοντες.

381. Ἴμερϴ] Νδν ϖερϐωπὸν π, ὁ ἔρως, —Δεινὸς θεὸς ἠδὲ σισι Μελίπνοϴ] ἔυοδμος. μέλι πνέων. Ἀμφεποτᾶτο ἀμφεκέχυτο.

387. Τλῳ ϐ ἰδὼν] Ἰδὲ ϙόλια εἰς ἔγον ἦ τοῦ. Ὁ μὲ Φιλήμων—Ὁρῶσι πάντες ϖερῶτον, εἶτ' ἐθαύμασε, Εἶτ' ὠδιεϖόρησε, εἶτ' εἰς ἐλπίδ' ἐνέπεσε. ὕτω γίνϐ ἐκ τύτων ἔρως.

388. Ἀγπδιϴ βασιλεὺς] Ἰσόθεϴ, Θεῦ διάκονϴ, ἢ πάλιν αὐτὸ Θεῦ θειότατος, ὡς Κεκίλιος. —Ἐκ ϐ Διὸς βασιλῆες, ἐπεὶ Διὸς ἔδεν ἀνάκλων Θειότερον. Τὰ δὲ Ἀκιόσεφα αὐτὰ ὁ μόνον τὰ βασιλεῖς θεοῖς ἰσάζει, ἀλλὰ χ Θεὸς ὀνομάζει. Ἀσπάσεσθε] ἠσπάσε. Θορῦσα] οἷ μέτι χ ὑζαίφνης τῷ τῦ ἔρωτος χάρῳ περοσμηδεῖσα.

390. Ἀμφοτέρησι] Περσυπαχυτέον χερσίν. Ἠγκάζετο] ϔ ἀγκᾶς φιλικῶς ἐδέχετο. Κόρῳ] κόρῳ, παρθένον.

Χρυσέη ὑπὸ πλατανίστῳ ἵδ' ἀμπέλῳ
Λαμπῆρες δ' ἐρυθροῖσιν ὄλισθον δρόσοις νύκτα κρέμαντο·
Παρθενικαὶ δ' ἀοιδαί τε καὶ συνεχὴς γλυκύφωνοι
Ὀλολυγαὶ ἐρώτιζα γαμήλιον ὕμνον ἄειδον.
Οὐδὲ τόσον λεὼς πώποτ' ἐφαντοτόκοις βλέφασιν
Οὔτασε παρθενικὴν νόον ὀξυμον Ἀρταξέρξεω,
Οὔτ' Ἀσίν, ὅτε μιν βασιλεὺς μνηστεύσατο τοιχεῖν
Μυρία ἔδνα διδούς, ὅσσον καλλίσφυρος Ἑλλὰς
Ἧν φιλέεσκεν ἄναξ ἶσον φαέεσσιν ἑοῖσι.
Τῆς κεφαλῆ στέφανον θαλερὸν πολυάνθεμον ἔθηκεν,
Ἀντὶ δὲ τ' Ἀσίνος ποιήσατό μιν βασίλειαν,
Δαῖτα δ' ἔπειθ' ἅμα πᾶσιν ἐφώπλισεν ἡγεμόνεσσιν
Ἑλλήνων τιὼ δαῖτα γαμήλιον· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Δασμόν τ' ἐξαφίει πρώτημον δῶρά τ' ὀπάσσεν,

399. Χρυσέη ὑπὸ πλατανίστῳ ἵδ' ἀμπέλῳ] Περὶ τούτων Ἀθήναιος, — Ἦν δὲ ἐν τῷ κοιλάδι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης· καὶ ἡ ὑμνουμένη χρυσοῦ Πλάτανον ὁ Ξενοφῶν λέγει. Πύθιος δὲ ὁ Λυδὸς (ὃν ὕστερον ὁ Ξέρξης αὐτὸν σὺν παντὶ τῷ στρατῷ ξενίσας) ἠτήσατο δωρεὰν ἐδώρησε ταῦτα, ὡς βασιλεὺς ὁ βασιλῆ. Ἀλλὰ τὸ Περσικὸν βασιλέως θεσπεσιφάλλειον πλατάνων μεσὸν ὡς καὶ ὑποπόδιον αὐτῷ ἐκάν ὀφθαλμῶν. Ἀναγνωστέον δὲ πλατυτέρως ἐν τοῖς Χάρητος τοῦ Μιτυληναίου περὶ τοῦ Ἀθηναίῳ ἐν τῷ δωδεκάτῳ βιβλίῳ. Ἄμπελον δὲ χρυσῆν πνα περυκέναι λέγει Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ τῆς Ἀρχαιολογίας λόγῳ, κεφαλαίῳ δὲ πέμπτῳ. — Ἐπεμψε γὰρ αὐτῷ (Πομπηΐῳ) μέγα δῶρον Ἀεισόθυλος ἄμπελον χρυσῆν ἐν πεντακοσίων ταλάντων. Μέμνηται δὲ τοῦ δώρου καὶ Στράβων ὁ Καππαδόξ λέγων ὅτως· Ἦλθε δὲ καὶ ἐξ Αἰγύπτου θρισβεία καὶ στέφανος ἐκ χρυσῶν τετρακοσίων. Καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἴτε ἄμπελος εἴτε κίττος, τερπόλιν ὠνόμαζε τὸ δημιούργημα. Τοῦτο μὲν τοι δῶρον (φησὶν Ἰώσηπος) ἱεροθήκαμεν καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Ῥώμῃ, ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς τοῦ Καπετωλίου, ὑπεραφιλῶ ἔχον — Ἀλεξάνδρεια τοῦ Ἰουδαίων βασιλέως.

400. Λαμπῆρες] Τοιοῦτό τι ἔδος λέγει Ἡρακλείδης ἐν Περσικοῖς παῖς Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιϛ'. Φυλάσσουσι δὲ αὐτὸν οἱ βασιλέα καὶ τετρακόσιοι νεανίσκοι, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν τρίτῃ Περσικῶν· οὗτοι δὲ τὰς ἐν μέσῃς νυκτὸς φυλάττουσι, ἵνα νυκτὸς ἐγερθῶσι, καὶ δὴ νυκτὸς ἀδόντες καὶ ψάλλοντες διατελοῦσι λύχνων καιομένων.

Οἷα

Aureâ ſub Platano & Vite [*auro*] nitente,
Lampadéſque tori-fulcris nocte totâ pendebant:
Virgines autem molles & eunuchi dulci-voce
Serò & diluculò epithalamium concinebant.
Nec ulla tantum virginum amoriparis telis
Unquam vulnerârat animum magnum Artaxerxis,
Nedum ipſa Vaſhta, cùm eam rex ambivit olim
Infinitas dotes ferens, quantum pulchra Eſthera,
Quam amabat rex æquè ac oculos ſuos.
Hujus igitur capiti coronam floridam pretioſam impoſuit
Et vice Vaſhtæ creavit hanc [*ſuam*] reginam;
Epulum deinceps ſimul omnibus inſtruxit ducibus
Eſtheræ epulum nuptiale [*dictum.*] Sed & inſuper
Vectigal remiſit publicum & largitiones exhibuit;

401. Ἐωσφόροι γλυκυφωνοῖ] Πάντες γὰρ ἄγονοι, ἀῤῥενες παῖδες, γυναῖκας, ἐυηθέρι, ὀξυφωνοί εἰσιν. Ἡ δὲ ἡδὺ ἀνδρῶν βαρυφωνίαν εἰσάγει. Τοῦτο καὶ Ὅμηρος σημαίνει ἐν τούτοις—Τῶν δὲ βαρυσενάχοντι παείσατο πόντια μήτηρ. Ὀξὺ δὲ κωκύσασα χάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο. Τὰς αὐτὰς ἴδε ἐν Ὁμ. Κοιλίῳ τοῦ Ῥοδίνῳ βιβλίῳ ιθ'. κεφ. ις'.

404. Ὀδεμον] Κυρίως ἰσχυρὸν, ἢ δεινόν· νῦν δὲ ἡγεμονικὸν, ἐυηθέρι.

406. Μυρία] Ἀορίστως ἀντὶ πολλά. Καλλίσφυρος] καλὰ σφυρὰ ἔχουσα, καὶ ὅπου (γραμματικῶς) ὅλη καλή. Οἱ δὲ παλαιοτικοὶ καὶ οἱ φιλογράμμονες ἀπὸ τῆς ἡδυφωνίας τοῦ ἀνδρὸς, ἐκ δὲ ποδῶν καὶ σφυρῶν γνωρίζουσι τὰς γυναῖκας.

411. Δαῖτα γαμήλιον] Οἱ πάλαι ἐν τοῖς γάμοις ὡς καὶ οἱ νῦν μεγαλοπρεπέστατα ἡδὺ δεῖπνον κατεσκεύασαν· Οἱ δὲ Περσῶν βασιλεῖς πάντων μάλιστα. Τότε δὲ πρὸ φόρους κατέλυε τὰ τε γέρα τοῖς ἀξιοτίμοις ἐμέρισε, πολλάς τε πολλαῖς δωρεὰς ἐπῆκε. Οἱ δὲ Ἕλληνες λέγουσιν, Ἄφεσιν ἐποίησαν (φιλανθρ.) τῶν τέλεσ· παρ' Ἡροδότῳ λέγε) — Ἀτελῆ τε στρατιήν καὶ φόρε ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον. Ἔνιοι δὲ καὶ τὰ ὑπολαμβάνεσι καὶ τὰ ἔδια τῶν Περσῶν βασιλέας δῶρα τῇ βασιλίσσῃ δίδοναι, καὶ τὰς πόλεις εἰς κόσμον αὐτῆς· Ὃ καὶ μὴ πολλῶν ὄντων ὁ Κικέρων ἐν τῷ εἰς Βέρρεμ λόγῳ γέγραπται.

Quales

Οἷα χρὴ βασιλῆα χρειόσιν ἀνδρὸς ἀρίστου.
Ὦ μάκαρ Ἀρταξέρξη, ἄναξ ὄλβιος ἀνθρώπων,
Οἵ τε μὲν Ζηνὸς ἔχεσκον ἐν Ἀσίδα, πᾶσι βασιλῆες·
Οὐ τόσσον ὅτε τοι πατρὸς μέγας χώρησιν ἀνάσσεις 416
Ἰνδῶν ἐκ μυχάτων πυμάτους εἰς Αἰθιοπῆας,
Ὅσσον ὅτ' Ἐδῆρος θρασυκάρδιος ἐς λέχος ἦλθε
Παρθένου ἠϊθέης μορφῇ ἀρετῇ τε λαχούσης·
Ἄλλο θεὸς μὲν ἔτοιμα, ὅμως ὅ γε ὄλβιος ἔσται. 420
Ἐδὴρ δ' ὃ μὲν ἔδεισε ἑλὼν ἐς πατρίδα γαῖαν
Οὐδὲ νύμφην, δρεπτῆρες ἀνεμνήσθη δ' ἑοῖο,
Ὅς ἑ θεῷ ἔπιπρεσε φέρειν μάλα πολλὸν ἀνώγει,
Ἔς τε τέλος, παῖδος ὥστερ, ἐὰς τελέσασ' ἐφετμάς,
Ὡς δρεπτῆρος ἐόντος ἰδ' αὐτῇ παῖδος ἐν αἴσῃ, 425
Καί νυ γλαίτερος ἦε λίην ἢ πλείονα ἤδη·
Τοῦ γ' ἐπέων ἔπτω ἐπελήθετο δῖα γυναικῶν,
Μαρδόχιον δ' ἔλε τῆσ' εἰ λάχε μείζονα τιμήν,
Ὅς μιν τοιῶδ' ἔρυσεν, ὅτ' ἐξεπόλητο τυφῶς·
Ὡς αἰεὶ ἀγαθῶν ἀγαθοὶ μνήσασθαι ἴσασιν. 430
Ἀλλ' ὅτε Παρθενικὴ σωσέρχατο δώματος ἔνδον
Δευτέρη, ἣ βασιλῆι λέχος μέγ' ὀλίσσασκον,
Ἀψ δ' αὖ εἰς ἓν ἅπασαι ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο
Οὐκ ἔλι παρθενικαί· τὸ δ' ὀπίσσεσθαι αἰὲν ἔμελλον
Ἄλλων νόσφιν ἄγειν χῆρον βίον ἄμμορον εὐνῆς· 435
Πεῶτα τότ' εἰν οὐλῇσι Δαρειοχμευς βασιλῆα

430. Ὡς αἰεὶ ἀγαθῶν ἀγαθοὶ μνήσασθαι ἴσασιν] Ὡς αἰεὶ οἱ εὐφυεῖς τῆς ἐν πεπονθέναι ἀνεμνήσθησαν· ὡς ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ ὁ Σοφοκλῆς·

Ἀνδρεί τοι χρεὼν μνήμων φρονεῖναι, τερπνὸν εἴτ' ἐκ πόνου·
Χάρις χάριν γάρ ἐστιν ἡ τίκτουσ' ἀεί.

Ὅτου δ' ἀπορρεῖ μνῆσις ἐν πεπονθότες Οὐκ ἂν γένοιτο πω' ἐσθλὸς ἀνήρ. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, Εὐχαριστία πάσης ἀρετῆς μήτηρ. Αὕτη τὴν πάλαι, αὕτη τὸν Θεὸν καὶ διδασκάλους καὶ φίλους τὸ δέον ποιεῖ. Ἡ δὲ ἀχαριστία πρῶτον τοὺς Πέρσας ἀποκτείνασα μάλιστα εἰώθει. Ὁ ἀπὸ ταύτης δ' ἰσοτιμία (Ἐδῆρος λέγω) σαφέστερον γνώσεται.

Μαρδό-

Quales decet regem inferioribus viris largiri.
O Beate Artaxerxes, rex es felicissimus omnium,
Qui priùs sceptrum habebant per Asiam, regum;
Non tantum [εὐ] quòd tot magnus provinciis imperitas
Indis à Nigris extremos ad Æthiopas,
Quantum [εὐ] quòd Estheræ perpulchræ cubile ascendisti
Virginis divinæ formam virtutémque adeptæ;
Aliud quidem Deus designavit; veruntamen tu felix es.
Esthera nè adhuc quidem suam patriam exposuerat,
Nec originem; altoris enim memor-erat sui,
Qui illam Deo placere valdè multùm hortabatur,
Et ad finem usque, sicut antea, sua observare precepta,
Utpote altoris existentis, & illi parentis in loco,
Et sane valdè provectior erat ætate & plura novit.
Hujus sermonum nullo modo oblita est dia mulierum,
Sed Mardochium adhuc coluit, licet dignitate superior,
Qui illam olim nutriebat, cùm perièrant parentes:
Sic semper bonorum boni memores esse sciunt.
Sed quùm virgines congregabantur domum intra
Secundam, quæ regi lectum honorabile ornârant,
Rursus hæ simul omnes turmatim congregabantur
Non ampliùs virgines; In futurum verò semper debebant
Ab aliis seorsim ducere viduam vitam expertem lectûs:
Tum primò in palatio Dario-sati regis claro

434. Τὸ δ' ὁπίτερον αἰὲν ἔμελλον] Ἄλλων νόσφιν ἀξιον χρεὸν βίον] Ἴδε σόλια τὰ εἰς τ' ΣΙΧΟΝ τλή.

436. Δαρειοχμιδὸς βασιλῆος] Ξέρξε τῦ Δαρείυ, ὅτι ὁ ΣΟΥΣ ὁ Ἀρταξέρξης ἰῶ Ξέρξης ὁ μεγὰς, ἐκ πατὸς Δαρεῖ, ἴδε σεφοίμιον τὸ Ῥωμαϊκὸν φερὶ τῆς βίβλε πδέμψον. Ταύτιν ὃ λέξιν ἐν Πέρσαις ὁ Αἰσχύλ φερὶ ἀυτῦ ἔχει—αὐτὸς ἀναξ Ξέρξης βασιλεὺς Δαρειοχμὶς. Δαρεῖ ὃ φερόιμον σημαίνει, ὡς Ἡσύχ, Δαρεῖ ὑπὸ Περσῶν ὁ φερόιμος, ὑπὸ ὃ Φρύγων Ἐκλῳ. Ἡρόδοτος ὃ ἐν Ἐρατοῖ—Δωρικὰ ὃ χρὴ Ἑλλάδα γλῶσαν ταῦτα τὰ ὀνόματα, Δαρεῖ, ἑρξείης Ξέρξης, ἀρήϊος Ἀρτοξέρξης, μέγας ἀρήϊος.

Mardo-

Μαρδόνῳ λαμπρῆσι θεῷ φίλος ἀμφεπόλευεν.
Οὐδὲ πόνον πρωϊκήρυκτον ἔχεν μεγάλῳ ὅπι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἐσάωσεν δμωϊκὰ ἃ ἤεσατο κῦδος ἑαυτῷ,
Δὴ τότε γάρ τ' Εὐνέηκι ἀγλαΐσεσι θυμὸν ἔθηντε
(Οἳ πρὸ πυλέων ἐφύλαξαν δμωϊκοείῳ σὺν βιλῷ)
Ὃς Βαζόμ, ὁ ἦ Θαρσεῖ, καλοῦ ἀδαήμονες ἄμφω,
Πολλὰ κακὰ σφετέρῃσιν ἀτιωθαλίῃσιν ἐτόλμων
Λάθρῃ ὀαριζοντες· ἃ μιερὸν ἐκνέ στυγῆ
Κρυπταδίῃ, κακότεχνον, ἀεικέα μῆκεν ὕφηναν,
Καὶ κεφαλῇ βασιλῆϊ ἀδδυκέα ῥάψαι ὄλεθρον
Ἱρῇ, ἧς Θεὸς αὐτὸς ἐὼν ὑποφέρτατος ἔσχεν.
Αὐτὰρ ὁ Μαρδωχαῖος (ἀπιστοσύνῃ δὲ δμωσὶν
Οὔ ποτ' ἀκηδόρηϊος) ἐλέφερνα θυμὸν ἐλίσσων
Τῶνδε μὲν ἓν ἐνόησε συνωμοσίῃ ἀλεγεινῇ.
Ὡς πρέσεν ὡς ῥίγησεν ἐνὶ φρεσὶ πάρβει λυγρῷ,
Μή κε κακὸν κακότητι βροτῶν βασιλῆϊ γδοιτο·
Ἐσυμβίως δ' Ἐδήεος ἐν ἅπασι πέφασθε πάντα·
Ἦδη ἄρ ὑποδείσασα πρήγορεν βασιλῆϊ,
Πίστιν ἀξαμένη ὑποσυδὶν Μαρδοχάιο.
Τὼς ἦ γ' ἀμφὶς ἤτασεν ἀληθείῃ διερόνως,

440. Εὐνέηκι] Δύω εὐνέηκι, οἱ Πέρσαι αὐτοὺς Βαγώας καλέουσι· Ἀγλαΐσεσι δυμῶν] νῦν αὐτὸ τὸ ἀγαγακλέωτα, ὡς ἄνιοι, ὅπ τὸ Ἀσὶν ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσεν ἄγων πὸν Ἐδήεα· ἄλλοι, ὅπ Μαρδόχῳ αὐτοῖς πεφήνθη, ὧν οἱ ἑδδομήκοντα.

441. Ἐφύλαξαν] Δηλονότι τὰς φυλακὰς, ὡς ἂν εἴη φυλακὰς ἐφύλαξαν, ὡς χαίρειν χαρὸν, βυλὸν βυλεύειν, ἢ λοιπά· φυλακὰς εἶχον. Τὸ ἦ ἧς δυρᾶς ἧς βασιλέως θεραπελαδῆσαι ἔδοξε σύμβολον εἶη.

444. Ὀαριζοντες] Σωνιξάμενοι. Στγῇ] ἐ ζιωπῇ, ψιθυρισμῷ δέ.

450. Εὖ ἐνόησεν] Οὐκ ὡς Ἰώσηπος, ὃς τὸ αὐτὸ δ' μωδς, Ἰουδαῖος ὄντος ἢ Μαρδοχέου συγγενοῦς, ἀλλ' αὐτόπτης ἢ αὐτήκοος ἐνόησεν· εὐλογώτερον γὸ, ἃ μὸ πάντα, ἀλλὰ πὸ Μαρδοχέου. Ἴσως ἦ τοῦτον ὡς Ἐβραῖον αὐτοῖ μὴ φοβέμενοι, ἀλλ' ἀπειρον ἔᾳ γλώσσης τ Περσικῆς ἑπολαμδανόμενοι ὑπατήδησαν. Καὶ Χηδαῖος ὁ περιφερὴς φησι πολλὰς γλώσσας Μαρδοχέον ἐπιστέναι, ἢ Περσικὴν μάλιστα, εἰ μὴ ἀμπήμων εἰμί.

Τὼς

Mardochius Deo charus miniſterium obivit.
Neque laborem infructuoſum habuit tam magno in opere,
Sed & Regem ſervavit & gloriam ſibi comparavit.
Tunc enim Eunuchi duo arroganti animo præditi
(Qui præ foribus cuſtodiam agebant regium ad limen)
Hic Bazan dictus, ille Tharſa, boni expertes ambo,
Multa mala ſuâ malignitate auſi ſunt.
Clam colloquentes; & fatali quâdam ſuſurratione
Secretum, malè-artificioſum, indecens conſilium texebant,
Et capiti regis amaram ſtruebant perniciem
Sacro, cui Deus ipſe ſuam extendit manum
Sed Mardochius (perfidia enim efferata
Nunquam impunita eſt) fidelem animum volvens
Illorum quidem, ſatis intellexit conjurationem horridam.
Ut metuit, ut exhorruit in corde præ timore ſolicito,
Nequid mali hominum malitiâ accideret regi.
Protinus verò Eſtheræ in auribus expoſuit omnia:
Illa autem ſubverita nuntiavit regi
Fidem oſtentans & induſtriam Mardochii.
Atque hos rex [*tormentis*] exploravit veritatem odorans

451. Ὡς πρόσην, ὡς ῥίγησεν ἐνὶ φρεσὶ πάρεϊ λυγρῷ] Πᾶς μὲν γὰρ ὁ φιλόθεός ὅτι καὶ φιλοβασιλεύς, ὅπη ὁ βασιλεὺς ὄζων— ἔμψυχος εἰκὼν θεοῦ— καὶ Μέναν-δρου. Ὅθεν καὶ ὀρᾷν ὅτι, πόσον ἄρτι ἠμυδρήκασιν οἱ ἠμεδαποὶ τὴν δισέβειαν φρασζόμενοι ἐν τῷ δισεβεζάλου βασιλῆ Καΐσλου τὰ ἀσεβεζάτως κεφαλοτετυπηκέναι.

453. Ἐσυμένως] τὰ ἀπαλλὼ καὶ διζηλίαν ἅπαλοῖ ἐν τῷ ὀπτάζεσθαι ἐπιτροφὴν ποιεῖσθαι, μὴ ἡ σύγασις τελεία γένηται.

454. Ἡδὶ ἀῤ ὑποδείσασα] Τοῦτον μὲν ἔρως, παύτῃσι δὲ δεῖς ἀπόφασιν παρώρμησεν· ἔρως μὲν (ὃ ὄζειν ἔωικε) ἐκ τὰ ἀρέσης δεῖς τε νόμε γινόμενος, δεῖ δὲ γυναικὶ ἰδιώτερον, ἵνα μή τι αὐτὴ πάθοι ἐν τῷ βασιλέως πάθει. Τότε δὲ ἔρως τῷ δέει σύμμιχος ἦν, ὡς ἐν κινδύνῳ ἀεὶ γίνεται, παύτης δὲ δέος τῷ ἔρωτι φερόφυὴς, ὡς γυναικὸς αὐτῆ ὄσης.

456. Ἤτασεν] Ἐξήτασεν, ἴσως βασάνοις πσί.

Σζωῤῥῶ σ' ἀιώρημα πάθη κακόν· Οἱ ἢ θανόντες
Πότμῳ λυγαλέῳ μᾶλ' ἐοικότι κείαι' ὀλέθρῳ.
Καὶ γεγαφη ἐν βίβλοισιν ἐφημερίοισιν ἄνακτος.
Μνημόσυνόν τ' αὐτοῖσι, γέρας δέ τε Μαρδοχαίῳ. 460

459. Βίβλοισιν ἐφημερίοισιν] Κατὰ τὰ Ἑβραϊκὰ, οἷς ἡμέρα ὁ ἐνιαυτός.

460. Μνημόσυνόν τ' αὐτοῖσι, γέρας δέ τε Μαρδοχαίῳ] Τὸ αὐτὸ μνημόσυνον δυσαλεὲς, τὸ ἢ Μαρ-

ΚΕΦΑΛ. γ'.

ΥΠΟΘ. Ἐνθάδε μιῶις Ἀμὰν Ἰουδαίοισιν ἀπειλαί.

ΑΝΗΡ τις μέγας ἦεν ἐϋκλειμένοις ἐνὶ Σούσοις
Ἀμμηδάθαο παῖς· ὃ δ' ἔνομα ἔπλετ' Ἀμάν,
Ἀμάν, ὃς χαλεπῆς χαλεπώτατος ὄζος ἐτύχθη
Ἐκ γλυεῆς Ἀμάληο θεοστυγέος πάμπαν ὀπίσω.
Τὸν πλείστης φιλόδωρος ἄναξ τιμῆσι γέρηρε,
Πλείστης δωτίνησι, καὶ ὑψόσε χερσὶν ἀείρας
Πολλὸν γὰρ πάντων μιν ἐθήκατο ἡγεμονῆνα·
Ἕως μετὰ γ' αὐτὸν ἄνακτα Θεὸς ὡς τίετο δήμῳ
Δεύτερος ἐν τιμῇ ἠμὲν πόλει ἠδὲ τραπέζῃ.
Γύναπτα δ' εἰσερόωντες ἐκαμπύλα δ' ὑλία φῶτες
Καὶ χαμάδις κατέκυπτον ὀπιζομένοισι μετώποις,
Ὥσπερ ἐτέλλ' ἄναξ· μοῦνος δὲ οἱ ἔστιν' ὀπίσω

461. Μέγας] πάσιν θ', μεγαλοφρεπής.

464. Ἀμάλαο] Ἀμάλης ἀπὸ τῦ Ἀμαλὴκ. Οἱ ἢ Ἑβραϊκοὶ τὰς λέξεις μεταφέροντες εἰς τὸ σ πλέξαντες σωστετελεκμένας παρέσχον αὐτὰς, ὡς ΠΠΠΠ Ἑλλωιηΐ Μεσσίας, καὶ אל והו ἢ אליה Ηλίας. Σῖγμα ἢ ἀντὶ τῦ δασέως πολλαχοῦ πίπτεται, ὡς ὃς Λατίνοις σὺς, ὑὸς συπὸς, ὑσὸ σύς. Ρ ἢ τὸ Ἑβραϊκὸν εἰς τὸ Ο ἢ τὸ Δ ἐυμετάβλητόν ἐστιν, ἅ μὴ διὰ τὸ ταύτης ἀλλήλοις εἶναι τ' τάξεως, ἀλλ' ὅπερ τὸ κάππα εἰς τὸ σῖγμα εὐχερῶν ἐστι, καὶ τἀναντίον. Οἷον ἁμαρτάνω τὸ σῶμος ἔχει τὸ σῶς, καὶ τὸ διάκω παρὰ τὸ διώκω, ὃ ἐστι διωκ-

Μαρδο-

Crucíque ſuſpendium addidit malum : Hi verò pereuntes
Fato ignominioſo merito jacebant ſupplicio.
Et inſcribebatur libris Annalibus regis
Memoriale ipſis, honotariúmque Mardochio.

Δοῦλος γεγάσμιον· ᾧ ὅπω κεῖ τὸ Πρσῶν ἔθος τὰ καθ' ἡμέραν συμβεβηκότα ἐν βίβλοις τοῖς ἐφημερείοις, ἢ ἐνιαυσίοις ἢ χρονικοῖς ἐγγεγραμμένα· ὧν βασιλικῶν γεσμμάτεων, ὡς ὕστερον φανήσεται.

CAP. III.

ARG. *Hîc ira Hamanis Judæis dira minatur.*

VIr quidam magnus erat bene-ſtructis in Suſis
Ammadathæ filius, hujúſque nomen erat Haman,
Haman, qui infeſtâ infeſtiſſimus ramus erat
E ſtirpe Amalæ, Deo-invisâ, malo-fato-deſtinatâ.
Hunc pluribus munificus Rex honoribus decorabat,
Plurimis muneribus, & in altum manibus extollens
Multùm omnibus eum præpoſuit optimatibus :
Uſquedum poſt regem ut Deus colebatur populo
Secundus honore tum in urbe, tum in [*regis*] mensâ.
Genua verò intuentes flexerunt ſervilia viri
Et ad-terram ſe-inclinârunt venerabundis vultibus,
Sicut juſſerat rex : ſolus verò huic nullam exhibuit

Ἔδωκε Βοιωτῖς ἀντὶ τῆ Ἔδωσα, ᾧ ἄκκος τοῖς Λάκωσιν ἀντὶ ἀσκός. Ἀμαλὴκ ἡ ὑὸς τῆ Ἐλιφᾶ, τῆ Ἐσαῦ, καθ' ὧν πανώλεθρον πόλεμον κινεῖν ὁ Θεὸς Ἰσραηλίτας ἐκέλευσε. Θεοσεβὴς] Θεὸν μισοῦντος, ἢ ἴσως Θεῷ (καθ' ἄνθρωπον λαλῶ) μισουμένου. Παναπότμε] Ἐχθίστου, πανὶ τῷ κακῷ πεπρωμένου, ὡς ὁ Δύσπρεπ ἐν Ψαλμῷ πγ'. Σαὼλ δ' Ἀμαληκῖται πότμῳ πεπρωμένον ἔθανε.

468. Μετὰ γ' αὐτὸν ἀνακλᾶ Θεὸς ὡς πρὸ τοῦ] Περσικὸν ἢ καὶ Μηδικὸν καὶ Παρθικὸν δουλεύειν τῇ περσικωτάτῃ τοῦ βασιλέως τιμῇ.

Μαρδοχ. τιμιὸ, ἐσθ' ἕτλη κύδιμος ἀνὴρ
Γένατα ἱερὰ Θεῷ ἀλιτήμονι κάμψαι Ἀμάν.
Εὖ γ' Θεῷ πίσθυσεν, ὃς ἠπείλησεν Ἑβραίοις,
Εἴ ποτε τοῦτο χύσ. τιμῇ φιλίῃ τε δέχοιντο,
Οὐδὲ φόβῳ μεγάλοιο πλάσασθαι θεσμὰ Θεοῖο.
Αὐτὰρ οἱ εἰν ἀυλῇσιν ὑποδρηστῆρες ἄνακτος
Τοῖσδεσι Μαρδόχοιο γεραιοῦ ἐπέεσι θεσπιδῶν.
Τίπτε σὺ, Μαρδοχαῖε, κελευσμοσύνης βασιλῆος
Οὐκ ὄθεαι, πῶς φεύξεν ἀειδαλέεσσιν ἐφέλμοις;
Ὄφρ' Ἀμὰν χραέσσι μεγακλήεντα σέβοιο;
Τῶδε γ' ἀφροσύνεω ὀλιγωρεῖς ἐσθ' ἁλεγίζεις.
Ἦ ἄρ' ἑκὼν βασιλῆος ἀνήνατο μῦθον ἀκοῦσαι;
Ἦ σὺ οἶσθ' ὅς χ' ἡμῖν ἐπετείλατο ὧδέ γε ῥέξαι;
Ὡς ἔφασθ' τύτε πειθόμενοι ἀνέζεπησι·
Τὸς δ' αὖ Μαρδόχ. θεοπειδὴς ἀνέσον πύδα·
Οὐ μῦθον βασιλῆος ἀναίνομαι ἐὸν ἀκοῦσαι,
Οὐδέ κε ἀγνώσω ταύτης σημήτορα βυβλῆς·
Ἀλλ' Ἀμὰν συγδῆς Ἀμαληϊάδος ἔξι ηλυέθλης,
Αὐτὰρ ἐγὼ ηλυεῆς Ἑβραίδος ἔυζυγος εἰμί.
Τῶν ἀμφοῖν σὺκ ἔστιν ἔρως, ἠχ ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ ϗ ὁμοφροσύνη, αἰεὶ δέ τε νείκος ἄλυκτον
Ἔχ θεόφιν, φιλίαι γὰρ ἰσ' ἔζδεα σὺκ Θεῦ εἰσιν·
Τῷ ζ ἐγὼ τῷδ' ἀνδρὶ ταδ' ἔπιτε γένατα κάμψω,
Δείδια ϗ βασιλῆα, Θεὸν πέρι δείδια δ' αὐτῦ.

483. Ἄφρων γὰρ ὁ πένης ὁ τὸ πλούσιον ἐρέθων, ὡς Ησίοδος. Ἄφρων ὃς κ' ἐθέλοι θεὸς κρείσσονας ἀνπφέρειν, Νίκης τε στέρεσθαι τε ἄλγεσιν ἄλγεα πάσχει. Καὶ Πίνδαρος ὁμοίως ᾄδει—Χαλεπὸν ἔμοι ἀνθρώποισιν ὁμιλεῖν κρείσσονα. Ὅταν γὰρ ὁ Θεὸς κὴ ἡ ἀρετὴ καλύσῃ ἀνύπνους ὁ πένης, εἰ κὴ θεὸς κρείσσονας ἀνπφέρηται, τότε γὰρ κὴ Θεὸς συλλαμβάνει, ὃς κρείσσονας μυήσθαι κὴ βελόντας χαλέπαι, ἄλλως γὰρ τὸν κρείσσονας ἐρεθίζειν, ἐ μόνον ὑπερήφανον, ἀλλὰ κὴ βλακερόν ὄζι.

492. Τῶν ἀμφοῖν σὺκ ἔστιν ἔρως] Περὶ τούτης τῆς ἀντιπαθείας, τῆς ἂν, ὡς τὴ αἰγίας Γραφῆς ὁμιλεῖ, ἀνήκοος εἶη; Τοιούτους γὰρ φῶ.

Mardochius reverentiam, neque sustinuit pius homo
Genua dicata Deo scelerato flectere Hamani.
Et firmiter Deo credidit, qui interminatus est Hebræis,
Siquando hanc gentem honore amicitiâve exciperent;
Nec præ metu magni prætermisit leges Dei.
At qui in palatio erant regis famuli
Hisce Mardochium rigidè verbis affati sunt,
Cúrnam tu, ô Mardochi, mandatum regis
Negligis, quod munivit semper-vigentibus decretis,
Ut Hamanem [*nempe*] glorioſum venerere?
Hunc autem stultus contemnis neque respicis.
Anne volens regis recusas mandato auscultare?
An fortè ignoras, quis nobis præceperit hoc faciendum?
Sic dixerunt tentantes eum versutiis.
Hos autem Mardochius Deo-fisus contra alloquitur.
Non mandato regis sacro recuso auscultare;
Neque sane ignoro hujus sanctorem consilii;
Sed Haman ex invisо est Amalechitarum genere,
Ego autem generis Hebraici fateor [*me*] esse.
His duabus [*gentibus*] non amor est, non fœdera fida,
Nec ulla concordia, sed perpetua lis & contentio
Divinitus; amicitiæ enim & odia ex Deo sunt.
Quare & ego huic viro hæc nunquam genua flectam,
Regem sanè metuo, Deum autem præ illo metuo.

Sic

Ὡς ἔφαδ· οἱ δὲ οἱ ἄνακες ἀμείβοντο τερεῖσιν·
Οὐκ ἀγαδὸν πλυτῆνι ἐρεδιζέμεν ἄνδρα πένιχρόν,
Ἀλλ' ἤτοι παύεσδαι ἀνώγομεν ἀφρονεόντων.
Ὡς εἶπεν. τοῖσι δὲ κακὸν ἔπιδον τερόφρονα θυμὸν,
Οὐδὲ μὲν ἀυτὸν πρέπεισθαι ὁσημέραι ὀτρυνέοντες·
Ἀλλ' ἔδε ὅγ' ἠτίμησεν Ἀμφὶ ἀσεμφεῖ βυλῇ,
Κεῖρας δὲ εἶχε καλυφδὲν ἐϋπλεκέεσι πάραις,
Οὐδὲ κόρη ἔνι χεῖρας ἐπέρασδεν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι.
Τοῖσδε δὲ οἱ ἦτορ ἰδόντες ἐνὶ φρεσὶν ἀπειδὲς
Αὐτῷ πρὸτ' Ἀμφὶ διεπέρασδον ἦδε ἀγόρευον
Οὔνομα μὲν γλυκὺ τε ἔδειν Μαρδοχαῖο.
Ὅς δὲ αἰὼν ζακότῳ σφεδάμὸν ὑπερήφανο θυμῷ,
Ἀφρὸς δ' ἂν τόμα βλύζε πυρόχροον ἔπε προσωπιν,
Ὀφθαλμὸς δ' ἀπειλητῆρα μεγ' ἀκαλόων φάτο μῦδον.
Ἦ ῥα δὴ ἄρ' Ἀμφὶ ἐγώ εἰμι μάλ' ἔξοχος ἐνδοδι Σούσων;
Οὐκ ἄρα μοί βασιλεὺς φίλος ἔπλετο Ἀρταξέρξης;
Καί τοι ἔτ' ἐχθὲν ἔχω; Ἐχθὲν δ' ἔχω δεύτερόν ὅσσον,
Οἷα κύων μιλίῃ πέλε λυασητειρα φαεινῇ,
Καὶ δαερος ἢ ὄλλος φλεγύῃ πέλεν ὑψικελεύθῳ·

501. Ὁσημέραι] Ὅσαι ἡμέραι, πολλάκις, καθ' ἡμέραν, Ἀεισοφάγης. Πολλὰ δ' τοιαῦτα ῥήματα ἐπιῤῥηματικῶς τίδε) τοῖς Ἕλλησιν, ὡς εἰς καθεῖς (μᾶλλον δ' ἀναμνώσκοιμι εἷς καθ' εἷς· Ἀτικοὶ δ' συζυγοῦσι) κἀκῶς τὸ πρῶτον. Καὶ τοῖς νῦν Ἕλλησι καθημέρα λέγεται, ὡς καλὴ ἡμέρα, ἐν τοῖς ἀπασμοῖς.

502. Ἀσεμφεῖ] Ἀσφαλεῖ καὶ ἀμεταπαύστῳ. Βυλῇ] βούλημαι, ἢ δελήματι, σημαίνει δ' τοῦ διδασκάλου μὲν πάντε εὐβουλίαν Μαρδοχαίου.

503. Κεῖρας] Κάρηνον, κεφαλήν. Καλυφδὲν] καταλελημμένον, ἢ γὰρ κεφαλὴν πάσαν ἀφεῖλεν (ἢ αὐτῆς σκέπασμά ἐδειν) ὡς Πέρσαι πείσαι σύμβολον τῆς τῶν ἀπασαμένων ἀμείνεδαι, ὡς Ἡλιόδωρος ἐν τοῖς περὶ Θεαγένης καὶ Χαικλείας. Ἐϋπλεκέεσιν] εὐπλεκτοῖς, καλῶς πεπλεγμένοις. Τιάραις] πάραις, ὅτω Πέρσαι καλεῦσι τὸ κόσμημα τῆ κεφαλῆς. Κίδαρις δ' ἡ βασιλέως πάρα, κυρδασία παιτόν δεῖ.

504. Οὐδὲ κόρη ἔνι χεῖρας ἐπέρασδεν] Ξενοφῶν, Ἑλληνικῶν βιβλίῳ πρώτῳ. —Κύρος ἀπέκλεισεν Αὐτοβοισάκλιν καὶ Μιτραῖον, υἱεῖς τῆς Δαρειαίου ἀδελφῆς τῆ Ξέρξε τῆ Δαρείε παιδὸς, ὅτι αὐτὸν ἀπασησάμενοι ἐδίζωσαν διὰ τῆ ΚΟΡΗΣ τὰς χεῖρας, ὁ ποιῆσαι μόνῳ βασιλεῖ. Ἡ δὲ κόρη δεῖ μακροτέρην ἢ χεῖρες ἐν ᾗ τῆ χεῖρα ἔχων ἃ δὲν ἂν δύναιτο ποιῆσαι. Κόρη] λέξις Πρόσκη, σημ-

Τοιῶ

Sic dixit: hi autem ei reſponderunt duris [*verbis*]
Non bonum eſt pauperem hominem irritare divitem;
Quare nos ceſſare te jubemus à ſtultitiâ.
Sic dixerunt; neque huic perſuaſerunt firmum animum,
Nec illum ſeduxerunt quotidie [*licet*] impellentes:
Sed adhuc ille non-honorabat Hamanẽ conſtanti propoſito,
Capútque habuit opertum bene-plicatâ tiarâ,
Nec in manicâ manus continuit, ſicut reliqui:
Hujus autem illi videntes animum in præcordiis immobilem
Ipſi quidem Hamani omnia nuntiârunt & dixerunt
Noménque genúſque & injuriam Mardochii.
Hic autem audiens iracundo valde intumuit animo,
Spumáque circa os manabat, ignicolor erat facies,
Seróque minitabundum valde ſtomachans dixit verbum:
Nonne ergo Haman ego ſum præſtantiſſimus in Suſis?
Nonne ergo rex amicus mihi [*familiaris*] Artaxerxes?
Et adhuc tamen inimicum habeo? Vilis verò & ille,
Sicut canis lunæ fit rabida ſplendidæ [*inimica*]
Aut ſcarabæus contemptibilis aquilæ fit altevolanti;

μαίνει ὃ μακεδὼν χειείδα, ὡς ὁ Ξενοφών. Ὥσπερ οἱ ἄλλοι | πάντες Πέρσαι ὅτω ποιῶσιν, ὅταν ὁρᾷ βασιλεὺς, νῦν δὲ κελεύσαντος βασιλέως, κὴ τῷ Ἀμὰν ὅτω ποιῶσι.

513. Ἐχθὲν δ' ἔχω ὑδενόσωσεν Πάντα τὰ ἐμὰ τῆς ὑπερηφανίας σημεῖα, ἐμαυτὸν ἀμμάζειν, Ἢ ὐκ ἀρ' Ἀμὰν ἐγώ εἰμι, κ.λ. εἶτα τοῖς ἑαυτῆς φίλοις μεγαλοφρονεῖν, Οὐκ ἄρα μοι βασιλεὺς φίλος ἔπλετο; ὕστερον δ' ἄλλων καταφρονεῖν, ὡς ἀναξιωτάτων ὄντων. Ἐχθὲν δ' ἔχω ὑδενόσωμεν.

515. Καὶ ἅμαξες ἢ ἀστελὸς] Μόδος Αἰσωπικὸς, καὶ ὃ αὐτὸς ἐν Ἀεσοφάγῳ ἐν Εἰξιώνη. Οἱ ὃ φυσικοὶ τοιαύτης ἀντιπαθείας μυίαν ποιοῦσιν· ἔπι ὃ κὴ φασὶ κἀνθαρον δηλωμὴ γίνεσθαι, ἀλλὰ πάντας ἀρσενας. Δειλὸς] μικρὸς, ἀδυνὴς, ἢ κάκοσωμος. Φλεγύη] ἀστρ. Ἡσύχ. Φλέγμας, ἀστὴς ξανθὸς, ὀξὺς φλεγύας ἀναγωγεῖον. Ἡσίοδος δ' ἐν Ἡοιαχλεῖ ἀσπίδι --αὐτὰρ ὄπιθεν Μορφνοῖο φλεγύαο κελυπτόμενος πτερύγεσσιν Ἠέρι εἰρηὶ ἦ, ὅτι τὰ τῶ ἀετῶ πτερὰ τοῖς ἄλλων ὀρνίθων σωματόμενα, ὡς φασι, φλέγουσιν αὐτά. Ὅθεν ὁ Ῥοδομανὸς ἐν πομπῇ Παιδαυσίνης ἢ Παιπτεως Χειρισανῆς --Ἀρχαίη φάτις ὧδε, ὅτι πτερὰ πάντα λαφύσσει Οἰωνῶν ἑτέρων ἀετὸς πτίλον, εἰ σφι κεχαδὴ.

Talis

Τοῖ῝ μιωιθμιῖο ἀνάξιο῝ ἐχθρὸς ἐμοῖο.
Καὶ σ᾽ ὀργιῶ παύσομαι, ὅτ᾽ ἐχθρὸς ἀνάξιο῝ ὀργῆς;
Μὴ σ᾽ ὀργιῶ παύσωμαι, ἐπεὶ τίσις ἔς᾽ ἐραστέιν.
Τόνδε ᾗ μοῦνον ἐόν῝α τὶς ἂν μέγας ὧδ᾽ ἀπολέσειε;
Καὶ μεγάλη τίσις ἔσω, ἐπεὶ μέγα ἤλιτε φῶτα.
Ἀλλ᾽ αὐτὸν τίσω, ὃ῝ ὅλον ηλύο῝ ἕξαλα πάξω,
Γᾶσαν Ἰουδαίων πέρσω ἐρικυδέα φύτλιν,
Καὶ γὸ ἀλαζόνες εἰσὶ, βαρύζηλοι δέ τε πάντες·
Εἰ σ᾽ ἂν ἐγὼ τοίων ποτὲ φείσομαι, αὐτὸς ὀλωμαι.
Νήπιο῝ ὡς ἠρᾶτο· Θεὸς σ᾽ ἐτέλειεν ἐπάρας·
Αὐτὸς μὲ γὸ ὄλωλε, Θεὸς δέ γε φείσεται τοίων.
Αὐτὰρ οἱ ὧν γήθησαν, ἐπεὶ ἴδον ἀνέρος ὀργὴν,
Ἑλπόμενοι κακὸν ἄγγε πρέσεσθαι πομφόφυκτον
Ἢ μὲ Μαρδοχέω, τῷ γὸ κακὸν εἴδετο ἐγγύς,
Ἢ αὖτ᾽ Ἀμάν, ὃ῝ ὃ κατασύμενον εἶδον.
Αὐτὰρ ὁ μὲ δόμον ὠκὺς ἀφίκετο χωόμενο῝ κῆρ,
Αἶψα ᾗ ζωὸν φίλη διζέσατο πάντα δάμαρτα
Ζωερασέη, ἣ μᾶλλον ὄτρυνε πάεος μεμαῶτα
Ἐχθρὲς ἰσπεῖς, καί μιν θεὸς μοῦνον ἔειπεν·
Εἶσ᾽ ἄγε, φίλτατ᾽ Ἀμάν, τελέσαι φρεσὶν ὅσσα μεμοινᾷς,
Κλῆρος σ᾽ αὖ πάλλωμαι, ἵνα σφίσι πῆμα λάχωμαι.
Ὡς φαμένη ἐλέφαντο῝ ἐδέξατο πυξίδα κοίλην,
Τὴν κλῆρος βαγέτην ὃ ᾗ τεσσερακαιδεκατάων
Μίνος Ἀδὰρ ὄρεν ἦμαρ Ἰουδαίοις βαρυπενθέσι.
Μίνος ἀπὸ πρώτοιο (Νισὰν καλέουσιν Ἑβραῖοι)
Κλῆρος καβαγέτην γε δεκαπρὲς αἰὲν ἐπ᾽ ἦμαρ
Δέγμενοι, ὄφρα τε κλῆροι ἀφορμηθεῖεν ἄρισται·

522. Πᾶσαν Ἰουδαίων, κ. λ.] Ἀεὶ μὲ γὸ ἁπλοῦς καὶ ἀπέρισκός ἐστιν ἡ ὀργιλότης.

537. Ἐλέφαντος] Ἐξ ἐλεφαντίνων ὀδόντων. Πυξίδα] κυρίως ἡ ἐκ τῆς πύξου ξύλου γιωῦ ἢ ἐλεφαντίνου, ὡς καιρὸν χαλκῆς παρ᾽ Ὁμήρῳ. Τεύχος ζωσκιδωτὸν

Σχέτλιοι

Talis inimicus noſtrâ indignus eſt indignatione.
Nùm iram ergò reprimam, quia hoſtis indignus irâ [*eſt?*]
Non iram utique reprimam, quia jucunda eſt ultio.
Hunc autem, ſolus cùm ſit, quis magnus attingere [*dignetur?*]
Magna quoque eſto vindicta, quia magnatem offendit.
Quin ipſum ulciſcar, totúmque genus deſtruam,
Univerſum Judæorum evertam glorioſum genus,
Arrogantes enim & valdè invidi ſunt omnes;
Sin ego talibus parcam, ipſe [*utinam*] peream.
Sic ſtultus optabat: Deúſque perfecit imprecationes.
Nam ipſe ſanè periit, Deúſque talibus pepercit:
Hi igitur gaudebant, quùm iratum eſſe viderunt,
Sperantes aliquid mali affuturum inevitabilitèr,
Aut Mardochio quidem; huic enim malum propè videbatur,
Aut etiam Hamani ipſi, quem non charum habebant.
Sed ille domum ſtatim pervenit iratus corde,
Protinúſque hæc ſuæ recenſuit omnia uxori
Zoraſeæ, quæ magis incitavit anteà promptum
Hoſtes ulciſci, & illum allocuta eſt:
Eia age, chariſſime Haman, fac quod cogitas,
Sortes vero mittamus, ut iis exitium ſortiamur.
Sic locuta, eburneam cepit pyxidem cavam,
In quâ ſortes jecerunt; decimus verò quartus
Menſis Adar exiliit dies Judæis luctuoſus.
Menſe à primo, Niſan vocant Hebræi,
Sortes jecerunt indeſinenter ſemper in diem
Præſtolantes, ecquando ſortes erumpant optimæ.

εἴδους κατα χρησικῶς λεγομένη. §39. Ἀλλὰ Οὗτοι μὲν ὁ Ἀμάν ΝΗΤΘ Ἐζερϊκῶς καλεῖ), ἔνιοι δὲ Σενεακὸν ἢ Χαλδαϊκὸν ὄνομά φασιν εἶναι· ἐμοὶ δὲ Περσικὸς καὶ Μαρτὶς μετέχει. Βαρυπινδὴς] βαρὺ πίνδος φέρον.

Τοῖσδε μιαιφόνοισιν ἀνάξιος ἐχθρὸς ἐμοῖο.
Καὶ δὴ ὀργὴν παύσομαι, ὅτ' ἐχθρὸς ἀνάξιος ὀργῆς;
Μὴ δὴ ὀργὴν παύσομαι, ἐπεὶ τίσις ἔς' ἐρατεινή.
Τόνδε γὰρ μοῦνον ἐόντα τις ἂν μέγας ὧδε ἀπολέσειε;
Καὶ μεγάλη τίσις ἔσται, ἐπεὶ μέγα πῆλιτε φῶτα.
Ἀλλ' αὐτῶν τίσω, ἐς ὅλον γένος ἐξαλαπάξω,
Γᾶσαν Ἰουδαίων πέρσω ἐρικυδέα φύτλην,
Καὶ γὰρ ἀλαζόνες εἰσὶ, βαρύζηλοι δέ τε πάντες·
Εἰ δὴ ἂν ἐγὼ τοίων ποτὲ φείσομαι, αὐτὸς ὀλοῦμαι.
Νήπιος ὡς ἠρᾶτο· θεὸς δὲ ἐτέλεσεν ἐπάρας·
Αὐτὸς μὲν γὰρ ὄλωλε, θεὸς δέ γε φείσατο τοίων.
Αὐτὰρ οἱ δῶν γήθησαν, ἐπεὶ ἴδον ἀνέρος ὀργὴν,
Ἐλπόμενοι κακὸν ἄγγυ πρέσεσθαι πρηνάφυκτον
Ἢ μὲν Μαρδοχαίῳ, τῷ γὰρ κακὸν εἴδετο ἐγγύς,
Ἢ αὖτε Ἀμάνῃ, ὃν ὃ κατεδύμενον εἶδον.
Αὐτὰρ ὁ μὲν δόμον ὠκὺς ἀφίκετο χωόμενος κῆρ,
Αἶψα δ' ἑοῦσι φίλῃ διήγετο πάντα θάμβος
Ζωρεσάων, ἢ μᾶλλον ὀπώπεσε πάρος μεμαῶτα
Ἐχθρὸς λίσεσθαι, καί μιν φρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εἶσ' ἄγε, φίλται Ἀμάν, τελέσαι φρεσὶν ὅσσα μεμήνας,
Κλῆρος δὴ αὖ πάλιν ἔμμι, ἵνα σφίσι πῆμα λάχωμι.
Ὡς φαμένη ἐλέφαντος ἐδέξατο πυξίδα κοίλην,
Τὴν κλῆρος βάλε πᾶσι δ' ἓν πεντακαιεικαιδεκατάων
Μήνας Ἀδὰρ δῶρεν ἧμαρ Ἰουδαίοις βαρυπενθέσι.
Μήνας ἀπὸ πρώτοιο (Νισὰν καλέουσιν Ἑβραῖοι)
Κλῆρος καθ' ἑβδόμῳ γε δεκαπρὸς αἰὲν ἔπιπτε μῆνα
Δέγμενοι, ὅπποτε κλῆρος ἀφορμηθεῖεν ἄρεσθαι·

522. Πᾶσαν Ἰουδαίων, κ. λ.] Ἀνὴρ μὲν γὰρ ἄπληστος καὶ ἀκαρδικός ἐστιν ἡ ὀργιλότης.

537. Ἐλέφαντος] Ἐξ ἐλεφαντίνων ὀδόντων. Πυξίδα] κυρίως ἡ ἐκ τῆς πύξου δηλονότι νυνὶ δὲ ἐλεφαντίνην, ὡς καὶ ἐν χαλκῆς παρ' Ὁμήρῳ. Τρίποδος ζωσκοδοκῆ

Σχέτλιοι

Talis inimicus noſtrâ indignus eſt indignatione.
Nùm iram ergò reprimam, quia hoſtis indignus irâ [*eſt?*]
Non iram utique reprimam, quia jucunda eſt ultio.
Hunc autem, ſolus cùm ſit, quis magnus attingere [*dignetur?*]
Magna quoque eſto vindicta, quia magnatem offendit.
Quin ipſum ulciſcar, totúmque genus deſtruam,
Univerſum Judæorum evertam glorioſum genus,
Arrogantes enim & valdè invidi ſunt omnes;
Sin ego talibus parcam, ipſe [*utinam*] peream.
Sic ſtultus optabat: Deúſque perfecit imprecationes.
Nam ipſe ſanè periit, Deúſque talibus pepercit:
Hi igitur gaudebant, quùm iratum eſſe viderunt,
Sperantes aliquid mali affuturum inevitabilitèr,
Aut Mardochio quidem; huic enim malum propè videbatur,
Aut etiam Hamani ipſi, quem non charum habebant.
Sed ille domum ſtatim pervenit iratus corde,
Protinúſque hæc ſuæ recenſuit omnia uxori
Zoraſeæ, quæ magis incitavit anteà promptum
Hoſtes ulciſci, & illum allocuta eſt:
Eia age, chariſſime Haman, fac quod cogitas,
Sortes vero mittamus, ut iis exitium ſortiamur.
Sic locuta, eburneam cepit pyxidem cavam,
In quâ ſortes jecerunt; decimus verò quartus
Menſis Adar exiliit dies Judæis luctuoſus.
Menſe à primo, Niſan vocant Hebræi,
Sortes jecerunt indeſinenter ſemper in diem
Præſtolantes, ecquando ſortes erumpant optimæ.

εἴδους κατὰ χρηστικῶς λεγομένη. 539. Ἀλλὰ Οὐτωσὶ μείς ὁ ΔαΝίκατ Θ' Ἑβραϊκῶς καλεῖ), ἔτι οἱ ἓξ Σεκιακὸν ἢ Χαλδαϊκὸν ὄναμά φασιν εἶδ' ἰῶν ἓξ Φεβρουαρίε ἓξ Μαρτία μετέχει. Βαχυπτόδις] βαχὺ πόδος φέρον.

Σχέτλιοι οἰωνοῖσι πεπιθότες· Ἦ ῥα Θεοῖο
Πάντα μήνε μήνον ὄμμα νόημά τε ἰδυίοισιν,
Ὅς σ' ἀνδρῶν σοφίην ἀνοήμονα πολλάκ' ἔθηκε.
Δὴ τότε Χυτρεμβλίδης ἐσέδραμε κύδιμον ἄυλὴν
Ἀμφὶ δι' ἡθεσι φέρων δολιοφρονα ζῆλον,
Ἔνθα δὴ ἐς βασιλῆα τερασέννεπε μῆτιν ὑφαίνων.
Ὦ φιλόδημε ἄναξ πάντων ἀρίδεικες ἀνάκτων,
Οἷσί' ὅσον μοι πυκνὰ δεδώρηται πολὺς ὄλβος.
Ἐκ σέθεν· Τοῖον δὴ πέλει κακὸν ἀνδρὶ χερηΐ,
Ὡς ὑπὲρ δύναμις βασιληΐα δῶρ' ἀποδόσαι.
Ἀλλ' ἔμπης μὰν ἔργον ἐλεγχέος τοῦτ' ἐόν γε.
Καὶ δύναμιν ζωὴν σὴν ἀμυνέμεν ἐκ κακότητος,
Οἵη σὺ κεφαλῇ νῦν ἱμερόεσσ' ἐφέπεται.
Οὐδὲ τόσον κὶν δοῦναι ὑπερφυέας, οὔτ' ἐκόλωσας
Θαρσαλέα τε καὶ βαζὰν ὀλοὸν μήστορε φόνοιο,
Οὕνεκα νῦν σοι ἐπῶρσαν Ἰουδαίων κακὰ φῦλα.
Οὗτοι γὰρ δύο μοῦνον ἀνακτοφονῆες ὑπῆρξαν,
Πολλοὶ δ' οἱ μέμασι βίλιν πλησθῆναι δέ τ' ἀερτὸν
Οἱ μὲν σῇ πάντηφι κεκαδζόμενοι ἐνὶ γαίῃ
Λαὸν σὸν τείρουσιν ἀγλωρείῃσιν ἐῇσιν
Αὐτονόμοι, ἃ γάρ κε πεῶν ἀλέγουσιν ἐφετμέων,
Οὐδέ κε πειθαρχέουσιν ἐφημοσύνῃσι τεῇσι·
Τῷ δὲ κέρδιον ἐς ὅλον γένθος ἔσκε τ' ἐάσαι,
Ἢ τόδ' ἐασάμενον κακὰ μυρία ὀκτολυπεύσαι
Σωτὸν δὲ σὺν λαὸν Ἰουδαίων ὑπὸ χερσίν·
Ἐξ ὀλίγα πάντα γὰρ κε κακὸν δὲ μεῖζον ἐτύχθη·
Ἀλλ' ἰὼ τοι φίλον ἔκτι, τεῷ ἐν τόδ' ἤνδανε θυμῷ,

548. Μῆτιν ὑφαίνων] Παρεμίαν μηχανάσθων, ὑπὸ δὲ βαθείας τῆς τῷ βασιλεῖ λυσιτελεῖν τὰ τερφθέντως τὸν ἑαυτῆς φθόνον ὑποφερηται.

549. Ὦ φιλόδημε ἄναξ] Πάντες οἱ ἱερωνες καὶ ὑποκριτικοὶ τῶτῳ τῷ ῥήματι χρῶνται, τὰς κολακείας ἔξεις, ὧν ἕκ ἂν αὐτοὶ κύριοι τυγχάνωσιν, ἐπαινεῖν ὡς καὶ Ἀμεὰν ὁ δημοσθένης τὸν βασιλῆ φιλο-

Στομξον

Stulti, qui ominibus fidem habent: Certè Dei
Omnia ſolius ſolus oculus & providentia gubernant.
Hic etiam hominum ſapientiam inſipientem ſæpè reddidit.
Tum Churaremonis pervenit clarum palatium
Haman in animo ferens doloſam invidiam,
Ibique Regem allocutus eſt conſilium texens.
O Rex publicola cunctorum celeberrime Regum,
Agnoſco, quantæ mihi crebrò cumulatæ fuerint opes
Ex te: tale verò malum eſt viro inferiori,
Ut planè impotens ſit ad regalia dona compenſanda.
Veruntamen meum eſt officium, contemptiſſimus licet ſim,
Pro-virili vitam tuam defendere à proditione,
Qualis tuo capiti jam deſiderabili imminet.
Neque tantum periculum ſuffugiſti, quùm puniebas
Tharſámque & Bazan pernitioſi peritos homicidii,
Quantum jam tibi excitârunt Judæorum malæ tribus.
Iſti enim duo tantùm [*propè*] regicidæ erant,
Multi verò hi ſunt robore numeróque inſtructiſſimi:
Qui quidem tuâ ubique [*ferè*] ſeminati in terrâ
Populum tuum moleſtant ſuperbiâ ſuâ
Proprii-juris-domini, nec pili faciunt leges tuas,
Nec morigeri-degunt decretis tuis.
Quarè & præſtabilius eſt pernicioſum genus ſuſtollere,
Quàm eo permiſſo, infinita [*penè*] mala exantlare
Teipſum tuúmque populum Judæorum ſub manibus:
E parvo enim [*neglecto*] malum fit citò magnum.
Quin ſi tibi gratum ſit tuóque arriſerit animo,

δημον καλῶν σφαγαρεῖ. 559. Ἀναπτοφονῆες | Ἀναπτοφονεῖς· Γ πᾶς ἦσαν εἰ ἔμελλον. 563. Αὐτονόμοι] χτ σφέτερον ἢ νόμον διάγοντες, ἀπειθεῖς τοῖς Περσῶν. Ἐφε[μένων] ἐντολῶν, καλυσμάτων, νόμων.

Στήριξον τ' δεσμὸν ἀκαμπέα ἐμπεδόμωνδον,
(Οὐ γὰρ Πέρσησιν παλινάγρετον οὐδὲ τ' ὀνοσσὸν
Οὐδὲ ἀτελεύτητον γ', ὅ,τι κεν βασιλεὺς κατομόσσῃ)
Ὄφρα βίῃ σῦ λαῷ ὀναίσεται περονέλυμνα,
Τῶν δέ τε ῥιζόθεν ἔνθα ὅλον νώνυμον ὄλεται·
Ἀργυρέῃ τοι ἔγωγε τοῖς δεράτεσσι διδώσω
Μύρια πάντα τάλαντ' ἐπὶ δησαμενοῖσι τοῖσιν,
Ὡς μὴ ἐμῷ βασιλῆϊ κακὸν τὸ πῆμα γένοιτο.
Ὡς Ἀμὰν βασιλῆϊ δολοπλόκων ἔννεπε μῦθον.
Αἶψα δ' ἄναξ σήμαινεν ἀπὸ σφετέρης ἔλε χειρός,
Δῶκέ τ' Ἰσδαίονι ἐχθρῷ κακῷ Ἀμμαδαθίδῃ
Τῷ Ἀγαγίτῃ Ἀμᾶνι, Ἰσδαίων ὀλετῆρι.
Ὡς δ' ἔφατ', ἠνίδε νῦν τοῦδά σοι τὸν ἄργυρον ἔξεις,
Ἀμὰν, ἡμετέρων μέγα φίλτατε ἠγεμόνων·
Τῷδε γὰρ ζημώσεσθαι σφρηγίσεαι, ὅ,τι θέλησθα·
Ἢ κακὸν ἢὲ τὸ ἐσθλόν, ἐπεί τοι πάντας ἔδωκα.
Ἦ, Ἀμὰν δ' ἔλε χάρμαθ' ὁ δύσφρων ᾧ ἐνὶ θυμῷ,
Οὐ τόσσον ἀργυρείοιο ὅτ' ἄπλετον ἔλλαβε δῶρον,
Οὐδ' ὅτε ζήμιον βασιλήϊον οἷσιν ἔδωκε,
Ὅσσον Ἰσδαίων ἐχάρη ἐπ' ἀδδυκέι πότμῳ.
Ὡς ὦκ' ἀνὴρ ποίησεν, Ἄναξ, φόνον αἰνὸν ἐθήκας!
Αἶψα δ' Ἀμὰν ῥαπτῆρσιν ἀκυτοκέεσσι κέλευσε

573. Περονέλυμνα] Περιῤῥήξει. ἐπαλλήλως καὶ πυκνῶς.

575. Μύρια] Δεκαχιλίλια. Τάλαντα τάλαντον ἀργυρᾶν ἐξισάζον τοῖς εἴκοσι νῦν παρ' ἡμῖν σατῆρας ἢ σίλιγνας, ὡς αὐτὸ ἰδίᾳ διάλεκτῳ ὀνομάζουσιν. Κρυσᾶν δὲ πολυτιμότερόν τι ὂν ἦγεν ὑγδοκοντάκις ἀργυρέου ἴσον, μᾶς δ' ἔχει. Ἀνεκάνασκε δὲ Βαβυλῶν καὶ ἐπὶ Δαρείου ὧδε τούτου Ἑλληνο πόλεως. Θησαυροῖσι τοῖσι] τοῖς βασιλικοῖς ἀναθήμασι, ὡς Γάζαι λέγουσι Πέρσαι.

579. Σήμαινεν] Τὸν δακτύλιον σφρηγίδα βασιλικὴν ἔχοντα καὶ σφενδόνην· ἄλλοι δὲ δακτύλιοι καλοῦνται ἀπίερνας, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ δὲ τοὺς δακτυλίους ἀπείρους φασὶ τοὺς μὴ ἔχοντας σφενδόνην. Κοίλιος δὲ ὁ Ῥοδίων πλειόνων ἀναγκαίων τοῦτ' παρ' αὐτὸ πολλαχοῦ τούτου λέγει. Ἔλε] ἀφεῖλε, τιμῆσε. Χειρὸς] δακτυλίου.

Ξωὶ

Confirmato legem inflexibilem & firmam,
(Non enim Persis revocabile neque contemnendum
Neque inefficax, quodcunque rex annuerit)
Ut viribus tui populi occidantur penitùs,
Illorúmque radicitùs stirps tota & sine nomine pereat.
Argentei-nummi tunc ego tuis famulis dabo
Decem millia omninò talenta in gazam tuam;
Nequid fortè regi meo detrimenti damníve fiat.
Ita Haman regi dolosum dixit sermonem;
Statim verò rex sigillum à propriâ cepit manu,
Dedítque Judæorum hosti malo Ammadathidæ
Agagitæ Hamani, Judæorum perditori.
Atque ita dixit; En jam tuum argentum habebis,
O Haman, nostrórum longè charissime magnatum;
Hoc autem sigillo ratificabis quicquid volueris,
Seu malum sive bonum; tibi enim omnes [*Jud.*] tradidi.
Dixit; & Haman gaudium cepit ille nefarius animo suo,
Non tantùm quòd argenti immensam vim dono ceperat,
Nec quòd sigillum regium solus habuerat,
Quantùm Judæorum gavisus est ob amarum fatum.
Quàm citò, ô rex, hominibus malum fatum permisisti!
Statim verò Haman scribis regis edixit

580. Ἀμμαδαθίδῃ] Τῷ πατρὶ τῦ Ἀμμαδάθα.

581. Ἀγαγίτῃ] Ἀμαληκίτῃ ἀπὸ τῦ Ἀγὰγ βασιλέως Ἀμαληκ. οἱ γὰρ Ἰεδαῖοι ἴσως πάντας αὐτῶν τότε βασιλέας ὀνόματι ἐκάλεσαν, ἵνα ἀεὶ μιμνῃσκόμενοι τῦ ἀνηκεστήτου διὰ τῦτο τὸ ὄνομα. Ὀλεσῆαι] φονεῖ τῷ ὄλεθρον αὐτοῖς συμβαλλόμενα.

586. Ἕλκ χάσματα] Ἐχαυρεν, ὡς ὀπλαμένος ὤν. Ὁ δὲ σοφὸς] ὐκ ἄνδρα τὸ σεσοφισμένον φατέον, ἀλλὰ σοφίσεως χάριν.

590. Ὡς ἂν ἀνθρώποισιν] Καὶ τὸ Λατῖνον ἔπος ὃ ἑλληνικῶς ἔστως ἔχει — Οὐδέποτε ποτὲ ὡς θανάτῳ ἀνθρώπῳ ἀναβολὴ μακρὰ ὄζει.

591. Γεραπῆσιν] Γεραμματεῦσιν. Ἀνακτορίοισι] βασιλικοῖς, τοῖς τὰ βασιλέως συγγράφουσιν.

Ut

Ξυῤῥ' ἴμβυαι θρὸς δώματ' ἀγακλιτὸν Θ. ἄνακτος
Μηνὸς ἐνὶ πρώτοιο τῷ ἤματι τεισδεκατάῳ·
Οἱσὶ' ὧχ' ἡγερέθοντο Θ ἀρνακίδας γραφίδεσσιν
Ἀτειχας ἐξαερόωντες ὅπιθολικῆσι χαράδρης
Ἐμβδηον δηνοῖο ἀεικέα σπέρματα θεσμῶ
Πολλῆσι γλώσσησιν· ἐπεὶ λαὸς πολύφωνΘ.
Πᾶσιν ἀεικέσσι, μέδυσι, Θ ἠεμόνεσσιν,
Οὖσι ὑποσκηπτῆρσι μεγάλῳ πέλον Ἀρταξέρξῃ
Ἰνδῶν ὀκ μυρίωνων πυμάτως εἰς Ἀιθιοπῆας.
Δακτυλίῳ ᾧ γραφὴν σφρηίσατο ὕλιΘ. Ἀμὰν,
Ὅ, τὶ τῷ ὀκ βασιλῆΘ. ἐδέξατο, ὦκυρον ὅρμον,
Οὐνομά τ' ἀμφιβόητον ὑπέγραφεν Ἀρταξέρξεω.
Ἀσάνδαι δ' ἀνὰ γαῖαν ὅλιν κίον ἰδυκέλευθοι
Ἀγγελίην φορέοντες, ἵνα κλεινοίατο πάντες
Ἄνδρες Ἰωσῆρσι, μυθῳ νέοι ἠδὲ γέροντες
Θηλύτεραί τε γυναῖκες ἰδ' ὑπ' ἦμαρ νήπια τέκνα
Δωδεκάτῳ ἐνὶ μηνὶ, Ἀδὰρ καλέουσιν Ἑβραῖοι.
Γᾶσι δ' ἐπεξεφόρουν κρατερῷ δυτίγραφα θεσμῶ
Ἐν χώρης πάσησιν, ἵν' ἐκδηλΘ. τελέθοιτο,

594. Ἀρνακίδας] Ἀρνῶν δέρματα, φιλύρεως, ὑμβύας, μηλωτὰς λέγων ἃς ἂν ἀκριβολογῆς· ὡς ὁ τότε τὸ γράφειν ἔθος Ἡρόδοτος ἐν Τερψιχόρῃ παῦται —Τὰς βίβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Ἴωνες ὅτι κοτὲ ἐν ἀσάνει βίβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι αἰγείνοι ἢ ὀίεῃσι. Ἔτι δ' καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι. Ἡρόδ]Θ. δ' σύγχρονΘ. ἦν τοῦ Ξέρξου, ὃς καὶ πρὸ ἐμοῦ γνώμων Ἀσσυρίης ὅλης Γεραίστοισι καὶ γεασίσι, δόναξιν.

595. Ἀτειχας] Φαλακρὰς, ψιλὰς, κατεσκιδασμένας. Ἐξαερόωντες] ἐγγεφάροντες. Ἐπιθολικῆσι χαράδρης καὶ τὰ ὀπιθολῶν αὐλαξιν, ὄγμοις (μεταφορᾷ ἀπὸ) καὶ γραμμαῖς.

596. Ἔμβδηον] Ἐασειρον, ἔγραμμαι. Δηνοῖο] ὀλεθρίου. Ἀεικέα] ἄδικα, ἃ τοῖς δικαίοις ἀοικότατα. Σπέρματα] γράμματα.

597. Πολλῆσι γλώσσησιν] διαφόροις διαλέκτοις. Λαὸς πολύφωνΘ.] ὡς ὍμηρΘ.—Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.

599. Ὑποσκηπτῆρσι] Οἱ ὑπὸ

Ὄφρ'

Ut coirent ad palatium ſereniſſimi regis,
Menſis primi die decimo-tertio.
At illi celeritèr congregabantur pelléſque agninas ſtylis
Glabras exarantes in epiſtolicis ſulcis
Inſperſerunt rigidi fatalia ſemina decreti,
Multis quidem linguis, quia populus multilinguis erat.
Omnibus [*ſcribebant*] optimatibus, ducibus & principibus,
Quotquot ſubjecti erant magni Artaxerxis
Indis à furvis ad extremos uſque Æthiopas.
Annulóque ſcriptum obſignavit lethifer Haman,
[*Eo*] quem à rege acceperat, rotundam gemmam,
Noménque circumcelebratum ſubſcripſit Artaxerxis.
Aſtandæ autem per totam terram feſtinabant citi
Nuntium ferentes, ut trucidarentur omnes
Viri Judæi cum juvenes tum etiam ſenes
Fœmineæque mulieres, earúmque infantes liberi
Duodecimo in menſe [*quem*] Adar Hebræi vocant.
Cunctis verò proferebant rigidæ paradigmata legis,
In omnibus provinciis, ut eſſet manifeſtior,

σκήπτρα διάγοντες, ἀρχόμενοι, ὑποκείμενοι· ἄλλως οἱ ὑπὸ τῷ βασιλέως σκηπτῦχοι, πολλοὶ ἦ ζατραπῶν τὰ ὀνόματα καὶ τάξιν βασιλέων εἶχον, πάντες μεγάλῳ βασιλεῖ ὑποκείμενοι, ὡς Ἀισχύλος ἐν Πέρσαις. Βασιλεῖς βασιλέως ὄχλοι μεγάλα· ὅθεν ὁ Πεισάνησιν ποιήσας —Περὶ γὰρ Περσῶν ἄδει —Μέλοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχυσι· καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν Κύρου παιδείας ἡ. —ἐφείποντο ἦ οἱ ἀεὶ αὐτὸν (Κῦρον) σκηπτῦχοι ἐφ' ἵππων κεκοσμημένοι. Μεγάλῃ Ξέρξης ὁ Δαρείου, καὶ αὐτὸς μέγας καλούμενος, ὡς

πάντες οἱ Περσῶν βασιλεῖς, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών, ὅπ μέγαν βασιλῆ ἐνίκησε.

601. Δακτυλίῳ] Ἐντυπώσει τῷ Ζορζαήλου· Οὐλιος] ὀλοὸς.

604. Ἀστάνδαι] Οἱ ἐκ διαδοχῆς χαμαιπρόοδοι καὶ περφόδοι λεγόμενοι, ὅπ περφάνια εἶχον δουλισμῶ χάειν, οἱ ἦ αὖτις καὶ Ἄγγαροι. Τὰ ὀνόματα Περσικὰ φησι Σεΐδας.

605. Ἐπεξεφόρδων] Ἐπεξεφόρεον, ἐκ Σέσων ἐπὶ πάσας χώρας ἔφερον. Ἀντίγραφα] παραδείγματα.

[*Nempè*]

Ὄφρ' εἴεν μεμαῶτες ὅπ' ἠερ πεπερωμένον ἦμαρ
Ἀντίον Ἑβραίων πολεμον δῄειν ὀφέλλειν,
Οὐδέ τιν' Θ. φείδεσθαι ἐν αἰῇ δῃοτῆτι,
Ὡς οἱ ἐπειγόμενοι χαλεπῇ βασιλῆϊ ὁμηλῇ
Σπέρχονθ' ὑπονέεσθαι ὀλοκτύπα πρὸς πόλιν Σύβ. 615
Ἔνθα δὲ ἐξήγγελλεν Ἰωβαροκτύπον ἄλγος.
Αὐτὰρ Ἀναξ Ἀμφίν τ' ἔπιον νηπενθέα οἶνον
Ἀλλήλους ἐρυσάοισι δεδισκόμενοι δεπάεσσι·
Θρῆνος δ' ἐν Σύσσισι δ' ἀργαλέος ἠδ' ὀλοφώιος.

611. Μεμαῶτες] Πρόθυμοι καὶ ἕτοιμοι. Περπεπερωμένον ἦμαρ] ἡμέραν τεταραχμιδεκάτην τῶ Ἀδὰρ πεπληρωθεῖσαν ὡς ἄνω —Τὸ δὲ τεταραχμιδεκατῖον Μιλὼς Ἀδὰρ δόρεν ἦμαρ.

613. Οὐδέ τινα Θ. φείδεσθαι] Οὕτω καὶ Μιθριδάτης ἔχρα.ε καθ' ἡμῶν Ῥωμαίων ἦδη ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰς τὸ ὀλοθρεῦσαι αὐτοὺς· ὡς ὁ Ἀτταλικὸς χράφει —Μιθριδάτης σαλεύοντας ἅπαντας καὶ πόλεων ἄρχοντας δι' ὑπερβήτων ἔχραφε, τριακοσίων ἡμέρων φυλάξαντας, ὁμῶς πάντας ὑπὸ δόναι τοῖς αὐτοῦ σφίσι Ῥωμαίοις καὶ Ἰταλοῖς αὐτοῖς τ' καὶ γυναιξὶν αὐτῶν καὶ παισὶ καὶ ἀλλοδαπέοις ὅσοι γένος Ἰταλικὸν, κλείναντάς τ' ἀπάνθρως

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

ΥΠΟΘ. Μαρδοχαῖος γὰρ ὁ νήσιμον ἦμαρ Ἀνάλυσις.

ΑΛΛ' ὅτε Μαρδοχαῖος ἀκήρατος εἰσενόησεν
Ἔνδεκα βαρὺ οἶτον οἰζυρὸν πολυπενθέα,
Αὐλίκα δακρυόεις ἐυκλώστου ῥῆξε χιτῶνα
Πορφύρεον, σάκκον τ' ἐλιπέν δίμυρν ἐμβαλέειν
Κακκεφαλῆς κονίῃσι κατηχθαλόεντι, (ὀσφύϊ,
Χερσὶ καταπαρωιέων ἑὸν πεπλήγατο μηρὸν,
Καδδ' ἔδρεν Σύσσιν εἰν ἐυρυχόροισιν ἀγυιᾶς.

621. Οἶτον] Μόρον, θάνατον τ' μέλλοντα, ὅμως δ' οἶκον τότε.

Δεινὸν

[*Nempè*] Ut essent parati in destinatum diem
Contra Hebræos bellum & contentionem excitare,
Nec cuiquam parcere per asperam pugnam.
Sic illi incitati duro regis imperio
Festinabant [*negotium*] ut redirent regia ad Susa,
Ubi etiam denuntiârant fatalem Judæis dolorem.
Rex autem & Haman hauserunt liberum vinum
Mutuò-se aureis excipientes poculis:
Sed luctus in Susis & gravis planctus oriebatur.

ἐπορρίναι καὶ τὰ ὄντα αὐτοῖς μεταδοῦναι περὶς βασιλέα Μιθριδάτην. Τούτων δὲ καὶ ὁ Κυκάρων μήμιλων ποιεῖ.

617. Αὐτὰρ ἄναξ Ἀμὰν τ' ἔπιον | Τυτέσι περὶς τὸν πολὺν ἐν ποσὶ συμβολάδην ἐναδίνετο. Οἱ δὲ Πέρσαι μεθύοντες συμβολάδην, νήφοντες δὲ ἐπικρίνουσι.

619. Θρῆνος δ' ἐν Σούσοισι καὶ ἀργαλέος γόος ὄρτο | Ὅν δὴ τοῖς ἐν Σούσοις Ἰουδαίοις οἱ ἐξόμενοντα — Ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις Ἀπολλωνίου ἀν λέγει — Ἀμηχανίᾳ βυθόλητα Πᾶσα πόλις ἐβεβήκει בבוכה

CAP. IV.

ARG. *Mardochius plorat, jejunia sustinet Esther.*

QUùm verò Mardochius inculpatus persensérat
Gentis suæ grave fatum lamentabile luctuosum,
Statim lacrymabundus delicatam rupit tunicam
Purpuream, ciliciúmque lugubre induit lumbis,
Supra caput pulverem suffudit flebilem,
Manibus pronis sua percussit femora,
Deinde desiliit Susorum in lativiis vicinis,

622. Χιτῶνα] Ἀνδρῆιον ἱμάτιον ὃ δὴ τοῖς ἄλλοις ἐμπεριπάδωνι.

Δεινόν τ' οἰμώξας μεγάλιλλυ ἀγενέσιον το φωνεύ.
Ὦ μοι ἐγὼν· ὅτ' ἄμωμον ἀπώλετο ἔνθα Ἰούδεω,
Ῥιζόθεν ὅτι κακῶς ἀμύναπτο· ὤλετο φύτλη.
Ὡς ηρόων μινύριζεν, ἀταρ βασιληίδος αὐλῆς
Ἦλυθεν εἰς πρεσβύεσσιν ἴσαν ἀγχύμολος κῆρ,
Ἐσβῆναι δ' ὁδὸν ἤνιν ἐσάκουεν ἔρυτο·
Ἔνθα δ' ὀδυρόμενος μένεν πεπιθὼς θυμῷ.
Ὡς ὅτ' ἐνὶ ξυλόχοισι παὶς ερυθρὸν κάλιῃ
Ὀρταλίχους ἀπίσσας ἀρρόδετας ἢ κατα πέφνειν
Ἢ μόνον ἁρπάξαι· ἦδη ὑπόθεν αὐλινα μήτηρ
Πιπαίζει, βδὴ δ' ὄξιν ἐπιθρώσκει ἀμύνειν ὀλεθρον·
Αὐτὴ δὲ τῷ δ' ἄασεν ἴμερος πρεσβείδιεν ἀνδρός,
Κύκλῳ δ' ἀμφιποτᾶται ὀδυρομένη περύγεται.
Καὶ γὰ ὅπι βασιλῆος ἐσέδραμεν Ἀρταξέρξεω
Αὐχὴν ἀγγελίη, κραυγὴ δ' ἀάσχετον ἄλλος
Καὶ σόν Ἑβραίων ἱκετήσιον ἱερὸν ἵκε·
Πολλοὶ δ' ἐν ηώρῳ εἰλυμένοι ἦδ' ἐνὶ τάφρῃ
*Ἀχμῶσι σίτιο (τόφρ τ' ἔνδος ἔσθ' ἱκεταων)
Κείατ' Ἰουδαῖοι σφέτερον κλαίοντες ὄλεθρον.

627. Δεινὸν τ'] Δεινῶς. Οἰμώξας] ἅμα συναχμῶ ὀλοφυρόμενος. Ἀγένειον τὸ] αντὶ τῦ ἀνηνύστατον Ἰωνικῶς καὶ ποιητικῶς.

628. Ἄμωμον] Οὐ μῶμον ἔχον, ἢ ᾧ τις ἂν μωμᾶσθαι—Μῶμον ἀναλαμβάνει τοσοῦτο κακῶς εἶχον. Ἀπώλετο] ἀντὶ τῦ βεβαιότητα τῦ μέλλοντος ὀλόθρου, ὡς Ἀπωκαλύψεως κεφαλαῖον ιη'. Ἔπειτεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη· ὃ ὄξιν ὄντως πεσεῖται. Ἔνθα Ἰούδεω] νῦν δὲ μόνοι οἱ ἐκ τ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν φυλῆς ὑπὸ Περσῶν ἠχμαλωτίθησαν. Ἕτερ καὶ πανταχοῦ οἱ ἀπὸ ταύτης τ βασιλικῆς φυλῆς Ἰουδαῖοι ἐνομάσθησαν. Ὡς καὶ ἡ πᾶσα αὐτῆ χώρα Ἰουδαία ἐκαλεῖτο, οἷς ἐν τῷ Ψονθομφανεὰχ ἡμετέρῳ ἔγραψε ὁ γῆς Χαναάν, ἃ μὲ προσθήσω, ὅπ ἐξ αὐτὰ βιβλία πύπτων ἐσέρηται. Τῶν γάρ τὰ βάπτισμα ἐν τῷ ποταμῷ ἐποιήσαντο Γαῖαν ἐκάλεσαν Χαναπίδα ποιήσαντα Οὐρανὰ ἀνωκλειτοῖο ἐκεκράθμοι Χαναάν. Νεῶν ἀδὼν Χάμοιο πάλαι ἐκκινυθῆναι ἐφ. Ἀλλ' ὅτε ναυτίασε Θεῦ μεγάλοιο ἔκπτ Κύδιμος Ἀβραμιάδων γενεὴ ἀπειρέσια φῦλα, Οἱ μὲ Ἰούδεω πάντες ἐπώνυμοι ὄφρα μιν ὑμεῖς Γαῖαν Ἰουδαίων ὀνομάζητε χαλέσκων, Ἄλλοτε δ' αὖτ' ἐκάλυν Ἰσραηλίτιδα γαῖαν, Γαῖα Παλαισίνη δ' ἀνόμασται ἀλλοδαποῖ-

Μεσσίλιν

Horrendéque ejulans magnam emisit vocem.
Hei mihi! Quia insons periit natio Judæ,
Quià radicitùs injustè justa periit Gens.
Sic luxit plangens, at regii tandem palatii
Pervenit ad vestibulum ibíque stetit dolens corde,
Intrare autem nefas erat pulverem & cilicium habenti.
Illic verò plorans mansit afflicto animo:
Veluti quùm in sylvis puer [*quidam*] passeris nido
Pullos implumes venatur aut occisurus
Aut saltem rapturus; illa verò desuper miserabile mater
Pipit, neque potest propulsare gravem perniciem:
Ipsa enim propiùs huic viro venire valdè timet,
In circuitu autem hinc-inde-volat plangens alis.
Namque ubicunque regis pervenerat Artaxerxis
Tristis nuntius, clamor & intolerandus dolor
Et gemitus Hebræorum supplices-curans cœlum ascendit;
Multíque in fimo provoluti & cinere
Jejuni (qui utique mos est supplicantium)
Jacebant Judæi suum deplorantes exitium,

Ὅσοι, Φοινίκιλλαι δ' ἀγκῶνες ἰδὲ ζυγέλλαι καλέσκον. Νῦν δ' ἰσχίλλαι μίαν πάντες δνοημιξαντο.

630. Γοᾶν Θελυῶν. Μυγιεζεν] ὀλύρετο ἔνιοι ἢ, ἠσύχως ἔκλαιεν, ἀπὸ τῆς μυγιεζ. Καὶ δὲ χεῖ ἢ Ὅμηρος, ὃς πολλῶν Ἀμμωνίων ἀξιοπιστότερος.

631. Περδύεσκα] Τὰ περδυεσ, ἢ ῥοδν. Ἀχνύμενος] λυπούμενος, ἀχνυμα θρηνῶν. Ἄχος γὰρ λύπη ἐστὶν ἀφωνος. Κῆρ] καρδίαν.

632. Ἐσβῶιαι] Εἰσιέναι. Οὐκ ἦς] οὐκ ἐξῆν, ἢ θέμις ἦν. Ἐλεεινὴ γὰρ τοιῦτα ἀνδρὶ ὁλμις πρὸ βασιλέι καὶ αὐλικοῖς ἃ μὴ ἔσικεν, ὑπὸ πολυπραγμονες οἱ Πέρσαι καὶ ξενοφοβοι ὄντες.

635. Ὀρθαχίζων] Νεοσσός. Ἀσπίλιας] ἁπλῶς μὴ δυναμένους.

636. Ἀιλίνα Ἀιλίνας, ἐλεεινῶς. Εἶδος θρήνου.

637. Πιπτίζει] Κρύζει, ὀνοματοποιεῖται. Ἐπαρκέσαι] ἀμύνειν. Ἀπολλύμενοι, ἐπαρκέσαι χρεὼν τοῖς ἀπολλυμένοις. Καὶ Ὅμηρος — Οὐδέ τι οἱ τόγ' ἐπήρκεσαν λυγρὸν ὄλεθρον.

*Ἀκμίλιοι σίτοιο] Ἀκμίλιοι, ὃ δηλοῖ νήσεις, τὸ δὲ σίτου πλεονάζει, ὡς νῆσις βοῶν πρὸς Εὐκπίδην καὶ ἄπεως παίδων πρὸς Ξενοφῶντα.

Μεσσίλιν τ' ἔυξυστο τότ' ἀγχυμόλοισι φαμλῶαι
Οὔ τερόμαχον λαοῖο δ' ἄφερονα· Οὐ γὰρ ὅϊον
Μείζονα Σωτῆρος χρεὼ ἔμμβναι ἢ πω ἔσεδαν,
Οὐσὶ' ἄλλως ἦλπον τε ἑαυτοῖς φύξιμον ἔσθ'·
Νήπιοι, ἢ γὰρ κεῖνο παλιν ἀρείω ζωλὼ
Τοῖς οἱ ἐελπομένοισιν ἐπεὶ μετόπισθεν ἵκηται,
Ζωλὼ ἀθανάτον τε ἀγλεῶ ἠμαζο πόντα.
Οὐσὶ' αὐτοῖς Σωτὴρ πέλεν ἀθανίων ἀπὸ μηδέων,
Οὐδέ πω ἐρχόμενο γαμίον ἔυγος ὄπασε,
Δαίμονα σὶ' αὖ νίκησε τὸν ἐδαμάσατο γαῖαν,
Καὶ βασιλὺς τὸν ἐὼν ὃ Καίσαρος ἤρατο λαμὼ,
Οὐσὶ' ἄφελε σκῆπτρον ζηλήμονο Ἡρώδαο.
Ὡς πρὶν ἐδ' ἄμοι τελεώτες δυλετόωντο.
Μαρδοχέο ὃ μάλιστα κακῶ πέπληντο γόλο,
Ὧῖ λαοί τ' ἐπιτερπάσαται τὸ πόντα μεμηλε·
Δυσωαὶ σὶ' αὖθ' ἁπαλαί τε τὸ συνέχοι παχύμηροι
Τοῦτά γε πόντ' Ἐδῆνοι διήγγελαν βασιλείη·
Ἣ ὃ φίλε ηρόωσα κάκ' ἄστερα Μαρδοχαίε
Πυκνὰ μάλ' ἐσοιάζεν· ἔηκε σὶ' ἀρ' ἀγγελον ἄμπ'
Χλαῖνάν τ' οἱ φαρέειν τὸ δυσαμόεντα χιτῶνα,

645. Μεσσίλιν] Τὸν χειρὸν αὐτοῖς διὰ τερσπηλ' τερσκακηρυγμένον.

646. Οὐ γὰρ ὅϊον Μείζονα Σωτῆρος χρεὼ ἔμμβναι] Ἐὰν γὰρ πάντες ἀδῆνοι τῶν ἀπολοιντο, ἢκ ἂν ὁ Μεσσίας ἐλθεῖν ποτε εἰς τ κόσμον ἠδύνατο. Καὶ ἀπονοούντας, ὡς μόνις διασωθῆναι αὐτοῖς δυνατὸν, εἰ μὴ ὁ Μεσσίας αὐτὸς ἦλθοι, ἐκ ἀπιθανὸν φημι αὐτὸν παρ' αὐτῆς βοήθειαν τερσδεχομένες ἐν τηλικῷτῳ μάλιστα κινδύνῳ. Πάντα χῶ τὰ τ σαρκὸς φρονοῦντες ἐλέγχοιντ' ἂν τῇ κρίσῃ.

656. Ἄφελεν] Ἀντὶ τῦ ἀφεῖλεν, ὡς ἀφέλοντο ἀντὶ τῦ ἀφείλοντο, παρ' Ὁμήρῳ ἔξελεν, ἀντὶ τῦ ἐξεῖλεν ὁμοίως. Ἰώνων διάλεκτος.

657. Παντὸδαῖ] Πᾶν πλῆθος Ἰουδαίων, ἢ γνήσιοι ἐξ ἀμφοτέρων τοκέων, ὡς Ὁμηρος, παναχαιοί.

659. Ὧῖ λαοί τ' ἐπιτερφάσαται χ' πάντα μέμηλε] Οὐ μόνον ὅτι μέγας τις ἐν τοῖς ὁμοφύλοις ἦν, ἠείδεσαν γὰρ ἐν τοῖς ἀρχαίοις αἱ χμαλωσίαι, ἀλλὰ χ' ὅτι ἐξ αὐτῦ τῦ σκήπτρου ἀρχὴ γέγονε. Ὁ γὰρ

Ὄφελε

Messiámque optabant tunc afflictis apparere
Sui propugnatorem populi; nec enim putabant
Majorem salvatoris usum [*quàm tunc*] esse aut futurum,
Nec aliàs sperabant sibi effugium esse
Stulti; certè enim ille potiorem dedit vitam
Suis fidelibus, cùm posteà venerat,
Vitam [*inquam*] immortalem & immarcessibilem semper.
Nec illis salvator extitit de terrestribus tantum periculis,
Nec quùm venit mundanam victoriam dedit,
Sed dæmona vicit & terram non subegit,
Et rex licet fuerit, non Cæsaris abripuit honorem,
Nec sceptro privabat suspicioſum Herodem.
Sic omnes Judæi afflicti optabant,
Mardochius verò præcipuè malo implebatur luctu,
[*Utpote*] cui populi commissi erant & omnia curæ.
Famulæ autem teneræ & Eunuchi crassi-femores
Hæc omnia Estheræ nuntiârunt reginæ;
Hæc verò chari lugens mala magna Mardochii
Crebrò valdè gemuit: misitque ei nuntium
Lænámque ei ut ferat & fimbriatam tunicam,

ἡμεῖς δ' ἔφη, Οὐχὴ παντύχον ἔνδειν βελτίφορον ἄνδρα, Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται χἠτόσα μέμηλεν. Ἀλλ' ἄ δέ τις ἄτω παρῴδησεν· Οὐ χρὴ παντύχον Μαστέων δεσπόντα καὶ δίδειν, Ὧι βίβλοι τ' ἐπιτετράφαται σοφίητα μέμηλεν.

660. Εὐπαῖχοι παχύμηροι] Ἀσθμοὶ γὰρ ὄντες εὐπαῖχοι λιπαροὶ καὶ παχεῖς γίνονται, μάλιστα ὅ θεὶ τὰ μέσα καὶ τὰ τῆς σώματος κατώτερα· καὶ ἀκριβῶς φησὶν, ὅτι τὸ ἔμπροσθεν ἀσθενὲς ὢν ὑπὸ συνεχῶς μὴ ἐσθίειν προφυὲς καὶ μέλαινον ἀπεργάζεται. Καὶ πάλιν διὰ τὴν αὐτὴν ψυχρότητα τὸ πρόφυμον μὴ δυνάμενον ἄνω φέρεσθαι, κάτω ῥεῖ ὑρίσαται καὶ τὰ ἐνέδρα αὐξάνει. Ἴδε σίχον τ' τγ'.

664. Χλαῖναν] Χλανίδα. Φορέειν] βαστάζειν. Θυσανωτὴν] τὴν θυσάνους καὶ κρόσσας ἔχουσαν τὸ χλαμύδιον. Εὖ οἶδα τὴν χλαίνης καὶ καθὼς ἀπὸ γραμματικῶν διδασκάλων σύγκρισιν, πολλὰς ὑπὸ τούτοις ῥήμασιν ἀδιακρίτως χρωμένους πολλάκις ὁρῶ.

Ut

Ὄφελε μὲν ἐκ πρώτης βάλλειν σποδὸν πρὸς δ' ἔμπαλιν βάλλειν.
Μαρδόχῳ δὴ αἰπήεντα ἐπὶ ἔθνεα ἔθηκ' ἔμπαλιν δεχόμενα 666
Θρήνων ἀνηκέστων πολυδάκρυτον ἄλγος ὑποστολάς.
Ἐνθὴρ δὴ τότ' Ἀταλθὼν ἐὸν πρεσβύτατον καλέσασα
Ἐκπρογκαλέσατο μῦθον πρὸς Μαρδόχιον βαρύμοιρον
Καρπαλίμως ἰέναι ἐπὶ ἑσπέρας πένθεος ἀρχήν. 670
Τῷδε δὴ Μαρδόχιος πρεσβῆν ἐξήρχετο μύθων.
Ἦθεε πανίδε τὸ τὸ γεγραμμένον ἔρμα φόνοιο,
Ὅτ' Ἀμὰν βροτολοιγὸς ἐτόξαν πᾶσαν ὄλεθρον
Πᾶσιν Ἰουδαίοισι κακὸν μέρον ἱερὸν ὁμοίως.
Εἰ μὴ ἄναξ τρέψῃσι, θεὸς δέ οἱ ἦτορ ὀρίνῃ. 675
Ἀλλ' ἄρει, Ἐσθηρος ἀφίκεο γύναι καλῆς,
Τὼ ἑ γραφίω δὸς τῆγε, ἐπὶ ἔυχεται μιν ἀνάκτα
Κέκλεο ἀμυλλίοισι λιγείοις, ἵνα μειλιχόδωρος
Λαῶν φειδόμενος σφετέρων οἰκτίρμονι θυμῷ
Πίσιν δυσαμμήσας, ὧν προφρονέως ἀπέδειξα 680
Ῥυσάμενος βασιλῆα δυσὶν ἀπὸ δυσμενέοντων.
Κέκλεο τὼ πόσις ἡμετέρω βαρυμείλιον ἦτορ,
Ἡμᾶς δ' ὡς γενάτοιο ἀπὸ κρυεροῖο σαώσαι.
Ὡς ἄρ' ἔφη· ὁδὸν δ' Ἀταλθὼς ἀνήγγελεν βασιλείῃ
Σήματα χερσὶ πιθεῖσι, τὰ οἱ ὤπασε Μαρδοχαῖος. 685
Ἐνθὴρ δ' αὖ πρέσπονα πάλιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Βᾶσσ' ἴθι καρπαλίμως ἐπὶ Μαρδοχάῳ καταλέξον,
Πάντες ὅσσοι βασιλῆος ὑποδρηστῆρες ἴσασι
Τόνδε νόμον τε πρεσβῆν τε μνᾶσθαι ἐπὶ ἐμπεδον αἰεί.

665. Σποδὸν] Τὴν ποσθενεῖν ἐλθόντα, ἢ ἐπὶ τῇ ποσθῷ ἐρραμμένην. 666. Ἀπέντε] Ἠρεμοῦντο. 667. Ἀνηκέστε] Ἀδιεξιτήτου, ἢ παρὰ τὸ ἐλθόντος παραμυθίαν δεχομένου. Ὑπολάς] ὑπομείνας, Ταλῆμι γὰρ ὑπομένω.

672. Ἦθεε] Ἠθικὴ περίφρασις ἀδελφὸν πρὸς ἀδελφόν, ὡς πρὸς φίλον τέκνα, πρὸς πρεσβῆν πατέρα, πάππα. Ἢ ὡς ὁ Ἀπολλωνίε ῥοδιακὸς, ἀντὶ τοῦ δεῖν ποιεῖν τινὰ ἠθέων καὶ ἐπιτ-

Ὅσσι

Ut pulverem abjiciat [*Mard.*] vestésque [*has*] induat.
Sed Mardochius abnuit noluítque vestes accipere
Luctûs immedicabilis lacrymabile pondus ferens.
Esthera verò tunc Atachthum suum famulum jussit
Quùm evocâsset [*eum*] ad Mardochium miserum
Quàm celerrimè ut iret percontetúrque doloris causam.
Huic verò Mardochius lugubres cœpit sermones.
Chare, cerne hoc scriptum fulcrum internecionis,
Quod Haman hominum-destructor excogitavit omnibus,
Omnibus [*inquam*] Judæis malum fatum esse piis;
Nisi rex convertatur, Deúsque ejus cor inclinet.
Verùm age, Estheræ ad genua accede pulchræ,
Et hoc scriptum des illi & illam apprecari regem
Hortare blandis verbis, ut miti-animo-præditus
Populo parcat suo misericordi pectore
Fidem in memoriam revocans, quam exhibui promptè
Salvum-eripiens regem duobus ab inimicis.
Hortare illam mariti delinire iracundum pectus,
Nósque omnes à morte frigidâ liberare.
Sic dixit: Atachthus verò renuntiavit reginæ
Exemplar manibus dans, quod ipsi præbuerat Mardochius.
At Esthera famulum rursus allocuta est.
Vade age celeritèr & Mardochio dicito,
Quòd omnes regis famuli hoc nôrunt
Hanc legem firmitérque manere & certò semper

Ἧδιον (φοβεῖσθαι μᾶλλον) τῶν ἡ, ὥσπερ καὶ τὸ βαιὸς, ἠβαιὸς· μύω, ἰμύω.

680. Πίσιν ἀναμιμήσας] Οὐ μὴ τὰ ἐνεργηθέντα ἀλλαγοῦται, ἀλλ' ἵνα πεῖθῃ ἐξ αὐτῆς ἀκριβῶς.

Σάνεται, ὡς πεπρωμένου.

685. Σήματα] Ἐπιστολὴν, ἢ ὑπογραφὴν φοβερὸν. Ὅπως] παρέσχεν, ἔδωκε.

686. Θεραπόντα] Τὸν ἑαυτῆς οἰκέτην.

[*Scil.*]

"Οστις ἀνήρ πω ἆρ ἦν ἢ γυνὴ βασιλῆος ἱκάνει 690
Οἶκον ἐς ἐνδότερον ἢ μὴ κεκλημένος ἔῃ,
Οὗτος γ' εἰς αἶδεω καταβήσεται ἠμαθόεντος,
Ἠ αὖτη, ὅτι μηδὲ γυνὴ νήποινος ἐσεῖται,
Εἰ μὴ ὅτεοις θείλῃ βασιλεὺς χαρίεν αὐτὸς ὀρέξῃ
Χρυσέῳ ἀμφὶ σκήπτρῳ· Καὶ γὰρ δεινὸν ἀμφὶ τετμηται
Ἄνδρες ἀεὶ σιβαρῆς πελέκεως ἐν χερσὶν ἔχοντες 696
Πληξίππμοι, ὅστις ποτὲ τολμήσειεν ἰκέσθαι,
Εἰ μὴ σκῆπτρον ἕλῃσι· τὸ γὰρ δέμις ἔστιν ἀγαυκλέος.
Αὐτὰρ ἐγὼν εἰς οἶκον ἐλεύσσεσθαι ὕπτιον ἐκλήθην,
Ἐξ οὗ νεῶν τελάκοντα πρήνυσθεν ἤματα πάντα, 700
Τῶνδε ἕκαστον νεῶν δείδια εἰς δόμον ἐλθεῖν,
Μήτιν ἔχουσ' Ἀσίνην, ἣ ἀνέρα ὃν φύσῃ ὀργιλὸν.
Ὡς φάτο· Μαρδονίῳ δ' ἄχος ἄγλαος ἤλυθεν Ἀταρβὴς,
Αὐτὰρ ὅγ' ὀργιάεις, ἠλυετὴν δὲ οἱ ἤλπετο εἶδε,
Εἰσὶ δ' ὁμοκλήσασκεν, ἀμειβόμενος ὃν ἔφη τ' εἶπεν.
Εἰσὶ' ἄγε, τόνδ' Ἐδῶρ' εἰπεῖν τ' ἀτερπέα μῦθον 705
Ἐδὼρ, μή σε μύθον μύνῳ ἀλέασθαι οἷε
Δηρὸν, ἐπεὶ βασιλῆος ἐνὶ μεγάροισιν ἔναιες·
Ἦν δ' ἐξ ἐμέθεν γ' ὃ πείσεαι, ὄφρα διέλθῃς
Οἶκον ἐς ἐνδότερον ἢ ἀνάκτος γύναδ' ἱκάνῃς,

691. Οἶκον ἐς ἐνδότερον] Σημαίνῃ ἄδυτόν τι βασιλέων, ὅθι Περσῶν ὁ βασιλεὺς ἀπ' ἀνθρώπων ὁλέως διετέλεσε. Τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἔθος, ὡς ὁ Ξενοφῶν, ἀσαφέως ὀρᾷδζ καὶ δυσφρασόδες ἔῃ). Ὁ καὶ Ἀριστοτέλης (εἰ μὴ Θεόφραστός ἐστιν) ἐν τῷ περὶ κόσμου λέγει — Αὐτὸς μὲν γὰρ, ὡς λόγος, ἱδρυτο ἐν Σούσοις ἢ Ἐκβατάνοις πρὸ πολλοῦ ἀόρατος. Καὶ Ἡρόδοτος ἐν Θαλίᾳ, ἔνα τῶν Μαγοφόνων Ἰνταφέρνεα λέγει θανάτῳ δεδημόσιον, ὅτι ἄνευ ἀγγέλου ἤθελε ἐς τὰ βασιλήια ἐσελθὼν χρηματίσασθαι τῷ βασιλῆϊ. Καὶ ἐν τῇ Κλειοῖ λέγει — Κόσμον τόνδε Δηϊόκης (ὁ Μήδων βασιλεὺς, Πέρσαι δ' καὶ Μῆδοι ὁμοίθεις) ἐποίησε τόδε· ὁ κατασκάπτων δ' μήτε ἐ ἐναι παρὲξ βασιλῆα μηδένα συγχωρέειν, δ' ἀγγέλων δ' πάντα χρέεσθαι. Ὁρᾶσθαι δ' βασιλέα τοῦτο μηδενὸς καὶ δορυφόρους καταλέξασθαι αὐτὸν λέγει. Ὃν μὲν δεῖσον συγγεφύρα Ἕλλων δὲν ἀναμίγνυσκε.

695. Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ.] Ἀμφὶ κεχρυσωμένῳ τῷ σκήπτρῳ ἢ ῥάβδῳ βασιλικῇ. Ἡμῖν γὰρ Ὁμηε-

Ἀλλ' ὅδε

[*Scil.*] Quicunque vir unquam muliérve regis veniat
In domum interiorem & non sit vocatus,
Hic etiam in Plutonis [*domum*] descendet die illo,
Aut illa, quià neque mulier impunita erit,
Nî quibus divinam rex gratiam ipse extenderit
Aureo cum sceptro. Thronum enim circum parantur
Viri semper validis secures manibus habentes
Percussuri, quicunque ausus fuerit venire,
Nî sceptrum [*priùs*] attigerit, hic enim mos est regis.
Ast ego in conclave non omninò vocata fui,
Ex quo jam triginta præteriêrint dies toti,
Quare & jam valdè metuo domum indugredi,
Recordationem-habens Vashtæ, quæ nè mariti effugit iram.
Sic dixit, Mardochióque statim nuntius venit Atachthus,
At ille iratus, ejus enim ut genitor sibi visus est,
Etiamnum interminatus est, respondénsque hæc dixit.
Age, hunc Estheræ renuncia ingratum sermonem,
Esthera, nè exitium te solam effugituram puta
Diù, eò quòd regis in ædibus habitas:
Si enim à me non fueris persuasa, ut ingrediaris
In domum interiorem & regis genua accedas,

κύν. Θεόνον ἀμφὶ τέταγται] Οὕτως Ἰώσηπος γράφει· καὶ τοιοῦτό τι φησὶ Ἀρσάκης ὁ Περσίδος ὑποκριτὴς ὃν ἐποίησεν ὁ τὰ Αἰθιοπικὰ συντάξας· λέγει δὲ --Εἰσελθὼν δ' (Θεαγένης) καὶ περιπαθήσας (Ἀρσάκιλλα) ἐφ' ὑφαλῆ καταλαβὼν ἀλεργῶ μὲ καὶ χρυσοπάσῃ τῇ ἐσθῆτι φαιδρυνομένῃ, ὄρμων δ' πολυτελείᾳ καὶ πάσῃ ἀξιώματι μεγαλαυχημένῃ, (καὶ εἶτα) δορυφόρων τ' ἐμπαρεσκευασμένων καὶ ἕτοιμ' ἐπὶ δόξης ἑκατέρωθεν περεδρῶν περιαθημένων ἐκ ἔπηξε τὸ θρόνημα· Τέταγται ἀμυνόντες οἷ δεξιαῖς τεταμένοις ἀξίναις εἰσήκεισαν.

698. Σκῆπτρον ἕλκῃ] Σκήπτρῳ ἐφάψῃ. Ἀκριβολογίας ἐστὶν, ἐλεῖν δὲ πλατύτερον πολύ ὄζιν, ἢ σημαίνει τὸ ἄκρον θιγεῖν καὶ ἐντόμως ἅπτεσθαι.

703. Ἤλπετο] Καθ' ἑαυτὸν ὑπειπὼν. Ἔλπομαι ἀντὶ τοῦ μαι Ὁμήρῳ.

708. Γὰρ] Ἔκτασιν πάσχει ἐξ ὀργῆς ἐκ ἀπρεπῶς. Ὡς σμερδαλέα ἰάχων ἐκ τ' ἄσπετον ἴαχε.

"Αλλοθεν Ἑβραίοισι φόως ϛ κῦδος ἐσεῖται
Κῦδος ἀπημοσύνη τε θεοπλάστοισιν ἀρωγῆς·
Οὐ πω γὰρ νίκης στέρεται Θεῷ ὅσπερ ἐπποιθεῖ.
Καὶ σὺ θανῇ σὸς τ' οἶκος ὀλέσεται ἄλγεα πάσχων,
Οτ[ι] τοῖο βίοιο φίλων πλέον αἰὲν ἐρασσω.
Τίς δ' οἶδ' εἰ Θεὸς ὧντὸς ἀειράμενός σε γέρηρεν,
Ὀφρά οἱ ὃν Λαὸν θανάτῳ ῥύῃ ἠδὲ σαώσῃς;
Τοίλιν ἀγγελίλιν ἀνεπέφραδεν ἄζομος ἀνὴρ
Ἐμπνέχω, ὁ δέ κ' αὖτις ἀνηγείλειν βασιλείῃ·
Αὐταρ ἠὼς ἐνόησεν, ἀκεσίπονον φάτο μῦθον,
Μαρδοχάῳ ᾧ θοὸν ταχέως προέπεκεν Ἀταρβὸς,
Ὅς μιν ἀπ' Ἐδῆεος προσεφώνεεν ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δεῦρ' ἄγε, Μαρδοχάῖε, τὸν ξυναγείρεο λαὸν
Λαὸν Ἰουδαίων, ὅσσοι Σύσσισι νέμηται,
Καὶ μὴ τοῖς πέλα μεῖνον ἐπ' ἤματα ἀγρομύοισιν
Ἀκμίλιν ϛ ἄπασος. Ἀπὰρ Θεῷ εὐχὲ δράκλι
Χερσί τ' ὀρεκτῆσιν ϛ ἀκηρασίης προπίδεσι·
Πρώτοτε γὰρ μερόπεσσι, μάλιστα δ' ἐν ἄλγεσιν ὥρῃ,
Κέρδιον ὧδε ὁρᾶσθαι ἢ Ἀφλίτῳ ξυνετάκεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ δμωαί τε ἕξα σωμάτων φιλοτήτων
Οὔτε βορλίν ἐδ[ε]σθ[ι] οἶνον ἐφησομεν. Αὐτὰρ ἔπειτα
Θεσμὸν ὑφραίνυσ' ἐσελεύσομαι, εἶτα ὅλωμαι.
Τοίλιν ἀγγελίλιν ἀνεπέφραδε δῖος Ἀταρβὸς·
Μαρδοχάῳ δ' ἐχάρη ϛ Ἰουδαίης ξυνέλρε
Γλῶσσας Σουσιδῶνς ϛ νήσιας ἐμμεν ἀνωγεν,
Εἰσαῦτ' Ἀζύμων μεγάλη τότ' ἐφαίνεθ' ἑορτή.

710. "Αλλοθεν] Παρὰ πᾶσαν ἄλλην. Εὐσεβέστατος γάρ φησιν ὕστερον — Οὐ πω νίκης στέρεται, Θεῷ ὅς κ' ἐπποιθεῖ. Καὶ τοὺς Ἑβραίους ἔποτε ἡ θεία βοήθεια ἀπέλιπεν, εἰ μὴ Θεὸν αὐτοὶ σφίσιν ἀπέλιπον.

715. Τίς δ' οἶδε] Τυτίσιν, ἐκ οἶδας, εἰ Θεὸς τάδ' ἐν ποσὶ φρονήσας βασίλισσάν σε ἐποίησεν, ἵνα λαὸν αὐτῷ νῦν ἐξελεύθερώσῃς.

719. Ἀκεσίπονον] Τὸν πόνην ἔχθιον ἀκεσάμενον.

Aliundè Hebræis salus & gloria erit [*data*]
Gloria [*inquam*] & securitas à Deo-factis auxiliis:
Nunquam enim victoriâ destituitur, qui in Deo fidit.
Tu autem peribis tuáque familia peribit dolores passa
Eò quod vitam tuam amicorum [*saluti*] prætulisti.
Et quis novit, si [*fortè*] te Deus [*in hoc tempus*] evexerit,
Ut illi suum populum fato liberes salvúmque facias.
Tale responsum retulit intrepidus vir
Eunucho, & hic rursùs renuntiavit reginæ;
Ast ea, ubi [*rem*] considerâsset, dolorem-sistens verbum dixit,
Mardochióque iterum celerem dimisit Atachthum,
Qui eum ab Estherâ allocutus est & nominavit.
Huc age, Mardochi, tuum congrega populum
Populum [*inquam*] Judæorum, quotquot Susa colunt,
Et cum his tres maneto dies congregatis
Jejunus & impastus. Sed & Deo precare regi
Manibúsque sublatis & sincero pectore:
Ubique enim hominibus, maximè calamitatis tempore,
Utilius nihil visu, quàm Immortali preces effundere.
Verùm ego famulæque per ora cibi-amantia
Nec esculentum nec vinum transmittemus; & postea
Legem [*licet*] transgrediens ingrediar, etsi peream.
Tale responsum renunativit dius Atachthus.
Mardochius verò gavisus est & Judæos congregavit
Omnes Susianos & jejunos esse jussit,
Quantumvis Azymorum magnæ tunc feriæ essent.

721. Ἀπ' Ἐσθῆρος] Τὸ Ἐσθὴρ ὄνομα περσικὸν ἐπιτιθεὶς, ὡσεὶ αὐτῆς ἂν περσικωτέραν ἔχοι.

725. Ἀκυλῶν] Ἄγνωστος, ἢ ἐξ ἀσπίδος τὸ πέρ ἀκυλῶ ἀδενῶν.

735. Εἰσῆρ τ' Ἀζύμων τότ' ἐφαίνετ' ἑορτή.] Οὕτω Παραφράστης ὁ Χαλδαῖος καὶ ἐκ αὐτοπτῶς ὑπολαμβάνει. Ἰδέπω σοι τοῦτο, ἀλλ πείσομαι, αὐτῶν οἱ φιλομαθεῖς, ὧν μίαν λέγω χρέος.

Ὡς ὁ μὲν ὣς αὐτὼ λαθὼν ἐπόδυσε πολλὸν ἅπασι,
Ἐσθὴρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπόδυσε δῖα γυναικῶν. 737

ΚΕΦΑΛ. ε'.

ΥΠΟΘ. Δαὶς δὲ ἕως δὲ ἀοιδὴ ἰδὲ σταθεὸς πολύπηχυς.

Αὐτὰρ ὅτ' ἠελίοιο φάος τέτον ἤγαγε νύξ
Εἰς φλογερὴν ἵππουσι πυριπνείουσιν ἀταρπὸν,
Ἐσθὴρ εἵματα δῖα θεὰ χροὶ σιγαλόεντα,
Καὶ δίδυμόν τοι μασὸν ἐδμῶ λιὶ κάλυψε,
Ποσσὶν τ' ἀργινόεσσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφ' ὄρμιγγι δὲ ἁπαλῇ θεσπεσιόχειον ἕλετο δύρῃ·
Κεφαλὴ κεκρύφαλον ἔχε χρύσειον ἔθηκε,
Γέπλον τ' ἀμφ' ὤμοιιν ἐϋννήτον βάλε καλύπτρῃ·
Πορφυρέῃ δέ τε χλαῖνα τὸ λάμπετο κυδιόωσα.
Ἕστο ῥόδοις ἐκέλη χλαῖνα, κρίνοισι μεμιγμένα.
Τοῖα μὲν εἵματα ἕστο ἐπήρατα θαῦμα ἰδέσθαι,
Δμῳαὶ δ' εἷλε δύω, θεράπνιν Ἐδήνης ἰάσης

739. Ἵπποισιν] Οὐ μὴ ἐοικότα ἱστορεῖ Ἰκλίῳ Φιρμίκῳ τῷ Ματερνῷ ἐν τῷ περὶ τῆς Ἐθνικῶν Ὑστερεῶν ματαιότητος λέγοντι. δεινόν τι εἶναι ἵππους ἡλίῳ ἢ τοιαῦτα θεοπρεπῆ νομίζειν. Δεινὸν μὴ δόξει τοιαῦτα πιστεύειν, ὅτι εἰ θεόσπορον ἥλιός ἐστι τάχα καὶ Θεὸς ἔσται. Σχηματικῶς δὲ χρωμένοις ἔστι κακὸν θεραπεύσαι, μάλιστα γε ἀμουσοτέροις λεγομένοις, αὐτὸς (ὁ ἥλιος) ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐπὶ παντὶ αὐτῷ· ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Ἐγὼ ταύτῃ παραβολῇ λέγω, δραμεῖν τὴν ὁδὸν φλογερὰν ἵπποις πυριπνείουσιν. Καὶ μὴν αὐτὸς Φιρμίκος ὁ Ἥλιον λόγῳ θεοσπαποιεῖ (ὡς αὐτὸς καλεῖ) διαλεγόμενον εἰσφέρει. Πολὺ ῥᾷον δόξειν αὐτῷ τοῦ ἵππους ἔχειν ἢ τὸν λόγον.

740. Σιγαλόεντα] Ποικίλα, ἁπαλά. Τὰ γὰρ σκληρὰ ἀνυπόπτως, τὰ δὲ ἁπαλὰ οἷονεὶ σιγᾷ καὶ ἡσυχάζει, ὡς Δίδυμος. Ἔνιοι δέ, ὅτι διὰ τὴν ποικιλότητα καὶ λαμπρότητα θαυμαστά. (Σιγὴ δὲ ἐν τῷ θαυμάζειν) ὡς σιγαλόεντα εἶναί τινα.

Πῆχυν

Sic ille quidem suo cum populo precabatur impastus,
Estheráque ex alterâ parte precabatur dia mulierum.

CAP. V.

ARG. *Fercula, Amor, Cantus; tandem Crux alta paratur.*

SED quùm Solis lux tertium attulerat diem
In igneam equis flammam-spirantibus semitam,
Esthera vestes induit circa corpus splendidas,
Et geminam mammam subtili sindone cooperuit;
Pedibus sub nitidis ligavit pulchra calceamenta,
Circà cervicem teneram monile circumcollare posuit,
Capiti reticulum rotundum aureum imposuit,
Peplúmque benè-textum humeris circumjecit pulchris.
Purpureámque lænam sub candidâ tunicâ
Induta erat, rosis similem lænam liliis, tunicam.
Tales vestes induebatur desiderabiles, mirum visu,
Ancillásque cepit duas, primam Estheræ euntis

741. Διδυμον] Δίωδον. Ἐντεῦθεν ὁ χαπτέιον ὀπίχαμμά τι ἐξ ἐμοῦ τοῦ Δίδυμε τῶ Γραμματικῶ καὶ Σχολιαςῆ Ὁμηρικῆ — Γραμματικὼ μελέτησας ἐσθῆτον ἔργον Ὁμήρε. Ὄωσια καὶ πιλὼ Δίδυμε ἔχεις δίδυμον. Ἑανῷ] ὥσει ῥεανῷ. Λιπὲ]νδν τῇ βύσσῳ ἢ σινδόνι.

744. Κεφαπ] Ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. Κεκρύφαλον] ἡ χαμῆλ βύτοςα γυναιξὶν ἰδιον. Τροχαλὸν] Σφοινδῆ.

745. Πέπλον] Πέπλ ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον ὅλον. Εὐώνυπον] εὔκλωστον, ἢ νενησμένον.

746. Πορφυρέιω δὲ τε χλαῖναν ὑπὸ λευκοῖο γαμῆλ] Ἀχιλλεὺς ὁ Τάπ βιβλίῳ α'. (περὶ ἡ Εὐρώπης) λέγει — χιτῶν ἀμφὶ τὰ στέρνα ἡ παρθένε μέχρις εἰς αἰδῶ, τενταῦθεν ἐπικαλυπτε χλαῖα τὰ κάτω τῦ σώματος λευκὸς, ὁ χαμῆλ, ἢ χλαῖνα πορφυρᾶ.

Cubitum

Πῆχυν ἐρείσαιμι, ἢ δι' εἴκοσι χερσὶν ἑλέσθαι
Ἰχνὶ ἐρυθρήσασθαι ὑποφθάσας βασιλείης.
Οὔτω λαμπρότατοιο φάει σέλας ὄσσε περᾴπτε
Ταρβαλέον φοίτησεν ἐπ' ἀκροτάτοισι πόδεσσι
Σαυλὰ μέλλα περβιβᾶσα· Καὶ εἴκοσι τόσσον ἐκόσμει
Κάλλος ὁμῶς αἰδώς τε, ὁμῶς ἐς δεῖμα ἐείδης.
Ὦ φύσι, ποῖον ἔδωκας ἀεισφυέεσι μιμαξὶ
Δῶρον, ὅσσ' πάντὸς δωρήματός ἐστιν ἄμεινον,
Κοσμοσύλλω, κρατερῶν ἢ δάμνησι φρένας ἀνδρῶν.
Ἡμεῖς δ' οἱ μεγάλοι, δεδιδαγμένοι, ἀληθέντες
Ἄνερες ὑβρισμῆτες οἱόμβῳ ἔξοχοι εἶεν
Θηλυτεράων· Αἱ δ' αὖτε ἐς ἀδεσανέες περ ἔασαι
Οὐ ξίφος ἠὲ σοφίλλω ἠὲ μὴ δόλον ἐσθλὸν ἄλλο
Δεινὸν ἀερτάζουσιν, ἀτὰρ χαρίεντι περσώπῳ
Ἀπόλεμοι νικῶσιν ἀναμαχέτῳ ἐν ἀγῶνι·
Ἠδὺ ὃ αὐτοματος μορφῆς ζυγὸν ἀνέρας ἕλκει.
Ὡς Μιώη ἄρρησιν ὁμιλήσασα φαεινοῖς,
Ἡ τέκος Ἰέφθαο δαΐφρονος ἀγλαόμεια,
Ἥσιν ἅμα νύμφῃσιν ὅτ' ἔβραμεν ὕσατον αὖτως
Οὖρε' ἀνὰ σκοτόεντα· Τόσσον γ' Ἐθηρ περβεβήκει
Ἥσι μετ' δμωῆσι ἐς ἀγυιιὴν περ ἐοῦσα.
Τοίη γὲν μεγάλοιο ἀνάκτορος οἰκί' ἴκηται,

754. Σαυλὰ] Ἀβρᾶς, τρυφερᾶς, καὶ κόρης· διακεχλιδῶς βαδίζειν φησὶ. Πλουτάρχῳ ταυτὸν ὄζει. Τόσσον ἐκόσμει Κάλλος ὁμῶς αἰδώς τε· Οἱ καλοπρόσωποι, αἰδέσιμοι ὄντες, πολὺ περφιλέστεροί εἰσι, τῷ δὲ ἔρεθός ἐστι κἄρυξ ἀρετῆς. Καὶ Ἀειστύλης δυσχεράνας διερωτωμένῳ, ποῖον τὸ χρωμάτων κάλλιστον, ἀπεκρίνατο, ὅτι τὸ αἰδέσιμον ἔρεθος. Φόβος δὲ καὶ τὸ συνειδὸς κακῶν ἢ αἰσχύνη χαρίεσσαν χαλᾶσιν, ὅθεν πολὺ αἷμα εἰς περόσωπον ἀνέχόμενον τὸ περιόδε λαμπρὸν παρειῶν περφυρεοῖ καὶ οἱονεὶ ῥόδον ἐρατῷ χρώματι διαβράπτει. Ἡ δὲ ὠχρότης τἐναντίον ἀπάντος τοῦ αἵματος μίγνεται, ὅτι ἡ χαρδία πλησίαμος συνέλκεται καὶ ὁ βαδίσμος τῇ κακῶν συνέδησει συντέρασ-

Οἰκον

Cubitum ut suffulciat, alteram verò ut vestes levaret
Vestigia ponè observans formosæ reginæ.
Sic splendidissimi luce fulgens oris
Subtimidè gradiebatur in summis pedum [*digitis,*]
Delicatè valde incedens. Et neminem adeò ornabat
Pulchritudo simul & Verecundia; simul & Metus & Forma.
O natura, quale dedisti optimæ-indolis fœminis
Donum, quod omni dono est efficacius,
Pulchritudinem; fortium quæ domat mentes virorum.
Nos verò grandes isti, docti, robusti
Viri contumelioso suspicamur excellentiores [*nos*] esse
Fœminis; ast illæ & imbelles licet existentes
Non gladium, non sapientiam nec dolum nec aliud quid
Horrendum gerunt, sed gratioso solùm vultu
Debiles vincunt incruentato in certamine:
Gratúmque spontaneos formæ jugum viros trahit.
Sicut Luna stellis conversans splendidis,
Aut [*sicut* Jepthæ filia pugnacis Virago,
Cum suo Virginum choro quùm ultimò ibat
Montes super obscuros; ità eminebat Esthera
Inter suas ancillas mœsta licet existens.
Talis igitur magni regis penetralia accessit

ται. Ὅθεν ἀχρὸς ἀνδρεας ῥῤῥώδησεν Ἰάλυσος ὁ Καῖσαρ ὡς ἀναιδεῖς καὶ φιλοκάκους ὄντας καὶ πάντα ἀκινήτῳ καρδίᾳ ἐστυλωμένους καὶ ὑδὲν ἀληθὲς ὄντας.

765. Ἤδὺ ζυγὸν] Πλειστάκις ὁ ζυγὸς, παρ' Ὁμήρῳ ὁ ζυγὸν ὑδετέρως, Καδδ' δ' ἀπὸ παυσαλόφιν ζυγὸν ἧρεον ἠιόνεσσιν Πύξινον, ἠμαλόεν, εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός. Ζυγὸν ἀνδρεας ἕλκει, ἀνὴ ἄνδρᾶς ζυγὸν ἕλκεσ' δ' ὑπαλλαγῆς.

767. Ἡ τέκος Ἰέφθεω | Ἰέφθας ὁ ἐν Ἰσραὴλ Κειτὴς καὶ γραπτὸς ἀρᾶς ἕνεκα πρὸ θυγατέρα παρθένον ὅσαν Θεῷ ἱερεύσαν, ὅθεν ὁ ἀεὶ Ἱεροσυλείας (ὡσεὶ Ἱεροσυλείας) παρ' ἕλλησι μῦθος πέπλασται. Ἱστορεῖα ταῦτα τοῖς ἑβδομήκοντα ἐν τῇ Κειτῇ βίβλῳ.

Οἰκον ἐς ἐνδότερον· Τόδι δ' ἀγλαὸς ἦε θώκος
Ἀρζαξέρξεω ἄνακτος, ὁ ζ σκῆπτρον παλάμηφιν
Ἧσο κραδαινόμενος ἐϊδαμβέϊ κύδεϊ γάων.
Τῷ λύκην ζάθημα πέλε κεροπάφοισιν ἀρηὸς
Τιμήεσσι λίθοισι κεκασμένον ἐγκεφάλοισι,
Λύκῃ δ' ἄυτε πάρη ὑπαὶ ζαθήματος ὀρθή.
Πορφύρεον ζ χιτῶνα (μέσῳ δ' ἐνυφαίνετο λύκην)
Ἔσσο, τὸ γὰ βασιλῆϊ μόνῳ ἔξεσι δεδύσθαι,
Ἀμφί τε χρυσείῳ θεὶ ὀσφύϊ ζώννυτο ζώνῃ.
Ἀλλὰ θεοὶ σκελέεσσιν ἀναξυρίδας πολυτίμους
Τεῖπλας (ἐν δ῅ρες ζ ὄρνεα πικίλλοντο)
Εἶχε χρυσείοισιν ὑποφυλίοις ἀειρίας,
Καὶ κρήδεμνα κατὰ κρὰ ἁλιπόρφυρον, ἀγλαὸν εἶμα·
Δεινὸς δ' ἐν ὀφθαλμοῖσι, ἰδιότυπος μὲν θρασὺς ἀνὴρ,
Φέγγεϊ γὰ σελάγιζε παλικτύπῳ ὄψις ἀγωνῇ,
Μάρναγον ἀγλαΐην θεὸς δόξιε· ὣτος ἔλαμψε,
Κυάνεαι δ' ἄρα χαῖται ὑπόσμεον ὦπα ζ ὤμως.
Τόν γ' Ἐδὴρ ὀρόωσα κατεκλάδη φίλον ἦτορ
Εἰδός τε μέγεθός τε ἀγαλαστομόλπου βασιλῆος·
Μᾶλλον δ' αὖ Ἐδῆος ἀγάλαστο καλὰ θρόσωπα
Ὑλόθεν ἐκ κλισμοῖο τιταινόμενος μέγας Ἥως

772. Τόδι ἀγλαὸς ἦε θώκος] Περὶ τῦ Περσῶν βασιλέως θρόνε ταῦτα Ἀθήναιος. Ὁ ζ θεόπομπος (φησὶ) χρυσᾶς λῦ, ἐν θείοις ἱκέσιαν τέτταρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ἂν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυρᾶν, ὡς κὴ Δρύσπος μνημονεύει.

777. Λύκῃ δ' αὖτε πάρη ὑπαὶ διαδήματος ὀρθή.] Ξενοφὼν ἐν τῷ Κύρε παιδείας ἡ περὶ Κύρε ἔφη, — Ὀρθὸν ἔχων τὸν πέταν — Εἶχε ζ κὴ διάδημα περὶ τῇ πάρῃ. Καὶ Ἀναξάσιλαν Κύρε βιβλίῳ β'. τὸν μὲν ζὸν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πέραν βασιλεῖ μόνῳ ἔξεσιν ὀρθὸν ἔχειν. Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι. Διὰ ταῦτ' ἄρ' ἔχωγε νῦν ὥσπερ βασιλεὺς ὁ Μῆδος διαδάσκει Ἐπὶ τ κεφαλῆς τ Κυβασίαν ζὸν ὀρθὸν μόνον ὀρθόν. Κυβασία ζ κὴ Κίδαρις βασιλικὸν πέραν σημαίνυσι.

778. Πορφύρεον ζ χιτῶνα] Βύσσινον. Μέσῳ δ' ἐνυφαίνετο λύκην] κὴ μεσόλυκος καλεῖται ὁ χιτών.

Μορφνὴ

In conclave : ibi clarus erat thronus
Artaxerxis regis, ille autem ſceptrum in manu
Sedebat vibrans admirandâ nitens gloriâ.
Huic album diadema erat temporibus aptatum,
Pretioſis lapidibus ornatum nobilibus,
Et ſub albo diademate tiara recta.
Purpuream verò tunicam (medióque intexebatur album)
Induebatur, hoc enim [genus] regem ſolum fas eſt indui ;
Circúmque aureâ lumbos cingebatur zonâ.
At circa femora feminalia multi valoris
Triplicia (inque [eis] bruta & aves pingebantur)
Habebat aureis fibulis apte-juncta, (ſtem.
Et candym ſupra marinâ-purpurâ-tinctum, pulchram ve-
Verendus autem viſu [ſi] videat eum audax vir,
Fulgore enim facies reſplenduit reflexo mirabilis,
Unio nitidus à dextrâ aure rutilavit,
Nigríque crines decorabant tempora & humeros :
Hunc Eſthera intuita percellebatur charo animo,
Speciémque & ſtaturam admirans regis ;
Magis verò Eſtheræ admirabatur faciem pulchram
Supernè ex ſolio extenſus grandis Heros,

1779. Τὸ δὲ βασιλῆι μόνῳ ἔξεστι δεδύσθαι. Καὶ ὁ Ξενοφῶν --- Ἀλλ᾽ ἐν ἔξεσι (χλαῖναι) μεσόλευκον ἔχειν (εἰ μὴ βασιλεῖ.) Δεδύσθαι] ἔγκλισις ἀπαρεμφάτου, χρονῷ ὑπαρκτικῷ ὑπὸ τὸ Δῦμαι, δύσομαι, ἐν ἐνεστικῇ ; δεδύσθαι ἐν ἐπαρεμφάτῳ· ὡς πάρεσμαι, παρεσθαι.

780. Ζώνην] Ζώνην εἶδος ἢ τῆς ἀνδρὸς, ζώνιον ἢ γυναικὸς φησιν Ἀμμώνιος.

781. Ἀναξυρίδας] Περσῶν ἴδια (φησὶ Πολυδεύκης) Κάνδυς καὶ Ἀναξυρίδες· Εὐριπίδης δὲ λέγει ἀντὶ τοῦ ἀνασυρεὶς πόδας τὸ ὑστερογράφημα.

782. Τειπλᾶς] Στιχέων φησὶ βιβλίῳ ιε'. τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι τειπλῆ Ἀναξυρίδι.

787. Μάργαρον ἀγλαὸν] Μάργαρον λαμπρότητι καὶ μεγέθους ὑπερβολῇ ἔντιμον ἐξ ὧν τὸς δεξιᾶ ἀπηχρειώτο. Καὶ Νικήτας ὁ Χωνιάτης ἐν τῷ β. --- Τὸ τῆς Περσίδος ἀντίχρυς μάργαρον ἀεὶ θεὸς τοῖς σοῖς τοῦ βασιλέως ἀπαυγάζοιμον καὶ τὸ ὅλως ἀντάξιον ἀρχῆς κειμήλιον. Ἀνθηλῆν] τιμῆν ἄγαν, ὡς ἄνθ.

Μορφωὶ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἐρωμιμέεσι νοήσας·
Σκῆπτρον δ' ἐξεπύρσυσ' ἐριλαμπέι χαλκῷ φαεινόν,
Ἡ δ' ἄρα δεξιτερὴφιν ἐφήψατο νώροπος αἰχμῆς· 795
Αἰχμὴ ἀσὲρ ἔικτο καλὲσσιν δῆσας ἱέντι,
Δεξιτερὴ δὲ τε φέγγος ἀκόντισε κάλλιον ἄστρων·
Τῆμος Ἀναξ Ἐδῆρα φιλῷ προὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὦ Ἐδὴρ χαρίεσσα, τίν Θ. κε τοι ἔπλετ' ἐέλδωρ;
Ἢ πίλιαμμύη πολυήραϊος ἐνδὰ δ' ἱκάνεις; 800
Αὐδα, ὅ κε φρονέεις ἐς χαρμαλέως κατάλεξον·
Οὐ γὰρ ἀποφήσω βασιληΐδος ἥμισυ τιμῆς.
Ὡς ἔφαθ'. Ἡδ' ἄρ' ἔειπε προὸς ὃν πόσιν Ἀρταξέρξεα.
Σήμερον, ὦ βασιλεῦ, μοὶ ἐπήσιός ἐστιν ἑορτή,
Εἰ ἦ τὶν φίλον ἐστὶ τεῷ ἦ τόδ' ἤνδανε θυμῷ, 805
Ἔρχεό μοι σὺ Ἀμφὶ τε προὸς εἰλαπίνην πεδαλύγαν,
Σήμερον ἤνωγα ἐγὼν ὑμῖν ἐρικυδέα τόξα.
Ἦ· ἐς Ἀναξ ἐπένδυσε φιλήματι σῆμα βεβαιῶν·
Ἀμὰν δ' ὠτρύνεσκεν ἀγήνορα δαιτυμονῆα,
Ὅς ἐκὼν ἔσπευσεν ὀϊόμην Θ. φρεσὶν ἦσι 810
Πάντων κύδιστος ἐς φέρτατος ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Ἀλλ' ὅτε δαιτὼ ἵκην ὁμήλυδες εἰλαπιναστάι,
Χεῖρας προῶτον ἔλυσθ' ἐν ὕδατι· αὐτὰρ ἔπειτα
Σωφροσύνης προὶ μῦθον ἀΐξας ποιήσατο δῖος·
Ἀρχὰ γὰρ ἀνακτῖες, ὅτ' ἂν μέλλωσι μάχεσθαι 815
Ἀμφὶ μ' ἠνορέης τ' ὀπιφρονα μῦθον ἔχουσι·
Μέλλοντες δ' ἀθεῖσιν ἀγὴν κλειτὰς ἑκάβμβας

802. Οὐ γὰρ ἀποφήσω] Ὁ νῦν, ἐὰν τόσον αἰτῇ. Ὅμηρος ἂν εἶπε· Ἴσην ἐμοὶ βασιλεὺς κὴ ἥμισυ μείρεο πιμῆς· πὸ δ' ἀρὴ τὸ ἔκπαγλον πάρει. —ἄκυε ΛυκόφρονΘ Σχολιαστᾶ —Τὸ γὰρ ἀκουὸ σύμφωνον δύναται ἐκτείνειν, ὡς τὸ —Γρᾶες δ' ἐρρίγησε· ἐπὶ ἴδεν αἰόλον ὄφιν —Εἰ δ' σὺ τῆτον μείνειν λέγεις, ὡς ὁι πολλοί, ἄκυσον Ἰωπώνακτος —Ἦν αὐτὸν ὄφις ἀντικρὺ μιν δάκῃ.

810. Οἰόμην Θ φρεσὶν ἦσι Πάντων κύδιστος] Καὶ τὸ ἑξῆς. Ταῦτα τῷ ὑπερόγκῳ λίαν φρονήκει, ἐν ᾧ εὐτυχήσας ὑπερεθυμῶν

Formámque [*ejus*] oculis amore-insánientibus cernens.
Sceptrúmque porrexit præfulgidâ manu splendidum,
Hæc autem dextrâ attigit lucentem [*ejus*] cuspidem;
Cuspis stellæ similis erat pulchrè scintillanti,
Dextra autem [*reginæ*] lucem jaculabatur majorem astris:
Dum rex Estheram charam sermone allocutus est.
O Esthera gratiosa, cujusnam tibi desiderium est?
Vel quod petitum pergrata huc venis?
Eloquere, quod sentis & audactèr effare,
Non enim refragabor [*tibi*] honoris dimidium mei.
Sic dixit, illa verò respondit marito Artaxerxi;
Hodiè ô rex, anniversaria est mihi solennitas,
Quod si tibi gratum est, tuóque hoc arriserit animo,
Venias tu Hamánque ad convivium floridum,
Quod ego hodiè vobis non aspernandum struam.
Dixit; & rex annuit suavio signum confirmans
Hamanemque festinare-jussit arrogantem convivam,
Qui & sponte festinabat reputans animo suo,
Omnium [*se*] gloriossimum & optimum esse hominum.
Sed quùm convivium accessissent coeuntes convivæ
Manus primò lavârunt in aquâ; sed deinceps
De temperantiâ sermonem rex habuit divinâ;
Arsacidæ enim reges, cùm prælium commissuri sint,
De fortitudine prudentem sermonem habent:
Futuri autem Divis offerre inclytas Hecatombas

νεῖν ἄλλων ἢ ἑαυτὸν ὡς ὄντ' ἀγαθῶν ἀξιώτατον νομίζειν.

815. Ἀρσακίδαι Οἱ βασιλεῖς Περσῶν. Ἡσύχιος.—Ἀρσακίς, ἀλλὰ χαρίεσσα Ἀρσακίδαι ἀπὸ Ἀρσάκης τῆς Πάρθων. Περσῶν καὶ Πάρθων ἐν γένει καὶ ἔθνη ἀρχὴ τοῖς Συγγενέσι. Στράβων γοῦν ἐν Σελήνης φησιν—Οἱ Περσῶν βασιλεῖς περὶ μὲν ὄντ' θυσιῶν ἢ εὐσεβείας διηγεῖσθαι. Περὶ τοῦ πίνειν ἢ σωφροσύνης· πολεμεῖν ἢ μέλλοντες ἢ ἀνδρείας.

Θυμὸν ἑτοιμάζουσιν ἀεὶ θεοσέπορι μύθῳ·
Καίνυ πιεῖν μέλοντες ἀεὶ ἐκνα σώφρονα βάξιν
Εἰρεσδ', ἠδ' ἀκέσιν τε μάδης τρυλληφὺ ἑτοίμην,
Ξυμπάντων σκολίων πολὺ φέρτατον ἠδὲ μέγιστον.
Δὴ τοῦτ' ἀνεάτα πολλὰ κατέδιον, οἷα μολόβδοι,
Ἄλλοι, οἳ μεγάλησι μεριζόμενοι ὀδύνῃσιν
Ἐδῆδός τ' ἀπόμυδε καὶ ἀνάκλησ & ἔμμονον,
(Ἐν δ' Ἀμφιτρίτοις ἦεν, οἵοσατο δ' ὅλβιος εἶ)
Περσάων τῶν γὰρ ἔθνος κακὸν ἐν θαλίῃσιν·
Ὕστατον αὖ γύμνωσθε ἓν δέμας εἵματα δέντες
Πορφύρεα χρυσέοισιν ἀμειβόμενοι ὀπάεσσι,
Τῶν & ἀπ' ὀξερίσμοτο ἀφειδέες ἄμδοπα οἶνον·
Φειδομένως δ' ἔπιον βασιλῆίδος δῶτα γυναικὸς
Αὐτὸς ἄναξ Ἀμάν τε· ἔοικε γὰρ κέρδιον εἶναι.
Ὡς οἱ μὲν τρόπον ἦμαρ ὅπη ζοφὸς ἠέλιοτο
Δαίνυνθ' ἁρμαλιῇ τε τετραπτύχοι & ἀοιδῇ,
Οἷον ἀοιδιόωσι βροτοὶ ὅτε δαῖτας ἀνάκλων
Θεσπεσίης σοφίης κρύφιον πνείοντες ἔρωτα.
Πρῶτα Θεῶν ἔρεδαι Τερψιμβρότος ἠδὺ λιγαινεν,

820. Ἐιρεύδ'] Εἰρῦσιν, ἐρέσσειν· Ἡσίοδος· Εἰρεσσιμά τ' ἔόντα, τά τ' ἐνοσίφυλλα, φερέτ' ἔόντα. Ἐν Θεογονίᾳ.

821. Ξυμπάντων σκολίων] Σκόλιον συμποτικὸν ᾆσμα σημαίνει ἢ ὡς Ἡσύχιος, παροίνιον ᾠδήν· παρ' αὐτὸ γενομένου ἐν συμποσίῳ. Ἐπ δ' οὖν Σκόλια ἴδε Σκίδαν, Εὐσέβιον, Ἀθήναιον, Ἀποστόλιον Σχολιαστὴν, μάλιστα δ' Κοίλιον & Ῥοδιγῖνον βιβλ. ιβ'. κεφ. ιε'.

826. Περσάων τῶν γὰρ ἔθνος] Τοῦτο τὸ ἔθος αὐτῆς ἔδηε Κοιλίῳ τῷ Ῥοδιγίνῳ βιβλίῳ ιθ'. κεφαλ. κε'. Περὶ δ' αὐτῆς κωθωνισμοῦ καὶ ἀνωφελείας νοητέον τοῦτο. Ἀείσοφάνειον ἐν Ἀχαρνεῦσιν — Οἱ βάρβαροι γὰρ ἄνδρας ἡγοῦν' μόνους Τὰ πλεῖστα δυναμένους καταφαγεῖν τε καὶ πεῖν. Καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς σκώπτει

Ὡς

Animum præparant semper pio quodam sermone;
Ut & compotaturi semper aliquam temperantem sententiam
Dicunt, remediúmque ebrietatis præmittunt paratum,
Omnium Scoliorum [*i.e. convivalium sermonum*] longè opti-
Tunc & fercula multa vorabant, sicut helluones, (mum,
Alii, qui magnis separati velis
Estheráque procùl & rege manebant
(Tertiúsque aderat Haman, visúsque sibi est felix esse)
Persarum enim talis mala consuetudo est in conviviis:
Tandem etiam nudabant corpus suum vestes deponentes
Purpureas, aureis succedentes poculis,
A quibus etiam exhauserunt malè-frugi bonum vinum;
Parcè verò bibebant coram reginâ
Ipse rex Hamánque; sic visum est melius esse.
Sic hi quidem per totum diem ad declinationem solis
Epulabantur cibo delectati & carmine,
Qualitèr canunt homines ad convivia regum
Divinæ Sapientiæ mysticum spirantes amorem.
Primò Deorum contentiones Terpsimbrotus cecinit,

—λαξεώνια καλεῖ) ὥσπερ τὸ λάξεως πίνειν, ὡς αὐτὸς ὁ Ροδιγῖνος. Καὶ τῷ ἐνδυκάτῳ Δειπνοσοφιστῶν Ἀθήναιός φησι—Περιχὸν εἰ) ποτήριον ἢ λέγεται ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ πίνειν λαξεύτητος. Ὀρθῶς δὲ ἓν Ἡσιόδῳ —Λαξεύριον, εἶδος ποτηρίου πλατέος ἢ λαξεῖον, εἶδος ποτηρίου· ἐκτετρῶσθαι (φαλμα αὐτὸ τῷ λαξεώνιον. Οὐ γὰρ εἰκὸς πᾶσι εἰ) ῥήματα διάφορα.

832. Ἐπὶ δυσμὰς Ἡλίοιο] Νοῦν δύσιν σημαίνει, ἢ ἑσπέρου τόπα. Καὶ συστολὴ γίνεται ἐν τῷ πᾶς, ὡς ὁ Θεόχριτος —Ἀ πανία, Διόφαντε, μώνα τὰς τέχνας ἐχείρει· Καὶ ὅς Ἡσίοδος —Ἡμετέρας διὰ βυκὰς ἀπὸ ζόρυ ἡεῤῥεντες —Καὶ —Ἡματα πεντήκοντα μὴ δυσμὰς Ἡλίοιο.

Ut

Ὡς Ζηνὸς πατάτοιο ἐνικήσαντο κεραυνοί,
Καὶ βλοσυρὰς Τιτῆνας ἀτυζομένους συφέλιξαν
Εἰς φλογερὸν κόλπωμα χθονὸς εὐρυοδείης.
Αὐτὰρ ἔπειτα χάος ζοφερὸν καὶ βένθος ἄμορφον,
Ὡς δ' Ὑδάτων ἐξῆλθε τετυγμένα σπέρματα πάντος·
Ὡς Ὕδατος τ' ἔκτοθε μέγα μύθου ἔκλυεν Ἀὴρ,
Ὡς τε τὸ τῶ ἠϊθέης πατέρα τὸν εἰσαμέβαινε,
Θερμήν τε πνεῖον φλογερὴ Φύσις ἐξονομάζει.
Ὡς τε μερίσματα Γαίαν ἐπικινήσαντο βαρεῖαν
Ταρτέα καὶ παλέα φαεσφόρα ἔκτοθεν ὕλης·
Πολλὰ δέ τ' ἄλλα λίγαιε Μάγος σεσοφισμένος ἀὴρ

837. Ζηνὸς πατάτοιο] Θεὸς μείζων. Πάντα γὰρ ἐσπικὰ ταῦτα ὀνόματα ἐν μεθόγμα σημαίνει ἤγουν Θεὸν, ὡς καὶ Μινύτιος Φῆλιξ. Ἐν τούτῳ ὁ μυθος —Ζεὺς Θεός ἐστι, Τιτῶνες οἱονεὶ σατᾶνες ἢ δαίμονες· κόλπωμα ὁ φλογερὸς ὁ Τάρταρος, εἰς ὃν ὁ διάβολος πᾶσιν ἅμα αὐτὸς συνεργοῖς κατωθήσθη. Ὡς ὁ τοῖς ἕλλησι Ζεὺς ἐστι, τοῖς Πέρσαις Ὠρομάσδης ὀνομάζεται· Ὁ δὲ Διάβολος τοῖς μὲν Ἀιδης, τοῖς δ' Ἀρειμάνιος, καὶ τοῦτος δύο ἴσον κακὸν ἑαυτοῖς δύνασθαι Πέρσας ἔδοξεν. Ὅπου καὶ ἄλλῳ ἔστω εὐλογον πανταῦ κακὸν αἰτίαν φέρειν οἷοί τε ἦμεν. Παραδόσεις δὲ τοιαύτας ἀγγέλων καὶ σκοτοπλάστων ἀνθρώπων σφαλέντων καὶ μικρὸν διαφθειρομένων τοιοῦτον τὸ δόξης τέρας ἐγεννήθη. Ἐν δὲ Πέρσαις ἐάλωσαν, ὅ δὲν καὶ ὁ Μάνης εἰς πίστιν τὴν ἡμετέραν ὀλέθριον τὸ δόγμα, ἧς δυοῖν Θεῶν ἑαυτῆς ἀντικειμένων, ἀλλὰ πάντων, εἰσήγαγε. Παραδόσεων δὲ οὕτω διαφθειρομένων, τί θαυμαστὸν εἰ τὰ Θεῶν ὀνόματα μυριάκις συμφθείρηται, τόσων μάλιστα γλωττῶν ἐσῶν, ὅτε καὶ ἡ αὐτῆς φύσις διαφόρως συντεταγχθῆ; Ζῶνα δὲ καὶ Περσαις σεβασμὸν ἔχειν οὐκ ἔστιν ἄπιστον ἂν αὐτοῖς δόξειεν, οἵ τινες Ἡρόδοτον ἀνέγνωσαν καὶ Ξενοφῶντα καὶ Κτησίαν Κνίδιον, οἱ Πέρσας ἅμα Διὶ ἱερὸν φέρειν καὶ τοιαῦτα λέγουσιν. Ὁ δὲ Ζεὺς αὐτοῖς Βῆλος λέγεται, ὡς Ἡρακλῆς καλεῖται Σάνδης καὶ Ἀφροδίτη Ἀναΐτις, ὡς ἀνέγνων ἐκ τῶν Κοιλίῳ Ῥοδινίῳ.

839. Κατὰ χθονὸς] Κατὰ τὴν πολλῶν δόξαν ὑπὸ χθονὸς ὁ Τάρταρος. Καὶ Ὅμηρος —Ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἰοῦσα τε καὶ πομπὸς Ἀϊδόσδε.

840. Χάος] Χάος λέγεται φασὶ παρ' Ἡσιόδῳ, ὡς ἀπὸ τῆς χύσεως, χυτὸν γὰρ καὶ ῥυτὸν τὸ ὕδωρ. Ζοφερὸν καὶ βένθος ἄμορφον] Γένεσιν Μωσαϊκῆς θεωρίας —Ἡ γῆ (ὅ ἐστι χάος) ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος· καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου.

841. Ὡς ὑδάτων ἐξῆλθε τετυγμένα σπέρματα Παντὸς] Ἡ Θάλαττος καὶ φερεχύδρος κατάστασις

Θαλ-

Ut Jovis supremi vicerant fulmina,
Horrendósque Titanas attonitos detruserunt
In igneum carcerem sub terrâ lativiâ. (cecinit
Posteà verò Chaos tenebrosum & abyssum formæ-expertem
Utque ex Aquâ educebantur facta semina Universi;
Ut ex Aquâ rarefactâ exiliebat Aer,
Utque ejus τὸ θειῶδες ad suprema loca evasit,
Calidúmque spirans igneum elementum nominabatur,
Utque particulæ terram consolidârunt gravem
Densæque crassæque ex arenoso lacu (*i. e. aquarum congerie*)
Multáque alia cecinit Magus philosophus

Ἅπας· Ὁμήρῳ πρῶτον διδαξάμενοι, ὃς λέγει Ὠκεανὸν, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. Καὶ Λυκόφρων Ἄλα διωσιαὶν καλεῖ, τετῆσι παλαιὰν, ὅτι πρῶτόν ὄντι τῶν στοιχείων τὸ ὕδωρ. Πίνδαρος γῶν ἀδεῖ—ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὡς πάντων αἶπον. Ὁ δὲ Ἀπολλωνίῳ τῷ Ροδίῳ σχολιαστὴς εἰς τόπο—Νείκεῳ ἐξ ὁλοΐο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα· λέγει—Καὶ Ζήνων ὁ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ χάος ὕδωρ εἶναί φησιν· ἅ συνιζάνοντος, ἰλὺν γενέσθαι, ἧς πηγνυμένης ἡ γῆ στερεμνίσθαι· Αὐτὸς δὲ ὁ Ἡσιόδειος σχολιαστὴς τὰ ἐμὰ σαφέστερον διαιρέσει (εἰ μὴ αὐτὸν ἐγὼ διαιρέσειν λέγωμαι) Ἐκ τοῦ ὕδατος ἐγένετο τὰ στοιχεῖα. Γῆ κατὰ συνίζησιν, ἀὴρ κατ' ἀνάδοσιν, λεπτομερὲς αἔρος, πῦρ· θάλασσα κατ' ἐκμύζησιν. Τὰ ὄρη κατ' ἐξοσρακισμὸν τῆς γῆς. Ταύτῃ πίστει οἱ παμμοι καὶ αἱ πηγαὶ τοῖς ἀρχαίοις ἱεραὶ ἦσ. Καὶ Μωσαϊκὴ γένεσις ὕδατα τὰ πρῶτα δίδωσιν. Ὁ δὲ Πέρσης ἐπιστολῇ β'. λέγει—Ὅτι ἀρχηνοὶ ἦσ ἔκπαλαι καὶ γῆν ἐξ ὕδατος συνεστῶσα τῷ τῆς Θεᾶς λόγῳ. Καὶ αὐτὸς ὁ Μανωμήτης ἐν βδελυρωτάτῳ ἐμοῦ Ἀλκωρῳῷ κεφαλῇ κδ'. Ὁ μὲ (Θεὸς) ἔκλισεν ἐξ ὀλίγου ὕδατος πάντα ἡμῖν ζώων γένη, τὰ μὲ δίποδα, τὰ δὲ τετράποδα πάντα ὅσα ἤθελεν. Ὕδωρ δὲ καὶ Πῦρ Πέρσαις Θεοὶ κίνοι, ὡς πρῶτα ἡμῖν ὄντων.

842. Μαγιμβρύε] Ἀεριμβρύε· Καὶ Γαλλωνὸς λέγει—Μανωπικὰ ἀλείμματα καὶ πυκνωτικά· πύκνωσις γὰρ καὶ μάνωσις ἐναντιολογοῦσι.

847. Μάγος σεσοφισμένος] Οἱ Συρσὶ τοὺς σοφοὺς Μάγους καλοῦσιν. מגוש γὰρ αὐτοῖς ἐρμηνεύεται σημαίνει καὶ מכאש τοῖς Ἀεριμ σοφὸν σημαίνει· Ὡς δὲ Οὐοσιανὸς ἐνδοξότατος κατὰ τὸ ἔτυμον ἀπὸ ἑβραϊκῆς τῆς מגח, ὃ μὲ τοὺς ἐπὶ φρενιτίδων τύες τε καὶ φύσεως διερμηνεύοντας καὶ ἡ Φίλων φράσιν σημαίνει· הגה ἡ ῥίζα, φρενιτίζω, μελετῶ.

Θαύματα, ὧν τὰ μὲν ἦσαν ἀληθέα, ὁ δὲ ἄερα πάντα.
Ἔυτε τελεσσίπυτος δ' ὁπὶ δαπτύῳ ἤλυθεν ὥρη,
Καὶ θοίνη μηκύνετ' ἐφ' ὑσμίναισι κυπέλλοις, 850
Δὴ τότ' Ἀναξ Ἐδῆρα φίλιω ἐρεείνετο μύθῳ·
Ὦ Ἐδὴρ βασίλεια, τίνα νύ τοι ἔπλετ' ἐέλδωρ;
Αὐδα. ὅ,τι φρονέεις· πλέσσαι δέ μα θυμὸς ἀνώγει.
Ὡς ὅγ' ἔφη· ἡ δ' αὖτις ἀμείβετο δῖα γυναικῶν,
Εἰ ἑ τόσον φιλέοι, περιμήνη ἓξ Γαμέταο. 855
Αὐριον, ὦ βασιλεῦ, θοινίω ὁπλίοτομαι ἄλλίω.
Τῷ μοι Σὺ Ἀμφὼ δ' ὁμοδόρποι ἄμφω ἔσεσθον,
Αὐριον, ὦ βασιλεῦ, ἁμὼν καταλέξομ' ἐέλδωρ,
Ἱκεσίω δ' ἐρέω θυμηδέα ὁδ' ὁπικόδσω.
Ἦ· τὸ μειλιχίοισιν ἐπ' ὀφρύσιν Ἀρταξέρξης 860
Νδύσατο, ἡ δ' ἐχάρη τὸ ἐλύσατο δαῖτα θαλείην.
Ἐλθὼν δ' αὖ δαίτηθεν ἴδεν κακομήχαν Ἀμὰν
Μαρδόνιον λαμαχῆσιν ἐν ὠκλῆσιν βασιλῆος,
Δεσποσύνης Ἐδήρος ἀεὶ πυκὸ δεήμενον ἰδυίῃ·
Ὡς ἴδεν, ὡς ἀμέγαρτον ἐνὶ φρεσὶν ὦρσε κυδοιμὸν, 865
Ὡς ὀργὴν ἄσβεσον ἔχων δόμον ὄνδε ἀφικάνεν·
Αὐλικὰ δ' ἐξεκάλεσσε φίλυς ἄλοχόν τ' ἐρατεινὴν
Ζωσασίλω. μετὰ τοῖσιν ἐπὶ δυχόμην δ' ἐγεγώνει·
Κέκλυτέ μοι φίλοι ἄνδρες ἰδὲ θαλερὴ κουράκοιλες,
Ὅφρ' εἴπω τὰ Ζεύς μοι Ὀλύμπιος ἄλσι ἔδωκεν· 870
Ἄμμιν μὲν δέκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασι
Πάντες ἀριστῆεσσιν ἐοικότες ἠ βασιλεῦσι·

848. Ὧν τὰ μὲν ἦς ἀληθέα ὁ δ' ἄερα πάντα] Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς τοῖς Περσῶν μάγοις περσομιλήσας καὶ ἐρωτηθεὶς, ποῖοι ἂν εἶεν, ἔφη--Σοφοὶ μέν, ἀλλ' ὑ πάντα.

853. Θοίνη] Συμπόσιον, ἔπιον δ' αὐτῷ παρεπήθετο.

855. Θοίνη] Συμπόσιον, ἔπιον δ' αὐτῷ παρεπήθετο.

853. Θυμὸς ἀνώγει] Ὁ ἔρως ἐν θυμῷ κείμενος κελδίει.

Καλοὶ

Mira sanè, quorum quædam vera erant, non omnia.
Cùm verò comessationem-finiens epuli advenit tempus,
Et compotatio prolongabatur extremis poculis,
Tum rex Estheram charam interrogabat sermone:
O Esthera regina, cujusnam tibi desiderium est?
Effare quod cogitas, perficeréque me animus jubet.
Sic is dixit; hæc autem respondit dia mulierum,
An ipsam tantoperè amaret, tentans suum maritum.
Cràs, ô rex, convivium instruam aliud;
Quarè si mihi tu Hamánque convivæ ambo eritis,
Cràs, ô rex, meum effabor desiderium,
Et petitionem dicam gratam neque celabo.
Dixit & blandis sub superciliis Artaxerxes
Annuit, hæc autem gavisa est & opiparum solvit epulum.
Rediens autem è convivio vidit malignus Haman
Mardochium claro in palatio regis
Reginæ Estheræ expectantem facinus.
Ut vidit, ut immensum in animo excitavit tumultum,
Ut iram inextinguibilem habens domum venit!
Statim verò evocavit amicos uxorémque amabilem
Zorasæam, intérque illos gloriabundus emisit vocem:
Audite me, amici viri, & tu florida uxor,
Ut dicam, quam Jupiter mihi Olympius opulentiam dederit.
Nobis sanè decem filii in ædibus nati sunt
Omnes Magnatibus similes aut Regibus,

861. Ἐδύσατο] Ἐπένδυσιν. Ἐλύσατο δὲ τὰ] τὸν συνδείπνους ἀπέπεμψεν. Ἄλλως, ἀπήρχετο, ἀπερχομένης γὰρ βασιλίσσης ἠδεῖς αὐτῆς φρένη.

864. Ἰδὼν] Τῷ πεῖσαν, παρεγματείαν, ᾧ ἐπιχειρεῖν κατεδέχθη.

Καλοὶ μὲν δέμας εἰσὶ, γλυφῷ κλυτοὶ, ἴσμονες ἦτορ,
Καρτεροὶ ἐν πολέμῳ τε ἀμείλιχοι, ὡς ἐγὼ αὐτὸς,
Ἔγδος Ἰσδαίοισιν ἀεὶ ἄσβεστον ἔχυσα.
Τοιη τε σύ μοι ἔασ' ἀλέγειν καλλίστη ἀπασέων
Ζωρασέη, ἣ μῆτιν ἐμοὶ φρασσω αἰὲν ἀρίστην,
Τέρψαο καλλοσύνῃ τε κερδοσύνῃ μέγ' ὀνῆσω.
Οὐδὲ φίλων σέθεν ἔσσομαι· ὑμεῖς δ' ἐείνρες ἑταῖροι
Βυλῇ ὑμετέρῃ τὰ μὰ ἔργ' ἰδώσετε πάντα,
Κλῆσον Ἐβραιοφόνον δ' ὠρθώσατε κάμμορον ἔθνος.
Πάντων δ' αὖτε φίλων μάλ' ὑπείροχος Ἀρταξέρξης,
Ὅστε μοι οἶκον ὄφελλεν ἄναξ ἐμὸς ἠπιόδωρος
Πολλῇσι δωτίνῃσιν ἀπήμοσι τε γεραίοις·
Τιμὴν δ' αὖτ' ἔδωκεν ἐράσμιον, ὄφρα με πάντες
Γυνικλινεῖς ἀζοίατ' ἐν ὑρυχόροισιν ἀγυιαῖς·
Τοῖς ἔπι μοι σπυδμύζον ἐπέτραπεν ἀγλαὸν μῦθον,
Εὐρυμύῳ δ' ὅλον ἔδνον ἐμοὶ ἐπέδωσε δυηλαίς·
Σήμερον ἣ δέ μ' ἄναστα καλέσατο ἰῶ ἔπι δαῖτα,
Οὐδ' ἄλλον πλὴν μοῦ σκαλέσατο τε βασιλῆος,
Κέκλημαι δ' οἷος ἐπαύριον ἄυλις ἐγωγε.
Τόσσ' ἐγὼ σκιδόδεν λάχον ὄλβια κυδήεντα,
Ἀλλ' ἔμπης ἄπληστος ἐνὶ φρεσὶν εἰδομαι εἶναι,
Εως ὄγε Μαρδόχαιος ζωοῖσι μετείη,
Τὸν δὲ ἰδεῖν ἢ ἀθρῆσαι ποτ' ὀμμασιν ἡμετέροισιν,
Οὐδὲ μυῆσαι φόνον πομπήμονι Ἐβραίων.

873. Καλοὶ μὲν δέμας εἰσὶ, γλυφῷ κλυτοὶ, ἴσμονες ἦτορ] Οὗτος Ἀριστοτελικὸς μεσισμὸς ἀπὸ ἀγαθῶν, τῷ νῷ, τῷ σώματος, τῇ τύχης. ὃν ἐκλῆρεν ὁ φιλόσοφος παρ' Ὁμήρου τῷ τε (ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ) οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς, Πέπυσταί τε νόον, μαχέσων δ' ἔξοχα τοκήων.

885. Αὐτῶ] Ἐμαυτῷ. Ἐρασμιον] φιλοσοφιλῆ, φιλοπιμότατος γὰρ ὢν.

850. Πλὴν μοῦ ἐκαλέσατο καὶ βασιλῆος] Σημεῖον τῆς ἀγαν ἀλαζονείας τοῦ καὶ βασιλῆος· ἐγὼ καὶ βασιλεὺς μόνος.

Ὡς

Pulchri quidem corpore sunt, genus clari, cordati,
Strenui in bello & implacabiles, ut ego ipse,
Odium Judæis semper inextinguibile habent.
Talis quoque mihi es uxorum pulcherrima omnium
Zorasea, quæ consilium mihi cogitâsti semper optimum,
Pulchritudine delectas & solertiâ multùm juvas:
Nec amicis careo: Vos enim gratissimi sodales
Consilio vestro mea opera dirigitis omnia,
Sortitionémque Hebræicîdam ordinâstis opportunam fieri.
Omnium autem amicorum longè præcipuus Artaxerxes,
Quique mihi familiam ditavit rex meus benignus
Multis largitionibus innoxiis & honoribus.
Mihique ipsi honorem dedit gratum, ut me omnes
Flexo-genu venerentur in lativiis viciniis:
Prætereà [*suum*] mihi sigillum commisit pretiosum
Petentique totam gentem mihi sacrificium dedit:
Hodiè insuper me regina vocavit ad suum convivium,
Nec alium præter me invitavit & regem;
Invitórque rursus ego solus in crastinum.
Tot ego à Jove sortitus sum fortunia glorioſa,
Veruntamen inexpletus ipse mihi videor esse,
Donec Mardochius iste invisus vivis intersit,
Quem & vel aspicere unquam oculis nostris abhominor;
Nec enim expectare sustineam cædem publicam Hebræorum.

891. Οἷος] Μόνος πᾶσι ἄλλαν, πλὴν βασιλέως.

892. Ἐν Διόδωρ] Διόδωρ, ὃν Διὸς, Ἡσίοδος φησὶν ὃν Διόδωρ.

893. Ἄπληστος] Ἀεὶ γὰρ ὁ φθόνος ἄπληστος.

895. Τὸν καὶ ἰδεῖν ἤχθημαι] Ἱέρακες ἐν τῷ περὶ Δικαιοσύνης —Τοὺς φθόνους ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς τοιούτους συγκοπὰς μισήσει (ὁ γὰρ φθόνος ἐκτικὸς) τοῦ δ' ὑπ' ἐλαθρείας ἐλέγχοντας αὐτῷ τὸ σαυτὸν τῆς ψυχῆς, ὃ δὲ ἰδεῖν ὀφθαλμοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀνέχεται. Σπεύσιος φησὶ λόγῳ.

Ὡς ἆρ' ἔφη ἀπέλεθρον ἐνὶ φρεσὶν ἔλδος ἑλίσσων,
Τὸν δ' ἄλοχος προσέειπεν ἀμειβομένη ἐπέεσσι·
Κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο Ἀμαδὼ καὶ πάντες ἑταῖροι,
Καλλιὼ γὰρ μῆτιν μητιόσομαι, ἥτε πιθοιμαι·
Πεντηκοντάγκωνα ἀειρέμεν ὀπλιτάλκαν
Σῆμ' ἐπὶ θερμὴν ποινήτορα χαλκεοθώρηκα
Ἀμφὶς ἐν μεγάροις· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Λίσσεσθαι βασιλῆα (ὁ δ' ῥέα πάντα τελέσσει)
Ὄφρα τεῷ κύνα τῶν ἐπικρεμάσῃς ἔθι σωρῷ·
Δὴ τότε εἰλαπίνῃσδε εὐφροσύνῃσιν ἰανθεὶς
Ἕρχεο σὺν βασιλῆϊ καὶ ἐνθ' ἔυκνημον ἐφίζου,
Μαρδόχαιον γάρ σ' ἔλκε ὄλβια σεῖο ταμέσσει.
Ὡς ἆρ ἔφη· πᾶσιν δ' ἀπιτήλιον ἤδυμε μῦθος·
Ἀμαδὼ δ' αὖ τ' ἐσιδὼν ἐτοίμασε μηχανιώτης.

897. Ἀπέλεθρον] Ἀμέτρητον· πέλεθρον (τὸ κ πλεῖθρον) μέτρον γῆς, ὡς Δίδυμος, πλέθρα ξς'. Ἡμεῖς Ἀγγλικὴ δαλάκτῳ ἔχομεν. Ἡμεῖς Ἀγγλικὴ δαλάκτῳ ἄκρ καλοῦμεν.

900. Καλλιὼ γὰρ μῆτιν μητίσομαι] Εὐριπίδης ἐν Ἀνδρομάχῃ — Πολλὰς ἂν ἔυρεις μηχανὰς Γυνὴ γὰρ εἶ. Καὶ — Ἄκουσον, ἵν' εἴκῃς καλῶς μόν.

ΚΕΦΑΛ. ς'.

ΥΠΟΘ. Ὑποῖ δύαξ· Ἀμαδὼ πομπὸς πέλε Μαρδοχάιο.

(χλη

ΑΛΛ' ὅτε νὺξ σκοτόεσσα δοὴ ἐκάλυψεν ὁμίλους
Οὐρανὸν ἀστερόεντα καὶ ἠερόεσσα γαῖαν
Ἀνδράσι κῶμα φέρουσα καὶ ἡσυχίλιον βιόδωρον·
Ἀμαδὼ πρωνύχιον τότε ὕσκιον ὕπνον ἀώτει
Ἄζομος, οὐδὲ γὰρ οἱ θάνατον προκάσαντο δυμοί. 915
Νήπιοι δύσθεωποι, ὀλὴν γένθ' ἀθρονόητον,

Οἳ

Sic dixit immenſum in præcordiis odium volvens;
Hunc verò uxor allocuta eſt reſpondens verbis:
Audite jam & me Haman vóſque omnes ſocii [*ejus*]
Optimum enim ego conſilium texam, ſi parueris [*Haman*]
Quinquaginta-altam-cubitos erigito quàm celerrimè,
Crucem præ-altam vindicem ferreos-clavos-habentem
Noſtris in ædibus: Simúlque apparente aurorâ
Pete à rege (hic verò lubentèr omnia perficiet)
Ut in tuâ canem hunc ſuſpendas cruce.
Deindè ad convivium lætitiâ exhilaratus
Ito cum rege & ibi ſecurus ſeſſita;
Mardochius enim nec te ampliùs nec tua bona vexabit.
Sic utique dixit, cunctíſque irritus placuit ſermo;
Haman verò crucem paravit machinator.

ἐπὶ τῇ γυνῇ λέξῃ σοφόν. Ἐπινόησον παντὸν μηχάνημα ἡ Ἐλένης ἢ αὐτὸ σεσῴκειν τότε μελλούσης.

901. Πεντηκοντάγκωνα] Πεντηκοντάπηχυν· ἀγκὼν γὰρ ὁ πῆχυς.

CAP. VI.

ARG. *Somnia ſunt regis; mœſtus colit Haman Hebræum.*

SED quùm nox obſcura celeri obtexerat caligine
Cœlũ ſtelleâ-amictũ-tunicâ & terram obſcuram
Mortalibꝰ ſomnũ ferens & quietẽ vitæ-altricem;
Haman per totam noctem tum ſupremum ſomnum dormiit
Intrepidus, neque enim ei mortem præſagiebat animus.
O ſtulti homines, miſerandum genus & improvidum,

Qui

Οἳ μέσοισι κακοῖσιν ἀταρβέες εἶσὶν ὁρῶσιν,
Οὔτ' ἀγαθὰ φρονέουσι δυσάμμοροι εἰν ἀγαθοῖς ὦφ.
Αὐτὰρ ἀνάξ γ' ἑκατοῖσιν ἐνὶ λεχέεσι καθεύδων,
Κύμασι παφλάζουσι κυλίνδετ' μερμηρεώων,
Οὐδ' ἀμπαυμὰ οἱ ὕπνος ὀπάσσατ' ἀλλὰ κυδοιμόν.
Τῷδ' ἐφέπετ' Πατρὶ, ὃς ἀθάνατα δώματα ναίει,
Μορφέα ποικιλόμυθον ἀπήμονα ἄγγελον ὕπνου,
Ὃς μέσην μὲν νύκτα μεγακλήϊδι Δαρείῳ
Ἰκέλος Ἀρταξέρξῃ ἐφίσατο φώνησέν τε·
Τέκνον πῆδ' ἔυδεις; Τί δὲ σὲ βλεφαρίδιν ἐφίζει
Κῶμα φίλον; Βασιλεῦσιν ἀδέσφατος ὕπνος ὀνείδος.
Ἔρρεο δὲ σὸν λαὸν ὁπίζεο μυριόφωνον,
Τοὺς ἀγαθοὺς τε φίλει δὸς δὲ μοῖραν ἅπασιν.
Ὡς φάμενος ἄυρησιν ἀπέπαυτο ἀγχόθεν ἆσας·
Ἔγρεο δ' ὦ βασιλεῦ δὲ σὺν φρεσὶ πολλὰ μνώϊα,
Ὕπνον δ' ἐκ βλεφαρίδιν ἀπεσκέδασ' ἕλκε μάλα δηρόν·
Ἀλλ' ὀλιγοστὰς γλυκερῷ τῷδε φάεα δεσμῷ
Δῆσε δὲ ἄλλον ὄνειρον ἀϊστότερον προφέρεσκε·
Δαῖτα κἀβ' ἡδείαν κύρη ἑρατῶπις ἱκάνει,
Ἡ νυ ποδῶν σκαρθμοῖσι πολυτροφάλιγξι χόρευσεν
Εὖ δὲ ἔπι ταμύνως δὲ δυάκλοος ἦτορ ὄρινεν,
Ἡδὺ μάλα κνώοντ' ὀνειρείοισι πυλοισι·

918. Οὔτ' ἀγαθὰ φρονέουσι] κ. λ. Πυθαγόρεια ἔπη τὰ χρυσᾶ λεγόμενα περὶ τούτων φασὶ Τλήμονας, οἳ τ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὔτ' ἐσορῶσιν, οὔτε κλύουσιν. Οὐδὲν γὰρ τοιαύτης τυφλότητος κακοφορώτερον ἐλεεινότερον, ὅτι κακῶν λύσιν οὐ μόνον οὐ συνίασιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀγαθῶν οὐκ ὀρθῶς κρίνοντες ἀναγκαίως αὐτῆς ἀπυχῶσιν. Δοκίμωμα γὰρ ἀγαθὰ μόνον ὑπολαμβάνοντες· ἧς ὄντως ἀγαθῶν ὅλως ἀπείρατοί εἰσι καὶ ἀναίσθητοι. Ἱεροκλῆς περὶ τούτων ἀναγινώσκει.

927. Κῶμα] Τὸν ὑπὸ τὸ κοίμημα, ὃς ἀπὸ τοῦ κοίμημα, οἶμα, ἀπὸ τοῦ δόμημα, δῶμα, Ἀπολλώνιος ὁ Σχολιαστής. Βασιλεῦσιν ἀδέσφατος ὕπνος ὀνείδος] παρ' Ὁμήρῳ μὲν --- Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. Ἐν Πέρσαις δὲ οὐ Μαχεδόσι διατέτακται τοῦ βασιλέως ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ὕπνον ἐγείρεσθαι

Τῶν

Qui mediis licet in malis ſecuri nihil vident,
Nec bona apprehendunt infelices, licet in bonis verſentur.
At rex ſtratis in lectis dormiens
Fluctibus æſtuantibus volvebatur curarum;
Nec quietem ei ſomnus præbuit, ſed tumultum.
Huic autem miſit Pater, qui ſupremas ſedes colit,
Morphea variè-fabulantem innocui miniſtrum ſomni,
Qui mediam poſt noctem glorioſo Dario
Similis Artaxerxi aſtitit & locutus eſt,
Fili, cur dormis? Quídve tibi in palpebris aſſidet
Gratus veternus? Regibus nimius ſomnus dedecus eſt.
Surge & tui populi curam-gere innumeri,
Bonóſque foveto & tribue ſecundùm jus unicuique.
Sic locutus in auras evanuit caliginoſas;
Experrectus autem rex eſt & multum animo cogitabat
Somnúmque è palpebris diſcuſſit, at non ità diù.
Sed ille rediens dulci lumina vinculo
Ligabat aliúdque ſomnium obſcurius attulit:
Convivium per lautum puella formoſa venit,
Quæ pedum ſaltationibus revolubilibus ſaltavit
Benè & ſcienter, regíſque animum commovit
Suavitèr admodùm ſopiti in ſomniorum portis.

τ μεγάλων πραγμάτων ὑπομνημονεύοντας. Καὶ Πλάτων ὁ Ἀθηναῖος· Ὁ μὲ γὰρ Περσῶν βασιλεὺς ἵνα μὴ κατδυναςῶν εἰς τὸ θεὸς τὸ τεταγμένον, ὥστε ἕωθεν εἰσιόντα λέγειν πρὸς αὐτὸν· Ἄγαθα βασιλεῦ καὶ φρονητέ πραγμάτων, ὧν σε φροντίζειν ὁ Μεσοπορμάσδης ἠθέλησε.

929. Τὲς ἀγαθὲς τ φίλει] Φίλες, φίλει· αἰνίτεται τ Μαρδόχαιον καὶ λαὸν αὐτῦ. Διὸς χῆ μοῖραν ἅπασι] τὸ γένος τοῖς εὖ εἰργασμένοις, τὸ δ ἐπίπονον τοῖς κακοῖς.

938. Ὀνειρείησι πύλησι] Ἐν τῷ βάθει τῦ ὕπνε, διὰ γάρ τότε ἔρχεται ὄνειρος. Καὶ Ὅμηρος· Δοιαὶ γάρ τ πύλαι ἀμβροτῶν εἰσιν ὀνείρων. Ἴδε τὸν Σχολιαςὰς περὶ τύτων.

Illam

Τλὼ ἦ Ἄναξ τότ' ἄνωγε, τὸ οἱ καταδύμον εἰπεῖν
Οὔ χάριν ὀρχηθμοῖο χορευτύπης τ' ἐρατεινῆς,
Ἣν μετ' ἀειςήεσιν ἐπίκτυπα δαιτυμόνοισιν.
Ἡ ἦ μάλα θρασέως τίνες ἐφθέγξαν μύθους·
Δαιμόνιον μὲν ἔγωγε θεῶν ἠλυθες εἰμὶ λαχοῦσα,
Ὦ βασιλεῦ, ᾧ ὧδε ἐμοὶ καταδύμον ἔςι
Τῶν ἀθονίων, ὅς τύμτα μοι ἐν χείρεσι πίδεν·
Ἦν δέ μοι ἀρχεκέως ἐτέλης ἔπος ἀντίον εἰπεῖν,
Τλὼ σέο δεξιτερὴν ἀπονηφόν τε φέρεσθαι δυμῷ,
Καί νυ κε δεξιτερήν τοι ἐγὼ μάλ' ἀρείονα δώσω.
Ὡς φαμένη ῥίγησεν ἄναξ· θηεῖτο δὲ χεῖρα
Εὐληΐσιν ῥυπόωσαν ἀεικέσιν, ἀμφὶ δὲ λύθρῳ
Αἱμαλέῳ πεπάλαχτο· ἕως ἔφθιτο μυδαλέη χείρ·
Τλὼ δ' ἀπέκοψεν ἄνακτι, ὅπτ' ἄλλη, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ὤμῳ ἐμπεφυῖα κατεβλάστησε δορύσσαι
Ἄλλοτε μὲν παλάμην, χιονώδεα δ' ἧς ἔφανεν ἀυχήν.
Αὐτὰρ ἄναξ θαύμαζεν ὁρώμενος ἔργον ἄπιστον,
Ὡς νέον ὀκ φθιμένοιο βεβλήκοντο ὀϊστοὶ βεβλήκων·
Εἴρετο δ' ἐξ ὑπνοιο μιγοινώων φρεσὶν ἦσιν,
Εἰ γ' ὄναρ ἢ ὕπαρ εἴη· Ἀτὰρ τέρπτω ὀνείρῳ
Μνώετο (εὖτε Δαρεῖον ἐφαίνετο νυκτὶ μιγαίνῃ)
Ἀμφὶ παῖδος τερπνάων τε ἀλόχου φαίδιμα μερμηρίζων.
Καὶ μέρος μὲν ἐνόησε, μέρος δ' ἐπέων ἐνόησεν,
Ἄσσα πατὴρ Ἀβὰ νύκτα νόος κατέλεξε Δαρείῳ.
Πολλάκι δ' αὖτις ἐς ἄλλον ἰὼν δέμας ὕπνον ἔλιξεν,
Οὐδέ μιν ὕπνος ἔτ' ἔμε λύων μιγεδήματα θυμῷ·
Δὴ τότε δέμνια λεῖπεν ἀπόζοντα, λαμπάδος αὐγῇ,
Εἱμαζόμενος δ' αὖ ἕλετο χρόα βάλλετο κάλλη,

549. Θηεῖτο ἦ χεῖρα Ἐυλῆσι ῥυπόωσαν] Αὐτὴ ἡ χεὶρ, ἢ μᾶλλον, ὁ βεβλήκων, ὃν ἀπεκόπην ἐδόκει ὁ Ἀμὰν αἰτήσεται. Ἡ ἦ ἄλλη γενεάδης ὕστερον ἐπὶ χειμῶνι, ἢ Μαρδόχαιον ἢ ἀμύ-

Καὶ

Illam verò rex tum jussit, suum desiderium effari
Ob saltationem suam & sicinnium amabile,
Quod inter optimates ostenderat convivas.
Illa autem audacter admodum tales dixit sermones.
Divinum ego quidem Deorum genus sum sortita,
O rex & nihil mihi desiderabile est
Terrestrium rerum, quia omnia mihi in manibus ponuntur,
Sin mihi sincerè velis gratè quid facere,
Dextram tuam abscinde lubenti animo,
Et dextram tibi ego meliorem admodùm dabo.
Sic dicentem exhorruit rex; contemplabatúrque manum
Vermibus sordentem turpibus, circùm autem cruore
Sanguineo fœdabatur & corrumpebatur tabidum brachium.
Hoc autem abscidit rex; quùm & alia, mirum visu,
Humero innata germinabat, exiliens
Aliena [*i. e. nova*] manus, niveóque fulguravit nitore.
At rex mirabatur contemplans opus incredibile,
Ut novus ex corrupto lacerto erupit lacertus.
Expergiscebatúrque è somno cogitans suo in animo
An somnium esset an visio vera. Tum primi somnii
Recordabatur (quùm Darius visus est nocte nigrâ)
De patre & majoribus plurima revolvens.
Et partem ignoravit, partem verò intellexit eorum
Quæ pater illi per noctem falsus dixerat Darius.
Sæpè verò rursus ad alium se volvebat somnum,
Neque huic somnus venit solvens curas animi.
Tum tandem lectum deseruit ingratum, lampadis luce,
Vestésque gratiosas circa corpus jecit pulchrum,

μένα, ἢ εἰς ὑπνῶν πλῆξιν πρὸς στάμνον.

965. Δείμιατα] Σχήματα, τὰς χύτας. Ἀπόζεμα] Ἀποζέματα μᾶλλον, ἐν οἷς ἀπεψυχὴ ἐγίνετο τοῦ ὕπνου, ἀτερπέα.

Καὶ δμῳὴν βοάσκεν ἰδὶ ὀπηδοῖς θεράπνοι
Μνημόσυνον φερέμβῳ τὸ ἠγερεμμένον εἰν ἑλίκεσσιν·
Ἀλλ' ὅτε πυλυέλικτον ἐδέξατο χείρεσι βίβλον,
Πεῶτιν Ἰαμειάδεω ἴδεν ἔνομα Μαρδονίοιο
Καὶ συεργασίλεω, ὅτ' ἀπ' δμῴδοῖν δυσμενεόντοιν
Ἔξεζωσεν δῦακτα συνωμοσίλεω ἀποδείξας·
Ἐξ ἕο Μαρδονίοιο ἠμὲν πέλεν, ἔνομα, φύτλη
Ἠδὶ ἀγδμοφερσύνη θεὴ κεχαρεγμένα βίβλῳ
Μνημόσυνόν τ' ἔμμεναι ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Αἶψα δὶ δῶαξ μὺθ' ἑοῖσιν ὑπολοιπῆρσιν ἔειπεν·
Εἴπατέ μοι, δμῶες, κίνα κεν λάβεν ὧδε ἀμοιβλὶν
Ἐξ ἐμέθεν γ' Ἐρᾶθ· ἑὼν ἕνεκ' συνομιάων;
Τίς δὶ συεργησιῶν χάριες ἔπλετ' ἐδληδότερα;
Τὲς ἀγαθὲς ἢ φιλῶν δῶσιν χὶ μοῖραν ἅπασιν.
Ἡ· ⟨Ⓕ⟩ δὶ αὖ θεράποντες ἀμειβόμενοι τοιόσειπον,
Ὦ ἄνα, ἔπινά πω ἐρατὶν λάβεν ὧδε ἀμοιβλὶν
Ἐκ σέθεν, οὐδὲ χάριν σφετέρων ἕνεκ' συνομιάων.
Τῶν ἓξ καζομένων θειχαλλέθ· ἔνδοθεν ἀυλῆς
Ἀμὰν ⟨ξ⟩ῃ βεζολοιησὶ ἀεικέα μήδεα εἰδὼς
Ἰέμενθ· λιαπάσσαι ἀφαχθ, ἵνα τοῖο ἔκηλε
Μαρδόνιον κρεμάσσεν ἑτοιμοτάτῳ ὀπὶ χωρῷ·
Αἰεὶ δὶ αὖ ῥα Θεῦ κρείσσων νόθ· ἠὲ τὸ δμῴδων·
Ἀλλὰ πεδοσιδέθ· βασιλῆς θεὸς δ' ἔπον ἀκέσας
Ἀνθρώπου δμῳὸσιν εὐπετέον ἔννεπε μῦθον,
Ἔστετέ μοι, ἵες κ' ἔξὶν ἐμῆς βεροῖς ἔνδοθεν ἀυλῆς;
Ἡ· Τὸν δὶ αὖ θεράποντες ἀμειβόμενοι τοιόσειπον·

969. Πολυέλικτον] Πολλὰς ἕλικας ἔχυσῆ, μεγάλην.

980. Τὲς ἀγαθὲς ἢ φιλῶν] Αἰνίσσεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ κατ' ἄκρον —καὶ ἀγαθὲς τε φίλοι κὴ δὲς χὶ μοῖραν ἅπασιν. Ἡσίοδος δὲ λέγει —Κάρτα γὰρ ἐν τοῖς Πέρσησι αἱ ἀγαθυρλαὶ εἰς τὸ θεῖον μεγάθεθ· τιμῶσῆ. Καὶ —παρ' αὐτῷ τοῖς Σπαρτιάταις ὁ Ἰφικράτης λέγει —Ὁρᾶτε γὰρ, ὡς ὀπί-

Et famulis clamavit sedulísque ministris
Memoriale afferre descriptum in voluminibus.
Sed quùm voluminosum acceperat manibus librum,
Primò Jairiadæ vidit nomen Mardochii
Et benefactum, quùm ab inimicis viris duobus
Servaverat regem conjuratione [*eorum*] expositâ.
Ex quo Mardochii genus fuit, nomen, tribus,
Et Fidelitas sacro conscripta libro,
Memoriale ut esset & posteris audiendum.
Statim verò rex inter servos suos locutus est,
Dicite mihi, famuli, quamnam cepit iste compensationem
Ex me Hebræus propter suam fidelitatem?
Quæ verò hujus benefacti gratia erat larga [*data*]
Bonos enim cùm foveam dabo omnibus æqué.
Dixit; hunc autem famuli respondentes affati sunt,
O rex, nullam hic unquam cepit compensationem
Ex te, neque gratiam suam ob fidelitatem.
His adhuc loquentibus perpulchrâ in aulâ
Haman stetit pernicioſus indecentia consilia sciens
Præstolans à rege petere, ut ejus permissu
Mardochium suspenderet paratissimâ in cruce:
Sed semper Dei potentior est voluntas, quàm hominum.
At solum-calcantis rex sonum exaudiens [*cujusdam*]
Hominis, famulis alatum dixit sermonem;
Dicite mihi, quisnam vir sit nostrâ in aulâ?
Dixit, hunc verò famuli respondentes allocuti sunt;

Ἴδια) βασιλεὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς πιστῶν, ὃς ἐμοὶ τὰ ἐμὰ πρήγματα ἀποτελέσαντες. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, εἰ δόξητε ὑμῖν αὐτοῖς βασιλῆι (δεδόξασται γὰρ πρὸς αὐτοῦ ἄνδρες εὖ ἀγαθοὶ) ἕκαστος ἂν ὑμέων ἄρχοι γῆς Ἑλλάδος, δόντος βασιλῆος.

987. Κελεύσειεν] Ἀναστήσειεν, σταυρώσειεν.

989. Πεδησιζύγῳ] Ἐπὶ πέδην στείροντος· στείρω γὰρ πατέω.

Ὦ δῶτε, Ἀμφὶ ἐξ· οὐερκέος ἔνδοθεν αὐλῆς.
Ὡς φάν· τοῖαι δ' ἄναξ περίεντ' ὀπὶ μῆδον ἔπλευ·
Καρπαλίμως μοι ὦδε καλέσατε κύδιμον Ἀμφὶ 995
Τόνδ' ἀμφὶ κοιτῶνα, ἵν' οἱ λόγον ἐκκρυφόωμεν.
Ὡς ἔφαθ'· αἰμοβόρον δ' οἱ ἀφάρτεροι ἤγαγον Ἀμφὶ
Στήσαντες θερπαίγιδην ἄνακτος κυδαλίμοιο.
Πρῶτα δὴ βασιλεὺς κρυφίῳ ἐρέεινεν μύθῳ·
Εἰπὲ ἄγε μοι, Ἀμφὶ, ἐτήτυμον ἀπολεγέως κατάλεξον, 1000
Πῶς ἂν τιμήσαιμι ἀνέρα φίλτατον ἄμμιν,
Τὸν δ' ἐγὼ τιμήσω ἀεικέσσι γεραίρειν;
Ἦ· Ἀμφὶ δέτ' ἔειπε πρὸς ὃν κεχαρισμένα θυμόν·
Ἴσον ἐμοὶ τίνα τοῦτον Ἄναξ θέλει κεν φιλήσαι;
Τίς γ' ἀνδρῶν τοίης ἀτ' ἀνάκτορος ἔμμορε τιμῆς 1005
Ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ; Εἶσ' ἔννεπε φαίδιμος Ἀμφὶ,
Καὶ σῶμα σὸν σὸν κῦδος ἀείξεται ἀγλαότιμον.
Ὡς φρονέων κεχαροπλὴν ἀμείβετο ἦπυρ ἀνοίξας·
Ὀλβιος ὅστις ἔφη δὲ τετράκις ὄλβιός ἐστι
Καμοὶ Μεγάδυζος ὅπη ἄλγεα φέρτατος ἄλλων, 1010
Ὅς, βασιλεῦ τόσσην ὧδε σέθεν ἔλλαχε τιμήν·
Τὸν δ' ἔλε μᾶλλον ἐγὼν ὀλβιώτερον, ὥς με κελεύεις.
Σοὶ ποῶτον θεράποντες ἴππων ἐν χερσὶ φέροντες
Πορφυρέῃ σοὶ χλαῖναν ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα,
Καὶ σὸν δέπας ἀγέτων οἰκῆν βασιλήιον ἵππον 1015

993. Ἐυερκέος ἔνδοθεν αὐλῆς] Ἕρκιον λέγει δῆμος, ὡς ὁ Σοφοκλέους Σχολιαστὴς φησι, καὶ ἕρκιον αὐλῆς παρ' Ὁμήρῳ —Ὁ καὶ σαφέστερόν πως φαίνεται τὸ τῇ αὐλῇ προσβαλλόμενον.

1006. Ἐμῇ κεφαλῇ] Ἐμοὶ, διὰ συνεκδοχῆς τὸ μέρος. Ὅμηρος λέγει —Στῆ δ' ὑπὲρ ξανθῆς κεφαλῆς ἑκὰς Πηλείωνα. Ὅθεν οἱ Πλάτωνι ὕστερον ἐνδόκησιν, ἀντὶ ὅλου τοῦ ἀνθρώπου κεφαλὴ λέγειν, ὅτι καὶ ἡ ποιητικὴ τὸ τοιοῦτον ὅλον. Καὶ αὐτὸς παρὰ Αἰσχύλου —Τοίνυν δὲ κεφαλὴν ἔνεχ' αὐτῆς γαῖα κατέχει. Αἰσχύλ.

1010. Μεγάδυζος] Λέξις Περσικὴ, σημαίνει δὲ ἡ μέγαν στρατόν. Ἐπίκουρος δὲ κοινῶς ἐλέγχει τοὺς τὴν τιμὴν τῶν, φησὶ τοῦ Μεγαδύζου τὸ Ζωπύρου, ὃν πρὸς

Χρυσῷ

O rex, Haman est benè-munitâ in Aulâ.
Sic dixerunt, his verò rex alatum verbum mandabat.
Statim mihi huc accersite glorioſum Hamanem,
Hocce ad noſtrum cubiculum; ut ſermonem ei exordiar.
Sic dixit, ſanguivorúmq; hi celeriores induxerunt Hamanē
Siſtentes [*illum*] coram rege glorioſo:
Primò verò illum rex obſcuro interrogavit ſermone.
Dic age mihi Haman & intrepidè effare,
Quomodò honoraverim virum nobis chariſſimum,
Quem & ego honorabo nunquam obliviſcendis honoribus?
Dixit: Haman verò allocutus eſt ſuum ſuperbum animum:
Æquè ac me quem adeò rex ex animo amabit?
Quis mortalium tantum à rege ſortitus eſt honorem
Æquè ac ego? Eja [*igitur*] eloquere, illuſtris Haman,
Et tuum os tuum [*ipſius*] decus augeat pretioſum.
Sic cogitans arrogantèr reſpondit vocem aperiens.
Felix quicunque ſit & quater felix ille eſt
Et ſolus Megabyzus in terrâ excellentiſſimus aliorum,
Qui, ô rex, tantum de te ſortitus eſt honorem,
Hunc tamen ampliùs ego felicem-reddam, ut jubes.
Primò tui famuli eant [*duo*] in manibus ferentes
Purpuream tuam chlamyda & veſtes ſtupendas,
Et tuum huc ducant velocem regium equum

ΠΝάδυχρόνδοσεν ἴδ) ἀστενόης. 10:2. Ὀλίσσομαι] Ὀλίγον δήσω ϗ ἔνδεξον.

10:4. Πορφυρέλω] Περὶ Πορφύρας ἐφιλοτέχνησε ἔτως ὁ Παλαίφατος—Οἱ ϗ βασιλεῖς σφῶν ἐφόρεσ πελιδόλαιον ὅτι ϗ πορφύρας διὰ τὸ χαιρώπειδαι τῷ φατῷ ϗ πυκνὴ τῷ λαῷ ὅτι ϗ δαυμασῆς ϗ ἀξίνε φορείας. Δίλυμος ϗ —Πορφυρῆν ἱμάτιον μετὰ χειρίζε) ὁ βασιλεὺς ἔνεκα τῆς ἰσηγορίως ἑαυτὴν σημαίνει τοῖς λαοῖς. Χρῶμα ἀφ' ὗ κόχλε εἶχον αἷματος, ὡς Νόννο —Τῷ ποτε μίνῳ Φαεθρὸν ἀλιχλαίνων ἐρυθαίνετο φᾶρος ἀναπτων. Χλαῖναν] χλαμύδα βασιλικὴν Πέρσαις κάνδυν καλεμένην. Κάνδυς μὲ ὁλοπόρφυρος ϗ μεσόλυκος σύμβολον ἰδ ϗ ἡγεμονί , ἢ ὡς ἄλλο, βασιλέως σημεῖον.

Aure

Χρυσέῳ ἅμα σεφάνῳ γε κεκασμένον. Ἡδὲ τιθέντων
Κεδνοτάτη ἐν χερσὶν ἀείσηων μεγαθύμων,
Ὄφρ' ὄγε κυδήνειε κεκασμένον δμέρα τοῖον,
Αἰέρα, ὃν τόσσησι θέλεις τιμῆσι γεραίρειν·
Ὄφρά δ' ἔ χλαινώσειε τεῇ ἐσθῆτι φαεινῇ, 1020
Καὶ ζαθέμασι σῷ τῶδε σέβῃ κάρηνον,
Καὶ σ' ἔπι μὲν βιβάσῃ τεῦ χρυσάμπυκας ἵππους.
Ἀλλ' ἔπι οἱ ἕπτ' ἀνδρες ἐν ἐυρυχόροισιν ἀγυιαῖς
Τψιβόαι κήρυκες ἀϋσθμητες βοόωντων·
Ὧδε μὲν δὴ δὲ ἐσεῖ ἀγακλειτῷ πολυφήμῳ, 1025
Ὀνίκ' ἀνάξ τιμῆσι ἀειμνήστοις γεράεσσιν·
Ὡς ὄγ' ἔφη κενεῇσιν ἐνὶ φρεσὶν ἐλπίδα βόσκων·
Τῷσι δ' ὀπιμειδήσας ἀπαμείβετο Ἀρταξέρξης·
Ναὶ, Ἀμάν, τόδε καλὸν ἔπος τῷδὰ σεῖο βέβαχται.
Τιμὴ ἀείσηων πολυφιλτάτοις εἰς μεγαθύμων· 1030
Ἀνὴρ δ' ὃν τιμᾶτω Ἰουδαῖος πέλεθ' ὅστις
Μαρδόχαιον ἀμῆσιν ἐν αὐλῇσιν θεραπεύων·
Τῷδε δὴ πόντα χρύσι' ὥσπερ μοι μυθολόγοι ες.
Ἦ· Ἀμὰν δὴ τέθηπεν ἀτυζόμενον κραδίῃφι,
Σπῆ δὴ μάλ' ἐμβεβρύντος ἐβέλετο δ' ὑπὸν εἰπεῖν, 1035
Οὐδ' ἔτλη· Τότ' ἔμυξε, χολώσατο κηρόθι δ' ἀνῶς.
Ἀλλ' ἀέκων ὧρ χλαῖνάν ἐλάζετο δ' ταχὺ ἵππον,
Ὠΐ σέφανός τ' ἐπέκειτο ἀγαυὸς χρυσεόστολος,
Εὖτε δὴ Μαρδοχαῖον ἰδὲ σεφάνωσε κάρηνον·
Κάδ' δ' ἵππους ἐπέβησεν ἀνάκτορος ἀρχὸς ἄριστε· 1040
Μακροὶ δ' ἀμφοτέρῃ σίχοι ἴσασθ' ἔνθα δ' ἔνθα
Ὡς ἔθος ἔχειν ἀγακλεῖ ὀχθήσε ἀμφὶ πόλιν·
Πολλοὶ δ' ἐν χερσὶ λιγυρὰς μάσιγας ἔχοντες
Ὄχλος ἐλάσαντες ὁμόκλεον ἐκτὸς ὁδοῖο.

1041. Μακροὶ δ' ἀμφοτέρῃ σίχοι ἴσασθ'] Ὁ Ξενοφῶν — Σπήχοι εἰσήκεισαν ἔνθεν κ ἔνθεν τ ὁδῶ, ὥσπερ κ νῦν ἔπ ἴσαν), ἢ ἂν ἐασπλοῦς μέλλη ἐλαύνειν. Ὧν ἐντὸς ὑδενὶ ἔζειν εἰσέναι τ μὰ τεπιμ-

Ἀνδρε

Aureâ simul coronâ ornatum: Deponántque
Chariſſimi [*alicujus*] in manus magnatum optimorum,
Ut ille ornet decoratum [*hoc modo*] virum illum,
Virum [*inquam*] quem tantis velis honoribus afficere.
Utque illum amiciat tuis veſtibus ſplendidis
Et Diademate tuo hujus redimat caput,
Aſcenderéque illum faciat tuum aureis-phaleris equum.
Sed prætereà illi ſeptem viri in lativiis viciniis
Altiſtrepi præcones proclamantes intonent;
Hoc modo [*quidem*] viro erit [*factum*] claro celebri,
Quemcunq; rex honorabit nunquā-obliviſcendis honoribus.
Sic ille dixit vano in animo ſpem paſcens.
Huic autem ſubridens reſpondit Artaxerxes:
Næ, Haman; hæc laudabilis à te ſententia dicta eſt;
Tu enim optimatum longè chariſſimus es omnium,
Vírque, quem honorabo, Judæus eſt ille
Mardochius noſtro in palatio famulum-agens:
Huic verò omnia [*à te*] fiant, ut mihi dixiſti.
Dixit; Hamam verò obſtupuit turbatus corde,
Stetítque valdè attonitus, voluítque contra dicere,
Nec ſuſtinuit: Tum tacitus-fremuit, iraſcebatúrq; animitùs.
Sed vel invitus chlamyda accepit & velocem equum,
Cui corona impoſita erat illuſtris ex-auro-facta;
Veſtivit autem Mardochium & coronavit caput,
Equúmque aſcendere-fecit Regis maculoſum-collo.
Longi autem utrinque ordines ſtabant hinc & illinc
Ut mos eſt, rege equitante per urbem,
Multíſque in manibus ſtridula flagella habentes
Turbam abigentes ex viâ minitabantur.

τὸ μέν. Μαρδοχαῖος ἢ καθέζεσθαι, οὐ ἔπαιον εἴτις ἐνοχλέοι. Τὸ ἢ ἔθος, ἄναγκ. ἐχειθύνω, χαλλίστως καὶ ἀνὰ μέσος διαχάραξι Κοίλιος ὁ Ροδιγῖνος βιβλίῳ η'. καφαλῇ β'.

Viri

Ἄνδρε δύω μὲ πρόφθεν ἐπάσχομεν ἀσυδοῶν,
Γέντε ἢ κηρύξασκον ὁπωδόποροι βαρύφωνοι·
Ὧδε μὲ ἀνδρελέσειε ἀγακλειῶ πολυφήμῳ,
Ὄνλεν ἄναξ τιμήσῃ ἀειμήστοις γεραέσσι·
Θαμβδωρεή δέτε πομπὴ ἐγίνετο εἰσερόωσι
Σεσιδμοῖς μὲ πᾶσι, μάλιστα ἢ ὅσσοι Ἑβραῖοι,
Μαρδόχαον γεραρὸς βασιλήϊον ἵππον ἐλαύνειν,
Ἀκλεὲς δ' Ἀμᾶνα βάδλιν τέ οἱ ἠγεμονεύειν,
Ὡς Φοῖνιξ, ἔ μὴ γε Θεὸς μένωσε ἠλιθέλλειν,
Χρυσείαις πέρυγεσι διίπτα ἀνθέρι μέσσῳ
Παῖδος πυρκαϊλιπὲς ὀσέα λυγρὰ κομίζων
Ἠελίοιο πόλινδε· Τιταινομένοιο ἢ κείνῳ
Γάντες ὁπηδύοσι συνιππάμιμοι οἰωνοί,
Πάντοίων ἢ κλαγγὴ ἐπερράγη ἄσαντος ἀήρ·
Πορφύρεον δ' οἱ ναῦτον, ἀταρ ῥοδοειδέα ὑρλιὼ
Ἐκτημύει, χρυσῷ δ' ἰκέλιω φαεινολέα δειρὴ
Ὑψι φέρει, μῆνοι ἢ καπφέσσ αἰεῖοι εἰσι
Ζηλοσυὴ, ἀλλ' ὥς οἱ ὁμοσιχώσιν ἀνάγκη·
Ὡς ὄγε κυδοῖων δίεπε πόλιν εὐρυάγυιαν,
Ξυὺ δ' Ἀμᾶν ποσὶ βᾶεν ἄχρος καδίηφι κονταφάν.
Ἀλλ' ὅπε Μαρδοχάοιο μέγας πέπλεσθ ἁλίαμε Θ.,
Ἄψ αὐτὸς νόσφεν ἐπ' αὐλιὼ πυλυμέλαθρον
Κεδνότερος πάντεσσι ἐὼν ἀδοῖσ. μετ' ἀμβῖς·
Αὐτὰρ Ἀμᾶν κεφαλῆφι καπφήσας βαρυπενθεῖ
Ἄχεος δώματ' ἴκηνε πολύσονα δάκρυα λείβων,
Ἔνδα ἢ ἑοῦ ἅμα πάντα φίλη καπέλεξε δάμαρι
Ζωρασέῃ, ἄλλοις τε παρισαμένοισι φίλοισι·

1045. Ἐπάσχον] Ἐπάσχομεν. Ἀσυδοῶν] Ὠνομαστοποιῆται. Ἀσυδοῶν τινὲς ἐπιθετικῶς οἱ κήρυκες. χρὴ ἢ τὸ ὕπνιον ἀφ' ἑτέρου βοᾶν.

1056. Ἠελίοιο πόλινδε] Πάγχαυα πάλαι κυκλοφόρια. νῦν Ἡλιόπολιν. ἱστορία ἀφ' ἧς τὸν Ὀβιδίου Μεταμορφώσεων ιε'. μύθου ἢ λζ'. Καὶ Κλαυδιανῷ δὲ ὁ φοίνικος καὶ ἀφ' Κλήμεντι τῷ ἁγίῳ Κο-

Τῶν

Viri quidem duo præeuntes intonabant urbe-clamantes,
Quinque autem vociferabantur ponè-euntes graviſtrepi;
Hoc modo viro [*factum*] erit claro celebri,
Quem rex honorabit nunquam-obliviſcendis honoribus.
Admiranda verò pompa fuit ſpectatoribus
Suſianis quidem omnibus, maximè verò quotquot Hebræi,
Mardochium [*viz.*] honorabilitèr regium equum agere,
Ingloriosè autem Hamanem pedibúſque illum ducere.
Sicut Phœnix, cujus Deus ſingulare-fecit genus,
Aureis alis volat per æthera medium
Patris urnam & oſſa triſtia portans
Ad ſolis urbem [*Panchaiam.*] extenſo autem illo
Omnes comitantur ſimul volantes aves,
Omnigenarúmque clangore diffinditur ingens aer.
Purpureum ei tergum; ſed roſeam caudam
Extendit, auróque ſimilem pulchram cervicem
[*In*] altum tollit, ſoli mœſti aquilæ ſunt
Invidiâ, ſed & ſic eum comitantur neceſſitate [*coacti.*]
Sic ille inſignitus obibat urbem lativiam,
Unáque Haman pedes ibat dolorem corde reprimens.
Sed quùm Mardochii ingens conſummabatur triumphus,
Retrò ipſe quidem rediit ad aulam domibus-ſcatentem,
Auguſtior omnibus & venerabilior hominibus;
Aſt Haman capite mœſtus luctuoſo
Suam ad domum venit gemebundè lacrymans;
Ibíque ſimul hæc omnia charæ recenſuit uxori
Zoraſeæ, aliiſque circumſiſtentibus amicis:

Εὐδὺς ὀπισθολῆ χὴ Ὠειχήνη. Ἰδὲ Πλίνιον ἐν φυσικῆς ἱστορίας βιβλίῳ ἰ. κεφ. β'. Καὶ Κορνήλιος ὁ Τάκιτος τὸ φοίνικος μήκιλον ποιεῖ. Οἱ δὲ τὸ τοῦτο τὸ ὄρνεον ὑποφήσαντες λαβέπωφ τὰ εἰς ποιητὰ λεγομένας ᾠόλια. Μάλιστα δὲ τὸ τῆς Βρένης βίβ. Ψδδδδξ. κεφαλαίων.

1068. Καταφήσας] Στυγνάσας, καταπλαγείς.

Τῶν δ' οἱ ἂρ οἰωνοῖσι πεπιθόντες ἧσθμ' ἀοιδοὶ
Λίθῳ μυθίνεσι περιπότες ἀμφὶ κακῇσι
Πολλὰ μὲν ἐν ἤθεσι νοήματα βυσσοδόμευον·
Ὄλβε δὴ μνώοντο, Θεῶ τάδε ἔργα γενέσθαι,
Ἑβραίοις Θεῶ, τῶ μὰ κράτος ἔστι μέγιστον,
Καὶ τότ' ἀμειβόμενοι κρυερὸν πρὸς μῦθον ἔειπον·
Εἰ μὴ Ἰσδάρων ἐξ αἵματος ὄψεαι ἦεν
Μαθδαῖος ἐχθρὸς, ἀπώλεο δύσμορος Ἀμάν,
Ὤλεο· καὶ τοῦ ὄνθος ὀνείδεα μυρία τόξει.
Ἕως τῶδε περάσειν ποδῶν πημάτων ἅλις·
Τῶν γὰρ ἐπουράνιος Θεὸς ἄφθιτος, ἔξ ἑκάστης
Ἡμετέροισι θεοῖσιν, ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστι
Καὶ μάλα δηνότερος, ὅτε χώσεται ἀνθρώποισιν.
Ἡμετέρῳ ἤμει σὺν ἀνάρσιος· ὃς δὴ γαίῃ
Αἰγυπτίων τοπάλαι ἀπερείσια δαίματα ῥέξεν,
Ὧγά τε Σηῶνα κατώλεσεν ὑδρηλὴ γαμβρὸς,
Λαόν θ' ὃν σκεπάσασκεν ἀλεξικάκοισιν ἀρωγαῖς.
Τῶν ἓξ βαζομένων δεινὸν βέλος καλὰ δύρετρα
Πλησθὺ Ἑωσφόροις, οἳ ἀπαὶ βασιλῆος ἵεντο
Ἀμφὶ ὀρυγέειν ἐπ' ἀτερπέα δαπέδοιο ὤρλια.
Αὐτὰρ ὅτ' ὠίγνωντο πύλαι, ζαμενὲς πολύπτυχα
Ἑωσφόροι ἴδον ὑδρες, ἐπεὶ λάβρῳ ἐνὶ χώρῳ
Καλὸν ἐρήρεισαν συλῆς ταμίης ἀτοιο,

1077. Κρυερὸν] Δυσπειθίσιον, ἢ γὰρ τέλος εὐφρανθὲν.

1082. Τῶν γὰρ ἐπουρανίου Θεὸς ἄφθιτος] Ἐζήτηται, πῶς οἱ μὲν περὶ Ἀμᾶνα ταῦτα ἔγνωσαν; Λέγω μὲν, ὅτι οἱ Ἀμμηλῆται ἦσαν ἐξ Ἀσσυρίας ἀπαίρεσις. Καὶ, ὅτι τοῖς Ἰσδαίοις ἐκ πατέρων σπουδὴν διακειμένοις εἰκὸς ἦν τὰ αὐτῆς φρονεῖν.

1087. Ἀνδρομέαντας] Ἀνδρεας τὸ μέγεθος μιμησαμένους ἐοικότας, ἀλλ' ἄνδρας ὅμως ὄντας τερατικῶς ὡσεὶ τὸ ἀνθρώπινον ἔχοντας, ὡς οἱ Ῥαββῖνοι ὑπειλήφασι.

1090. Οἳ ἀπαὶ βασιλῆος ἵεντο] Ἀδωναῖος ἐν τετάρτῳ· Δει-

Βυγά-

Horum qui utique ominibus freti erant augures
Valdè ob futura suspensi-metu mala
Multas quidem animis cogitationes altè-versabant;
Seróque tandem agnoverunt Dei hæc opera fuisse,
Hebræi [*nempè*] Dei, cujus sanè potentia est maxima:
Atque tum respondentes malè-faustum dixêre verbum.
Siquidem ex Judæorum prosapiâ profitetur esse
Mardochius tuus inimicus, disperiisti, miser Haman,
Periisti: Et hoc opprobrium alia infinita pariet;
Donec hujus ante pedes malo tandem fato ruas.
Horum enim cœlestis Deus immortalis [*est*,] neutiquâ similis
Nostris Diis, hic enim multò [*illis*] potentior est,
Et magis admodùm timendus, cùm irascatur hominibus:
Nostro hic generi infensus [*est*;] qui super terram
Ægyptiorum olim infinita miracula patravit,
Ogáque & Sehonem perdidit viros-gigantes,
Populúmque suum protexit auxiliis malum-pellentibus.
His adhuc loquentibus, horrendè sonuerunt fores
Percussæ ab Eunuchis, qui à rege missi-erant
[*Ut*] Hamanem accelerarent ad epulas vix-jam gratas.
Sed cùm aperiebantur fores, crucem multicubitalem
Eunuchi viderunt, quià plano in loco
Bellè figebatur infamis dispensator mortis;

προσοφισῶν--Καὶ ὅπως δειπνήσωσιν, ὁ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ οἱ σύνδειπνοι καλεῖ ὃ τοῦ συμπόσιας τότως τῆς ἡμ' Ευνύχων. Τοιάτως ὃ δειποκλήτορας Ἀρτεμίδωρος, εἰλειάτες ὃ Παμφιλ & Ἀθλώαι & ὀνομάζουσιν, ὡς Κόιλι & ὁ Ῥοδιηνὸ & χάφει.

1091. Ἐπ' ἀτερπία δεπνῦ & ὤρλυ] Πρὸς ἀτερπῆ δεῖπνα, ἧς νὺν ἄρχω; καὶ τῶ Ἀμὰν ἄκοντος.

Ὅμηρος ἂν λόγοι --Στυγερὸν ὃ δεῖπνα. Ἀτερπία] Τῷ Ἀμὰν ἀχάριστον, ὡς φθονερῷ ὄντι καὶ διὰ τὸ ἄρπ ὀνειδος καταπλήττειν· ὡς ὐκ οἶδά πως μοι ἀληθὲς δοκεῖ --Οἱ ἀγαθοὶ χαίρουσι μόνοι. Δαιτὺ &] δαιτὸς, συμποσίε.

1092. Πολυπηχυν] Τὸν πολλῶν, ἤγουν πεντήκοντα, πηχέων μακρόν.

Βυγάθιος δ' αὖ πᾶσιν ὃν Ἐυνέχρισιν ἄρεχος
Σζωυεὸν ἰδὼν ἐρέεινεν Ἀμφίος δμῶα Σαλῆφον
Οξέα φωνήσας, ὡσεὶ παῖς νέ γε κέρη·
Εἰπ' ἄγε δῖε Σαλῆφε, τεῦ ἕνεκεν ὧδε πέπικλαι
Σζωυεὺς ταφμεγέθης· ἐ γάρ μ' ἔλε θαύμαθος ἰδόντα.
Τὸν δ' ἀρ ὑποβλήδην ἀπαμείβετο ὀτρηρὸς δμώς·
Βυγάθι ἡμέτερος γοι ἄναξ θεοείκελος Ἀμφὼ
Χλιζὸν ἐὼν μὲ σαωεὸν ἐτώσατο ὑψικάρηνον,
Ὄφρ' ὅπι τῷ κρεμάσῃεν Ἰθακῆν ἱκνα φῶτα
Μαρδόμενον, τόν γ' ἔπω ὑπεξθρέαθαι οἴω,
Εἰ ἐ σήμερον ἐδλὸν ἔλε πλιέθος ἐν πολιέθρῳ·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδ' ἔνισπε, τεῦ ἕνεκεν ἐνθάδ' ἱκήμεις
Σύθ' ἕταροί τε τοὶ, ἐπεὶ πάρος ἦλθ' ἀτίμιζες;
Ἦ· ἐ Βυγάθιός μιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἠλιθέμεν ὧδε, Σαλῆφε, κελευσμοσύνην ἀνάκτος·
Ἀμφὼ ὀτρυύεσιν ἐπ' Ἀνάσσης δῶτα θάλειαν·
Ἀμφὼ γὰ μόνον ὧδε μένει πολιὸς δεγμὸν ἥτορ,
Μῦνον Ἀμφὼ βεαδύφονον, ὃν σὺν ἕλκεϊ θάπτομεν ἄχει.
Ὡς φάμενος μὺ ἑοῖσιν ἀπώρεγετο θάλασσαν ἐταίροις·
Ἀμφὼ δ' ἀγγελίῃ διεπέφραδεν ὀτρηρὸς δμώς·
Αὐτὰρ ὅγ' εἰλαπίνῃσιν δὲ αὖτις κραιπνὰ βιβάων.

1095. Βυγάθιος δ' ἐρέεινεν] Περὶ τούτων ἐπεισοδίων φησὶν Ἡσίοδος ἰδὼν ἔϊ πιπτῇ· Ἴδιμος δ' ἴδια πολλὰ λέγειν ἐπίμοισιν ὁμοῖα. Καὶ ὅσις ἐν ποιήμασι πλεῖσον ἔξαπατᾷ ὁμοῖα τοῖς ἀληθινοῖς πόνοις, οὗτος ἄειστος, ὡς Μίμας ὁ Πυθαγόρειος. Καὶ Ἀριστόφανης—Ψευδῶν ἢ κρεῖττον ἓν ὅπου πιθῇ θεός. Εὐπίθανον ἢ τοῦτο. Ὁ δ' Ἰώσηπος αὐτὸν καλεῖ Σαβυχάδην, τὰ Ἀμόχαρα Ἀρεῶνα, οἱ δ' Βυγαδάν, Βυγάθιον ἑλληνικώτερον ὄνομα.

1097. Ὀξέα φωνήσας] Ἴδε τὰ ῥήλια εἰς ἴχνος υά.

1101. Ἄναξ] Οἰκοδεσπότης, ὡς ὁ Ποιητὴς—Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἠμετέροιο.

ΚΕΦΑΛ.

Bugathius verò, omnes inter Eunuchos præcipuus,
Crucem tuens, percontabatur Hamanis ſervum Salephum
Acutè vociferans, ut puer aut etiam puella.
Dic age, clare Salephe, quam ob cauſam hic figatur
Crux adeò ſublimis: Me enim videntem habet ſtupor.
Huic verò interpellatim reſpondit ſedulus ſervus:
Bugathi, noſter quidem dominus Deo-ſimilis Haman
Heri hanc crucem fabricari-juſſit ſublimicipitem,
Ut in eâ ſuſpenderet Judæum quendam virum
Mardochium, quem nè adhuc ſuffugiſſe exiſtimo,
Licet hodiè magnam accepit famam in urbe:
Verùm age mî hoc dicas, quamobrem hic veneris
Túque tuíque ſocii, quià nunquam priùs frequentabas.
Dixit; & Bugathius eum allocutus eſt reſpondens:
Venimus hùc, ô Salephe, juſſu regis [ut]
Hamanem urgeamus ad reginæ convivium:
Hamanem enim ſolum illa expectat in animo,
Solũ Hamanẽ tardè-prandentem, quem dedecet tergiverſari.
Sic locutus cum ſuis abiit ſtatim ſociis:
Hamani verò nuntium-expoſuit ſedulus ſervus;
At ille ad convivium properabat citò gradiens.

1102. Χρηζὸν] Ἐχθεσινὸν, τετέσι χθὲς τετυγμένον. Ἐτάξατο τάχεσθαι ἐπίλοιπον. Ὑπόπλεων] μαχρόν.

1103. Ὦδε] Δεῦρο, εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ᾗ ἕτως ἐπιαχῶς τὸ ὧδε εὑρετέον, ὡς Γενέσεως κεφ. ιϛ. κόμ. ιϛ'. ᾗ πάντα ὀζελδίσονται ὧδε· ὁ μὲν ὁ Χρυσόστομος ἐξηγεῖται, ἐπανελθεῖν ἐκεῖσε ποιῆσαι. Καὶ πάλιν κόμ. ιϛ'. ὧδε, ἀντὶ ἐκεῖσε ἢ δεῦρο.

1112. Βεβδελύδειπνον] Πλούταρχος ἐν Συμποσιακοῖς βεβδελὲς δεῖπνισας, καὶ μυσιδείπνης καλεῖς, οἳ ᾗ πρὸ χάδεκπνοι κατ' ἀντίφρασιν, οἷα μὴ πρέχοντες ἐπὶ δεῖπνον. Κοίλιος ὁ Ῥοδιγῖνος.

CAP.

ΚΕΦΑΛ. ξ'.

ΥΠΟΘ. Ἀμᾶν φερῶτον δᾶττα λάβεν, μετέπειτα δ' πότμον.

(τεινλιὼ

Σ βασιλῆος Ἀμᾶν τε θεὸς εἰλαπίνῃσι ἑορ-
Ἦλυθον Ἔδηρος θεὸς καλέθ. ἱμερόεντος,
Καὶ δ' ἔφαγον βρῶσιν & ἀπήφυσεν οἶνον ἐρυθρὸν
Ἀγλαΐῃ σίλβοντες ἰδ' ὑφερσυώῃ τεθαλυίῃ·
Ἀμφὶ τραπεζῆες δ' καλκιμάγοντο τάπητες 1120
Ἰκμάδι θεσπεσίῃ οἴνου ἀπολειβομένοιο·
Μαρδοχέῳ δ' ὑφέηκεν ἄναξ ὄπιεικέα μοῖραν
Ζηνός τ' ἐγκέφαλον, πλῆρές τ' οἴνοιο κύπελλον,
Ὡς Περσῶν δέμις ἔστιν· Ἀμὰν δ' ἐπέμυξε βαρύφρων,
Βέλετο γὰρ πέμπαδον οἱ θανατηφόρον ἰόν, 1125
Λυγρὸν, φαρμακόεντα δι' ἤπατος, ἠέ γε δαίτα·
Ἀλλὰ βαρύζηλος περ ἔὺφρονι μίμνε θεοσέπτῳ.
Τῆμος ἀπ' ἀργυρέου Τερψίμβροτος ὦρτο δυόκου,
Τὸν πέρι Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ἡδὺ μέλισμα δίδου, γλυκερὸν δ' οἱ ἀφείλετ' ἀκοιτή· 1130
Καὶ πεδόθεν μιν ἔδρεψεν, ἄνακτι ἵν' ἡνιοχῆσαι ἔμελλε·

1122. Μαρδοχέῳ δ' ὑφέηκεν ἄναξ ὄπιεικέα μοῖραν Ζηνός τ' ἐγκέφαλον] Τοῦτο ἔθος ὁ Ξενοφῶν τε ἐν Κύρου παιδείᾳ ἡ. καὶ Πλούταρχος ἀναμέμνηται ἐν Συμποσιακοῖς· Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος ἐν ἑβδόμῳ Αἰθιοπικῶν, --Μοίρας, κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ ἐδεσμάτων, τοῖς θεοῖς ἢ Θεαγένην ἀπέστελλεν (Ἀρσάκη Περσῶν βασίλισσα) τιμῆς σύμβολον. Ζηνός τ' ἐγκέφαλον] τὸ χίλιστον βρῶμα, ὅπερ λέγουσιν οἱ Πέρσαι ὅτι καὶ ἡδυπαθοῦντων, ὁ Σείσθας. Καὶ βασιλέως ἐγκέφαλον λέγουσι· καὶ φοίνικος καὶ βωτάκης.

Πδυτοίη

CAP. VII.

ARG. *Primò epulas Haman ſumit, dein ferculà mortis.*

SIc rex Hamánque ad convivium opiparum
Venerunt Eſtheræ perpulchræ deſiderabilis,
Comederúntque cibũ & exhauſerunt vinũ rubrũ
Splendore nitentes & lætitiâ floridâ
Circùm verò menſales permadebant tapetes
Latice divino vini defluentis:
Mardochio autem rex miſit decentes partes
Joviſque cerebrum plenúmque vino [*ſuo*] poculum,
Ut Perſarũ [*regum*] mos eſt [*ergà amicos*] Haman v. fremuit (invidus,
Maluit enim mitti ei mortiferum venenum
Triſte, virulentum per hepar, quàm convivium:
Sed, gravitèr ferens licet, feſtivo manſit vultu.
Dum ab argenteâ Terpſimbrotus ſurrexit ſede,
Quem adamavit Muſa, dedítque [*ei*] bonúmque malúmque
Dulce carmen dedit, dulcem autem auditum abſtulit;
Et à puero eum nutrivit, regíque notum fecit,

1128. Τερψίμβροτος] Μάρος ἢ ποιητὴς, ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ τέρψιν βροτοῖς φέρειν. Τερπωλὴ δὲ ἀοιδοὶ ἀνείαπτα συγκεράσωσιν. Ὡς δὴ Ὅμηρικὸς ὁ Δημόδοκος τυφλὸς, ἔπως ἡμέτερος ὁ Τερψίμβροτος κωφὸς ὤν, ὅπῃ, ὡς ὁ Καλλίμαχος, ἐπεὶ θεοὶ ὕδε γελάσσαι, Ἀκλαυτὶ μερόπεσσιν ὀϊζυροῖσιν ἔδωκαν. Τὰ δὲ ἀνθρώπων οἷα Αἰγύπτιε φάσμαθ᾽ πολλὰ ῥ᾽ ἐπλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ᾽ λυγρά, Καὶ δοιοὶ γάρ τε πίδοι, ὅθεν ἔς᾽ ἀγαθόν τε κακόν τε· ὡς ἀπὸ ῥαψῳδίας ῥαψῳδῶ.

Omni-

Πάντοίη δ' ἐκέκαστο ὑπερφιάλου σοφίηϲι
Οὐρανόνδεν, (θεόφιν γὰρ ἀεὶ τόγε δύνατο λίλιω,)
Τὼϲ ἦ Θεὼϲ, ἦρωαϲ, ἰδὲ ἀνέραϲ ἠδὲ γυναῖκαϲ·
Τοῦτον Μοῦϲ' ἀνέπνευϲε ἀοιδέμεν ἔργα παλαιὰ
Οἰμηϲ, ἃ μήνιϲ ἀΐνιϲ ἀγήνορεαϲ ἄνδρεαϲ ἐλέγχει,
Μοῦνοϲ γὰρ μόνον ἦϲε, τελεῖτο ἦ ὀδύϲϲατο ἔργον.
Ἰφιδίμαν Φαέθουϲαν ἀδαμαντόεα πότμον ἀείδων,
Ὡϲ ποτε Ἠέλιον ταμίαν πυρὸϲ ἠκάαϲε
Αἰθομένῃϲι δίφροιϲι ἐρικλεγέϲ ἵππια τείνειν
Χερϲὶν ἀπηρήτοιϲι ἀπηνθέα ἡνιοχείῃ·
Ἀλλ' ἔμπηϲ πάρπειϲε νόον Τριτωνιάδαο
Παῖϲ ἐΰ δυϲαίϲ· ὁ δ' ἵππια λάζετο χερϲὶ
Καὶ φλογέαϲ φλογέῃϲι ἵππουϲ ἐρέδιζεν ἰμαλῇ·
Πολλάκι μὲν μάϲτιγι δοιῇ ἐπεμάϲϲετο νώτα.
Πολλὰ δ' ἄϋϲεν ἀρχῇ, ὁμοκλήϲαϲά τε μῦθῳ
Ἀφραδέωϲ ἐπὶ πυλὸν ἐλαύνων, ὃϲδε κατέχειν.
Οἱ δ' ἄρα μαινόμενοι σφετέρῃ λίπον ἄντυγα κύκλῃ
Ζωδιάκῃ· ἣ καινὸν ὃν ἐραννῷ ἅρμα φέροντεϲ
Ἔνδα καὶ ἔνδα θέον, δίφροϲ δ' ἀνεκυμβάλιαζε,
Γαῖά τε θερμαντῆρϲιν ἐκαίετο ἀκλινέεϲϲι·
Καὶ πόλον ἄντυξ ἔμαρψε κεχηνόταϲ θεοπιδαὴϲ φλέξ,
Εἰ μὴ ἄρ ὀξὺ νόηϲεν Ὀλύμπιοϲ, ὃϲ πάντ' ἀείραϲ
Ἧκε βέλοϲ μαλερὸν, φλογὶ ἦ φλογὸϲ ἔϲβεϲεν ὁρμιήν·

1136. Οἰμηϲ, ἃ μήνιϲ ἄϊνιϲ ἀγηνορέαϲ ἄνδρεαϲ ἐλέγχει] Ἧϲ τὸ ὑποκείμενον ἃ ἀλαζονείαϲ ἐπεπίμπηϲεν. Ἐρμιμιάδηϲ δὲ διὰ βεβρεχὼϲ ἃ μοῦνον, ἵνα μήτε ἐμὲ πίθῃ ϗ ὡϲ φαϲὶ ἀνεῳγόταϲ αὐτὸν ἐπιλαθέϲθαι ὑποπλάϲαι. Ὁ Φαέθων δῆλον. Ἀμὰν, Ἥλιε πῶϲ λέγεται, ὅτι μὴ Περϲῶν, οἷϲ ἥλιοϲ ἔφορόϲ ἐϲτι Θεὸϲ, ὑϲτέραϲ ἀπὸ βαϲιλέωϲ πομπῆϲ ἐλάγχανεν· ἢ αἴτηϲιϲ Φαέθοντοϲ ἢ ἀπὸ φιλοπαιδίαν ἦν λοῖ· Οἱ ἵπποι ἥλιε, τὰ φλογερὰ πάθη, ὁ Ζωδιακὸϲ, πλάϲιοϲ ϗ πόμοϲ βίᾳ τόπου· Ὀλύμπιοϲ ὁ Ἀϲτραῖοϲ· ϗ τοιαῦτα. Οἰμηϲ] ᾠδῆϲ. Αἶνοϲ] ἐρμήνευϲιϲ. Ἡϲιόδῳ —Νῦν δ' αἶνον βαϲιλεῦϲ' ἐρέω, ὃ δὴ, μοῦνον. Ἐρ-

Κύμβα-

Omnimodâ autem instruebatur sapientiâ & notitiâ
Cœlitùs, (à Deo enim semper hoc expetebat maximè,)
Deósque, heroas & viros novit celebrare.
Hunc Musa incitavit canere facta antiqua
Cantionis, cujus sola significatio superbos redarguit;
Fabula enim solummodò erat, résque ipsa nunquam fuit.
Audacis Phaethontis amaram mortem cecinit,
Ut olim Solem dispensatorem ignis orabat
Ardentis currûs igneas habenas moderari
Manibus inexperti immorigeras aurigæ.
Sed tamen persuasit animum Hyperionidæ
Patris sui infelicis; is autem habenas cepit manibus,
Et flammeos flammeo equos irritabat flagello;
Sæpè quidem scuticâ celeri appetiît terga,
Multùm autem clamavit minis & objurgavit verbis
Temerariè nimis agitans, nec omninò retinuit.
Hi verò furentes sui liquêre spatium circuli
Zodiaci & levem in cœlo currum ferentes
Huc & illuc cursitabant, currúsque strepens-saliebat,
Et terra calidioribus urebatur radiis:
Et [*forte*] polum ipsum hiantem cœlestis usserat ignis,
Nî acutè observâsset Olympius, qui statim sublatum
Misit ardens telum, flammáque flammæ restinxit vim.

Ἐλθὰ φθέγξεται αἰνιγμὸς, λόγος μυθικός.

1138. Ἀσάλικέα] Πικρὸν· εἴρηται ἢ παρὰ τὸ α στερητικὸν καὶ τὸ ἅδυκος. γλυκύτης.

1144. Ἵππες] Τὸν Πυρόεντα ἡλιονόμ, Ἠῶον, Αἰθωνα καὶ Φλέγοντα ὡς ὁ Νάσων ποιεῖ· ὁ ἢ Μαρπάλης Ἄανδον παρείδηκε καὶ Σοφοκλεῖθ ὁ ῥοδιασὴς αὐτὸν Φάεθοντα· οἱ δὲ ἄλλοι ἄλλως τινές. Ἰδεσίχορ Φλαθ'. ἐν τοῖς ῥοδίοις.

1149. Κενὸν] Κενὸν, κενεὸν. Φέροντες] ἔλκοντες.

1150. Ἀγεκυμβαλίαζεν] Ἀγενερόστει, ἀνεστρέφετο μετ' ἠχῦς ὡς κυμβάλε.

Ἡμιδαὴς Φαέθων δ᾽ ἔπεσ᾽ ὑψόθεν ἡνία λείψας 1155
Κύμβαχος ἐξ ὀχέων. Τὸν ἔτ᾽ ὀφρύσιν Ἡελίδμοῖο
Ἠλιάδες ῥοιζηδὸν ἔλε κλαίγουσι πεπλοις.
Ταῦτ᾽ ἄρ᾽ Ἀοιδὸς ἄειδε πολυκλυτός. αὐτὰρ ὁ Ἀμφὶ
Δάκρυ ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν χέε δεύοντον ἧπερ χαμᾶζε
Μηλέν ἑῦ θανάτοιο φοράγγελον· ἀλλά ἑ ἔμπης 1160
Γαθμοῖς ἀλλοτείοισιν ὅπι Φαέθοντι γέλασε.
Πάντες ὑπ᾽ ἀρβῆσαν κεφαλας, ἐυζωνοι ὑ λίλιμ

1155. Ἡμιδαὴς] Ἡμίκωπος, ἡμίφλεκτος. Δαΐω γὰρ καίω.

1156. Κύμβαχος] Περιφερὴς, ὅλη ἡ κεφαλή. Ὀφρύσιν ὄχθαις. Ἡελιάδων] Ἰταλικὴ ποταμίη, ἐν ᾧ Φαέθων κεραυνοπληγὴς ἔπεσε. Τὸν γὰρ, φασὶν τότε τὸν τῶν ὑνόματι φασιν ὀνομαζῆναι, Παιδὸς μὴ τοῖς ἐγχωρίοις νῦν καλεῖται. Ἔνιοι μὲν ἡ Ἠελιάδων ἐν Θετταλίᾳ ποιεῦσιν, οἱ δ᾽ ἐν Ἀττικῇ, ὡς Παυσανίας τῶν Ἠελιάδων ἐν Ἀττικῇ Ἰλισσὸν εἰσρεόντος ἐμνήσθη.

1160. Μάπτω θανάτοιο φοράγγελον] Κατὰ τὸ Πλάτωνος δόγμα ὅταν τὸ θανεῖν πάσχ, ψυχαί πνες δαιμόνιόν τι πάσχουσι δειοτέρας καὶ σοφωτέρας γίνονται, οἱονεὶ δοῖς ἐγγυτέρω. Τότε μὲν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀδέκαστος καὶ ἀνδ ἀπειθὴς ὀρθῶς κρίνει. Πολλάκις δὲ τὰ ἐσόμενα προνοοῦσιν, ὡς αἱ Παλιὰκλε τε καὶ Ἑλλοερς Φοβ. Ποιητὴν θαυμασιάτω. Ταῦτα τῷ Ἐκτορ ἐι μαντάδε] Πάσχλος —Ὀλιγοδρανέων —Οὐ θὶ ἐδὶ αὐτὸς δικὴν βέη, ἀλλά τι ἦδη Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ Χερσὶ δαμῆναι Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο. Ταῦτα καὶ πρὸς Ἀχιλλέι Ἔκτωρ —καταθνήσκων— Ἢ σ᾽ εὖ γιγώσκων προπόνομαι (—Καὶ ὕστερον) Φοίζεον νῦν μή τοι τι Θεῶν μίνυμα χώσεται Ἦμαρ τῶ, ὅτε κέν σε Πάεις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων Ἐσλὸν ἐόν] ὀλέσσουσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν (Ἀπόλλωνος δ᾽ ἱερὸν παρὰ Σκαιαῖς Πύλαις ὠκοδόμητο. ἐν ᾧ Ἀχιλλεὺς ἔθαπτε.) Καὶ Φοβ. Σοφοκλεῖ Οἰδίπους ὁ τυμβογέρων πολλὰ πρὸ τῆς πάλαι ὀλεθρίᾳ μονομαχίας καὶ τὴν ἀναπορδήτως ἔσεσθαι Ἀθηναίοις φοβαναφωνεῖ. Ὁ δὲ Πλάτων ἐν Σωκράτους Ἀπολογίᾳ αὐτὸν φοβοποιήσας λέγει· Τὸ δὲ δὴ μὴ τοῦτο ὑπολαμβάνωμεν ὑμῶν χρησμῳδῆσαι, ὦ κατεψηφισάμενοί με· Καὶ γὰρ εἰ μὴ ἦδη ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστ᾽ ἄνθρωποι χρησμῳδοῦσιν, ὅταν (δηλονότι) μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. Οὕτω καὶ ὁ μὴ ἡμῖν Κύκλος Θωμᾶς ὁ Βρέννε ἐν Εὐσεβείᾳ Ἱαπετὸν μεσίδ᾽ δὲ τέρα, ἐνδεκάτῳ δὲ τιμᾶται φοβ τὸ τέλος, λέγ. —Οὕτως ἐξηύρηται, ὅτι τῇ θανάτε ὥρᾳ ὄζειν ὅτε οἱ ἄνθρωποι φοβ τὸ εἰωθότος λαλεῖσι διαλεγόμενοι· Τότε γὸ ἡ ψυχὴ ἄρχε] τὸ ἑλεύθερος θαι ἀπὸ δεσμῶν τὸ σώματος, ἄρχε] δὲ τὸ μάλιστα κυείας, καὶ ὡς

Ἱερὸν

Semiustus autem Phaethon cecidit desupèr loris relictis
Præceps è curru; quem ad ripas Eridani
Heliades mœstis adhuc plorant foliis.
Hæc utique cecinit vates celebris: At Haman
Lacrymam ab oculis divinitùs-actam misit humi
Prophetam sui fati prænuntium; sed & tamen
Maxillis alienis super Phaethonte risit.
Omnes verò extendebant capita, optabántque valdè

Διαρέπει αὐτῇ, διανοεῖσθαι καὶ διαλέγεσθαι ὡσεὶ τῷ ὑσὲρ τὸ ὄνπτον. Καὶ ταῦτα ἐστὶ Ἀγγλισί. Τῶν Καπῶν ἡ ψυχαὶ οὐχ ἧττον τῆς ἐσομένης σεσθενεῖς καὶ ἐμφοβοι ἀνωῖσι συνταρασσον ἢ καὶ, ὑσὲν τάχατε ἀνθρὸς συνιέντος, ὁλοερῶς ἐγκέφαλον κυήσασα τὸ δακρύων ὑγρὸν ἐκπέζεσπ. Δάκρυα δ' οἷόν τις ὄμβρος, ὑγρὸ ὄντος ἐγκεφάλε ἧς τε ὀφθαλμοῖν γωνιῶν (ἀς καθὸς καὶ ῥωπῆρας καὶ πηγὰς ὀνομόπ δακρύων καλοῦσιν) ἀνία χαλασθεισῶν, συχνῶς καταῤῥεῖ, τὸ καὶ ἄλλοτε ἐν πῷ λίαν χαίρειν συμβαίνει. Ψυχῆς γὰρ, ὡς ἔφλω, ταραχθείσης πάλεπαι ἡ καρδία καὶ τὸ ὑγρὸν πολὺ ἐκ τ' θερμασίας εἰς ἄνω ιησι. Πᾶρα δ' θερμασία ἀνωθεν πάλιν εἰς τ' καρδίαν ἀθροίζεπαι, ὅθεν ἐγκέφαλ@ ἧς πορων αὐτῆς ψυχῶν καὶ πνευωθέντων τὸ ὑγρὸν ἐκπεσθεῖν μεδιησι. Δάκρυα δ' θερμὰ δοκεῖ, σεσῶτον, ὅπ οἵ ἱδρὼς πς ἀσὸ θερμασίας γίνε), εἶτα, ὅπ καὶ τὰ ἐν τῷ σώματι ψυχρὰ λεγόμωα τῷ ἔξωθεν σώματι θερμὰ φαίνεται, μάλιςα εἰ τότε συμβαίνοι τ' ἐν σεσώτῳ θερμασίαν εἰς τ' καρδίαν καταφυγεῖν. Ὡς πάλιν, τὰ δάκρυα τὰ ἐκ τ' χαεῶς γινόμωα ψυχρὰ ἔξωθεν φαίνεται, ἀχ ὅπ ψυχρά ὄζιν, ἀλλ' ὅπ πᾶν τὸ σεῤῥωπον τῇ χαεῶς σειχάζεσει πλέον αὐτῆς ἧς δακρύων θερμαίνεται. Ὡς ἡ ψυχῆς λυπημένης ὄζιν ὅτε δάκρυα ἐν ἀκαρεῖ (καὶ αὐτῇ ἀνδρὸς ὰ τάχα συναιδανομένῃ) καταπίπτει —Ὅμηρος ἡμῖν δέχαρε· —Μνησῆρσι δ' Παλλὰς Ἀθηνῶν Ἀσβεσον γέλον ὦρσε, παρέπαλαξεν δ' νόημα. Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτείοισιν Αἰμοφόρυκτα δ' ἀκέα ἤπατον, ὄσσε δ' ἄρα σφέων Δακρυόφιν πίμπλαντο· χρονδ' ἀῖετο θυμός. Δαιμονίως πάντα καὶ φιλοσοφικῶς.

1161. Ἐπὶ Φαέθοντι] Ἐπὶ τῇ σεσαδομένῃ αὐτῇ σεσπετέᾳ ἀξίᾳ τε, ὡς ἔοικε, πιμωρίᾳ. Γέλασε] γέλωτα σεσεποιεῖτο. Τοιγαρῶν καὶ γναθμοῖς ἀλλοτείοις γελᾶν λέγεται, ὅπ ἐκ τῆς θυμῆς. Ὡς πλὼ ἧς Ὁμήρε ἄνω παρεχομένων Δύπρος ὁ ἡμαδυπὸς ἐν παρεμπιπῶν Σολομῆς πς κεφαλῆ ιδ'. κόμπαι ιγ'. Εἶσι μ', οἱ γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτείοισι· Μέσῳ τ' εἰνὶ γέλῳ κῆρ ἄχνυτο, σὺν δέ πς αὐτῆς Πικρὴ παρμέμιξλωκεν εὐφροσύνησιν ἀνίη.

Ἱερὸν ὑμνητῆρα δόγμα τῆς ἀεὶν ἀκύειν
Τερπύμβιοι κηληθμῷ ἀθέσφατον· Οὐ δεμιτὸν ἦ
Ἄλληλον δνητοῖς πόνον ἀμβράσιν ἐκτολυπεύειν. 1165
Αὐτὰρ Ἀναξ χρύσεον Ἀοιδῷ δῶκε κύπελλον
Ἧς ἕνεκ᾽ εὐεπίης· κεφαλῇ δ᾽ ἐπάρηρεν Ἀνάσσῃ
Δάφνειον φύλλοισι θάλος χρυσέμβιον ἄκροις·
Ἀμφὶ δ᾽ ὦδ᾽ οἱ ἔδωκεν ἑῷ χρυσήλατον εἰκώ·
Τῷ κρεμάσασκεν Ἀοιδὸς ἐπ᾽ αὐχένι νήματι δήσας 1170
Ἀργυρέῳ· χάρε λαοῖν ἀώρεισια δῶρα.
Ἀμφὶ δ᾽ ὠκύμορός τε καὶ ἄσκετος ἔπλετο ὄλβος,
Χάρμα παγχρύσεον καὶ δοίνη ἑαυτέσσα·
Ὡς κενεὴ τῶν ἐλπὶς, ὃς ἂν χθονίοισιν ἐώλπει.
Καὶ γὰρ ὅπου πόσις καὶ ἑδητύος ἦεν ἕκαστον, 1175
Εὖτέ γ᾽ Ἀοιδὸς ἔμολγε θεὸν ὕστατον ὕμνον ἀείδων
Μέμνονα καὶ μὴν Ἠῶ, ὃς αὖ μέλας ἐξονομάζει,
Δὴ τότε Ἐδνέα φωσφώεεν Ἀρχαξέρξης,
Ὦ Ἐδὼρ βασίλεια, τίν᾽ κέ τοι ἔστιν ἑέλδωρ;
Ἢ τί τόσον χαρίεσσα λιλαίεαι συνήτειρα; 1180
Αὐδα, ὅ,τι φρονέεις καὶ χαροπαλέως καταλέξω,
Οὐ σοὶ ἀποφήσω βασιληίδος ἥμισυ μοίρης.
Ὡς φάμην. Ἐδνέος ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε θάρσος
Δεξιτερὴν δ᾽ ἐπέμυσε καὶ ὃν πίσυρα τὸ μῶδον,

1166. Αὐτὰρ Ἄναξ χρύσεον ἀοιδῷ δῶκε κύπελλον] Οἱ μὲν παλαιοὶ τὴν ποιητικὴν τάξιν φιλοσόφων ἐπέχειν καὶ βασιλεῦσι προσφιλεῖς ἦσαν, καὶ τῷ πλήθει τίμιοι. Κύπελλον σημαίνει τὴν σύμπειραν αὐτοῖς δοθεῖσαν, δάφνης θάλον κεχρυσωμένον, καθαρὸν φήμην, εἰκόνα δὲ χρυσῆ τὸ ἀίδιμον καὶ τὴν πώρης στερεότητα. Οὐδὲ γὰρ —Τοίη Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.

1170. Τῷ κρεμάσασκεν ἀοιδὸς ἐπ᾽ αὐχένι] Προὐδήλωσε δὲ τὸ μέλλοντος τὴν τοῦ Ἀμεὰν ὑπὸ κρέμασιν.

1176. Ὕστατον ὕμνον] Οἱ παλαιοὶ τοῦτον τὸν Ἑρμῆν ἔλεγον. Ἑρμῆς γὰρ ἑσπέρου ἔφασκε. Καὶ Ὅμηρος —Τῷ πυμάτῳ κατὰ δῆμον. Τυτέξιν, Ἑρμῆ.

1177. Μέμνονα καὶ μὴν Ἠῶ] Ἀυτίκα.

Sacrum cantatorem [*vel*] perpetuò audire
Delectati admodùm dulci fascino. Non verò fas est
Indesinentem mortalibus laborem exantlare.
Rex autem aureum Poetæ dedit poculum
Ob suam facundiam; capitique aptavit Regina
Lauream coronam foliis inauratam summis;
Haman verò ei dedit suî ex-auro-ductam imaginem;
Quam suspendit vates in collo vinculo nectens
Argenteo & lætatus est accipiendo pretiosa dona.
Hamani autem brevis & instabilis erat felicitas,
Gaudium citò periturum & suprema compotatio:
Tam vana ejus spes, qui in terrenis fidem-ponit.
Cùm enim cibi & potûs desiderium exemerant,
Cúmque Poeta futurus erat secundò hymnum canere
Memnone de Heroe, qui & Niger cognominatus est?
Tunc Estheram allocutus est Artaxerxes;
O Esthera regina, cujusnam tibi desiderium est;
Aut quid adeò ô gratiosa postulas mea Conjux?
Effare, quicquid cogitas & audactèr eloquere;
Non [*enim*] tibi negabo regalis dimidium honoris.
Sic locutus Estheræ in animo addidit fiduciam,
Dexteram insuper [*ei*] extendit & suo fidem-fecit sermoni:

Περὶ τούτου ἴδε τὰ ὁλία εἰς στίχον ρ'ο'.

1183. Θάρσος] Τλῶ πεποίθησιν, θάρσος γὰρ τοῖς Στωϊκοῖς τὸ ἀσφαλῶς πάσχειν οὕτω, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀνευ ἀρετῆς ἀτυχεῖσθαι. Θάρσος ὁ καὶ θράσος, παρὰ τὸ ἔχειν διαφοράν. Θάρσος δὲ εὔλογον δόξα φαντασία τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ θράσος τἀναντίον.

1184. Δεξιτερὰν δ' ἐτάνυσε] Πλήθων ὁ Γεμιστὸς ἑλληνικῶν δευτέρῳ φησὶν, ὅτι ἡ χειραδοσία δὲ μεγίστη φέρει πίστιν. Ὅθεν Ἀειτοφάνης ὁ νεφέλαις· Κοῦσόν με καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν. εἰς ὁ ὁλιαστὰς, ἔθος δ' ἐπὶ πίστει καὶ συνθήκαις βεβαίαις τὰς δεξιὰς δίδοναι ἀλλήλοις. Ἀπτίας δ' ἀναγέγνωσκε βωμαϊκὰ διδυμόρας παρὰ Κοιλίῳ τῷ Ῥοδιγίνῳ βιβλίῳ δεκάτῃ γ'.

Statim

Αὐτίκα δ' ἠρώτησεν ἡ βασίλεια
Χεῖρας ἀναδομήν τε ἐλίσσετο κηδεμόνη κῦρ·
Εἰ ἐτεόν τοί γ' εἰμὶ φίλη, σὴ δὲ θυγάτηρ
Κέκλημαι, βασιλεῦ, τόδε μοι κρήηνον ἔέλδωρ·
Οὐ γὰρ ἐγὼ θυγατρὸς σοῦ πλούτου θελκτέα δῶρα
Οὐ χρυσὸν πωλέω ἔτ' ἄργυρον, ἀλλὰ βιώτου
Λαῶν ἐμῶν τε ἐμεῖο, ἐπεὶ περφρημένοι ἐσμὲν
Λαὸς ἐμὸς τε ἔγωγε τε ἀμφὶς νήπια τέκνα
Οὐκ εἰς δυλοσύνην τε εἵρεσθαι ἀλγεσίδυμον
(Οὐ τόπε μεμφοίμην γε, ἀάσχετον εἰ τὸ γένοιτο)
Αὐτὸν σὲ εἰς θάνατον τε ἀπωλείην πεμπόμενον·
Οὐδὲ διδοῖ πού ὁ Ἔρεβος, ἐὰν δὲς τόσα διδοίη,
Ὅσσον σοί γ' ἐντεῦθεν, ἄναξ, δήλημα γένοιτο.
Τὴν δ' ἀριστοβούλην ἀπαμείβετο Ἀρταξέρξης
Ὀμμασι ζαφλεγέεσσι βαθὺν σέλας ἄγχι ὀργῆς·
Τίς τοι, κύον περφυές, φρεσὶ μηχανάασθαι
Τολμήσει βροτῶν, οἳ ἐπὶ ἔργοισιν ἔδουσιν;
Εἶπε μοι, εἴκελε ἦεν, ἐπεὶ ὃ νήποινον ἐάσω.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἄρ ἔπειτα κατήφορον ἔννεπε μῦθον·
Ὅς λαῷ τε ἐμῇσιν ἀεικέα ῥάψατ' ὄλεθρον
Οὗτος, ἄναξ, βροτολοιγὸς ἀνὴρ πέλε κύντατος Ἀμάν.
Ἡ· τε σὺν φρεσὶν ἦσιν ἀτύζετο ἔνδοθεν Ἀμάν.
Αἶψα δ' ἀναπάλμυος βασιλεὺς δαΐφρων ὄρουσε,

1193. Εἵρεσθαι] Αἰχμαλωσίαν, δυλείαν, ἀναπόπλασιν δὲ κατ' ἀρχὰς παρὰ τὸ μὴ εἴρειν καὶ παῤῥησιάζεσθαι πού φησιν. Ἀλγεσίδυμον] πᾶσι ἐλευθέροις δυμαλγεσάτην. ῥῆμα δὲ ἐν Ἀνδρομάχῃ —Στῆσον ἔχειν λυσσῶσ', ἄφες πόνον ἀλγεσίδυμον.

1199. Ζαφλεγέεσσι] Λίαν φλογερῶς ἀπὸ τῆς ἀγαναιδήσεως· ὁ δὲ μέμφεται Ὅμηρος τὸν Ἀγαμέμνονα ὅτι τῷ Κάλχαντι ἀγαναιδῶντος λέγει —μάντι κακῶν οὔ μοι φρένες ἀμφιμέλαιναι Πίμπλαντ', οὐδέ τί οἱ πυκὶ λαμπετόωντι ἔοικεν. Σέ-

Κῆπον

Statim verò alloquitur regem regina
Manibus elatis & precabatur perplexa corde;
Si verè tibi sum chara, tua etenim conjux
Dicor, ô rex, hoc mihi perfice desiderium;
Non enim ego à te opum regalia dona,
Non aurum peto neque argentum; sed vitam
Populi mei & ipsius, quoniam venditi sumus
Populus meus egóque & nostri infantes liberi
Non ad servitutem & mancipationem laboriosam
(Non enim tunc quererer, intolerandum licet hoc esset)
Sed ad ipsam mortem exitiúmque internecinum:
Nec tantum inimicus tibi unquam det, si dona duplicet,
Quantum tibi exindè, ô rex, detrimenti venerit.
Huic verò interpellatim respondit Artaxerxes
Oculis æstuantibus ejaculans fulgorem, nuntium iræ.
Quis in te, quis [*inquam*] in te hæc mala [*vel*] excogitare
Ausit mortalium, qui in terrâ frumentum edunt?
Dic mihi, siquis sit, quià non impunitum sinam.
Sic dixit, illa deinde accusatorium dixit verbum;
Qui populo mihíque ipsi malam machinabatur mortem
Hic, ô rex, pernicioſus vir est impudentissimus Haman.
Dixit & in animo suo percellebatur pavidus Haman;
Statim verò iratus rex è convivio prorupit

φλόγα, οἷον ἀκτίνων στεφανίδιόν τινα. Ἄγγελον] ταχύδρομον, τεχνικόν, ὀργῆς ἀποδεικτικόν. Εὐριπίδης ἐν τοῖς Ἡρακλείδαις —Τί γὰρ βοὸς ἔσησας ἄγγελον φόβου;

1200. Τίς τοι τίς τοι] Ἀναδίπλωσις ἀφ' εἰρημένων τὴν ὁρμὴν σημαίνει καὶ τὸ βαρέως αὐτὸν φέρειν σημεῖόν ἐστι.

Hortúm-

Κῆπον δ' εἰσώχησε φερανδέα (ὃς Παρεάδησος
Πέρσας κέκληται) νέμεσιν δυμαλγέα πένων·
Αὐτὰρ Ἀμὰν κλινθῆρ' ἐπέβη, ᾧ ἐφέζετο Ἐδὴρ,
Καδδὲ πεσὼν λιπαρὸν δύσε εἵλετο γέναθ' Ἀνάσσης,
Ὄφρά κεν ἱλήκοι ἀνάκλοσα μελιξαιτο.
Τῶδε δὴ λιασομένω βασιλεὺς ποδαδόσδεν ἤλθε,
Καὶ ἰδὼν Ἐδῆρος ἐνδυτὸν ἀκροτερεσύντα
Σμερδαλέα ἰάχων ταχινὸν ἀνερύσατο φωνήν·
Ἦ ῥα δὴ μετέρεις ἀρὴ μεγάροισι δάμῆται;
Ὡς φάμενος δμῳῆσιν ἀπειλητῆρι προέωπω
Νοῦσατο, οἱ δ' ἄρα τοῖο κατεσφήκωθ' ὀπωπαὶ
Χειρὸς ἀπὸ ζμερδῆς ῥαύσεον Σήμαντρον ἐλόντες·
Καὶ τότε βεβαλέως προσεφώνεεν Ἀρταξέρξεω·
Ὦ ἄνα, τῷ μὴ σεῦρος ἐνὶ μεγάροισι πέπικται
Πηχέων πεντήκοντ', ἓν ἑτοίμασε λοίγιος Ἀμὰν
Μαρδονίῳ σωτῆρι μεγακλήεντος Ἀνάκτος.
Οὔπω πω ἔιρητο ἔπος, ὅτ' ἄναξ ἐβόησεν,
Ὀρδίως σοὶ ὄλοιτο τάχα σφετέρῳ ἐπὶ σεῦρῳ,
Ὄφρα πάθῃ τάκ' ἔρεξε δικαιοτάτῳ δμῳδεώπῳ.

1208. Ὃς Παρεάδησος Πέρσας κέκληται] Ἰάκλιος ὁ Πολυδεύκης ἐν ὀνομαστικῷ —Οἱ δὲ Παρεάδησοι βαρβαρικὸν ἔθνος ἦκει κατὰ σύνθεσιν εἰς χεῖρας ἑλληνικάς, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς Περσικῆς. Διόδωρος δὲ τῷ ις'. γράφει —Βασιλικὸν Παραδείσους, ἐν ᾧ τὰς καταλύσεις οἱ τῆς Περσῶν βασιλεῖς ἐποιοῦντο. Ὅθεν Ἡσύχιος, παραδείσους ἡ βασιλέως κατάλυσις. Ἐπὶ καὶ τῆς Χερσαιανικῶς βεβιωκότων ἀντὶ τοῦ θάνατον κατάλυσις Παραδείσου καλεῖται, οὗ τὸ καὶ τόδε ἐπίγραμμα ἐποίησα —Περσέων βασιλῆσιν ἐείζασιν βροτοὶ ἄνδρες· Νῦν στεφάνης δ' ἔχουσιν, ἔχασι δὲ καὶ Παραδείσους.

1209. Πέπων] Καθέζων, καταπαπαίνων. Μεταφορὰ, ὡς Δίδυμος, ἀπὸ τῶν ἐν γαστρὶ πλείονι χεόμενα κατεχομένων σιτίων διὰ τὸ πίνειν αὐτὴν ἐν αὐτῇ γιγαμένων.

1216. Ἀρὴ] Μοιχεία, βιάζεται, μεταφορὰ ἀπὸ τῶν γεωργῶν.

1218. Κατεσφήκωθ'] Ἐκλελυται. Ὀπωπαὶ] ὀφθαλμοὶ, ὡς

Τοῖον

Hortúmque ingressus est floriferum (qui Paradisus
A Persis dicitur) iram molestam concocturus.
At Haman torum ascendit, in quo discubuit Esthera,
Et prostratus precabatur attigítque genua reginæ,
Ut propitia esset & regem mitigaret.
Illo autem precante rex è paradiso venit,
Et hunc videns coram Esthera provolutum,
Gravitèr exclamans celerem eructavit vocem:
Num etiam in nostris violat ædibus uxorem?
Sic locutus famulis minaci vultu
Annuit, illi autem ejus [*Hamanis*] obnubilârunt oculos
Manu de tremulâ cùm aureum sigillum cepissent;
Et tunc Bugathius allocutus est Artaxerxem,
O rex, huic quidem crux in ædibus erigitur
Cubitorum quinquaginta, quam paravit malus Haman
Mardochio salvatori regiæ Majestatis.
Nondum totus finiebatur sermo, cùm rex clamabat
Sublimis ipse pereat statim suâ in cruce,
Ut patiatur quæ fecit justiori viro.

ἐγὼν διαμιδῶ, ἢ ὡς ὁ βασιλέως ὀφθαλμὸς ἀναζίω.

1226. Ὅρρα πάθῃ τὰ κ' ἔρεξε] Οὕτω γὰρ ὁ Χρησμὸς ἐκεῖ. Αὐερηλιανὸν φόνων δικάζει· Αἶκε παθοι τὰ κ' ἔρεξε, δίκη κ' ἰδεῖα γένοιτο. Καὶ Κεναγόρας ὀπτεχαμμάτων τετάρτῳ περὶ ὧν ἔρωτα διεξιόντων φησὶ --Πέπονθας οἷ' ἔρεξας· ἐδόλου γὰρ ἡ δίκη. Τοῖς Πυθαγορείοις τὸ ἀντιπεπονθὸς λέγω). Καὶ ἐν τοῖς ἴσοις πάνυ δίκαιον ὁμολογῶ), ὡς ἐν τῇ Ἐξόδῳ κεφαλῇ κδ'. --Δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ ποδὸς καὶ λοιπά. Ἐν δὲ τοῖς ἀνίσοις ἓν ἴσον, ὡς εἴπις ὁ Ἀρχύτα παράξη, θάνατον ζημιωθήσε). Καὶ τὸν ἐν νεῷ ἐν τοῖς κατώτερον αὐτῆς κεφαλῆς σαφέστατον ἔχοις. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι πάντως φιλόνεικοι καὶ δοκησίσοφοι τὰ μὲν νομικὰ καὶ κοινὰ εἰς τοὺς ἰδιώτας καταστρέφοντες ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος κατελέγχον), οὐχ ὅτι ὁ Νόμος ἦν νῦν πέπαυ) ἢ ποτὲ ἄδικος ἦν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἧβος πολλῶν ὑπερδίκου, καὶ ὅτι πάνυ μὲν τὰ δημοτικῶς δίκαια ὄντα τοῖς ἰδιώταις ἄδικα.

Τοῖον Ἀμφὶ, λιὼ αὐτὸς ἑτοίμασε Μαρδωχαίῳ,
Ἕλκος δυσαπέυ συβρίλιὸ θανάτοιο τελυτὴ,
Ἀντὶ σ' ἀπειρεσίυ νῦν κύδεϑ. εὗρεν ὄνειδος·
Ὡς σ' ἐοῖ αὐτῷ Ἀχαΐϐ ϑ. ὑπὲρ μέρον ἄλγεα ῥάψε, 1230
Καὶ κυσὶν ὠμησῆσιν ἐὸν ῥῆτοίμασεν αἷμα,
Ἔυτε Ναϐυλῶν ἕλεν ἀτάλαλος εἵνεκα κήπων·
Ἔνϑα σ' ἔ ἠιόσιμο δοοὶ κύνες, ὁππότι κεῖνον
Ῥέξ' ἀδίκως· Νέμεσις δέ ἑ τοξόϑεν ὠλὲ κίχημεν·
Ὡς Ἀμφὶ βέλϐοσε καλὴ ϑ ἀεικέα βυλίῃ 1235
Μαρδοχέῳ λαῷτε· Θεῦ σ' ὑπάτοιο ἕκητε
Ἔφθασεν εἰς ἀίδαν θανάτον γ' ἄλλοισι φυτϐύσας.
Ὦ ἄνθροι ἀγρεῖτε ϑ ὃν φρεσὶ ϛῶῦτα νοεῖτε,
Φήσετε σ' ἀνδρομέων Θεὸν εἶ ἔπίσκοπον ἔργων.
Δὴ τότ' ἀνάξ ἔυδυμος ἓϛ πάρ σήϑεϑ. ἀγλαὸ 1240
Μῶϊν ἀπερρίψασκε ϑ ἄγριον ἔσβεσεν ὀργὴ
Ἐσθλὸς φιλότης πιταρπόμϑ. χαριέσσης.

1232. Εἵνεκα κήπων] Ἕνεκα τῦ αὐτῦ ἀμπελῶνϑ., ὃ ἐπεδύμησεν ὁ Ἀχάϐ.

1234. Νέμεσις δ' ἑ τοξόϑεν ὠλὲ κίχανεν] Ὡς οἱ ἑβδομήκοντα — Καὶ ἐπέτεινεν εἰς τὸ τόξον ἐυτύχως καὶ ἐπάταξε † βασιλέα Ισραὴλ († Ἀχάϐ.) Ὀλὲ ἡ ϛῦ Δίκη, ὡς Ἐυριπίδης, ὅτα καὶ βραδεῖ ποδὶ Στείχυσα μάρπτει τὺς κακὺς ἀεὶ βραδύς. Καὶ παροιμιακῶς ϕησὶ Πλουτάρχῳ Ὀλὲ Θεῶν ἀλέυσι μύλοι, ἀλέυσι ϑ λεπτά. Τύτῳ ὅμοιόν ὅτι Σιϐύλλειον ἐπεῖνο· Ὀλὲ Θεῦ μύλοι ἀλέυσι τὸ λεπτὸν ἀλήσεσιν. Ἔστι ϑ σφῆμα τῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ αὐτὸ Πλουταρχείῳ τύτῳ ὁμόφωνος ϑ.

ΚΕΦΑΛ.

Talitèr Haman, quem ipſe deſignârat Mardochio,
Sortitus eſt ligneæ mortis odioſum exitum,
Et pro immenſo nunc honore invenit infamiam.
Sicut verò Achab ſibi ipſi præter fatum dolores ſtruxit,
Et canibus crudis proprium præparavit ſanguinem
Quandò Nabothũ occiderat injuſtus ob [*amorem*] hortorum:
Ibi verò eum dehoneſtârunt celeres canes, ubi illum
Mactaverat cõtra legẽ Nemeſiſq; eũ ex arcu ſerò apprêndit:
Sic Haman conſultavit malum & injuſtum conſilium
In Mardochium & populum ejus: Dei ſed ſummi nutu
Præoccupavit ipſe mortem, dum mortem aliis plantat.
O Athei agite & in animis hæc perpendite,
Dicetíſque humanarum Deum eſſe inſpectorem actionum.
Tunc ſanè rex ſerenus à ſuo pectore gravem
Projecit bilem & extinxit immanem iram
Eſtheræ amore delectatus gratioſæ.

1235. Βέλεσι κακλω κ) ἀεικία βαλλω] Ὡς πῖς αὐ ἐμὲ ἔμελλες Ἀλικαρνασσέα, ὡς ὁ λόγος, κ) — Ἡδὲ κακὴ βελὴ τὸ βέλεσι πατὴρ κακίστη. Καὶ — Ὃς δ' ἄλλῳ κακὸν τέκτηκε, ἑῷ κακὸν ἅπαξ τέκτηκε.

1238. Ὦ ἄθεοι] Καὶ Ἰώσηπος ὕστερον τῇ Ἀμάνῃ τελευτῇ ὁμοφωνεῖ — Ὅθεν ἐπέρχεταί μοι τὸ Θεῖον θαυμάζειν κ) τὴν σοφίαν αὐτῆς κ) δικαιοσύνην καταμανθάνειν, μὴ μόνον τὴν Ἀμάνῃ κολάσαντος πονηρίαν, ἀλλὰ κ) τὴν κατ' ἄλλῃ μεμηχανημένην τιμωρίαν, ταύτην ἐκείνῳ ποιήσαντος εἰδ). Καὶ πλείω τοιαῦτα λέγει.

ΚΕΦΑΛ. η'.

ΥΠΟΘ. Ἰλαθ. Ἐξ ἐξίοισιν ἐγίνετ' Ἀρταξέρξης.

Α Γὰρ δὴ αὖ Ἑδῶν ἐδόσην πόρεν ἡμῖν κείνῳ
Οἷον Ἀμφὶ κλεΐσαντες ἐπεσβόλος· Ἡδ' ὑπόδυξε
Μαρδονίῳ γλυκερῷ τε φιλοξενίῃ τ' ἐρατῇνῃ,
Ἣ ἷζε παλαμναι μὲν ἐνδρέψεν ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι.
Τερπόμενον, Θ. παῖδ' ἄκυρον ἀπάξ μέγας· ἀὐτὰρ ἔπειτα
Οὓς κε μάλιστα λίεσκεν ἀριστῆας δὺ ἀγαυὲς
Κικλήσκειν μιν ἄνωγε, οἱ δ' ὀρθρόθεν ὄβριμον ὦρτο.
Ἀλλ' ὅτε Μαρδονίῳ Θ. ἐναντίον ἦλυθεν ἀνάκτι Θ., 1250
Χειρίσιν ἀμφοτέρῃσιν ἑὰς ἐκδύσατο χεῖρας,
Ἣ Περσέων ἀέθλια μάνῳ βασιλῆϊ τελέσσαι·
Τῷδε δὲ ἑ προσπύξατ' ἄνακτ' ἀρετὴν μύθῳ·
Ὅς βίον ὄφρα βασιλῆϊ Θ. ἐρύσαιο, ἠδὲ σὺν ἀνάκτῃ 1254
Συγχρυὲς αἷμα φέρεις, μάλα δ' ἔρχεο θοῖα γυίοισιν,
Τῆς ἕ βίον σὺ μὲν αὐτὸν ἐρύσαο χερσὶ τῇσι
Θρεψάμενός τε πατὴρ ὣς οἱ ἐγίνεο ἠδ' ἐμοὶ αὖτε·
Ὄφελε σε, Μαρδονίη, Θεοί μοι γνωτὸν ἐθεῖσαν
Σάς τ' ἀρετάς· Καί κεν πᾶσιν πολὺ κέρδιον εἴη.
Ἦ· ἠδὲ Μαρδόνιος Θ. πεπυκασμένος αὐτίον ὠτὸν 1260
Δεξιτερὴν κατ' ἄειρε ἔχων ἠδὲ ἔκυψε χαμᾶζε·

1261. Δεξιτερὴν κατ' ἀειρε ἔχων] Ὁ δὲ προσκυνήσεως τὸ Περσικὸν εἶδος καὶ τὸ Ἡλιόδωρον ὅτος ὅτι. --Τὸ --χεῖρά τις προτείνας καὶ τὴν δεξιὰν ὅλην ἀπατήσας παραλλάξας, κύλας προσκυνήσει. Τὸ δὲ αἴτιον αὐτῆς ἐφησι Πλουτάρ-

Ζηνὸς

CAP. VIII.

ARG. *Mitior Hebræis tandem favet Artaxerxes.*

SED rex Eſtheræ dono dedit die illo [*omnia*]
Quotquot Haman poſſederat calumniator: Hæc verò dixit
Mardochii cum illâ relationem & hoſpitalitatem gratam,
Quâ olim illam nutriêrat in ædibus ſuis:
Delectatus hæc audiebat rex magnus; & deindè
Quos maximè honorabat optimates duos claros
Accerſere illum juſſit; hi autem ſedulò paruerunt:
Sed quùm Mardochius coram rege venerat,
Manicis ambabus ſuas abſcondit manus,
Qui Perſarum mos eſt ſoli regi facere [*ità*;]
Huic vero rex applicavit ſe leni ſermone.
Qui vitam igitur regis ſervaviſti, etiam tu reginæ
Cognatum ſanguinem fers; valdè decult ità fieri:
Hujus autem vitam quoque tu ſervâſti manibus tuis
[*Eam*] Nutriendo; patérque ei factus es & mihi ipſi.
Serò te, ô Mardochi, Dii mihi notum fecerunt
Tuâſque virtutes, certè omnibus ſatius eſſet [*ſi priùs noſſem.*]
Dixit; & Mardochius ſapiens è contra locutus eſt
Dextram in ſiniſtrum latus habens & incurvavit ſe humi.

Ἔχω ἐν Θεμιστοκλεῖ· Ἀρτάξαρξης ὅτος ὅτις, τιμᾷν τὸ βασιλέα καὶ προσκυνεῖν εἰκότα. Θεὸν πάντα ποιεῖ τοὺς εὐποιήσαντας· --Ἡμῖν δὲ πολλῶν νόμων καὶ χαλεπῶν ὄντων, κολούοντος.

Vive

Ζῆθι ἄναξ, ἔφη δ' ὅπηνίκα νωλεμὲς αἰεὶ
Ζωὸς ὁ σὸς ὢν ὁ ἀπείρονι κύδεϊ γαίων
Ἐν θεόφῳ Ὑμέτῳ ἣ Θεῦ ἐπελείετο βυλὴ
Πᾶσιν ἐπ' ἀνθρώποισι, μάλιστα ἣ ᾧ ὅτι λαῷ, 1265
Οἷσι Ἰουδάων παῖδές τοι ἐσμὲν ἐγώ.
Οὕτω σεῶτον ἔασον ἀμᾶς ἕνεκ' ἀμπλακιάων
Ληϊδίως τ' ἔμμαι ὁ αἰχμοδέτως βαρυμόχθους
Ἡμᾶς ἠμετέρας τ' ἀλόχως ὁ νήπια τέκνα.
Οὗτος δ' αὖτός, ὅτῳ Θεὸν ἱλασκόμεθα πάντες, 1270
Ἐμπεδον αὖτις ἄγῃσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Οὕτω ἀπ' Ἐμμεδίην ἀνακλοφόνον σ' ἐσάωσεν,
Αἰεὶ δὲ βασιλεῦσι πάρισταται ἠδὲ φυλάσσει.
Οὕτω Ἀμφ' ἀλίωσε νόον κακὸν αἰολόβυλον,
Τῷ ἣ βίλῃ ὀλέσας ἀνθρήνιον ἐξεμέφηνε 1275
Φρεσὶ μησὶν τ' ὀλοαὶ ὁ κερδαλεόφρονι θυμῷ,
Σοί τε θεοῖς λαοῖς τε φόως σωσίμβροτον ἥκει.
Ἀλλὰ κὲς οὖσ' ἔγωγε ἐλέγχιστος ζωόντων,
Ὄφρα μὲ, ὦ βασιλεῦ, τοσσης τιμῆσι χάριτος;
Τίς γ' εἶμ' ὄφρα τοῖο πρὸ ἀρτοῖ εἵματα δύσας 1280
Μέσσον ἀνὰ πολίεσσον ὀχούμενο ἀμφιγυήεντι;
Ναὶ μᾶλλον δ' ἄλλός γε θεοῖς δ' ἄλλοισι χαρίσσω,
Ὅτι σὺ Ἑβραίοισιν ἐρύσσατο μόρσιμον ἦμαρ,
Λαῷ ἐλευθερίησιν ἐλεύθερα δ' ἄλγε' ἔσσας.

1262. Ζῆθι ἄναξ] Ἔθος ἐν τούτῳ τῷ σκευασμῷ ἀθάνατον τοῖς βασιλεῦσι ζωὴν ἐπεύχεσθαι. Νεημίας κεφαλῇ β'. Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. Δανιὴλ κεφαλῇ γ'. Ὦ βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. καὶ κεφαλῇ ε'. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου καὶ εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι. Καὶ κεφαλῇ ς'. Τότε οἱ ταχτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν

ἐ Ἀλλο-

Vive rex, terræque interſis perpetuò ſemper
Vivus ſalvúſque immensâ gloriâ exultans
In ſolio. Altiſſimi autem Dei perficitur conſilium
Omnes in homines, maximè verò in ſuum populum,
Qualis Judæorum filii [*nos*] profitemur eſſe:
Hic primò permiſit noſtra ob delicta
Captivos eſſe & mancipia laborioſa
Nos noſtráſque uxores & infantes liberos:
Hic verò ipſe, cùm Deum placemus omnes,
Certò rurſus ducet charam in patriam terram;
Hic ab Eunuchis Regicidis te liberavit,
Semper enim Regibus aſtat & eos conſervat.
Hic [*idem*] Hamanis fruſtravit conſilium malum,
Ejúſque vim peſſundans injuſtam revelavit
Pernitioſas machinationes & aſtutum animum;
Tibíque & populo tuo lucem ſalvificam miſit.
Sed quis hic ego ſum probroſiſſimus viventium,
Ut me, ô rex, tantis honoribus afficeres?
Quis ſum, ut tua corpus veſtimenta indutus
Mediam per urbem vectus lætarer?
Næ potiùs ſervus tuorum ſervorum fiam,
Quoniam tu Hebræis amolitus es fatalem diem;
In populi enim [*mei*] libertate, pro libero mihi erit ſervire.

ταὐτῷ, Δαρεῖε βασιλεῦ, εἰς πολὺ αἰῶνας ζῶηδι. Καὶ πάλιν, εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ, Βασιλεῦ, εἰς πολὺ αἰῶνας ζῶηδι. Καὶ ἐν τοῖς Ἑβδομήκοντα, Σωσάτρας ὁ δεῖνα τῷ Ἀτταλιαρῷ τῷ τοῦ Ἀρταξέρξου Μνήμονα, ὦ βασιλεῦ Ἀρταξέρξη, εἰς αἰῶνα & βασιλεύοις.

1271. Ἄγχουσιν] Ἄγχω, ἀντὶ τοῦ ἄγει, παρὰ ἀντὶ τοῦ μέλλοντος.

Exlex

‘Ἀλλονόμως μὲν ἐγὼν, ἀλλ᾽ εἰς πόλε θεσμὸς ἅπασιν
‘Οὐρανὸν αἰδεῖσθαι τ᾽ εὐδικίαν τε φιλεῖν,
‘Ἐκφεύγειν τὸ κακὸν, τῷ δ᾽ ἀγαθῷ ἕπεσθαι,
‘Εὐμενέτησι φίλα φρονέειν τε πιστὰ φυλάξαι,
“Ωσαφ᾽ ἐν Ἀρχαίοισιν ἐλεύθερα φύλα λέγουσιν.
‘Ταῦτα μὲν ἄμμι μέμηλε τ᾽ ἀλλονόμοις αφ᾽ ἕασιν.
‘Ἀμὲν γ᾽ ὑλῆος μεταμώλια φύδεα βάζων
‘Ἡμῖν κληρωτῆσκεν ἀφ᾽ μέρεν αἰνὸν ὄλεθρον·
‘Ἀλλὰ Θεὸς ἐκ᾽ ὄλεσεν ἀλιμόμηνας ἀξέμαλύσας,
‘Ῥύσατο δ᾽ ἡμείων ζωὸν τ᾽ κῦδος ἀνδῶν.
‘Τοίγαρ, ἀνάξ, Θεῷ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶ πίσυν ἔχοντες
‘Αἰεί τοι μείναμμεν ὁμόφρονες· Οὐ γὰρ ἔοικεν
‘Ἡμᾶς ἡμέτερον γε Θεὸν τ᾽ δεσμὸν ἀμείψαι·
‘Πῶς γ᾽ βεβῖος πλήσῃ τε δεύσδοται δέσμια λύσαι;
Τὸν δ᾽ αὖλις προσέειπεν ἀνάξ μέγας Ἀρταξέρξης
Χειρὸς ἑλὼν, ἕσθ᾽ εἷασ᾽ ἀνόρθωτον τ᾽ ἄλκμον
Ἔμμεναι ἧς ἀλόχοιο παθωπῆα ἔπλιτο τε.
‘Καλὸν, Μαρδωχαῖε, ἀτοπρεπέων ἀγορεύεις·

1285. Ἀλλονόμως μὲν ἐγὼν] Αἰνίττεται ἅμα Ἀμᾶνος κατηγορίαν τε καὶ τὴν Ἰουδαίων — Αὐτονόμοι, ἀγάλα τῶν ἀλλόγων ἐρεμνῶν. Καὶ τὸ πρῶτον, τὰ μὲν συγχωρήσας, τὰ δὲ λεπτοποιήσας (φησὶ γὰρ Ἀλλονόμους καὶ Αὐτονόμους) ἀπαρνεῖται, τὸ δὲ ὕστερον ὡς καὶ ὄντως ἀληθὲς πανταχῶς ἀπαιτίζει· ἐμοὶ δὲ δοκεῖν, γραπτέον Αὐτόνομος καὶ Ἀλλόνομος μᾶλλον προπαροξυτόνως, τὰ γὰρ ἄλλα ὅσα ἀφῃρῆται τὸ νόμος συμπαθήματα ὡσαύτως ἔχουσι· καὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἧς ἀφῃρῆται τὸ νόμος συμπαθῶν, ἀπαροξυτονήσομεν χαίρων), ὡς αὐτονόμως ἀγάλλεται ἐν Ἀνθολογίᾳ, καὶ ἐρημονόμους καὶ ποιαῦτα. Καὶ ἅπερ ἐν Ἡροδότῳ Οὐρανίᾳ, — ἐόντες Αὐτόνομοι — γλαφυρῶς. Εἰς πόλε θεσμὸς ἅπασιν Οὐρανὸν αἰδεῖσθαι] ὁ νοῦς, ὦ βασιλεῦ, ἐπεὶ καὶ Ἰουδαῖοι σέβουσι τὸ θεῖον ἀλλονομοῦμενοι τοῖς Πέρσαις, ἀλλ᾽ ὅ σε κακῶσαι ἂν μέλλωμεν. Τοῦτον γὰρ νόμον, ὡς κοινὸν πᾶσιν, ἀεὶ τηροῦντες ἐσμὲν, καὶ ἡγοῦμεν εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην ἀσκεῖν, καὶ μὴ κακῶν ἀπέχεσθαι, ὡς Ἰσοκράτης φησὶν, ἀνόλως διάγειν καὶ τοῖς εὐπραγοῦσιν εὐχαίρως ἔχειν. Οὗτος ὁ νόμος ἐκ φύσεως κραδαλικώτατός ὅστι καὶ ἡμῶν κοινός.

Exlex quidem sum; sed una datur lex omnibus
Numen [quoddam] colere & justitiam amplecti,
Evitare malum, bonum verò appetere,
Benefactoribus benè velle & fidem observare;
Sicut in scholis vestris ingenui ordines præscribunt;
Hæc quidem nobis curæ sunt exlegibus licet.
Haman verò impius vana mendacia blaterans
Nobis destinavit præter æquum dolores pati.
Sed Deus hunc destruxit innocentes conservans,
Asseruitque vitam nostram & gloriam intactam.
Quare, ô rex, Deo animum gerentes fidelem
Semper [tamen] manserimus fideles tibi: Nec enim decet
Nos nostrum Deum & leges permutare;
Quomodo verò mortalis audeat à Deo datas leges solvere?
Hunc vicissim respondit rex magnus Artaxerxes
Manu prehendens, nec enim sivit prostratum & inhonoratũ
Esse suæ uxoris nutritorem & cognatum.
Benè, ô Mardochi, Deo-convenientia-loquens faris;

1289. Ἀρχαίοισιν ἐλεύθερα φῦλα λέγωσι] Παρὰ Πέρσαις ἀγορὰ ἐλευθέρα καλεῖται, ὡς ὁ Ξενοφῶν, ἢ περὶ τὰ ἀρχεῖα ὡς τέτταρα μέρη διῃρημένη. Τούτων δὴ ἓν μὲν πασῶν· ἓν δ' ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν· ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ ἑξηκοντούτια ἔτη γεγονόσι. Δικάσκουσι δ' ἢ ἀληθεύειν καὶ μὴ ἐξαπατᾶν, μηδὲ κλέπτειν, μηδὲ πλεονεκτεῖν. Περὶ δ' τούτων καὶ Κοίλη Συρίας ὁ Ῥοδιγῖνος πλατυτέρως γράφει βιβλίῳ κη. κεφ. ί. Ἀρχεῖσι] Ἀρχεῖα μὲν Πέρσαις δικαιοσύνης διδασκαλεῖα, κεντρὰ χαλεπά. Ἴδε Βελισώνιον περὶ Περσικῶν.

1292. Κληρώσασκεν] Ἔκλήρωσεν. Τὴν μέρην] ὑπὲρ τὸ δίκαιον νόν, δίκη γὰρ τὰ ἑαυτῆς ἑκάστῳ διαμείρει.

1297. Ἡμέτερόν γε Θεὸν καὶ θεσμὸν ἀμείβεται] Τὸν ὐκ πατρῶν Θεὸν καὶ νόμον ἀ Μωσαϊκὸν ἀντιπαλλάξαι.

1298. Πῶς δ' ἔφατο τλήσεσθε θύσθοτα θέμιστα λύσαι;] Τοῦτο ἔλεγον, ὅτι νῦν ὁ νόμος οὐκ ἀναλύεται, ἀλλ' ὐκ ἀπὸ σπουδῆς πνεῖ· Τῷ δ' μονογλώσσῳ τὰ Θεῖα Σωτῆρος ἡμῶν.

1302. Καλὸν] Εὐπρεπῶς, γενναίως. Θεοπρεπέων] τὰ Θεῷ πρέποντα λέγων.

Λαμπρᾶι γὰρ πολλαὶ ὅτι ἀθανὶ παγχρυσείρηι,
Οὐδέ νυ πάντες ἴσασιν, ὅτ' Ἠέλιος θεός ἐστιν,
Εἰ δὲ τῶ ξυμπάντας ἐπαγάζωσιν ὀπωπαί, 1305
Ἡμῖν ὅσοι κακοί εἰσιν ὅτι ἀθανὶ ἠδ' ὅσοι ἐσθλοί.
Ἀλλά σε δὴ σὸν λαὸν ἀναίκιον ἔλθειν Ἰάδεω
Ὡς ἑτάρους τε φίλους τ' ἀσπασίως μὲν δὴ φιλήσω·
Ἡμῖν δ' αὖ ἔσεαι γε χαὼ τὴρ ἀξιόπιστος,
Ἀρχὸς δ' ἡγεμόνων δὲ κυμήτερος ἄλλων, 1310
Καί κεν ὁμαγυρσύης κληρώσεαι ἡμετέρης γε·
Ἡ γὰρ ἀνὴρ ξεῖνός περ ἐὼν ἀγαθὸς δὲ ἀμύμων
Πολλὸν ἐμοὶ προβέβηκε κακῶν ὁμοδημένων ἀνδρῶν,
Ἢ κε ὁμαίμονος αὐτῶ, ἀρείονος ὃς λάχε τιμῆς.

1303. Λαμπρᾶι] Ὁρησκείαι. Παγχρυσείρηι πάντων μητέρι.

1304. Ὅτ' Ἠέλιος Θεός ἐστιν] Τοῖς Πέρσαις ὁ Ἥλιος Θεὸς νομίζεται καὶ Μίθρας καλεῖται, τουτέστι Πῦρ κατ' ἐξοχήν. Οἱ γὰρ πάλαι φιλόσοφοι τὸν ἥλιον ἐνόμιζον μύδρον πυρὸς ἢ ὄγκον φλογόεντα ἢ τοιοῦτό τι διάπυρον καὶ τὸ Ἐπίγραμμα --- Ἥλιον πυρόεντα μύδρον ποτεφάσκειν ὑπάρχειν Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλειν Ἀναξαγόρας. Ὁ δὲ Μαιμάκτης ἐν τῷ ἑαυτοῦ Ἀλκωρανῷ φησιν ἥλιον ἔλαμπάδα ἐν λύχνῳ χρυσαλίνῳ τεθραμμένῳ ἐλαίῳ τῷ μακαίρας ἐλαίας. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τὸν νῦν Περσῶν Καρτσὶν ὑποδηθέντα ἐξ ὕλης τοῦ φοίνικος (ὃ ὅτι πυρώδης) καὶ νῦν ἀκόμει. Τοῦτο δὲ τῷ Θεῷ (ὃν Πέρσαι νομίζουσιν) ἵππους λευκοὺς δύσι τὴν σφόδρα Νησαίων (ὃ ὅτι μεγάλων) φαλαίρους κεκοσμημένους. Οὗτος δὲ νόμος τῆς θυσίας, ἣν Θεῶν τῷ ταχίστῳ πάντων τὴν ταχίστην δοτέον τα, ὡς Ἡρόδοτος, ἐγὼ δὲ καὶ φράσω μι, τὴν Θεῶν φαεινοτάτῳ τὴν λευκοτάτην δοτέον τα, τόσον δὲ λευκότατος ὅσον τάχιστος ὁ Νησαῖος ἵππος, ὃς καὶ ἀντεύθεν ἵππος ἠλίου καλεῖται. Ἀπόλλων δὲ ὁ Κλάριος ἐχρημάτισεν Ἥλιον εἶναι τὸν Θεῶν μέγιστον, ὡς ἔνιοι ταῦτα μεθερμηνεύουσι - Φοῖβος δὲ πάντων ὕπατον Θεὸν ἔμυθ' Ἰαώ, Χείματι μὲν σ' Αἴολλιν, Δία δ' εἰαρινὰ ἀρχομένοιο, Ἥλιον δὲ θέρεος, μετοπώρου δ' ἀέρα Ἰαώ. Ἐγὼ δέ φημι τὸν Ἰαὼ Πιπ σημαίνειν τὸν ἀληθῶς Θεὸν ὄντα. Καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ἢ σατανᾶ, φθόνον ἄλλες Θεὰς πεφυτεῦσθαι αὐτῷ. Καὶ χείματι μὲν Αἴολλιν δεδωκέναι χαλεπὸν Θεὸν καὶ συγχέον συγχέῳ κυμῷ, Ἔαρι δὲ Δία, ὃς ἀέρα σημαίνει, τὸν εὐπρεπῆ Θεὸν γαληνιαίῳ κυμῷ, θέρει δὲ Ἥλιον διὰ τὸν καρπὸν καὶ τὰ κυήματα καὶ τὸν κυμὸν θερμότητα. Τῇ δ' Ὀπώρᾳ

Εἰμαρτὴ

Religionis-ſpecies enim [*ſunt*] variæ in terrâ almâ
Neque omnes nôrunt, quòd Sol [*ſupremus*] ſit Deus,
Licet & hujus univerſos illuminent radii,
Tum quot mali ſunt in terrâ cùm quot boni.
Te autem tuúmque populum inſontem prolem Judæ
Ut ſocios & amicos amplectar amicéque tractabo:
Nobis autem habeberis Salvator indubitatæ-fidei,
Princépſque ducum & honoratior reliquis,
Et conſanguinitatem fortiêre noſtram.
Certè enim vir, peregrinus licet, bonus & inculpatus
Multùm meâ-ſententiâ excellit malo noſtrate,
Vel etiam conſanguineo ipſo, qui honorabilior eſt.

ῥητ ὄντως Θεὸν, ὅτι ἔστ ἔστε μὴ αὐτηρὸς ὡς Ἀΐδης, (ὡς Ἕλλὸς ὁ Σοφώτατος ἑρμηνεύει τοῦτο τὸ Ζωοφάγειον —Παπὸ δ φόβον ἐνθρώσκει, πεισθὼ δ' ὅτι χάρις.) ὅτε ἀκαρῶς κ) ἀτελὴς ὡς Ἑαυτὸν Ζεύς, ὅτε λίαν ἄοργος ὡς ἐν θέρει ἥλιος λίαν θερμὸς. ἀλλὰ δίκαιος ἔστ κ) ἐλεήμων κ) ἀληθὴς, ὡς Ὁπώρη. Ἐν ᾗ Ὁπώρη κοσμοποιᾶν συμβεβηκέναι ἔνιοι γράφουσιν, ὡ ἐποίησεν ἔστ ὁ Αὐτοὼν Ἰαώ· Εἰσὶ δ ἄλλως ἡ Φύσις δοκεῖ φανερῶσαι, ἀρξαμένη κ) διατελέσασα τὰς αὐτῆς ἕλικας ἐν τῇ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ. Καὶ οἱ Ἀρνοῦμοι ὑπὸ τῶ κριοῦ (ἐαρινῶ Ζωδίῳ) ἀφίζωσιν. Περὶ δ τούτ ζητήματος ἀναγέγραπται Κοίλιον τ Ροδιγίνον βιβλίῳ α'. κεφαλῇ θ'. Καὶ Θωμᾶν Βρέννον Ψευδοδοξίας βιβλίῳ ε'. κεφαλῇ β'. Καὶ ταῦτα νῦν ἀρκείτω.

1306. Ἡμῶ ὅσοι κακοί εἰσιν ὅδε χθονὶ ἠδ' ὅσοι ἐσθλοί· Ὡς ὁ Χερσὸς ἐν Ὀρολογίᾳ (ἐγὼ δ ἔμμενον αὐτῶ ἔφηκα.) Ὑφερα μὴ ἦες ἔητε Θεῦ παναείσουσιν ὑμῖν Οὐρανίδαο τοκῆος· Ὁ δ φάος ἠελίοιο Μίγδ' ἀνδράσιν ἔξανατέλλει.

13. Καί κεν ὁμαίμοσύνης] Καὶ τὰ ἑξῆς. Μέγιστον ἔθος Περσαις πιμῆς ὅτι σύμβολον τ βασιλέως συγγενείας κληθῆναι. Ἔσθ ἔρας βιβλίῳ γ'. κεφαλῇ γ'. Καὶ συγγενὴς μ κληθήσεται. Ἀρρίανὸς βιβλίῳ ς'. Καὶ ὅσους Συγγενεῖς ἀπέφηνε. τούτοις ᾗ νόμιμον ἐπίνοσε φιλεῖν αὐτὸν μόνους. —Καὶ αὐτὸς ἔθεν Ἀλεξάνδρε —Ὅτι ἔφατος ἦδ Περσῶν ἔφατον, ἔπεσα κ) πάντας τοὺ Μακεδόνας ἑαυτῶ Συγγενεῖς ἐποίησεν. Ὅθεν ἔθος τ Πλίνιῳ κ) Κυιλίῳ Ῥοδιγίνῳ συγγενὴς κ) ἐνγενὴς ἢ ἔνδοξος παντὸν ὅτι.

1312. Ἡ δ ἀνὴρ ξείνος, ὃν] Πάντα χρ τὸ τ Μάγον δόξασια, ἐξ ὧν ὁ Πυθαγόρας εἴληφε —Ξένος ἀνὴρ δ' καὶ ὤν, ὁ μόνον πολίτης, ἀλλὰ κ) συγγενὴς διαφέρει. Σπεύσ λόγῳ θ'.

῾Ειματά σθ᾽ ἡ πεῶτα χιτὼν βασιλήῳ ἔσαι,
῾Καὶ σφαν῾ῳ μεσόλυκος ὅτι προζάφοισιν ἀρηεύς,
῾Ζωστὴρ πορφύρεο῾ ϗ βύσσινο῾ αἰολόκεπως.
῾Σήμαντρον δ᾽ ἐγὼ τοῦτο σὶ ἄλλων ἔξοχος εἶδ᾽.
῾Η· σὶ Μαρδόχαῳ σημεῖον ἔλλαβε χερσὶ
Χρυσέῳ Ἡελίῳ κεχαραγμένον· ἀλλ᾽ ἑτέρωθεν
Γοργείλιν κεφαλὴν πτερόεις πόδας εἵλετο Περσεύς
Οἷον ἀποπάμπτο῾ σὶ εἵσατο γένατα νομέων·
Τὸν δ᾽ Ἐδὴρ κλέατεσιν ἐφίσατο ἠδὲ οἱ ἔδωκεν,
Ὅσσ᾽ Ἀμφὶ κλεαῖς ἔτευε ἐπεσβόλος ἀγκυλομήτης·
Δὴ τότε σὶ βασιλῆα περσέννεπεν ὃν φρα κοίτῳ
Περφερκυλινδομένη, ὁ δὲ ἄρ᾽ ἐσυμβλώσ μιν ἔγρε
Χρύσεον ὀκτείνας σκῆπτρον, πρὸ᾽ ἀείσεσθαι ὃ
῾Ιδρύσας ἐρέειν· ἢ ὃ σημάτων ἀπὸ κακῶν
Γῆρυι ἀνοιξαμένη τοιὸς ἐφθέγξατο μύθους·
῾Ὦ ἄνα, Ἀμφὶ δὴ ἶσον πλήρωσεν ὄλεθρον,
῾Τῶ ὃ γεραφαὶ μνέωσι χαρσάγμασιν ἐλομένοισι,
῾Καὶ χῆρες μνέωσι λάμπερὲς ἔσσιν
῾Εθεείων κεφαλῆσι κακὸν δαίνατον φερφέρωσαι.
῾Τῷσε μὲ ἐλλιπόμυδα σὶ ἐς τὰ γένα δ᾽ ἰκάνει,
῾Ὄφεα χεραφὶν λύσης φλιπὶ ὄρεα· κἀδ᾽ δὲ νυ δώσης
῾Ανδράσ᾽ Ἰυδαίοισι φόως βιοτήσιον αἰεί.
῾Πῶς γὰρ ἐγὼ νήγλωσσος ἐμὲ λαὸν βαρὺν οἶτον

1318. Εἶναι] Ἀντὶ τῆς ἴδη. Ἀπερίμφατον ἀντὶ τοῦ παρακεῖσθαι, ὡς ὁ Διόνυσος εἰς τοῦτον τὸν τόπον —Βάσκ᾽ ἴδι, Ἶει ταχέα, Πρόσει μόνοι ἄναλτι Πάντα πόλ᾽ ἀγγεῖλαι, μηδὲ λαθὼν ἔλθῃς.

1319. Σημεῖον] Δακτύλιον, ἤγουν σημεῖον τὸ ἐξαιρέτως καὶ ὅπερ ὑφηγήσατο ἐπὶ τῷ οἴκῳ βασιλέως, ὅτως ὁ Φαραὼ ἀφείδωκε τὸ δακτύλιον αὐτοῦ ἐπὶ τῷ Ἰωσὴφ χεῖρα, εἰς τὸ τὰ δόγματα ἀπὸν σφραγίζεσθαι καὶ κυρώσθαι αὐτῷ.

1320. Χρύσεον Ἡελίῳ κεχαραγμένον] Ἔοικὸς ὑποφαίνεσθαι

῾Ειμι-

Veſtes quidem tuæ primò tunica regalis erit,
Et vitta medio-alba in temporibus aptata,
Cingulum purpureum & byſſinum acu-pictum,
Sigillúmque cape hoc & aliorum præcipuus eſto.
Dixit & Mardochius ſigillum accepit manibus
Aureo ſole ſculptum; ſed in aliâ parte
Gorgonis caput alatus pedes ferebat Perſeus
Quaſi avolitans & viſus eſt membra movere.
Hunc inſuper Eſthera poſſeſſionibus præpoſuit dedítque:
Quæcunque Haman tenuerat calumniator verſutus.
Tunc & regem allocuta eſt ſuum maritum
Provoluta, hic autem ocyſſimè eam erexit
Aureum porrigens ſceptrum & ad ſiniſtrum [*latus*]
Collocans percontabatur; illa verò ore à pulchro
Vocem aperiens tales edidit ſermones.
O rex, Haman, [*fateor,*] juſtum explevit exitium,
Hujus verò decreta manebunt characteribus fatalibus,
Et fata manebunt continuò imminentia
Hebræorum capitibus malam mortem ducentia.
Idcircò te apprecata ſum & ad tua acceſſi genua,
Ut ſcriptum diſſolvas [*hoc*] fatale; tandémque præſtes
Viris Judæis ſalutem ſecuram ſemper.
Quomodò enim ego tacita mei populi exitium grave

Ἀλλ᾽ πεπαιώτεσον ἦν ὑπὸ τῶ εἰς Θεσσαλίδων φολακῆ πεθυμμένων, ἢ βασιλέως εἰκόν Θ, ἢ ὑρὲς φερέτρε αὐτῆ ζασιλέως, ἢ Δαρειαίε ἴππε, δ᾽ ὃν χρεωπόσυτα ἐζασιλάτε Δαρεί Θ. Οὐδὲ γὰ ὧδ᾽ ἀεὶ χαεκτ῀ρες σαφέτεροι πλέγει.

1327. Παρ᾽ ἀειτερόιν ἢ Ξενοφῶν ὃν Κύρε παιδείας π᾽. λέγει, Ὡς ἢ πάλαι οἱ χλιδῶντες ὑπὸ δῦπτρον, κ᾽χ ὡς ἔπυχε, ἔκασον ἐμάθζεν, ἀλλ᾽ ὃν μάλιτα ἐπίμα, φόβ᾽ ἢ ἀειτερόιν χέιες, ὡς ἐυαπόβλαθ᾽τες ἀπὸ τῆς ὀρθῆς. ἢ τὸ δεξιὸς, ἢ ἢ δάτερον φόβ᾽ ἢ δεξιᾶν.

Con-

ἐ Εἰσιδέειν δυώαμαι; Πῶς αὐτὴ ὑπερξδγέαδαι
ἐ Αἰῳ Ἰυδαίων δυώαμαι πυνδήμιον ἀῳ;
Ὡς ἔφαδ' ἡ Ἐδὴρ θαλερὸν κ τ' δάκρυ χεύζα, 1340
Τὼ ϗ Ἀναξ ἐπέεσοι φίλοις φίλος αὐίκον νύδα·
ἐ Οὐ Ἀμμὶ κλαίκατε μαριζόμμός σι ἔδακα
ἐ Αὐτὸν δμ' αφτήσας ζωρῦ ἔπι πλιβάτιο,
ἐ Οτ̓ι φόνυ ἀκήρητος Ἰυδαίης ἐδίωξεν,
ἐ Ἐδνέι τε ζαδέῳ χεῖράς γ' ἐφέπκε βαρείας· 1345
ἐ Ἀλλ' ἄγεδ', ὡς ἐνδέλπτε, τύτῳ ζ ἐφιώδμεν ὔμμι
Γεάψατε σῆμα λαβόντες ἐμὸν βασιλήϊον ὕτως,
Ὡς εἰη κάλλιζον· Ἀταρ τὰ γεγραμμύα τοῖρϊν
Οὐπω μὶ δέμις ἔζι παλιωξίνῃ δέχεδαι.
Ὡς ἔφαδ'· ἡ δ' Ἐδὴρ Θεὸν ἤνεσε ζ βασιλῆα 1350
Τὸν βασιλῆα φιλεύντα, Θεὸν δ', ὅλα πάντ' ἴδωκεν.
Αἰλα ϗ γεαπτήρεσιν ἀνακλοιδίοις κέλδυε
Μαρδόχε τειτάτῃ τε ζ εἰκοζῇ Σιεδῶ
Μιὼς τῦ τειτάτοιο (τὸ δ καλέυσιν Ἑβραῖοι)
Ξυὶ ῥ' ἴμδυαι πρὸς δώματ' ἀγακλιτὴς Ἀνακ 1355
Οἱ δ' ὧκ' ἠγρέδοντο ζ ἀργακίδας γραφίδεσιν
Ἀτειλας ἰζαερώντες ὅπησολικῇπι χαράδρης
Λισικίκυ ἐνέδυμον ἐπίεατα σπέρματα δεσμῦ
Πᾶσιν Ἰυδαίοισι, μέδυσι ζ ἡγεμόνεσιν,
Οὔσι ὑπάσκηπτροι μεγάλυ πέλον Ἀρταξέρξεω, 1360
Χωράων Σατράπης ἑκατὸν ζ εἰκοσιεπτὰ
Οὐασι μ̓ βασιλῆ· ἰδ' Ὀφθαλμοῖσιν ἐῦσιν,

1353. Σιεδῶν] Οἱ ἑβδομήκοντα Νισὰν ἔχυσι, πολυγλώσσοις ϗ τοῖς βιβλίοις ἔπομαι μᾶλλον. Οὗτος ὁ μεὶς ζιβὰν τοῖς ἑβραίοις, ζιεδουὰν ἕλλησιν, ὅδεν ἐγὼ Σιεδῶν, ὧν λέγω. Ἡμῖν Μαΐος ἔζι.

1362. Οὐασι μὲν βασιλῆ] Ἀειτοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι — Καὶ νὸν ἄγοντες ἥκομεν Ψυδαρτάδαν ϗ βασιλέως Ὀφθαλμόν. Ὁ ϗ σχολιαστὴς — Οὕτως ἐκάλεν τὸν Σά-

Ἰυδῶν

Contueri possum? Quomodò ipsa suffugere
Cædem Judæorum possum, quùm generalis sit?
Sic dixit Esthera calidas-crebrásque lacrymas fundens,
Huic verò rex verbis blandis amicus respondit:
Quæcunque Haman possederat gratificans tibi dedi,
Ipso suspenso in cruce sublimi;
Quòd cædis insatiabilis Judæos persecutus est,
Gentíque sanctæ manus immisit graves.
Quin agite, ut vultis, quódque placuerit vobis,
Scribite sigillum habentes meum regale, ita,
Ut fuerit pulcherrimum. Enimverò decreta priora
Non quidem fas est revocationem accipere.
Sic dixit, Esthera autem Deum laudavit & regem,
Regem ob benevolentiam, Deum, quòd omnia dirigeret.
Statim verò scribis regiis edixit
Mardochius tertio & vigesimo Siethonis
Mensis tertii (id enim vocant Hebræi)
Ut coirent ad palatia sereniſſimi regis.
Hi verò statim congregabantur & pelles-agninas stylis
Depiles exarantes in epistolicis sultis
Salutiferi inspersérunt dulcia semina decreti
Omnibus Judæis, Principibus & Præfectis,
Quotquot subjecti erant Magni Artaxerxis,
Provinciarum satrapis centum & viginti septem
Auribus quidem regis & Oculis existentibus,

Βάπας δ' ὧν πάντα ὁ βασιλεὺς ἐπισκοπεῖ. Ὡς βασιλέως Ὠτὰ οἱ ὠτακουσταὶ, δ' ὧν ἀκούει παραβόμβα ἐκφεύγει παντα χῆ. Καὶ Τζέτζης Ὀφθαλμὲς βασιλέως καλεῖται Τὲς παρακλέπτας ἀνδρας καὶ συνεργάτας. Τότε ἢ ὕστερόν πε λεχθήσεται.

Indi-

Ἰνδῶν ὀκ μιγάνων πυμάτους ἐς Αἰθιοπῆας
Πολλῆσι γλωσσῆσιν, ἐπεὶ λαὸς πολύφωνος.
Οὐδόμα δ' αὖ πρὸς ἔπυσον ὑπερκάλλιμου βασιλῆος,
Τῷ ἐ δακτυλίῳ σφρηγίσατο Μαρδοχαῖος.
Ἀσάνδαν δ' ἀνὰ γαῖαν ὅλην κίον Ἀρταξέρξεω
Ἀγγελίην φορέοντες, Ἰουδαῖοι ἵνα πάντες
Αὐτονόμοι πάσησιν ὀνὶ πολίεσσιν Ἀνακτος.
Ὧσι, ἐ ἀλλήλοισιν ἀλεξέμεν αἰὲν ἑτοῖμοι
Ἀνκύων ἔλαθωσιν ὀναυτίον ἦμαρ λυγρῷ,
Ἡμαρ τεισδεκάτῳ μηνὸς δυοκαιδεκάτοιο,
Πάσης ὃν χώρησι μεγακλέος Ἀρταξέρξεω·
Ἵππῆες δ' ὀξὺν ἐπειγόμενοι ἀραβῆϊ
Εὐθυμόως τελέσοντες ἐφημοσύνην βασιλῆος·
Ἄλλοι δ' ἠμιόνοισιν ἰδὲ δρομάδεσσι καμήλοις
Δίπτυχον ὖδον ἔχουσιν ὁδοιπορέηαι ἀγγήμονες.
Ὡς οἱ ἐπεξεφόρουν χαρπτὰ ἀντίγραφα δεσμῶ
Περσίδ' ἀνὰ ξύμπαν, ἵν' ἐκδηλος τελέθοιτο·
Ἐκ δ' ἐλύθη ὅδε δεσμὸς εὐκτιμένοις ὀνὶ Σούσοις.
Μαρδόχῃ δ' ὀξὺν ἀπὸ βασιληΐδος αὐλῆς
Λαμπρὴς Χλαμὺς ἔφλεγεν, ὅτι χροὶ εἵματα ἔσσας
Φαίδιμα, πορφύρεόν ἐ βύσσινον ἔννυτο χλανίδα
Καὶ κέφαλον μεσολεύκῳ ὑπὸ κροκόφοισιν ἐοῖσι·

1365. Περίπυστον] Ἀείσιμον, ἔνδοξον.

1372. Μιηνὸς δυοκαιδεκάτοιο] Δωδεκάτε, Ἀδὰρ ὀλοῷο.

1377. Τγὸν] Τὸ κῶφον, τοῦτο σὺ σημαίνει ὕδον, ὁ διὰ τοῦ χ ὗδος πλεονασμοῦ ὄζει, υἱὸς ἢ ὀπάδετον. Ὁρμήσαντο] ἐκπεταμένοι ἦσαν τρέχοντες, ὁρμῶντες.

1381. Μαρδόχιος δ' ὀξὺν ἔδυν

Τὸν

Indis à nigris ad extremos usque Æthiopas
Multis quidem dialectis, quià populus multilinguis.
Nomènque celeberrimum subscripserunt regis,
Cujus etiam annulo signavit (*decretum*) Mardochius.
Astandæ autem per totum properabant regnum Artaxerxis
Nuntium portantes, ut Judæi omnes
Sui-juris omnibus in urbibus regis
Essent & sibi invicem succurrere semper parati
Contra hostes prodeant die fatali
Die, *viz.* decimo-tertio mensis duodecimi,
Omnibus in provinciis glorioſi Artaxerxis.
Equites verò exiverunt cupidi viæ [*devorandæ*]
Quàm-citissimè perfecturi mandatum regis.
Alii verò mulis & dromedis camelis
Geminum gibberem habentibus currebant nuntium-laturi.
Sic hi proferebant læti exemplaria decreti
Persiam per totam, ut promulgaretur
Datum autem erat hoc decretum benè-structis in Susis.
Mardochius verò exivit [*indies*] palatio è claro
Splendido Churaremone, vestimenta corpus indutus
Illustria, purpuream byssinámque habuit zonam
Et diadema medio-album temporibus suis.

Ἐπὶ χεῖρ εἴματα ἔσας] Νοητέον, ὅτι Πέρσας ἐκ ὀξλιῶ τοιούτῳ τῷ κόσμῳ χρᾶσθαι, εἰ μὴ βασιλέως συγχωρήσαντος. Ὅθεν ἴσως ὁ Μαρδοχὲυ κόσμῳ φανερὸν ἦν βασιλικῆς τ' εὐνοίας τοῖς Ἰουδαίοις ἀπόδειγμα. Ἀναγίνωσκε Κοίλοιν τ' Ῥοδιγίνον βιβλίῳ ιη'. καὶ χαρᾶ ιη'.

Τὸν δ' ἄρα Σκυθικοὶ πάντες γηθήσαν ἰδόντες,
Γίνετο δ' Ἑβραίοισι φόως ἐς φέγγος ὀπωπῆς,
Γηθοσύνη κραδίης τε χαρὰ θασίαι τ' ἐφατεῖναι,
Ἐν χώρῃς πάσῃσιν ἰδὲ πολίεσσιν Ἀναχίης.
Οὔ γὰρ θεσμὸς ἵκηται ναπάντεσσι ἀτασίαις
Θεσμὸς ἀναγκαῖός τε ἐς ἀγγελίην πολυχρονίην,
Λάμπει δ' Ἰουδαίοισι φόως ἐς φέγγος ὀπωπῆς,
Ἀγλαΐη τε ἐς εὐφροσύνη ἐς χαρμ' ἀλίναστον.
Οἱ δ' ἀτρείτμητοι πυλλοὶ ἐς ἀνάρσιοι ἄνδρες
Γερσίδα γαῖαν ἔβησαν Ἰουδαίων ὑπὸ δείους
Ἀρχαῖον κατ' ἔτος ἀτειτίμητ' Ἀβραμιδάων
(Θεσπεσίῃ δ' ἄρα τάμνε φόβῳ, ὅτις ἐπείροι)
Καὶ σέβον Ὑψιμέδοντα περιπλυτοὶ εὐρανίωνα.

1385. Φόως ἠὲ φέγγος ὀπωπῆς] Χαρὰ καὶ γῆθος. Εἶπος μεταφορὰ κρίλλιον γὰρ καὶ ἥδιον φῶς ἐραμάτων τὸ μὴ φῶς. Οὐ χρεὼ δὲ ἄλλων ὄφελος, ἁδὲ φῶς χαλῶν, ὅτε ἐραννίων, ὅτε σπιγείων, ἁδὲ τὸ ζῆν, ὡς Δίων Χρυσόστομος. Σημαίνει δὲ σαπείνη ἡ νίκλω, ὡς Ὅμηρος —Αἴας ὃ περὶ τοῦτος Τελαμωνιάδης ἔρκος Ἀχαιῶν —Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἐτάρῳσιν ἔδωκε. —καὶ —Βάλλ' ἕτως· εἶχεν τι φόως Δαναοῖσι γένεσθαι —καὶ —Τῷ ἐν χερσὶ φόως ἠὲ μειλιχίη πολέμοιο. Ὁ ὅτι, σωτηρία καὶ γένεσις ἐν τῷ μειλιχίῳ ἐν πολεμίοντα, ἀλλ' ἐν τῇ χειρὶ χείσει. Ἐπὶ δὲ Σιμωνίδης ἔφη τὸ Ἡφαίστιον —Ἦ μὲν Ἀθηναίοισι φόως γλυκὺ λυκὶ Ἀρειδ-Γειτων Ἰπαχίνε καὶ Ἀρμοδίῳ. Καὶ ὁ Δέπορτος ὁ περιπλυτὸς Σολομῶντος κεφαλῇ

Hunc autem Suſiani omnes gaviſi ſunt intuiti,
Fiebat autem Hebræis lux & ſplendor vultûs,
Lætitia cordis & multùm agiles choreæ
In provinciis omnibus & urbibus regis.
Ubicunque enim decretũ venerat ſummum ſeditione-carens
Decretum regale & nuntius publicus,
Fulgebat Judæis lux & ſplendor vultûs,
Jubilúmque & lætitia & gaudium ſtabile.
Incircumciſi verò multi & hoſtiles viri
Perſicam terram colentes Judæorum præ metu
Antiquum ſecundùm morem Abramidarum recutiti erant
(Divinus autem cunctis inſedit timor, qui cogeret)
Et proſelyti [*fatli*] coluerunt ſupremum Dominum cœli.

κδ'. Χρεὼ βυλῆς πυκινῆς σοι, ὅταν πόλεμον πολεμίζῃς. Ὁ πόδι δὲ πολλοὶ βυληφόροι ἄνδρες ἔασιν. Ἐνθα φόως πολεμιο ϗ ἄσπετον ἔπλετο κῦδος. Πᾶσιν δὲ κοχωνίδα ἐπιθήσω τὸ τῆ Ἰωσήπε ἐν τῆ Ἀρχαιολογίας δωδεκάτῳ βιβλίῳ, κεφαλῆ ϗ ια'. Καὶ ἐξ ἐκείνε μέχρι δεῦρο, ϗ ἑορτὴν ἄγομεν καλοῦντες αὐτὴν φῶτα, ἐκ τῆ παρ' ἐλπίδας, οἶμαι, ἡμῖν φανῆναι, ϗ ἐξωσίαν, ϗ σεσωρεῖαν δόμενοι τῆ ἑορτῆ.

1392. Ἀσεβίζμενοι] Τῆς σεβασμῆς ἀ τυγχάντες. Ἀναῤῥησεις] ἐχθροί.

1396. Σέβον] Ἐλάτρευον αὐτῶ, ἐσέβοντο. Τιμιόδοντα] ϗ ὀρθῶς Θεῶν ὕμνιον. Περσυλυτοι] οἱ σεβόμενοι, καλέμενοι ϗ גרים ὡς ὁ Γρᾶπος φησιν, οἱ ὅλως περσηλύτοι ἢ οἱ גרי צדק καλέμενοι. Ὀυρανίωνα] ἐπεράνιον, ϗ ἐν ὐρανοῖς, ἤγουν Θεόν.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

ΥΠΟΘ. Ἐν ᾗρῶς ἐξεναέιξθν Ἰνδαῖοι μεγάθυμοι.

(ξεω,

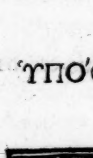

Ωδεκάτῳ λυκάβαντι μεγακλεὸς Ἀρταξέρ-
Δωδεκάτῳ ἐνὶ μηνὶ (Ἀδὰρ κεκλόμενοι Ἕβραῖοι)
Ἡμαρ τεισδεκάτῳ, ὅτε περ τελέεσθαι ἔμελλε
Βουλὴ δωδεκάδος ἐν· πολλοὶ πολεμήιοι ἐπόρθεν
Ἀντίον Ἑβραίων, τῆμος δ' ἀγλαὸν ἦλθον Ἑβραῖοι
Πάντες ἐφορμηθέντες ἐϋπέρθεα ἕνεκα νίκης,
Καὶ Θεῷ ἐλπόμενοι φλογὸν σωέμεναι Ἄρηα.
Ἦ γὰρ Ἰνδαῖοι κράτος εἵλοντ' ἠδ' ἐγήρυσσε
Κρείσσονες ἀνδρείων, δήιους δ' ἀπὸ πάγχυ ὄλεσσαν·
Οὐδείς γὰρ τοῖσδεσσιν ἀνὴρ δηΐσατ' ἀνδρὶ φέρεσθαι 1405
Φύλοπι ἐνὶ κρατερῇ, ὅτ' Ἄρης σάλπιγγι γηγωνεῖ,
Τοῖον ἐνὶ φρεσὶν ὦρσε φόβον κρατὸς σὺρὺς Ἑβραίων
Ἀνδρείοις πάντεσσιν ἐν ἀμφὶ δηϊοτῆτι,
Οἱ μὲν γὰρ ἐμάχοντο, ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
Καὶ δὲ ἀριστῆες σὺν παίων ἠδὲ μέδοντες 1410

1398. Ἡμαρ τεισδεκάτῳ] Ὅτε νῦν ἐγγὺς ἦν ἡ τεσσαρακαιδεκάτη, ἢ εἰς τὴν Ἰουδαίων παγκοσμίαν ἑορτὴν, τὴν Σκηνοπηγίαν καλουμένην. Ὀφείλουσι δὲ φησὶ τὸ ἑπτάδειν ταύτην τὴν ἡμέραν ἐφαπλοῦντες Ἰουδαῖοι, εἰ γὰρ τοῦτο ποιοῦντες ἡμελησαν, ἐγγυτάτω ἂν οἱ ἐχθροὶ ἀνίκητοι εἶησαν.

1401. Πάντες] Ὁμοθυμαδόν. Ἐφορμηθέντες] μεγάλῃ καταφερείᾳ ὁρμῆσαι τῇ ὁρμῇ. Ἕνεκα νίκης] ζωῆς ἕνεκα καὶ σωτηρίας. Οὐ γὰρ ἂν ζῆν εἶχον εἰ μὴ νικήσαντες.

1402. Φλογερὸν] Δεινὸν, πολυκίνητον, ἀναλίσκοντα, ἢ ἴσον φλογὶ μαινόμενον. Ἄρηα] μάχην, συμβολὴν πολεμικήν.

1406. Σάλπιγγες] Σάλπιγγες μὲν τῶν Ἰουδαίων φησὶν Μωσῆς καὶ Ἰησοῦς τὸ Ναυῆ ἐφεύρεθησαν. Ἐν δὲ τοῖς Τρωϊκοῖς μὴ ἐφευρεθείσας αὐτὰς φησὶν ὁ Δίδυμος, ἀλλ' ἐκ χάλκων μόνον θαλασσίων, ᾗ καὶ κεράτων καὶ πυρφόρους ἐκάλουν. Περὶ πάντων ταῦτα λέγει ὁ Λυκόφρων

Ἄνδρας

CAP. IX.

ARG. *Opprimit adverſas acies Hebræa juventus.*

DUodecimo anno glorioſi Artaxerxis,
Dudecimo verò in menſe (Adar vocant Hebræi)
Die decimo-tertio, quùm perficiendum jam erat
Decretum regis, multi ad bellum ruerunt
Contra Hebræos, contráque hos venerunt Hebræi
Omnes ſimul irruentes celerem ob victoriam,
Deóque confiſi igneum conſeruerunt prælium.
Et ſanè Judæi victoriâ potiti ſunt & evaſerunt
Potentiores adverſariis, hoſtéſque omnes profligârunt:
Nullus enim illis vir potuit ex adverſo reſiſtere
Pugnâ in aſperâ, cùm Mars claſſicum caneret,
Tantum in præcordiis metum injecit exercitus Hebræorum
Inimicis omnibus in gravi prælio;
Hi autem ſoli pugnabant reliquíque peribant.
Optimates enim Satrapæ & Duces

Σχολιαστής, Περὶ μὲν ἐυρέσεως τῆς σάλπιγγος ἐν τοῖς πολέμοις πυρφόροις ἐχρῶντο. Οἱ πίνες δὲ ἑκατέρας μέρους τῆς στρατιᾶς (τὸ τε πολεμίας καὶ τὸ πολεμικοῦ) μέσον εἰσεχώρουν λαμπαδηφόροι ἐρρίπτουν τὰς λαμπάδας ἀντὶ τοῦ σαλπίσαι. Καὶ ὅπου συνέκροτεῖτο ὁ πόλεμος. Εἶτα τῇ κογχύλῃ ἐφεδρεύον σαλπίζειν, καὶ πυκνὰ μέλη ὑποτυπτεῖν πρὸς τὸ παροξύναι καὶ εἰς ἀνδρείαν κινῆσαι τοὺς ἀκούοντας. Καὶ ἐπαύετο τὸ πυρφορεῖν. Ἐπεὶ δὲ τῆς Τυρσηνῶν ἐυρέθησαν αἱ σάλπιγγες, ἐπαύετο καὶ τὸ κογχύλῃ σαλπίζειν. Καὶ ἐγὼ μὲν ἀνέγνων τὴν Ἀειχύλειδας τοῖς Ἡρακλείδαις βοηθοῦντα πρῶτον Τυρσηνικὰς τοὺς κώδωνας (ὡς Σοφοκλῆς σάλπιγγας καλεῖ) εἰς τὴν ἑλλάδα ἐκμοχθῆσαι. Τοῦτο δὲ πρὸ τῆς Τρωϊκῶν ὁμολογούμενόν ἐστι. Καὶ Ὅμηρος μὲν ἁπλῶς λίαν τῆς Τρωϊκῶν στρατιᾶς τὴν σάλπιγγα ἐμνήσθη. Νῦν δὲ λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀναχλητικῶς.

Viros

Ἄνδρας Ἰουδαίους κύδηνδρα ἀρηγόνι λαμῇ
Μαρδοχάϊ δ' εἵσθμυτες ἀγακλειτοῖο ὁμοκλίῃ,
Μαρδοχάϊ, ὃς πᾶσι μετέπρεπεν ἠγερεθέεσιν.
Αὐτὸς δ' ἠερόθεν Θεὸς λαὸν ἐλίταινεν ἀρωγῇ
Οὗ θρόμος Ἰσραήλ· ἐπεὶ ὄγμε πολλ' ἐλεήμων
Εἰσέλκ' Ἀβραμίδησιν ἐγήρει, ἐσθ' ἑπὶ πάμπαν
Νοσφίζαν, ὥριν ὃν Υἱὸν ὣν αὐτῷ χερσὶν ὀλέσθαι.
Οὕτως Ἑβραῖοι δηΐοις πθμαφειδέϊ χαλκῷ
Κάκλειστο, πολλὲς τε φίλης αἰῶνος ἄμερσθη
Ῥεῖα δαμασταμένοι, ὃ φασγάνῳ ὀξυόεντι
Ἀνδρῶν δυσμενέων μακρὸς χήρωσθη ἀγυιάς.
Ἐλπεδ' οὖν βροτοὶ ἄνδρες ἐπ' Ἀθανάτοιο βίηφι,
Τοῖς γὰρ οἱ ἐλπομένοισι Θεὸς ἀπὸ κῆρας ἀλάλκει.
Πρῶτα μὲν ἐν Σούσοισι κατεκλείσθησαν πόλῃ
Ἀνδρῶν πεντηκοσίους, ἀπέρυτο δ' ἦς λείης·
Τοῖσι δ' ἅμ' ἐξεναρίξθη εὐκλειμόνοις ἐνὶ Σούσοις
Ἀμφὶ δὲκα παῖδας ἀγλαόφρος Ἀμμαδαθίδεω,
Φαρσανδάτιν, Δελφῶνα κακὸν ὃ ἀπιλιέα Φασγᾶν.
Φωρασδάτιν, Ἀδάλλιν, Ἀριδάτιν, Μαρμασίμιν τε,
Ἠδ' Ἀρίδιν βροτολοιγὸν, Ἀρηδέα, ὃ Βαγασπάδιν.
Τὲς μὲν συλήσαντες ἀφειδέες ἐξεναρίξαν
Μένες, ἐδ' ἄλλων ἔναρα βροτόεντα λάβοντο.
Αὐτῆμαρ δ' ἀνδρῶν ἀριθμὸν μέγαν ἄρτι δαμέντων
Δεῖξαν ὑποδρηστῆρες Ἀχαιοῖσι κυδήναντι,

1421. Χήρωσε] Ἐχήρωσε, ἐρήμωσε, ἤγουν ἀφ' οἰκείων, ἢ ὡς Ἡσύχιος, ἐξάνδρους ἐποίησαν.

1427. Ἀγυιάς] Ἀγορὰς ἐνταῦθα, ὑβριστῶς. Ἀμμαδαθίδεω] τοῦ Ἀμμαδάθα.

1428. Δελφῶνα κακὸν] Ὅμοιον πρὸς, κακὸν κέρκιος οὐκ κακόν.

1430. Βαγασπάδιν] Λέξις Περσικὴ, ἣ Τέρκοι αὐτὴ χρῶνται. Βαϊάζιδ. ἐξεναρίξαν μὲ ΝΗΝΗ

1431. Ἐξεναρίξαν] Ταῦτα ἀπαρεμφ.) ἢ ἐξεφάνη. Ἐγὼ δ' ἐν τοῖς ὃ πάνυ ἀπόπαις ἐκὰν τοῖς ὁ. πείθομαι. Δοκιμαζέτωσαν οἱ ἄλλοι.

Αὐτὰρ

Viros Judæos honorabant auxiliatrici gloriâ
Mardochii ſubveriti celebris increpationem
Mardochii [*inquam*] qui omnibus eminuit ducibus.
Ipſéque cœlitùs Deus ſuum porrexit auxilium
Sui propugnator Iſraelis; quià ille valdè clemens
Etiamnum Abramidis fuit; neque dum omninò [*illos*]
A ſe movit, priùs quàm Filium ſuum illi crucifigerent.
Sic Hebræi hoſtes nemini-parcente ferro
Interfecerunt, multóſque charâ privârunt vitâ
Facilè ſuperantes, enſéque acuto
Hoſtium virorum longos viduârunt vicus.
Sperate igitur mortales in Immortalis viribus
A fidentibus enim Deus fata repellit.
Primò quidem in Suſis interfecerunt urbe
Inimicos quingentos (abſtinebant verò à prædâ.)
Unáque cum illis occiderunt benè-ſtructis in Suſis
Hamanis decem filios arrogantis Ammadathidæ,
Pharſadatem, Delphona malum, crudúmque Phaſgam,
Phoradatem, Adalem, Aridatem, Marmaſimámque,
Et Aridem homicidam, Aredea, & Bajazethem:
Hos quidem cùm ſpoliâſſent, impartiales trucidârunt,
Solos, nec enim aliorum ſpolia ſanguinea capiebant.
Ipſo autem die virorum catalogum magnũ nuper-cæſorum
Oſtenderunt aulici regi glorioſo,

1433. Ἀυτῇ ἡμέρᾳ.] Αὐθημερόν, αὐτῇ ἡμέρᾳ. Ἀριθμὸν] Βάκχ. ἀναπαυσικῶς μετρεῖται, ὡς ἡ Δελφικὸν χρῆσμα—Οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης. Καὶ Δελφικὸς ἄλλος Θεσπεσ. Ἀριθμοὶ δ' ἀριθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἴσασι ἰδοῦ. Καὶ Ἀπολλωνίδης Ἀνδρομάχας γ'. Τέσσαρες, ὡς αἶδλο συνήριθμον ἧπασαν ἡμῖν. Καὶ δ'. Ἥρως Ἡσιόνη ὅτι ταῦμον ἀμφιπλίτεω Ἰφιμεδ.

Statímque

Αὐλίκα δ' Ἐδῆρα προσεφώνεεν Ἀρταξέρξης·
Λαός σόν, βασίλεια, ⟨ὃν⟩ ἐν Σέσοισι πολεῖ
Τῆς πεντηκοσίης ἕλε ἀνέρας ἐξενάριξεν,
Τοῖσι δ' Ἀμφὶ δέκα παῖδας ἑνὶ ξυμέμιξαν ὀλέθρῳ.
Πόσσοις οὖν χώρῃσι Περικλιόνων ἀνθρώπων
Οἷσιν ἀρικφάτοις ἐλθεῖν δόμον ἄϊδος εἴσω;
Αὖθα ἔτ', ὦ βασίλεια, λίνῳ κέ τοι ἔπλετ' ἔέλδωρ;
Ναὶ δὲ μὰ σοὶ Μίθρεω φάος πεπλεσμένον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβομένη προσέφη κλειτὴ Βασίλεια
Εἰ τοι, ἄναξ, φίλον ἔστι, τεῷ ἐπὶ θυμῷ ἀνώγμε θυμῷ,
Δὸς ⟨δὲ⟩ Ἰσβάρισον ἐπαύριον ὧδε ἐνὶ Σέσοις
Δυσμενέας δηϊῶσαι, δὸς δ' ἀντίβιον μαχέσασθαι,
Τῷ δ' Ἀμφὶ κρεμάσασθαι ἀρηϊφάτους δέκα παῖδας,
Ὄφρα παῖδος ἐμοῖο ἀλιξομένου ἀλεγύνω
Ἄλλοι δ' ἐρρίγουσιν ἐθειοῖς κῆδεα βάπτειν.
Ἦ ⟨δὲ⟩ μειλιχίοισιν ὑπ' ὀφρύσι νεῦσεν Ἀνάκτωρ,
Ἑβραίους δ' ἐφέηκε πόλιν καταμαιεπτάονσας
Σώματα τῶν Ἀμφὶ κρεμάσαι νεκρῶν τῶ ἐόντων,
Ἐς ⟨ἣν⟩ πάλιν μάρναδαι, ἀγῶνά τ' ἐπ' ἄλλον ἐγείρειν.
Εἶσι δ' ἄγελδ' ἑβραῖοι, ἠΰθεα ἱερὸν Ἰσραήλου,
Ἄφθιτον ὄνειδος πατρὶ ὑμνείοντες
Πρῶτον· ἔπειτα ἡωακὸς ἀγακλυτὸν ἔνομα καλοῦσι
Ἐδῆρος ὠδάρετ' ἀειδαλέοις στομάτεσσιν·

1442. Ναὶ δὲ μὰ σοὶ Μίθρεω φάος] Ναὶ μὰ τὸ κοινὸν ἡλίου φῶς. Μίθρας ὁ ἥλιος παρὰ Πέρσαις, Ἡσύχιος. Καὶ Στρατίων βιβλίῳ ε'. τιμῶσι δὲ ἥλιον, ὃν καλοῦσι Μίθραν. Πεπλεύσασθαι δὲ τὸ μὰ ἀρνητικὸν ἤγουν ἀπομοσικὸν μᾶλλον χρῆ Ἀττικοῖς ἔθος. Ἥρκει γὰρ — Ναὶ Μίθρεω φάος, Ἰσέον δὲ, ὅτι διὰ τὴν Μίθρα ὄμνυσιν αὐτὸν τὴν φερομένην Περσίδος Θεὸν, ὡς Δίδυμον παρεκπιπτῶν. Ἐν δὲ Ξενοφῶντος Οἰκονομικῷ Κύρος λέγει — Ὀμνυμί σοι τὸν Μίθρην. Καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων — Νὴ τὸν Μίθραν. Καὶ μέντοι τοιαῦτα. Οὔτε γὰρ νυ μέγιστος Ὄρχος δεινότατός τε πέλει Περσέων βασιλεῦσι. Μίθρεω φάος] Μίθρα

Statímque Eſtheram allocutus eſt Artaxerxes.
Populus tuus, ô regina, etiam in Suſis urbe
Quingentos jamjam viros peremerunt,
Cúmque his Hamanis decem filios uno miſcuerunt fato:
Quot igitur in provinciis circumjacentium hominum
Autumas recens-cæſos veniſſe in domum Plutonis?
Effare ampliùs, ô gratioſa, cujuſnam tibi ſit deſiderium,
Et tibi [*juro*] per Mithræ ſplendorem perficietur.
Hunc reſpondens allocuta eſt inclyta regina:
Si tibi, rex, gratum eſt, tuóque hoc arriſerit animo,
Da etiam Judæis craſtino die hocce-modo in Suſis
Inimicos peſſundare & contra pugnare;
Hamaníſque filios decem bello-cæſos ſuſpendere,
Ut patris tandem luant malitiam gravem,
Aliíque horreſcant Hebræis pernicioſa excogitare.
Dixit & blandis ſub ſuperciliis annuit rex,
Hebræóſque permiſit urbem habitantes
Cadavera Hamanis filiorum ſuſpendere cæſorum licet,
Rurſúſque pugnare, certaménque aliud excitare.
Ergò agite, Hebræi, genus ſanctum Iſraelis,
Immortalem dicite veſtrum patrem celebrantes
Primò, deindè mulieris clarum nomen pulchræ
Eſtheræ celebrate æternis oribus. [*i. e. laudibus*]

φῶς, ἢ αὐτὸν Μίθρην, ὃς πᾶς φῶς ὅτι ἡ πῦρ, ὅθεν Κύρον ἔνιοι αὐτὸν καλοῦσιν. Ἴδε ἢ ἐξήγησιν εἰς σίγλον ἢ ατδ'.

1451. Ἐξακόσιες δ' ἐφόνευσε — χρεμάσαι] Σωύταξις αὖτη παρ' Ὁμήρῳ — ἐφόνευσε πολυφόνα ὧρ μάλ' ἐῆσαι.

1452. Σώματα] Οἷον σήματα ὄντα, ὡς ὑπόπτων Ὁμήρος εἴωθε χρῆσθαι λέγων τὸ σῶμα ἄψυχον, ἡ νέκυν· τὸ ἢ δέμας, ἔμψυχον παρὰ τὸ δεδέσθαι ἡ συνεστηκέναι.

1457. Ἀνδάλεσι σομάτεσσι] Τοῖς λόγοις ἢ ὕμνοις. Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνῃ — Τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φείδῳ σῶμα; Ἀντὶ τοῦ σὸν λόγον.

Ἤδ' ὅλον χθὼν ὑμὸν ἀπὸ σώματος ἀνάτοιο
Ἐρύσαν συλῆν θ' μῆνος βασιλῆος ἀγαυῦ
Γωύξαν ἀυτὰρ Ἀμᾶνος ἀπέτρεπε μιῶν ἐπαυλῶν
Εἰς αὐτῦ κεφαλιύ. Τίς κέν ποτε κύδιμος ἀνὴρ
Ὑμᾶς ζόον ὄνησεν; Ἔοικε θ φῦλα γυναικῶν
Ἑβραίοις δηνῶν ὀδυνῶν ἐπαρωγὰ γενέσθαι.
Χήρη Ἰουδήτη Ὀλοφέρνιον κτεῖνε ἀγέσαντον
Θελγόμυον μορφῇ ὡς δικτύῳ ἐν πολυωπῷ.
Τίπτε θ τ' Ραχαβίμ ἐρέω κλειτύ τε Δεβώρίμ,
Ἠλ' Ἰάλιμ Σισάρεω ἀπεθρομμύιν τεκέεσσιν,
Ἡ Φαραώνθ παῖδα, παγχρύσιον ἢ ῥοδὰ δεσμὸν
Θεσμοδέτιν ζώγρησεν ἀπὰ Νειλωΐδος ὀχθης;
Ὑσσερον ἀνθρώπυσι φόως πολύτλοις διδῦσα
Παρθενικὴ Μαρίη Χριστὸν τέκε ζωοδοτῆρα,
Ἐνθὰρ ῥιν πάσησι μετέτρεπεν. Ἡ δ' Ἑβραίης
Πότμυ ὑπεξέλωσεν, Ἀμμῶν θ δέκα παῖδας
Σῶμῥῷ ἐπεκρέμασεν κραταιῶν Ἀμαλήκιθ ὅπλων.
Ὡς ὅιγ' ἐξείης κεφαλὰς δηνοῖσι βεβρισιν
Εἰγρι ἀειρόμυοι μέσφ' ἠελίυ καταδυ̃ντος
Ἄμμασιν ἀμφὶ ζωρὸν ὑπνατίοισι πεσόντες.
Αὐτὰρ Ἰουδαῖοι σὺν τόγχασιν ἠλρέθοντο
Σώοις εἰνὶ πόλῃ, πεπτηότως δ' ἐνάειξαν,
Ἀνέρας ἀνκτίβιος ἀπέχοντο θ λαοὶ τοί.

1459. Μέν θ] Τῶ ὀργυιύ. Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνῃ —Οὕτω μανίας δεινὸν ὑποδύεται ἀνθρώποις τε μέν θ. Περὶ ὧν τὰ σόλια —Οὕτω κ τῶν Λυκίων ἀπ' τ μανίας ὀργὴ ὑποδαίνει μόθ χθ ἡ ὀργή.

1469. Θεσμοδέτιν] Τὸν ἁγ Ἰουδείαν, κατ' ἐξοχύν, τ Μωϋσῆ. Περὶ τύτυ Λογγῖν θ ὁ ὑψηλόφρων θ τῦ ὕψυς διδάσκαλθ ἔτω γράφει —Ἐν τῷ, ὅπ ὑψηλότατα κ ἄειστα τὰ ὅσα ἄγραντόν τι κ μέγα Δαιμόνιον, ὡς ἀληθῶς, κ ἄκρατον παείσηται. Ἔνθα γάρ φησι —Ταύτη κ ὁ Ἰουδαίων Θεσμοθέτης, ὐχ ὁ τυχὼν ἀνήρ, ἐπειδὴ τ τῦ θείυ δύναμιν κτὶ τ ἀξίαν ἐνεθυμήθη καὶ ἐφρόνησεν, ἐνθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ γράψας ἅγ νόμων (γενέσεως). Εἶπεν ὁ Θεὸς, φησί. Τί; Ἄλλοι

Hæc enim totum genus vestrum ab ore mortis
Tutata est, iratúmque robur regis magni
Sedavit; at Hamanis avertit furorem gravem
In [*sui*] ipsius caput. Quis unquam glorioſus vir
Vos tantum juvit? Videtur sanè sexus mulierum
Hebræis gravium malorum averruncus fuisse.
Vidua Judetha Holophernem peremit superbum
Illectum formâ, ut in reti foraminoso:
Quid autem Rachabem dicam inclytámque Deboram,
Atque Jalem Siſaræ invisam posteritati;
Aut [*quid dicam*] Pharaonis filiam, quæ patris contra legem
Legislatorem [*Mosem*] vivum-cepit à Niloticâ ripâ?
Posteà quidem hominibus lucem omnibus præbens
Virgo Maria Christum peperit Salvatorem:
Esthera priùs cunctis præluxit; hæc enim Hebræos
Ab internecione liberavit, Hamanémq; & decem filios [*ejus*]
Patibulo suspendit victricia per pulchritudinis arma.
Sic illi ordinatím capita horrendis restibus
Habebant suspensi usque ad solem occidentem
Nexibus circa patibulum extensi sub-aure-junctis.
Judæi verò armati congregabantur
Susis in urbe, trecentósque peremerunt
Adversarios viros. Abstinebant autem à prædâ ipsi,

ἐγλύεδω φῶς, καὶ ἐγλύετο. Γεγλύεδω χῆ, καὶ ἐγλύετο. Τὸ δ' ἐχώρησε τοῦτο ἀναφαίτεαν ἐμοὶ δοκεῖ εἰς τὸ ἐγλύεται, τὸ καὶ καξέφηνεν ὀξηγεῖται. Οὐ μὲν δ' καλῶς ὁ Γράπτ τὸ ἐχώρησε καὶ τὸ καξέφηνε ζεύγνυσι.

1476. Μάσε] ἐπεὶν κατελύ-

τος] Μέχει δύτεως ἡλικῆς.

1477. Ὑπαπτοῖσι] Τοῖς ὑπὸ χῆ κάτων ἡμένοις· ἔας δὲ τὸ ὄς.

1480. Ἀπήχοντο] Χεῖρας ἀπέχον, ἵνα μὴ ποιεῖν δοκῶσι φιλοχρημάτιας χάριν, ἀλλ' ἀναγκης. Δηΐδος] λῃστείας, λείας.

Ἄλλοι δ' ὧν ἄλλης ὀνὶ χώρης Περσίδος αἴης
Πάντες ἅμ' ἠγρέθοντο Ἰωδαῖοι μεγάθυμοι
Αἰεὶ ἀλλήλοισιν ἀλεξέμεναι μεμαῶτες.
Οἵη τ' ὅτε σῦν κλείνοντο φιλοπτολέμων ἐπαΐοντες
Πᾶσιν ἐφορμηθέντες ἐναντίον ἐν δαὶ λυγρῇ·
Δὴ τότε λωφήσαντες ἀπὸ φόνου αἱμοφορύκτου
Ὑσμίνης λήγοντο κακῆς, παύσαντο τε χάρμης.
Πολλοὶ δ' αὖ μύρμηκες ὁδὸν κραταίπεδον ἔδας
Ἔρχατ' ἀλυκλοπέδησι βαρείαις ἤματι κείνῳ
Μοιρέων, τοῖς δ' οὔτε μύρα σκιὴ ἀμφεκάλυψε·
Καὶ κεραΐζοντες πολιώεσσι θεοῖσι πᾶσι γάμῳ
Κυδοὺς Ἰωδαίοις, ψυχὰς δ' αἰδὴ ἀπέδωκεν.
Μυριάδας γὰρ δὴ ἐπ' ἀνδρῶν ἑβδομήκοντα Ἑβραίοις
Χιλιάδας τ' εἴκοσι πέντε ἀλιπτῆρι σιδήρῳ
Τρισδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδὰρ (ἀπέρυντο δ' ἀλείπης)
Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ δ' κακῆς ἀπέληγον ἀϋτῆς,
Χάρματί τ' εὐφροσύνῃ τε φίλων μνῆμ' ἑβδομήκοντα ἑορτῶν.
Αὐτὰρ Ἰωδαῖοι Σύσσις ἔνι ναιετάοντες
Τρισδεκάτῃ μάρναντο ἐϋκλειῶς περὶ πόληος,
Ψυχέων τε σφετέρων, ὃς εἷς κρατερῶς πολεμίζων
Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, ἐλθόντες τ' ἐπὶ πημάτων ὄλεσθαι,
Πεντεκαιδεκάτῳ δ' αὐτὴ μνῆμ' ἑορτῶν.
Αὐτὰρ Ἰωδαῖοι καλάων ἔκλυον Σύσσων
Πολλὰς ἔνθα δ' ἔνθα κεδαννυμένους κατὰ χώρας
Τεσσαρεσκαιδεκάτῳ αἰεὶ σφιν ἔμμηνα ἑορτὴν

1486. Λωφήσαντες] Λήξαντες, παυσάμενοι, μετενηνίεκται δ', ὡς Δίδυμος, ἡ λέξις ἀπὸ τῆς συσβάσαντα τὰ φορτία ὑποζυγίων. Αἱμοφορύκτου] ἡματωμένης, αἵματι πεφυρμένης.

1489. Ἔρχατο] Ἀντὶ τοῦ εἱργμοῖσι ἦσαν. Ἰωνικῶς. Ἀλυκτοπέδησι] πέδαις ἀλύτοις.

1492. Ψυχὰς δ' αἰδὴ ἀπέδωκεν] Ἔδωκεν ζωὰς ἀνάτῳ παρέδωκαν. Ψυχὴ γὰρ ἡ ζωή. Καὶ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ κεφαλῇ δ' β'. Ψυχικὸς δ' ἄνθρω-

(Τρισδε-

Alii autem aliis in provinciis Persicæ terræ
Omnes simul congregabantur Judæi magnanimi
Semper sibi invicem succurrere prompti.
Hi igitur cùm prostrârant litigiosorum copias hostium
Omnibus irruentes ex adverso in pugnâ tristi,
Tum tandem respirantes à cæde sanguine-inquinatâ
A bello abstitêre malo & cessârunt à prælio.
Multi autem prêndentes dentibus firmum solum
Inclusi sunt die illo vinculis gravibus inextricabilibus
Fatorum, hísque oculos mortis umbra circumtexit:
Et ferientes vultibus pronis humum
Gloriam Judæis, animas verò Orco tradiderunt.
Myriadas enim septem virorum domuêre Judæi
Chiliadásque ampliùs quinque trituratore ferro
Decimo tertio Mensis Adar (abstinebántque à spoliis)
Decimo-verò-quarto gravi cessabant à prælio,
Gaudióque & lætitiâ solennitèr [*eo die*] feriati sunt.
At Judæi in Susis habitantes
Decimo-tertio pugnabant, gloriosè pro civitate
Suísque animabus, ampliúsque fortitèr bellabant
Decimo-quarto, hostésque omnes pessundederunt:
Decimum verò quintum & ipsi statuerunt festum.
Verùm Judæi [*qui*] extra Susas [*erant*]
Multas hinc & indè disperssi per provincias
Decimum quartum sibi semper constituerunt festum

ποι ὁ λόγος τὰ τῆς πράγματος ἔ ψυχὴ καὶ πνεῦμα ἀντικείμενα. Ἀΐδη] Σαφάτε φάσει. Ὡς Ἰακὼβ θρήνων ☩ Ἰωσὴφ Γενέσεως κεφαλῇ ιζ'. καταβήσομαι πρὸς ☩ ὑόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου.

1496. Τεσσαρεσκαιδεκάτη] Τῇ παχυτέρᾳ ἡμέρᾳ. Καὶ ὁ μὲν ἔτοι ἐν τετάρτῃ τῆς μεσηντος ἐπολέμησε, ὡς οἱ Σουσανοὶ, ἀλλ' ἐν πέμπτῃ μόνον, ὅ ὄζτιν, ἐπὶ δεκάτῃ.

1503. Κωμῶν] Κωμῶν θηλυκῶς, κλίνεται γὰρ ἢ αἱ Σῦσοι ἢ τὰ Σῦσα.

(Decimo

(Τρισδεκάτῃ γὰρ μουνον ἐνὶ ὑσμῖνι μάρναται)
Χάρμῃ κ' πωσωλέι ἱερὴν τελέσσητε ἐλαφρῶ,
Δῶρά τ' ὄπισθεν τοντες ἀμοιβάδις ἀγλαὰ δῶρα.
Μαρδοχ. δ' ἔγραψεν Ἰουδαίοις ἐνὶ βίβλῳ,
Καί τε νόμον διέταξε φυλασσέμεν Ἑβραίοισιν, 1510
Ἤματι τῷ τῦ μηνὸς Ἀδὰρ ὁσιωσέμεν αἰεὶ
Τεσσαρακαιδεκάτον & Πεντεκαιδεκάτην
(Ἤμασι γὰρ κείνοισιν ἀεθλοθέσητε Ἑβραῖοι
Ψυχέων περὶ σφετέρων περί τε παίδων & περὶ γυναικῶν
Ὀρτὴν ἑσπέμενοι χαλεπῶν παύσαντο μαχάων) 1515
Μῆνα δ' ὅλον τελέσαι γε χάμας & δαῖτας ἄγοντες,
Δῶρά τ' ὄπισθεν τοντες ἀμοιβάδις ἀγλαὰ δῶρα.
Ὅτ' ἐπὶ τῷ μέγα χάρμα μετεξήλακτο χρόνοιο,
Δεινῶν τ' ἐξ οὐδωῶν ἀκεσσώμενον ἦμαρ ἐφαίνη. 1520
Ἡνδμὲ δ' αὖ πάντεσσιν ὁ Μαρδοχαῖος ἔγραψε.
Καὶ γὰρ Ἀμὰν συλῆς συλήσας παῖς Ἀμμαδάθαο
Κλῆρυς βδηλώσας Θ. τοῖσιν κακὸν οἷτον ὕφηνε
Καὶ σωρὸν πολύπηχυ ἑτοίμασε Μαρδοχαίῳ·
Ἀλλ' Ἐσθὴρ βασίλεια λιτέσκετο † βασιλῆα 1525
Ἥρωα κρατερὸν πολυώνυμον Ἀρταξέρξεω
Ἠνορέῃ φόβερόν τε & ὀνομήνη πολυαινον·
Ὅς δ' Ἀμὰν ὕψωσεν ἑτοιμοτάτῳ ὄπὶ σωρῷ,
Κὰδ δ' ἄρα τεκνα κρέμασεν Ἀμὰν ὑψίμορα τέκνα.

1511. Ἤματι τῷ] Δυϊκῶς. Τῶ] τότω. Ὁσιωσέμεν] ὁσιῶσαι, ὁσίαν ποιῆσαι καὶ ἑορταίαν.

1516. Τείλλιστον] Τεσσάκοντον, πολύλλιτον, πεὶς ἢ πολλάκις ἐνιαυτῶν.

1522. Καὶ γὰρ Ἀμὰν] Καὶ τὸ ἑξῆς. Ἔπτομαι πάσης τ' ἰσχείας.

1526. Ἥρωα] Πρωτη τῦ Ὀνόματος (Ἀρταξέρξεω) μακρὰ † Ἥρωα σημαίνει Περσιστί. Κατὰ † Ἡσύ-

Ἤμασι

(Decimo tertio enim duntaxat in prælio pugnabant)
Gaudio requiem ſacram peragentes hilari,
Donáque mittentes mutua præclara dona.
Mardochius autem ſcripſit Judæis in libro,
Et pro lege ſtatuit ſervandum Hebræis, [*ut*]
Hos dies Menſis Adar celebrarent ſemper
Decimum quartum & Decimum quintum
(Diebus enim illis certamine-functi Hebræi
Pro vitis ſuis próque liberis & pro conjugibus
Feſtum [*poſt*] ſtatuentes gravi ceſſabant à prælio.)
Menſem verò totum ſemper exoptatiſſimum adeò
Hilaritèr tranſigerent nuptias & epulas agentes
Muneráque mittentes mutuò, præclara munera.
Quoniam in hoc menſe magnum gaudium pro luctu venit,
Et ex gravi dolore dolorem-ſiſtens apparuit dies:
Placuit verò omnibus quod Mardochius ſcripſerat.
Haman etenim inviſi inviſus filius Hammadethæ
Sortes jaciens illis malum fatum texuit
Crucémque multicubitalem paravit Mardochio.
Sed Eſthera regina ſupplicabat regi
Heroi forti multinomini Artaxerxi
Fortitudine formidando & æquitate laudando;
Ille verò Hamanem exaltavit paratiſſimam in crucem
Hamaníſque filios ſuſpendit ſuperbos filios.

Ἐξηκον. Ἰδὲ πόλεμοι εἰς ἔτος ιγ'. Πολυώνυμον] Ὄνομασὸν ϗ ἔνδοξον πάνυ. Ἄλλως, πολλὰ τὰ ὀνόματα ἔχοντα. Ἐκαλεῖτο γὰρ οὕτως —Ὁ Περσῶν βασιλεὺς ϗ Μήδων, ϗ —Ὁ Μέγας βασιλεὺς —Καὶ βασιλεὺς βασιλέων —Καὶ ὁ Δαρεῖος μεγάλως —Καὶ Κύρος Ἡρακλῆς περσοβασιλέως Διάδοχος —Καὶ ὁ Ξέρξης ἀνίκητος —Καὶ τοιαῦτα πολλά.

Dies

Ἥματα δ' αὖ Φυλὴν πάσῃ ἐΰρροον ἔνομα θέντες,
Ὅτ' Ἀμφὶ κλήεσσε παλὼν ἐνὶ πυξίδι κοίλῃ,
Ὁππόσ' Ἰουδαίοισι φόνον ἢ πῆμα λάχοιτο·
Κλῆρος δὲ Πέρσῃ Φυλὴν καλέεσκον ἅπαντες.
Αὐτὰρ Ἰουδαῖοι πάσῃ ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες
Αὐτοῖς τε τέκνοις τάμνον ὄρκια σὺν θεσπεσίοιν
Αὐτοῖς τε τέκνοισιν ἀτερμόντων γενεάων,
Μίνως τῶδε πάσῃ ὁσιώζοι ἀεὶ πάνδημον ἑορτὴν
Ἠδὲ φυλαξαίμην τάδε πάσῃ ἥματι ἐξῆς ἀέργως
Τιμὴν ἀειμνήστην τελεσσομένων ἐνιαυτῶν,
Οὐδέ ποτ' ἐκλαθέσθαι Φυλὴν ἀμνήμονι θυμῷ,
Ἀλλ' αἰεὶ κείνοις τοῖς ἥμασι θυμὸν ἰήνας,
Γήθεί τ' εὐφραίνεσθαι ἰδὲ ἀγλαΐῃ τεθαλυίῃ
Εἰνὶ πόλει, χώρῃσι τε ὑψοφόροις μεγάροισιν,
Ὅσσον ἔφ' Ἑβραίων τρέφεται δήμοις ὅμιλος.
Ἐλθὼν δ' αὖ ἐς ἑορτὰ φίλον τέκος Ἀβιγάλοιο,
Ἰς δέ τε Μαρδοχαῖον, τετιμένον λυκάβαντα,
Στήσειεν τ' ἀθέσμον ἀάκτορίης ἀπὸ βυλῆς,
Θεσμὸν ἐλευθέριον, τε ἐπ' ἥματα φαιδιμόεντα
Φυλὴν ἐμπεδόωντες ἐπιτέλεσμα χαίροντες πέμψῃ
Πᾶσιν Ἰουδαίοισι ἀπὸ χθονὸς Ἀρταξέρξεω,

1530. Φυλὴν] פּוּרִים κλῆρες ἢ κλήρων ἡμέρα ἀπὸ ἑνικῆς פּוּר ὁ κλῆρος, λέξις ἐκ Περσικῆ. Σφαλματῶδες γὰρ τὸ πρὸ ὁ. φρουρὸν, εἴφρ' Ἰώσηπος, ἵνα τοῖς Ἕλλησι πανταχόθεν γένηται, ἐκὼν τοῦτο ῥῆμα, ὡς φρὸ τὸ φρουρεῖν, φρουραῖον λέγει. Ἐΰρροον] εὐκάλεον. Λέξις Ὁμηρική.

1534. Ὀρμαίνοντες] Διὰ μελέτης λογιζόμενοι καὶ ἀναμιμνήσκοντες πόσα ἑαυτοῖς κακὰ ἔθνη δεινὰ, πόσα τ' εὐεργετήματα ὁ Θεὸς ἐποίησε καὶ νῦν πολὺ μᾶλλον, νόμον ἔθεσθαι ἑαυτοῖς καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς ἡμέρας τὰς Φυλὴν ἑορτάσιμους ἔχειν, ὡς μνημόσυνον ὑπερβολῆς θείας καὶ ἡμέραν καὶ πόλιν καὶ χώραν.

1544. Ὅσσον ἔφ'] Ἐφ' ὅσον τόπον. Στρέφεται] διάγει. Θεόμη-

Διὰ

Dies verò hos appellabant Purim nomen dantes,
Quoniam Haman sortiebatur quatiens sortes in pyxide,
Quandò nempè Judæis cædem & nocumentum sortiretur;
Sortes enim Persæ Purim nominant omnes.
At Judæi hæc in animis valdè volutantes
Sibimet liberísque fœdera pepigêre
Sibimet [*inquam*] liberísque per indesinentes generationes,
Mensis hujus celebrare semper publicam solennitatem
Et sacros-servare duos hos dies sine opere festos
Honore non obliviscendo circumvolventibus annis,
Nec unquam negligere [*dies*] Purim immemori animo;
Sed semper illis diebus animum exhilarare
Jubilóque gaudere & lætitiâ floridâ
In urbe, provinciis & alta-tecta-habentibus ædibus,
Ubicunque Hebræorum versatur divinus cœtus.
Esthera autem rursus, chara [*illa*] proles Abbichaili,
Et vis Mardochii, proximo quoque anno,
Confirmârunt decretum regale per concilium
Decretum immunitatem-dans, atque dies festivos.
Purim ratificantes crebras epistolas miserunt
Omnibus Judæis per regnum Artaxerxis,

ἔ]πης] ἔ πρὸ Θεὸς οἱονεὶ μελετᾷν ἐβύκει, ὅ ἐστιν, ἰλύων προὐνοεῖτο· ἄλλως, ὅμιλ☉ μᾶπν ἔχων θεοσεβεστάτω, ὡς Θεῦ ἔκλεκ[☉ ὤν.

1546. Περιπλομένε λυπέσαντος] Μετὰ τ ἔξελυθότα, ἢ ἐντερον νῦν χάφωσι τὰ πέρισι χαραμμένα ἰσχυείζοντες, ὡς τὸ μέλλοντον Ἐβραίων μέγα, τὸ Σπδᾶς Ὠλαμ χαλέμενον, ἔχει· Καὶ συμφωνεῖ ἀυτῷ Δρέσι☉.

1548. Ἐλδάδειον] Τὸν ἐλδαδέρες Ἰσδάδες ποιοῦντα. Φαιδίμοντα] φαίδιμα, ἀείσιμα, ἑορτάσιμα.

1549. Ἐπεμπεδῶντες] Ἐπεβεβαιῶντες, ἰσχυείζοντες, ἐπικυρώσαντες. Ἔπιτεμα] συχνὰ, ἡ χ ἁπαξ, ἀλλὰ νῦν δίς.

Διά τε χωρᾶων ἑκατὸν ἐπὶ ἑπτάπλα
Ἰνδῶν ἐκ μυχάνων πυμάτους εἰς Αἰθιοπῆας.
Τοῖσδε νόμος φυλάσσειν ἐπεπέμπετο ἀρχεχόρυτος·
Καὶ γραφὴν ἐν βίβλοισιν ἐφημερίοισιν Ἀνάσσης,
Μνημόσυνόν τ' ἔμμεν καὶ ὀνείδεσιν ἐσσομένοισι. 1555

1551. Διά τε χωρᾶων] Διὰ χωρῶν. Καὶ τὸ δι' ἐκλείνει, οὗ, εἰς τὸ ἧβ ὑπερόλων ταχύτητα συμαίνειν ἐκπεφευγότων, ὃ δὲ ἁ τὸ μεῖζον ἂν ὑπερεῖν αἴτιος τ' εἶναι. Ἀλλὰ δὴ καὶ Ὅμηρος ἔχει· Διὰ

1557. Ἐβάλλετο] Περσέβετο. δείκνυσι δὲ τὸ τέλος σαλεύεσθαι. Δασμὸν] τέλος, φόρον. Ἀφειδέα] κοινὸν, ὑδενὶ φειδόμενον, ἢ αὐτηρῶς ἀπαιτέμενον. Πόσος δ' ἐκάστης χώρης φόρος, παρ' Ἡσιόδῳ ἐν Θαλίᾳ.

1558. Ἀρχμὸν] Ὑπήκοα, ἀρχόμενα, διὰ συγκοπῆς.

1559. Νήσοισι] Νῆσος δὲ ἡ γῆ ὑπὸ θαλάσσης περιτετειχισμένη πανταχόθεν. Ἴσως ὑπὸ τ' νήσους (ὄρνεα εἶδες) ἤτις ἁ αὐτὴ διαπαντὸς ἐν τοῖς ὕδασι περινήχεται, ὡς ὁ Σχολιαστής.

1560. Γάζαν] Περσικὴ λέξις, σημαίνει δὲ σαλεύειν μάλιστα ἡ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛ. ί.

ΥΠΟΘ. Μαρδονίῳ, Ἐδωνέος, ἰδὲ κλέος αὐτῷ Ἀναξίου.

(ξέρξης

Ερσέων ἢ κρατερῶν βασιλεὺς μέγας Ἀρταγᾶσιν ὅπη λαοῖσιν ἐβάλλετο δασμὸν ἀφειδέα
Ἔθνεσί τε ξυμπασιν, ὅσ' αὖτῳ ἄρχυμα πῆχ
Γαίῃ ἐνὶ γραφερῇ νήσοισί τε εἰνοδίησιν.
Ὅλβον ἢ ξυνήγαρε πολυμ καὶ ἀπείρονα γάζαν 1560
Πλεῖστον θνητεσίων, ὧν δὴ ἵκι δάμασεν

Pérque provincias centum & viginti ſeptem
Indis à nigris uſque ad extremos Æthiopas:
His autem decretum mittebatur nuper-celebratum:
Et inſcriptum erat libris diurnis [*i.e. Annalibus*] Reginæ
Monumentum fore etiam poſteris hominibus.

μὴ ἀσπίδος ἥλιε φαεινῆς ὄξεμον ἔγχος.
1553. Ἀρπαχόρδιτος] Ἄρπ

χρείαις εὐρημιώτεις. Νόμῳ δ' ἔφη --- Ἀρπαχόρδιτον ἐορτήν.

CAP. X.

ARG. *Hic laus Mardochii, Eſtheræ, Regiſq; timendi.*

PErſarum verò fortium rex magnus Artaxerxes
Omnes in populos tributum impoſuit ſeverum
Gentéſque omnes, quæ illi ſubjectæ erant
Terrâ in aridâ inſuliſque maritimis.
Opes autem plurimas accumulavit gazámque
Theſauros immenſos; quorum ope hoſtes domuit,

1561. Τῶν δνίεις ἔφι δάμασσε] χρυσὸν μὲ ἄχρηστον ὁ σίδηρος νικᾷ, ὡς Κροίσῳ ποτὲ Σόλων σοφὸς ἐνίξατο, εἰ δέ τις αὖτῳ χρῆται, χρυσὸς σίδηρον νικᾷ. --Χρήματα γὰρ κρυερῷ πολέμῳ πέλει πολέμε. Στρατηγοὶ ἢ ἄνδρ ἦν χρημάτων κατέρασι μὴ ἔχειν λέγονται διὰ ἢ ἀπορίαν, --Χρήματα γὰρ ψυχῇ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν, ὡς Ἡσίοδος. Καὶ Δημοσθένης ἦν --- Δεῖ δὴ χρημάτων κ) ἀνδρ τούτων ὑδέν ἐστι γνώσεσθαι ἢ δέοντων. Ἀλλὰ, ὡς ὁ χρησμὸς Ἀπόλλωνος Πυθίς τῷ ἐν Δελφοῖς Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, Ἀργυρέαις λόγχῃσι μάχ κ) πάντα κρατήσεις.

Οἳ ποθ' ὕδωρ ἐς γαῖαν δυνηάμενοι ἐμάχοντο.
Πολλάων πολίων σὺ ἐκνάξατο ἄκρα κάρηνα,
Πολλὰς δ' ὧν ἐπόλισας πόλεις ἐνὶ Περσίδι γαίῃ.
Τῆσδ' ἀλκὴ ἐς φήμην ἰὼν ἰωρέη ταφοπλὸς 1565
Καὶ δὴν ἐν βίβλοισιν ἐπιστομίοισι γήραϊ λο
Περσέων δ' ἱππομάχων ἐς Μήδων ἀγλαοτόξων.
Ἔνθ', ὁππότ' πάντων ἀρχῶτος τοῦ ζυγὸν ἤναγκε δούλους
Αἰγυπτίους, αὐτῷ γὸ ἀπισασίλω ἀπέτισεν
Ἔνθ', ὅτι καλὸν ἔρηξεν Ἀθηναίων πολίεθρον, 1570
Καὶ μεγάλ' ἐπύντιο γεφύεωσε πλατὺ νῶτον,
Εὐρώπλω τ' Ἀσίῃ, Σηστόν τ' ἐπέλασσεν Ἀβύδῳ,

1562. Οἳ ποθ' ὕδωρ κ.τ.λ. γαῖαν] Οἱ Περσῶν βασιλεῖς πόλεμον ποιήσαντες τοῖς ἐχθροῖς ἀπέπεμψαν κήρυκας ὅπως γῆς καὶ ὕδατος αἰτήσωσιν, ὅπερ δηλοῦσι γῆν καὶ ὕδωρ δοῦναι κατ' Ἀριστέλη. Ὕδωρ δὲ καὶ γῆν δηλοῦντες ἐμοὶ δοκεῖ σημαίνειν, τὸ αὐτὸ κράτος ἔν τε γῇ καὶ ὕδατι μᾶλλον ὁμολογεῖσθαι. Τὰς δὲ ἀπαρνησαμένους κατεπολέμησαν οἱ Πέρσαι. Τοῦτο δὲ ἔθος ὁ μὲν Ὀλοσέρνης αἰνίττεται ἐν τῇ Ἀποκρύφῳ Ἰσιδὶ κεφ. β'. κομματι ζ'. Καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ, ὅπ ἐξελάσωμαι ἐν δυνάμει μεγάλῃ ἐπ' αὐτοὺς καὶ καλύψω πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῶν δυνάμεως μου (εἰ μὴ ἑτοιμάζωσίν μοι εἰς ἀπάντησιν γῆν καὶ ὕδωρ, ἀνακυκλέον) καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς (τῇ δυνάμει μου.) Καὶ Τίτος Λίβιος, ὁ τῶν ῥωμαϊκῶν ἱστορικὸς συγγραφεύς, ἐν βιβλίῳ λε'. — Εἰ μὴ πρόδωσι τοὺς Πέρσας ὕδωρ καὶ γῆν ἔδωκαν Λακεδαιμόνιοι αἰτήσαντας βώλῳ γῆς καὶ ὕδατος καταπόρευτος ἀπορήσας. Καὶ δῆλός ἐστιν ἱστορία, ὡς ἦν πρεσβευτὴς Περσικῶν, ὅτε ταῦτα παρ' Ἑλλήνων ἀπῄτησε, εἰς τὸ φρέαρ ἐμβληθέντων, ὅπως καὶ γλῶ καὶ ὕδωρ σαφέστερον ζημιωθέντες λάβοιεν. Περιδήσω δ' ἔπ τοῦτο ἐν παρ' Ἡροδότῳ λαβών. — Ἐς δὲ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέπεμψε Πέρσης ὅπ γῆς αἴτησιν κήρυκας, ἦν δὲ εἵνεκα. Πρότερον Δαρείου πέμψαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ μὲ αὐτόθεν τοὺς αἰτήσοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δ' ἐς φρέαρ ἐμβάλοντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τούτων φέρειν τῷ βασιλεῖ.

1566. Βίβλοισιν ἐπιστομίοισι] Ἐνιαύσιοις δὲ βίβλοις ἐπιστομὸς ἢ ὁ καὶ νῖ, ὡς Ὅμηρος — Ἐπεὶ ἡ κομιδὴ χρὴ νῆα ἐπιστονόν. Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις καὶ Ἑβδομήκοντα βιβλία ἔλεγον ἐφιμωμένοις, νῦν δὲ οὐκ ἀλόγως ἄλλως λέγω.

1568. Ὑπὸ ζυγὸν ἤναγκε ἄνδρας Αἰγυπτίους Ἡρόδοτος καὶ Διόδωρος ταῦτα μὲ ἱστοροῦσι. Δρύσων δὲ πού χρόνως ὕστω διατάπει μὴ τ' ἦπαν ἦν Αἰγυπτίων Συμποσίον τὸ ἐδήμιεργ τὸ τ' Ἀσῖν χαλάμυον κατεσκάσεν· ἐν ὧ καὶ ἐς Διαβάσεως εἰς Ἑλλάδα ἐβελάετο.

Καὶ

Quicunque Aquam & Terram pernegantes pugnabant.
Multarum verò urbium evertit ſumma culmina,
Multas etiam urbes extruxit in Perſicâ terrâ.
Hujus autem robur & fama & fortitudo immenſa
Viréſque in libris Annalibus ſcribebantur
Perſarúmque equitum & Medorum arcu-clarorum.
Ibi [*ſcriptum,*] quòd omnium primus ſubjugavit viros
Ægyptios, eorúmque rebellionem ultus eſt:
Ibi, quòd pulchram incenderat Athenienſium urbem
Magníque [*Helleſ--*] --ponti ponte-junxit latum dorſum,
Europámque Aſiæ Seſtúmque admovit Abydo,

Μετὰ τ πόλεμον τ Ἀσῆν ἐμέμνητο, ἢ ἕλλῳ ἐασιλείας συναγωγὴ παρθένων γίνε (ὅτε ἡ πόλεμος ἐφοσκάλλι διὰ πέντε ἐνιαυτός φασι γεγονέναι) μ ἦ τ ἐνιαύσιον κατάγειον εἰς αὐτὸν ἐλθοῦσα ἡ Ἐδὴρ βασιλείας μετέσχεν. Ἕτερα ἢ πάντα ἄλλα, ὡς ἰδεῖν ἐστιν, ἐγίνετο.

1569. Ἀποστάσιλι] Οἱ μὲ Πέρσαι ὑπὸ Καμβύσε τ Αἰγυπίων ἐνίκησε, οἱ ἢ ὕστερον ἀποστάσεως χαλεπὸν λαβόντες ὑπὸ τῦ Ξέρξε ἱπήσθησαν. Ὡς Καμβύσλω αὐτοῦ νικᾶν ἐφοῦτον, τ ἢ Ξέρξλι ὑπὸ ζυγὸν αὐτοὺ ἐφοῦτον ἄγειν, ὡς σκληρότερον δ' ὑρῶντες ὄντα.

1570. Πρῶτον Ἀθηναίων πολίεθρον] Τὰ μὲ Ξέρξε ἐπιβείσαντος, ἐᾶ τοῖς Ἀθηναίοις χρησμὸς ἐδόθη --Τεῖχος Τειτογενεῖ ξύλινον δηθῆναι ὑρύοπα Ζάς --Μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τό σε τέκνα τ' ὀγήσει· --Μηδὲ σύ γ' ἱππόσυνόν τε μένειν ἢ πεζὸν ἰόντα ---Πολλὸν ἀπ' ἠπείρε ςρατὸν ἥσυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν. Καὶ οἱ μὲ ταῦτα μὴ σάφα νοήσαντες ἐν τῇ Ἀκροπόλει ξύλινον τεῖχος κατεσκάσαν. Ὁ ἢ Θεμιστοκλῆς μὸν ἐκ τῶν νεῶν αὐτὰ ἐρμηνεύσας ὑπὸ τ πόλεως τοὺ ἀνδρας ἀπέπεμψεν. Ὁ ἢ Ξέρξης ἐφικόμενο τὸ ξύλινον τεῖχος ἢ τοὺ εὑρεθέντας ἐν αὐτῷ ἢ τ πόλιν κατέκαυσεν. Ὡς Ἀριςοφάνης ἐν Σφηξίν --Ἥλθεν ὁ Βάρβαρος τῶν καπνῶ τύφων ἄπαξ τ πόλιν ἢ πυρπολῶν.

1571. Πόντιο] Ἑλλησπόντου. Γεφύρωσε] γεφύρων ἐποίησεν ἐκ δύο νεῶν συζυχθεισῶν ὑπὸ τ Ἀσίας εἰς τ Εὐρώπλι ἢ Ἑλλάδα· Ὡς ἢ πρὶν αὐτῦ πατὴρ Δαρεῖο Θρᾳκικὸν βόσπορον ἐγεφύρωσε. Πλατὺ] εὐρὺ, μέγα, ὡς Ὅμηρος --ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ. Ἀντίφρασις ἢ ἀείσμως, ςενὸς γὰ ὁ πορθμὸς ἐᾶ. Πλατὺ νῶτον] τοῖς γεωμετρικοῖς ὁ νῶτος ἐνιαχῶς· ἢ τὰ νῶτα πλινθυπικῶς· Ὁ ἢ Θεόχριτός φησιν, --Αὐχὲν' ὀπίσθε βλας καὶ οἱ πλατὺ δέκευε νῶτον.

1572. Εὐρώπην τ' Ἀσίη Σηςόν τ' ἐπέλασσεν Ἀβύδῳ] Ὁ ζυγὸς ἐᾶ Λαμψακῦ ὅτι λαπτογλώσσε ποιητῦ αὐτὸ λέξει μεταπλέν.

Mariſque

Καὶ πελάγους θεὸν ὑγρὸν ἀφειδεῖ πύλῃσιν ἱμάσθλῃ·
Οὗρος δ' αὖ δόρυξεν Ἄθω μέγα θ' ὑψηλόν τε,
Ναυμαχίῃ δ' ἐφόβησε μεγαθενέϊ πόντος Ἄρηϊ· 1575
Πίστις δ' ἔνθα τέθηλε & ὄνομα Μαρδονίοιο
Καὶ γλυκὺ & ἀριθμὸς ἐὼν ὑπερηφανιάων,
Καὶ χάρις, ἣν οἱ ὄπασεν Ἀναξ ἐείκοσιν ἀμφιέπων,
Πλώτα μάλα ζαθέῃ πάσῃ ἔσθμ κεκαρηγμένα βίβλῳ.
Γεάπιο ἦ Εὐβοέος πολυπέζιον εὐρὺς Ἀνάσσης 1580
Εἰδός τε κάλλος θ'. ᾧ ἐνίκα φύλα γυναικῶν,
Ὧί τε φίλον βασιλῆος ἀκόντισεν ἵππον ἔρωτι·
Ἡ δέ νυ γῆν πάσησι μετέπρεπε πολυτέρπεσι
Κάλλει σωφροσύνῃ τε, τὰ δ' ἤρεας εἰσὶ γυναικῶν.
Ἀνδρῶν δ' αὖ βασιλὺς μάλ' ὑπείροχος ἦεν ἀπάντων
Ἀμφότερον λαοῖσι κεκασμένος ἠδ' ἀρετῇσι· 1586

1573. Θεὸν ὑγρὸν ἀφειδεῖ πύλῃσιν ἱμάσθλῃ] Ναυαγίας ἕνεκα χολώσας ὁ Ξέρξης τὰς πέδας ἐπὶ τῷ πόντῳ ἐμβαλλειν καὶ πληγαῖς ἡ Ποσειδῶνα μαστίζειν ἐκέλευσε. Πλατυτέρως περὶ τούτων Ἰσαὰκ ὁ Τζέτζης γράφει —Γεγονὼς δὲ χέρσου μέσην, ἵν' ὡσὰν χειμῶνος διαλυθείσης, διακοπὰς ῥάβδοις πληγαῖς ἐπιφέρῃ Ἑλλήσποντον καὶ δύο ζεύγη δεσμῶν σιδηρῶν ἐκέλευσεν ἐμβαλεῖν εἰς τὸ πέλαγος, ὡς δῆθεν ἡ θάλασσαν, οἷα θήλεια, δεσμῶν τοῖς χλοιοῖς. Ὅπως ἡ δύο ἄλλας, ἀντὶ τῶν πρώτερας, γαμούσας ταῖς ναυσὶν ἐζευγμέναις ἐποίησεν, καὶ πνεῦμα ὕπω, καὶ πᾶς πάντης ἡ ἱστορίας ὑπομνῆμα ἀναγινώσκει παρὰ τῷ προειρημένῳ Τζέτζῃ ἐν τοῖς εἰς Λυκόφρονα περὶ τὸ τέλος.

1574. Οὗρος δ' αὖ δόρυξεν Ἄθω] Ἀισχίνης καὶ Κτησιφῶντος περὶ Ξέρξου λέγει —Ὃν ἡ Περσῶν βασιλεὺς ὁ ἡ Ἄθω διορύξας. Περὶ ἡ τούτου ὑπὲρ ἐπιχειρήματος Λυκόφρων φησὶ —Τῷ θαλάσσας μὴ βατὰ —Πεζῷ πεζὸν ἔσεσθαι, γῆν ἡ ναυστάθμησεται —Ῥήσονσι παιδὸς χέρσου. Καὶ τοιοῦτό τι Σίβυλλα περὶ αὐτοῦ —τὰ μὲν βυθοῦ ὑγρὰ κέλευθα Πεζεύσει, πλεύσει δέ τε μέσον ἃ ποσὶ πατεῖται.

1575. Ναυμαχίῃ δ' ἐφόβησε] Τεταυτολόγηκα περὶ τούτων, ἵνα τὸ Περσῶν ἀλαζονικὸν μιμῶμαι. Ναυμαχίαν πρὸς τὴν Σαλαμῖνι, πεζομαχίαν ἡ ἐν Πλαταιαῖς ἡ Θερμοπύλαις. Οἱ ἡ Πέρσαι, νικήσαντες τὸν, ἐν αὐτῇ χρονικοῖς ταῦτα ὡς ἔνδοξα καὶ μεγάλα ἔχειν. Ἐδοξε ἡ αὐτοῖς πάντα λόγου ἄξια γράφειν λέγει Πλούταρχος, καὶ Τζέτζης περὶ ταύτης ναυμαχίας ἱστορεῖ, - Χρυσῷ θρόνῳ καθήμενον ὧρα ἡ ναυμαχίαν —Καὶ γραμματεῖς παίσαντο μέλλοντες ταῦτα γράφειν, ἐν ἡ Χιλιάσιν. Ἐκάθητο δὲ ὁ Ξέρξης ὅπου Κέρατι τῇ πέτρᾳ. Ὑπὸ πᾶ ὄρεϊ πρὸ Αι-

Μαρδό-

Marísque deum humidum strictâ verberavit scuticâ;
Montémque perfodit Atho magnúmque altúmque,
Navalíque pugnâ terruit omnes-Græcos præpotenti.
Fides ibi floruit & nomen Mardochii
Et genus & catalogus ejus benefactorum,
Et gratia, quam retribuit rex gloriosam talionem,
Omnia utique Divino hæc scribebantur libro:
Scribebatúrque Estheræ amabile decus Reginæ,
Speciésque & forma, quâ vincebat sexum mulierum,
Quâque charum regis vulneravit cor amore.
Hæc igitur omnibus præmitebat fœminis
Pulchritudine modestiâque; hæc enim decus sunt mulierum.
Virorum autem rex præcipuus erat omnium
Utrumque populis ornatus & virtutibus.

γιάλεω, ὡς Ἡρόδοτος. Παγαχαίους] πάντας Ἀχαιοὺς ὅτι παντὸς συναθροιζομένους, ἢ Ἕλληνας γνησίως καὶ τῷ ὄντι (ἄγαν ἐκ πατέρων καὶ μητέρων) Ἀχαιούς. Δίδυμος.

1577. Εὐεργεσιάων] Ὁ αὐτὸς Ξέρξης ἐν ὀπισθολ. ταῖς Παυσανίαν —Κείσεταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ εἰσαεὶ ἀνάγλαπτος, ὡς ἐν ἀφθίτῳ θησαυρῷ. Καὶ Ἡρόδοτος ἐν Οὐρανίᾳ —Φύλακος ἦ εὐεργέτης βασιλῆι ἀνεγράφη. Οἱ ἦ ἔνποροι καὶ βασιλέως φίλοι Πέρσαις εὐεργέται ἐκαλέοντο, ὡς ὁ Τζέτζης καλεῖ Ὥστε καὶ Ὀφθαλμὸς βασιλέως —Τὲς ἀκριβεῖς ἄνδρας καὶ εὐεργέτας. Ἴδε χίλια εἰς ἔτος ἀτξβ'. Ὁ ἦ εὐεργέτης βασιλέως Περσικὶ λέγεται Ὀρεσάγγας, ὡς Κοίλιος ὁ Ῥοδίγινος βιβλίῳ ιη'. κεφαλῇ β'. παρ' Ἡροδότῳ λαβών.

1580. Γεγράπται] Ἀντὶ τοῦ γέγραπται ἢ ἐγγέγραπται, ὁμοίως τὸ λεκτόν.

1586. Λαοῖσι κεκοσμημένος] Ὁ Δίκαρχος —Τιμᾶ μὲν βασιλῆς ἐνὶ πλήθει τέλεον ἀνδρῶν. Εἰ δ' ὑπολίζονες εἰσιν, ὅ,τι ὥλετο χρεῖ λαῶν. Σολομῶντος παροιμιῶν κεφ. ιδ'. κόμ. κη'. Καὶ οἱ Ἑβδομήκοντα— Ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως. Κεκασμένος] Κεκοσμημένος. Ἀρετῆσιν] Ἀνδρείᾳ, ἁπλοότ. ἐλεημοσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐχαριστίᾳ (οἷα μὲν ἐν τοῖς περὶ Ἀμάνε καὶ Μαρδοχαίου ἰδεῖν ὅζει) καὶ φιλοσοφίᾳ· καὶ ἐν ταύτῃ μάλιστά φασιν αὐτὸν ὑπὲρ τοσοῦτον ἐπιδεδακότα, ὥστε καὶ τεχνῶν καὶ μηχανημάτων πάσῃ ἐρᾶν ἐτέρῳ περιγένεσθαι, ἐν ᾗ λόγοις ἅ πάντως ἀδόξου ἔδει μὴ ἀσύμβολον. Φιλόμουσον ἦ πλεῖστον, ὥστε ψυχὴν ἐν τοῖς ὠσὶν ἔσαν πάσι δοκέναι. Ἄλλοι, ὅτι διὰ ταύτης τ' γνώμης τὸ ὀξύθυμον μόνον τ' ψυχῆς τὸ δ' ἀκοῆς γιγνόμενον ἀνίζητο, ὑπονοοῦσιν. Ὡς ἂν εἰ ποι, ὅτως ἄγαν ἡ ψυχὴ δ' ἀκοῆς εἴωθε κινεῖσθαι, ὡσεὶ ἐν τοῖς ὠσὶν ἱδρυμένη.

Mardo-

Μαρδόνιον δ' ἄρα τῷγε πελέσκετο κήρ ἀνιόν. ἄλλο.
Δεύτερος ἐν λιμῇ, βασιλεὺς δ' ὡς ἵκετο δήμῳ·
Πᾶσι δ' ἀρίστεσσι μετέφρεπεν ἠδὲ μέδουσιν
Ἀμφότερον, πιστόν τε νόον ἠπίφρονα βυλῇ,
Ἠέπιά δέ τε χερσὶν ἐγχρέμψῃ ὀξυὼ ἄρπα.
Τὸν μὲν ὁμῶς κύδηναν Ἰαδᾶσι μεγάθυμοι
Γέρσαι τε Μῆδοί τε· Σέβας δ' ἔλεν εἰσορόωντας,
Τοῖον οἷς βύσκε φάος θεοείκελος ἀνὴρ
Ὀμμασιν ἠμαθέοισιν ἀπαὶ σεμνοῖο φερσώπου.
Αἰεὶ δ' ἐν φρεσὶν ἧσι φιλίσσετα μήδεα εἰδὼς
Ἔδνεος ἕνεκ' ἄφενος ἑλὼν τελέσσαι ἐφύλαξε
Θεσμοὺς ἰδυπόρων πομπηλήτα ἠνία τεύχων.
Ἄμμιγα δὲ Πέρσῃσι δημιοῦργοις ἐβίωσεν,
Εὐκλειῶς ἐβίωσεν ἀνάκτορος οἶκον ὀφέλλων,
Τίσας δ' ἰθεῖάν τε κακοῖς ἐδλοίσι τ' ἀμοιβήν.
Ὡς ὄφελε λιμῆσιν πολλῆς ἐν κύδεϊ γαίων
Ὄψιμον αὖ μετόπισθε λάχεν βιότοιο τελευτήν.

1598. Παιδικήα] Κακὴς δὲ ἐκ τῆς Δίκης σκληρότητος καλοκἀγαθὸς ἢ ἐκ τῆς Δίκης γλυκύτης] Θέλξειεν. Ἠνία] τὰ δοίκησιν καὶ ὑπηρεσίαν ἤγουν νόμων.

1600. Οἶκον] Τὰ οἰκεῖα. Ὀφέλλων] Αὐξάνων καὶ ὠφελῶν.

1603. Ὄψιμον αὖ μετόπισθε λάχεν βιότοιο τελευτήν.] Οὐχ

ΤΗΣ ΕΣΘΗΡΟΣ

ΤΕΛΟΣ.

Mardochius verò ſub hoc dominus erat alter
Secundus honore, póſtque regem colebatur à plebe.
Omnibus autem Satrapis eminuit & principibus
Utrúmque ob fidelem animum prudénſque conſilium,
Novítque etiam manibus excitare acrem pugnam.
Hunc quidem paritèr honorabant Judæi fortes
Perſæque Medíque: Reverentia verò cepit ſpectantes;
Talem jaculabatur fulgorem divinus vir
Oculis admirandis à gravi vultu.
Semper autem animo ſuo amica conſilia ſciens
Gentis ſuæ opulentiam & libertatem cuſtodivit.
Legum juſtarum delinitrices habenas moderans.
Inter enim Perſas jura miniſtrans degit
Gloriosè degit regis ſubſtantiam augens,
Tribuítque æquam boníſque malíſque compenſationem:
Sic ille multis honoribus & decore inſignitus
Serum tandem ſortitus eſt vitæ finem.

Ὡς Ἀμὰν μὲν πρέπον καὶ ἐλπίδα δυσκλέα τὸ θανάτε ἔτυχεν. Ἀλλὰ συνεχῶς --Τιμῆσιν πολλῆς καὶ κύδεϊ γαίων Ὄψιμον αὖ μετόπισθε λάχεν βίοτοιο τελευτήν. Ταύτην δὲ μεγίστην διαφορὰν μεταξὺ τε κακῶν καὶ ἀγαθῶν δείκνισι μόνον τὸ Τέλος.

ESTHERÆ

FINIS.

Ἐπίγραμμα εἰς τοῦτο τὸ Ποίημα.

Τόδε νῦν Ἑδωὴρ ὁ Μαρδωχαῖε φέρον,
Μήτ' Ἀμφὶ ὑπνοιο ταρέξῃ κάλλιμα δῶρα.
Τοῖον γὰρ τῷ σαωῇ ἐπήξαμην ἄφλιζον ὠδὲ,
Ὄφρ' αἰεὶ βασήμοισιν ἐρεχθόμην κακά.
Τοῖον δ' ὔμμιν κῦδος ὀπάσαμην ἀγλαὸν μὲν, (πάχη·
Ὄφρ' αἰεὶ βασιλεῦσιν ἰδ' ἡγεμόνεσι φιλῆσθον.
Οὐδ' ὑμῖν μὴ Βίβλοι Ἐπιστήμοι κλέος εἴχον,
Ἦδε γὴ μὲν βίβλος ἀκήρατον ἔνομ' ὀπάσει.

Ταῦτα Θεῷ προτετύχθαι ἐάσομεν Ἑλλάδι φωνῇ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ ἀοιδοδόκε Βρεσμηνίδος εἰς κλέα χάρης
Θεσπέσιον πίνον ἄλλον ἐνὶ ἡδέσι μέμηλε
Κερκίδι Ἀυσονίῃ πολυδαίδαλος, ὕφαλον οἴμην.
Ἔνθα τάχ' Ἀγγλιάδας τε μάχας καὶ ἡδέα Κελτέων
Καὶ Μέλαν Ἡγεμονῆα φόβον Φεαζκωίδος ἀϊῆς,
Καὶ Καρόλυ Βασιλῆος ἀγακλυτὸν ἔυχος ἀείσω·
Εἰ ἐτεὸν μοι Φοῖβος ἀπὸ τρεπόδων ἀρροδίει,
Φοῖβος γὰρ νύ μοι ὄξι μέγας Βαυμόνικος αἰεί.
Δὸς χαίειν ἀμφοτέροισιν Ἄναξ Θεοείκελ' Ἰησοῦ,
Ἀμφοτέρῳ γὰρ Μῶσαι ἀπὸ ῥηνίων σκάθηρα
Τῷ ὁσίοις ὑδάτεσσιν Ἰορδήνεω ἀργυροδίνεω
Λυσάμην, ἦ δ' αὖκς ὣν ὕδασι Βαπτισμοῖο.

Epigramma

Epigramma in hoc Poema.

NUnc, *Eſthera*, levis capias ſolatia ſomni,
Nec metus Hamanis te turbet, Victor Hamanis;
Talem namque Crucem libro hoc ereximus illi,
Sentiat ut ſemper laqueatæ tormina mortis;
At decus hic vobis peperi indelebile tantum,
Regibus ut multis placeatis Xerxe perempto:
Nec veſtri *Annales* jam nomina veſtra reſervant,
Sed noſtro hoc ſemper vobis ſtat fama libello.

Ille Deo ſacer eſt, Græco quem diximus ore;
At me, dum in proprias revocat mea Patria laudes,
Jam novus ecce labor manet & ſub pectore ſurgit
Auſoniâ variatus acu, meta illa canenti.
Anglica ſors victis cantabo prælia Celtis,
Ductorémque *Nigrum*, quem Gallicus horruit hoſtis,
Et Caroli immenſam non vano carmine famam;
Siquid habes veri, Tripodis ſanctiſſime cuſtos,
Petrenſis Præfecte Domûs: Tu noſter Apollo.
Chriſte, operi cœleſte meo des munus utrique,
Utraque nam dudum puro ſe Muſa lavacro
Jordanis nitido ſe lavit flumine prima,
Altera Baptiſmi ſacro de fonte refulget.

NEquis fortè vitio mihi vertat, quòd in Homero imitando neglectior fuerim, ego rationes meas, cur id fecerim, aliàs congessi; nam nec infiteor, me saltem meliùs, si libuisset, præstare istud potuisse: Idque uno hoc argumento comprobabo, quòd sequentem ex Homero factam Parodiam vix unius horæ spatiolo condiderim. In quâ cùm ad Versuum ordinem me strinxissem, nemo non videt, si licentiosiùs hinc indè in Parodiâ velitâssem, potuisse me aliquam etiam laudem ex hoc scribendi genere mihi decerpere. En! tibi Ὁμηρικωτάτην totius Historiæ Estheræ Epitomen.

ΣΟΥΣΙΑΔΟΣ

ῬΑΨΩΙΔΙΑ Ἡ ΠΑΡΩΙΔΙΑ

Ὁ ΜΗΡΙΚΗ.

Ἤνιν ἄειδε Θεὰ Ἀμαληκιάδεω Ἀμυμῆ.
Οὐλομένην, ἣ μυρί Ἑβραίοις ἄλγε ἔθηκε.
Περσέων δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν,
Οὐκ ἀυτούς. Αὐτοῖσι δ' ἑλώρια τεῦχεν ἑ-
Ἦδ' ἑὸν οἶκον ἄπασι· Θεοῦ δ' ἐτελείετο βυλή. (αυτὸν,
Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Μαρδοχαῖός τ' Ἐσθὴρ φίλος & δῖνός Ἀμμυδίς.

Σφῶε τίς δ' ἄρ Γαλιλέων ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Ζῆλος ὁ οὗ ἕνεκ' ἦεν, ὃς γάρ τ' Ἀμμυδὶ πεφυκὼς
Νόσφιν ἐνὶ φρεσὶν ὦρσε κακὰ (Ἀρεταὶ δ' ὀλέκοντο.)
Οὕνεκα τὸν γ' Ἀμμὺ πάμπρωτα ἁρπακτῆρα
Μαρδοχαῖον. Ὁ δ' ἤλυθεν ἀπὸ βασιλῆίδος αὐλῆς
Κύδει ἀγαλλόμενος τε φέρων τ' ἀσφείσι ἄπτυνα
Στέμματ' ἔχων κεφαλῇφιν ἀγακλέα. Ἀρταξέρξεω
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· ἐρέθιζε δ' πάντας Ἑβραίους,
Μαρδοχαῖον μάλιστα σοφὸν κοσμήτορα λαῶν·
Μαρδοχαῖος δ' & ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἑβραῖοι

Οἵσι

Οἷσι Θεός ποτ' ἔδωκεν Ὀλύμπια δώματα ναίων
Περδομόλιω Σολύμοιο πόλιν ἐσἰ' οἴκαδ' ἱκέσθαι,
Γῆνα μὲ ὑ λύσσμν ☾ σὸν ἀφέλοντο Τιάρας
Ἀζόμβοι κακὸν υἱὸν ἐπεσβόλον Ἀμμαδάθαο.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲ Γέρσαι ἐπθυφήμησσμ ἅπμτες
Αἰδεῖσθαί τ' Ἀμφῆα ☾ αὖτῳ γένασθαι κάμμαχ'
Ἀλλ' ἐ Μαρδοχάῳ θεοσέπτοει ἰῶδθμε θυμῷ,
Γενναίως σ' ἀπέειπε, θρασεὼ σ' ὄβρι μῦθον ἔτελλε·
Μή σε, πέπον, γναμπτοῖσιν ἐγώ ποτε γένασι τίσω,
Ἢ νῦν μιμνίσμτ' ἢ ὕστερον ἐνθάδ' ἰόντα,
Μή νυ τό μοι πείσῃ σκῆπτρον ☾ σῆμματ' Ἀνακτ☾.
Γέναζα σ' ἐ κάμψω, πρίν μ' αὐτὸν πότμος ἔπεισι
Γαίῃ ἐν ἀλλοτρίῃ ἐνὶ Περσίδι πηλόθι πάσης
Χειρὸν ὀπιζόμενον ☾ ἐὸν νόμον ἀντιόωντα·
Οὐ φόβ☾ (ἀλλ' ἐρέθιζε) χαώτερος ὥς κε νέωμαι.
Ὡς ἔφατ'· ὤμωξεν σ' ὁ Ἀμάν ☾ ἐμίξατο μύθῳ·
Βῆ σ' ἀκέων πρὸς δῶμα πολυκληρίου μνάθρε·
Πολλὰ σ' ἔπειτ' ἀπάμυδε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ πονηρὸς
Ἀρπαξέρξῃ ἀνακτι, ☾ ἐξεφύτδυσε Δαρεῖ☾·
Κλυθί μοι, Ἀρταξέρξη, ὃς Ἀσίδα ἀμφιβέβηκας,
Περσίδα τε ζαθέην, ☾ Μήδων ἴφι δμάασεις,
Εἴ ποτε τοι, βασιλεῦ, χαρίεντ' ἐπὶ θυμὸν ἴηνα,
Ἢ εἰ δήποτε τοι δωρήματα μυρί' ἔπηκα
Περσῶν ἠδ' ἄλλων· τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Ἑβραῖοι πίσφαν ἔμ' αἰχμᾷ πήμασι λυγροῖς·
Ὡς ἔφατ' ἐυχόμην☾· τῷ δ' ἔκλυεν Ἀρταξέρξης,
Βῆ ῥ' κατ' Ἰάδαο καρηάων χωόμην☾ κῆρ
Δόγματα χερσὶν ἔχων ἀμφιγραφέα τε κύλινδρον·
Ὤιμωξαν δ' ἄρα Σῶσοι ἀπειλεόν χωομένοιο
Αὐτῷ ἀμπνοιόντος· Ὁ δ' ἤιε νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάμυδε φόβῳ· πάρα δ' ἔλι☾ Ἀμάν.

Δεινὸς

Δεινὸς ἦ κλόνος ὦρτο μέδης ἀπὸ δὲ τραπέζης,
Τὼς δ' ὄφιας ἅμ' ἅπαντ' ὀκάλυν, κύνας, αἰόλας ἀργές.
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσιν ἔπος ἐχεπυκὲς ἀφῆκεν,
Μελλόντων ἦ πυρὴ νεκύων ἤλπετο θαμειή.
Ἥματα μὲν δύο Περσὶ ἐπώχετο Δόγματ' Ἀνακτος,
Τῇ τετάρτῃ δ' αὐλιὼ εἰσήλυθε πότνια Ἐλπὶς.
Τῇ γὰρ Μαρδωνίου ὅπῃ φρεσὶ δῦνε πολύτλας,
Κήδετο γὰρ λαῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ἔφασκε.

ΕΥΧΑ-

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΕΓΓΟΝΩΝ

Τῶν τ' ἐμῆς Ἑδνῆος φίλων Καταλόγος & Μνημόσυνον.

Ρώμης ἱερὰ τέκνα & ἠϊθέοι Ὀξονίοιο,
Λαμπάδες Ὀξονίοιο, σοφῆς τ' ἀναθήματα Γαίης
Ἔμπνοα, παίδων γλωσσέων παιδές τε τεχνέων
Καὶ πάντων ἐπέων μῆνοι μεγάλοι τε Δικασταί,
Ὑμετέρων περιπάροιθε ποδῶν Πόνος ἕστ' ὀλιγῆι
Αἰδόμενος μέγα βῆμα σοφογλώσσοιο Καθέδρης·
Ὑμῖν ἱερὸς ἔσω. Ἐμοὶ δέ τε κύματα Χάμψης
Ἀιεὶ μὲν κλυπέοντα λιγυὸ κλύπον, αὐδὴ Ἑλικρὴς
Καϛαλίων δ' ὑδάτων, περιπίδας & χείλεα δούει
Νάμασι μυσσπόλοισι καλιὴ κικλήσκουσιν ἀοιδιύ.
Εἶς δέ κε ὑμέων εἰμί. Τέκος δέ με πότνια Γαῖα
Οἶδε καλεῖν, πατέρας ἧ ὄφρα νῦν ὔμμε καλήσω
Ὀμμασιν ὑμετέροισι τόδε βρέφος ἡδὺ περβάλλων.
Παῖδα ἧ τόν μοι ἔᾶτε, πάϊς γε ἀνάξιος ἀνδρῶν·
Παίδεσσιν μὲν ἔᾶτε σὺν ὁπλοτέροισιν ἀθύρειν
Ἢ ὑπὸ Βυσσείοιο περίφρονος, ἧ νύ τε παῖδες
Ἀνδρεάσ' ἐοίκασιν σοφίῃ & ἀμύμονα τέχνῃ,
Ἢ ὑπὸ Γωδείης φυλακῆς, Ἑλμιοῖ τε ῥάδδυ,
Ἕλμιν & Γώδυ, οἷς παιδύτερος ὀφέλλω,
Ἢ ὑπὸ Βαλζαίυ Καρθυσόνος, ἢ ὑπὸ Γαίλυ,

Ἠ δ' Ληδσίῳ παίδεσι μετ' Εμβυείοισιν,
Ἠ ὑπὸ Βδγκῆος, πόλλ' ὅς γράφε, πλείονα δ' οἶδεν,
Ἠ ὑπὸ σῦ, Βυρτῆρε, διδάσκεαι Νορβικίοιο.
Ἀλλ' ἔμπης ὄσσους κεν ἀριθμήσω τε δ' εἴπω,
Τέτων ἕνομ' ἕκαστον ἀείρετε, ὡς γὰρ ἔοικεν,
Ἄφθιτον ὑμετέροισι μεθ' ἡρώεσσιν ἰδέσθαι
Φήμης δεσπεσίης ἀδαμαντίνῳ ἐν πλακὶ χάρτεω.

ΓΡΩΤΟΝ Σαγκρωφθῆα μέγαν Λαμβηθέα Μύ-
Ὃν Δόμος Ἐμμανιῆλος ἐῇ κόσμησε μαθήσῃ, (θλω,
Εὐσεβίῃ σοφίῃ τε Θεὸς κραδίῃφιν ἔχευε,
Κἀρόλου ὕψιστόν μιν Ἐπίσκοπον ἔμμορε θέσθαι.
Ἔνδ' ἱερὸν Δωλβῖνα Ἐπίσκοπον, ὃν τε Ῥοφῆα
Ἀνδρες κικλήσκουσιν, ἐμὸν φίλον ἔξοχον ἄλλων,
Ἄργυρον ὃς χρυσόν τε φίλαις ἁμὰ χερσὶν ἔδωκε,
Καὶ πολὺ μᾶλλον χρυσῆ χρύσεον Ὄμηρον.
Εἰσέτ' Ἐπίσκοπον ἄλλον, ὃν Ἡλιὰς οἴδε καλέθρα,
Πέζιον Γωνίγκιον Ἀπόστολον, ἠδὲ παλαιῷ
Πέτρῳ ἐπ' Ἀμβρωνῷ, Πέζιος δέ οἱ ἦεθε Ῥώμης.
Ἔνθα πολὺ πρώτιστον ὅλης κοσμήτορα Γεάντης,
Δεύτερον, ἡγεμονῆα μετ' αὐτὸν Μονμουθίωνα,
Ἄλλων ἦ πρώτιστον, ὅσοι μοι δῶρ' ἐδάσσατο,
Ὀλβέηλον φιλόδωρον, ὃς Ἐμμανιῆλα φυλάσσει,
Ὀλβέηλον μεγάδωρον, ὃς ἄργυρον ἦλι φυλάσσει.
Καὶ Θωμᾶν Γάγλον λιμοζῶν ὑδρηλὰ φέρεσθαι,
Ἐξονέα δ', ᾧ ὄνομ' αὐτὸ ἐπίνετο δὲ μία λιμήν,
Δέσποτόν δ', ὃς ἔνομ' Ἀχαΐδα πᾶσαν ἱκάνει.
Συνδεύριόν τε μέγαν Ⓦ Δενελμῆα Δεκῆμον,
Συνδεύριον βασιλεῦσιν ἐοικότα δῶρα διδόντα,
Συνδεύριον κλυτὸν ἔνομ' αἰεὶ φίλον Ἐμμανιῆλι·
Ἐμμανιηλήων Βακαλαύεων ὃς πρατὴρ ἦεν
Ἀργύρεον κατ' ἔτος (κάνζῳ γλυκὺ) δῶκε κύπελλον.
Ὡς ὄφελ' Ἀμβροσίῳ τε φαεῖν ἦμαρ· εἵνεκα δώρων

Ἡδὲ πεῖν γλυκὺ Νέκταρ ἀπ' ἀργυρέοιο κυπέλλου.
Τῷ πεπάτων πυκάδυμε καὶ δοπλιαδὸν ζα Δρακοντα
Σπεγυῆρ', ὃς τέρας αὐτὸς ἐγίνετο Γαιαντίδι χώρῃ
Ἀμφότερον, Σοφίης τε βάθη & πλοῦτί δώρων·
Καὶ Βαυμώνικον ἐσλὸν (ὃς Οὐρανίῃ φίλος ἔζη)
Πετρείοιο Δόμοιο κλυτὸν πεδόμον· Ἔνθα Ῥαδάλφον
Εὐδώρον, δείπυσον, ἐμῇ μάλα πρόφρον ἀοιδῇ,
Κοινόβιον Χριστοῦο ἐπώνυμον ὅσε κυβερνᾷ·
Καί τε σοφὸν & Μῶρον ἰδὲ αὐκλέα Βιβλιοκλώνα,
Κωφόν, Ἠχαρδον, & Διλιγάμι Κλαδόεντα,
Μίνσυλλον, Βεάδιον, καφοφιλῶ δέ τε Βδυδερείλω,
Καὶ Κώκον Μύσαο δικαιστολον Ἡλιακοῖο·
Τύρνεον, ἠδὲ Γοπέα, Παμφῶά τε ῥίτορα Γεάντως,
Τύρνεον, ἠδὲ Γοπέα, Γαμφῶά τε πόμβας ἀφειδέας,
Καὶ Παιπονίδας σοφίης Γοσλιγιον ἴδρεν,
Βιγμῶρόν τ' Αὐλῆς & ἐνδυλία Γεμβεωκείης.
Οὐδὲ σιωπήσω Φλιαρὸν & ἐαὺ Σενιῶρα,
Εἴτ' ἐαὺ Σενιῶρα πορέξελε μοῖρα κυδιοιμῷ,
Οὐδὲ οἱ ὤπασε χαμαὶ, ἐμοὶ δόμῳ, ἄσσα δ' ὀπέσπ.
Ἐνθα Βαβιγκλῶνος νόον δῖνοον, ἠδὲ Λινετῖνον,
Χαμβερλᾶνα μέγαν & Νόρδιον ἔξοχον ἄλλων,
Νόρδιον, ὅς μοι παῖρ' αὐτὸς πόρε, πολλὰ δ' ὄφελλε.
Τὲς δ' εὗρον Λονδῖνον ἀνὰ πτόλιν ἀνέρας ἐσθλὲς,
Γωδόν τοι πρώκτα διδάσκοντον Ἠπιτῆσιν,
Ὅστε Θεῷ φίλος ἔζιν, ἐπεὶ φρεσὶν ἦπια οἶδεν,
Ὅστε σοφός τ' ἀγαθός τε, δόμῳ τε δόμ' εὖδοντι εἴκων.
Κρωνόν τε κρυνῷ ἐνδυγίκιον ἀργυροδίνῃ,
Σπρατῖόν τ' Ὀξονίοιο βαθὺ κλέος· ἠδέ νυ Ῥώμῃ
Ἐλθόν, ἀταρ Μύσῃ φίλον δύεα, Σκλιμφλῆτον,
Βέσβειον τε μέγαν νοέειν τ' ἄλλες τε διδάσκειν,
Βέσβειον, πολλ' ὅς γ' οἶδεν, φρονέει δὲ νυ παῦρα,
Πολλὰ δέ μοί πιθ' ὑπέσπ, ἃ & μέλλοντά πω ἦσιν,

Καὶ

Καὶ χαλεπὸς περ τὴρ χαλεπὸν ἑλκύσω, ἰῶ τῷ ὀφέλλει.
Ἔγαπα δ' αὖ Καλάμειον, ὃν Ἑλμῶνδον καλέουσι.
Τὸς δὲ Θεὸς μοι ἔδωκε φίλος χαλεπῇ ἐν ἀνάγκῃ
Ἔμμμωι, ἀὐτὸν ἐγὼ μάλ' ἐπαγήπαω ὡδὶ πάντων
Ἀνθρώπων πενίης ὄπιτάρροθον αἰὲν ἄειρον.
Ὅς τοῖσιν ὁμῶς τε ἐμοὶ δυσάμμιν γε πάρειγε,
Δῶρα δόμλυ πορε τοῖσιν, ἐμοὶ ζ' ἔδοσ' ἀνίκα πελάργειν.
Οὗτοι γὰν παῖδες Χαρίτων, πατέρες δέ τε Μουσέων,
Οὗτοί ὅλης σοφίης μεγάλοι φωσῆρες ἔασιν,
Οὗτοι ἐμῆς βίβλυ φάθ' ἔμπεδον· Ἀλλ' ἄγε, φήμη,
Τέτων ἔνομ' ἔκασον ἀνὰ χθόνα πᾶς ἄειρε.
Ἀρχμήν Γεάντηθεν ἀνὰ ῥαφερὼ τε τὸ ὑχρὼ
Εὔφημον σερεὼς δ' ὁρμὴν Ὀξονίωνδε τελέσεις.

INDEX
RERUM & VERBORUM
Notu digniſſimorum

Quæ in hâc Eſtherâ cum Verſu tum Scholiis continentur.

Numerus Verſum denotat; litera N. *ſignificat rem eam in Scholiis eſſe.*

A A

Bataza Eunuchus Regis 161
Abbichal Pater Eſtheræ 342, 1545. *Avus Mardochii* 294, 342.
Abydus Oppidum 1572
Achab rex Iſrael 1230
Achates gemma ſanguinei coloris 81
Adar vid. *Menſis*
Adales filius Hamanis 1429
Adoratio Perſarum regum 1261, N.
Adraſtæa Nemeſis quare 108, N.
Ἀδράστειαν περιγνῶν 105, N. *quid ſit* 108, N.
Ægyptica Miracula 1086
Ægyptii 1086, 1569
Ægypti nomen Eeria 336, N.
Aer ex aquâ rarefactâ 842
Ahaſuerus quis 594, N. *vid. Præfationem.*
Αἰνιγμὸς 1136, N.
Æterna Cohors 93
Æthiopes 22, 417, 609, 1363, 1552
Alexander quarè Magnus 599, N.
Alexander Rex Judæorum 399, N.
Ἀλιπόρφυρος Κάνδυς 784, & 1014, N.

Amalek ſtirps Deo inviſa 464. *Ejus Genealogia* ibid. N.
Aman Eunuchus 160
Aman Agagita vid. *Haman*
Amethyſtus gemma 85
Ammadathus pater Hamanis 462
Ammadathides Haman 1427
Amoris gradus 387, N.
Ammonius ab Homero confutatur 630, N.
Amoris remedium 273, N.
Anaxyrides quid 781, N. *undè*, ibid. *cui triplices* 782, N.
Angari quid 604, N.
Animæ præſagiunt antè mortem 1160, N.
Animæ ſedes 1006, N.
Annales regis 459, 968, 1566
Annales reginæ 1554
Annus cur λυκάβας dictus 329, N.
Annus regis tertius 25. *Septimus* 368. *Duodecimus* c. 9. l. 1. *Hebraicè verò* c. 3. v. 7.
Annulus ἀσπείρων quid 579, N.
Annulus regius 1319. *ejus Character* 1320, N.
Anno Virgines parantur 329
Annus Perſarum 12 *Menſium* 329
Antipathia Judæis & Amalechitis 492
Apollonii Rhodii Scholiaſtes ſublevatus 672, N.
Apollonii Tyanei de Magis dictum 848, N.
Apollonis Templum in Trojâ ubi ſitum 1160, N.
Appellationes variæ 672, N.
Aqua Eulæi bona 69, N.
Aqua principium omnium 841, N. *Rarefacta evaſit Aer* 842 *Ejus τὸ ἀειῶδες ignis fit* 843. *Groſſiores particulæ Terra fit* 845
Aquam optimam cur dixit Pindarus 841, N.
Aquilæ Scarabæus inimicus 515
Aquila cur φλεγύας dictus 515, N.
Arceſſæus Magorum princeps 193
Arcuum certamen in Suſis 49
Aredeus filius Hamanis 1430

Arichondas Tyrrhenus Inventor Tubæ 1406, N.
Aridates fil. Hamanis 1429
Arides fil. Ham. 1430
Aristophanes explicatus 826, N.
Ἀρμάμαξα *quid* 165, N.
Arphaxadi filius Selas 73
Arsace Persis 695, N. 1122, N.
Arsacidæ reges 815, N.
Artaxerxes quid significat 10, N. 436, N. *ejus Genealogia* 282, N. *Darii filius dictus* 436. *Centum & viginti provinciis præest* 23
Archeia Scholæ Persicæ 1289
Asia 1572
Astandæ quid 604, N.
Atachthus 668, 684, 702, 720, 732
Athei 1238
Athenæ inceduntur 1570
Athenæus emendatus 27, N.
Athos Mons 1574
Audacia quid Stoicis 1183, N.
Aures & Oculi regis qui 1362, N.
Aurum quare ἄφθιτον 78, N.
Aurum vincit Ferrum & ab eodem vincitur 1561, N.
Aurea ætas quare 78, N.
Αὐτόνομοι *quem habet accentum* 1285, N.
Aulicorum improbitas 182, N. 527, &c.
Azymorum feriæ 735

B B

Babylon & cur ὕδρματος 292, N.
Babylonis Muri ex quâ materiâ ibid. N. *eorum mensura* ibid.
Bacchius pro Anapæsto 1433, N.
Bagnas quid Persis 440, N.
Bajazethes Hamanis filius 1430

Barazon Eunuchus 160
Barbari ſerviles 210, N. & 273, N.
Barbitus quid & à quo inventa 37, N.
Barzæ fœminæ cantatrices 147
Bazan Eunuchus 160
Benefactaʼin Regem 1577, N.
Benjamini Tribus 289
Beryllus Gemma 85
Bethulia oppidum 371
Boni ſoli gaudent 1091, N.
Boni diſtributio Ariſtotelica & unde 873, N.
Bona ignorare humanum 918
Bonos dilige & ſuum cuique tribue 929
Bonum appetere lex Naturæ 1287
Bugathius Eunuchorum optimus 1095
Byſſus quid 116, N.

C C

K Εἰς τὸ σ' ἀγνοῦν 464, N.
Cæſar 655
Cæſar cur pallidos oderit 754, N.
Cæſar Sigiſmundus 273, N.
Calamitatis tempore preces utiles 727
Cambyſæ Imago 79
Cambyſes Ægyptum vicit 1569, N.
Cameli Dromades 1376
Candys veſtis regia vid. Ἀλιπόφυεος Κάνδυς
Canis rabida Lunæ inimica 514
Cantatrices fœminæ vid. *Barzæ*
Cantilenæ Magi 836, 1138
Caput pro Viro cur 1006, N.
Caput Gorgonis 1321
Carbunculo factus Tripus 123
Cardinalis Wolſei dictum 890, N.
Carnalitas Judæorum 646, N.

Caroli Primi Cædes impia 451, N.
Καθὼς pro ᾗ εἶπε εἷς, seu καθ' εἷς 501, N.
Κεκρύφαλος *quid* 744, N.
Cerebrum Persis in Deliciis 1122, N.
Certamina varia & Spectacula 39, &c.
Cestus Veneris 359, N.
Chalybonium Vinum 132
Chananæus Chami filius 628, N.
Chananææ terræ Nomina varia ibid.
Chaos quid & unde 840, N. *à Terpsimbroto Mago canitur* 840. καὶ ζοφερὸν & βένθος ἀμοιρον ibid.
Choaspes fluvius 68, 69, N.
Churaremon palatium 95, 96, 546, 1382
Circumcisio 1394
Cissiades vid. *Semaius*
Cisiani & Cissii dicti Susiani 70, N.
Κοδαῦος *quid Persis* 282, N.
Cognatus regis titulus honoris 1311, N.
Commentarii Rerum Gestarum 460, N. 1575, N.
Comparatio de Judethâ 370. *De violato passeris nido* 634. *De Lunâ stellis prænitente* 766. *De Jephthæ filiâ in periculo pulchrâ* 767. *De stellâ* 796. *De Phœnice alite* 1053
Concubinæ per vices ad Regem ductæ 341, N.
Consultare inter pôcla Mos Persarum 617, N.
Consilium malum Consultori pessimum 1235, N.
Consilium Mardochii Estheræ 319, 423
Convivium regis 26, 65, 410, 617
Convivium Vashtæ 137
Convivium Estheræ 812, 1116
Convivium cur κυπλλόμαχον 64, N.
Copia & Luxus regum mensis assident 142, &c.
Κόρα *quid* 504
Corpus vivum Νῆμας, *mortuum* σῶμα 1452, N.
Corvi mali malum Ovum 1428, N.
Creationis tempus 1304, N.
Crines nigri commendantur in fœminis 346, N.
Crucis Supplicium 457, 1225, &c.

Cubicu-

Cubicularii regis 151, 182
Cultus Deorum varius 1303
Cupido Estheræ capiti circumvolat 381
Κυβερνῆται & Κίβδηλοι 503, N. 777, N.
Currus ad Vashtam mittitur vacuus 163
Currus Solis 1150
Cyri Imago 78
Cyri parentes 78, N. *quid significet Cyrus* ibid.

D D

Darius Thracium Bosphorum ponte-junxit 1571, N. *Darius quid significet* 436, N. *Pater Artaxerxis* 436. *Ejus Imago* 79. *Unde regnum adeptus* 79, N.
David Jessiades 2
Debora Prophetissa 1464
Decretum, ut Viri essent superiores 252. *Ut Virgines selectiores congregentur* 281. *Ut Vashta repudietur* 250. *Ut cæderentur Judæi* 605. *Ut finis legibus uterentur* 1369
Defensio Poeticorum Epeisodiorum 1095, N.
Dei Providentia 177, N. *Dirigit omnia* 544
Dei voluntas in omnes perficitur 1264
Δειπνοκλήπτορες & εἰλεάζοι *qui* 1090, N.
Delphon Hamanis filius 1428
Deo fidentes Victoria sequitur 712
Deo orare nihil præstantius 728
Deorum linguæ quatuor 105
Deorum varius cultus vid. *Cultus*
Dæmon, non Orbis, à Christo victus 654
Descriptio palatii Artaxerxis 76. *Domus Judicatoriæ* 97. *Formæ Estheræ* 344. *Regis in throno sedentis* 773. *Solii Regalis* 772, N. *Sigilli Regii* 1320
Deus arbiter cordium 316. *Humanam Sapientiam frustrat* 545. *Est inspector humanarum actionum* 1239. *Fideles juvat* 1423. *Incarnatus* 9, N.
Deum agnoscere lex Universa 1286

Desiderium Estheram zonâ ornat 359
Dextra fidei signum 1184, N.
Diadema 775, 777
Didymi elogium 741, N.
Dies Decimus quartus Adar Judæorum cædi destinatus 538
Dies Adar 14, & 15. *Judæis festi* 1512
Dies Azymorum 735
Dies pro Anno 459, N. 1566, N.
Dii Persici 837, N. 841, N.
Διφορούμενα λέξεις 76, N. 113, N. 1377, N.
Dona Poetæ data 1166, &c. *eorum ratio* ibid. N.
Dona Reginæ data 411, N.

E E

EBurnea pyxis 537
Εγχοίμωσις *quid & unde* 162, N.
Ecbatana 691, N.
Ἔλεος *ab* ἔλεος *quomodo differt* 143, N.
Ἐλεύθερα ἀγορὰ *vid. Forum Liberale*
Epitome Historiæ Estheræ *ab* 1522, *ad* 1529
Ἐπιχειρεχαιρία 527, 586
Equus Regius 1015
Equus Nesæus, Soli sacer 1304, N.
Equi solis, cur ei affingantur 739, N.
Equorum solis nomina 1144, N.
Equites pugnam simulant 57
Equestris Cohors 93, N.
Eridanus fluvius 1156, N.
Esthera Orphana 297. *inter Virgines coacta* 304. *ejus forma describitur* 344. *Judethæ comparatur* 370. *Regem capit amore* 387. *Vashtæ loco Regina fit* 409. *Observantissima Mardochii* 422. *Tres dies jejunans precatur* 737. *Ad Regem itura se ornat* 740. *Solâ sine fuco pulchra* 343. *Comparatur Lunæ* 766. *Comparatur Jephthæ filiæ* 767. *Regem cum Hamane ad cœnam invitat* 804. *Laureâ coronâ donat Poetam* 1167

Ἠθικὸν quid 672
Eulæus fluvius 68. Εὐῖδρις cur dictus 69, N.
Eunuchi septem 151. Eorum nomina 160
Eunuchi γλυκύφωνοι & quare 401, N. Παχύμηροι & quare 660, N.
Eunuchus μαλακόχρως 303, N.
Eunuchi duo in Regem conjurant 440. Quare ibid. N. A Mardochio deprehensi 448. Plectuntur supplicio crucis 456
Europa 1572.
Exitus acta probat 1603, N.

F F

Fabula Æsopica 515, N.
Fabula Jovis & Titanum pugnæ 836
Fabula Phaethontis 1137, &c. Ejus Analogia ad Hamanem 1136, N.
Fœminarum optima indoles 756
Fœminæ Judæis fataliter utiles 1462
Fœminam non decet ad virum ire 174
Fama & quare εὔσημος dicta 300, N.
Famulæ Reginæ 172, 311, 660
Feminalia Regum triplicia 782, N.
Feriæ 1511
Fides in Deo ponenda 1422
Fidentes Deo nunquam deseruntur 712
Finis distinguit bonos à malis 1603, N.
Firmicus cautè explicatur 739, N.
Fœdus Judæorum de feriis agendis 1535
Fluvii & Fontes cur veteribus sacri 841, N.
Fluvius Eulæus 68. Choaspes dictus 68, N. Eridanus 1156. Padus dictus ibid. N. Ilissus 1156, N.
Fores regiæ apertæ 76
Foribus Regiis assistere Honor Persis 441, N.
Forma Dei Donum 383
Formæ laus 756. Formæ tela 377, N.

Forma Eſtheræ 344
Forma 295, 307, 344, *vid. Puchritudo.*
Forma cum Verecundiâ 755, 1584
Forum Liberale Perſarum 1289, N.
Fortitudo timorem, Juſtitia laudem ab aliis extorquet 1527

G G

Agates Gemma 82
Galactites Gemma 83
Gaza quid 576, N. 1560, N.
Gemmæ variæ *ab* 81 *ad* 85
Genealogia Memnonis 70, N. *Mardochii* 288. *Artaxerxis* 282, N.
Genitivus redundat 637. *ad hanc notam* * N.
Gladiatores 53
Gorgonis caput 1321
Γεγραπται pro ἐγέγραπτο, ut λέκτο pro ἐλέλεκτο 1580, N.
Gratia in carmine quid 3, N.
Gratitudo bonis propria 430, N.
Gratitudo Perſarum propria 430, N. & 980, N.
Grotius reprehenditur 1469, N.
Gynæceum primum Virginibus 285. *Secundum Concubinis ſervandis* 336
Γυναικοκρατίας *dedecus* 236, N. 252, N.
Γυναικοφιλία *Artaxerxis* 150, N. 281, N. 334, N.

H H

Hadaſſa primum nomen Eſtheræ 298. *quid ſignificet* ibid. N.
Hades Mortis ſtatus 1492, N,
Haman ex genere Amalek 464
Haman Agagita 581

Haman in regis favore maximus 465. *Summis post regem honoribus affectus* 469. *In Mardochium stomachatur* 508. *Uxorem consulit de ultione capiendâ* 533. *Sortes jacit* 538. *Scribas congregat* 591. *Regis & Reginæ conviva* 809. *Viso Mardochio excandescit* 865. *Poetam sui Imagine donat* 1169. *Crucem parat Mardochio* 910. *Securus dormit* 915. *Suspendio perit* 1227

Hamanis decem filii eorúmque nomina 1427. *Ejus famulus Salephus* 1096. *Ejus pater Ammadathas* 462. *Uxor Zorasea* 533

Hebræos quando & quare reliquit Deus 710, N. & 1415, &c.

Hebræorum Pater Israel 1454

Hebræorum luctus 640

Hebræi pugnam ineunt 1400

Hector idem Phrygibus quod Persis Darius 436, N.

Hegeus Princeps Eunuchorum 285, N. *custos Virginum* 305

Heliades sorores Phaethontis 1157

Hellespontum Xerxes ponte jungit 1571

Hercules Persarum Sandes 837, N.

Herodes 656

Herodotus commendatur 691, N.

Herodotus Xerxi σύγχρονος 594, N.

Hesiodus explicatus 3, N.

Hesychius emendatus 27, N. & 515. & 815. & 821. *Et (ubi bis emendatur)* 826, N.

Holophernes 372, 1464

Homerus explicatus 401, N. 1006, N. 1160, N. 1161, N. 1176, N. 1385, N.

Homerus περιοδικὸς 659, ibid. N. 1128, N. pag. 165, &c.

Homines improvidi 916, *In malis securi* 917. *In bonis bona nesciunt* 918, N.

Hortus Regius Paradisus dicitur 1208, N.

Hospes bonus cognato malo potior 1312

Forma Estheræ 344
Forma 295, 307, 344, *vid. Pulchritudo.*
Forma cum Verecundiâ 755, 1584
Forum Liberale Persarum 1289, N.
Fortitudo timorem, Justitia laudem ab aliis extorquet 1527

G G

Agates Gemma 82
Galactites Gemma 83
Gaza quid 576, N. 1560, N.
Gemmæ variæ *ab* 81 *ad* 85
Genealogia Memnonis 70, N. *Mardochii* 288. *Artaxerxis* 282, N.
Genitivus redundat 637, *ad hanc notam* * N.
Gladiatores 53
Gorgonis caput 1321
Γεγραπο pro ἐγεγραπτο, ut λέκτο pro ἐλέλεκτο 1580, N.
Gratia in carmine quid 3, N.
Gratitudo bonis propria 430, N.
Gratitudo Persarum propria 430, N. & 980, N.
Grotius reprehenditur 1469, N.
Gynæceum primum Virginibus 285. *Secundum Concubinis servandis* 336
Γυναικοκρατίας *dedecus* 236, N. 252, N.
Γυναικοφιλία *Artaxerxis* 150, N. 281, N. 334, N.

H H

Hadassa primum nomen Estheræ 298. *quid significet* ibid. N.
Hades Mortis status 1492, N,
Haman ex genere Amalek 464
Haman Agagita 581

Haman in regis favore maximus 465. *Summis post regem honoribus affectus* 469. *In Mardochium stomachatur* 508. *Uxorem consulit de ultione capiendâ* 533. *Sortes jacit* 538. *Scribas congregat* 591. *Regis & Reginæ conviva* 809. *Viso Mardochio excandescit* 865. *Poetam sui Imagine donat* 1169. *Crucem parat Mardochio* 910. *Securus dormit* 915. *Suspendio perit* 1227

Hamanis decem filii eorúmque nomina 1427. *Ejus famulus Salephus* 1096. *Ejus pater Ammadathus* 462. *Uxor Zoraſea* 533

Hebræos quando & quare reliquit Deus 710, N. & 1415, &c.

Hebræorum Pater Iſrael 1454

Hebræorum luctus 640

Hebræi pugnam ineunt 1400

Hector idem Phrygibus quod Perſis Darius 436, N.

Hegeus Princeps Eunuchorum 285, N. *cuſtos Virginum* 305

Heliades ſorores Phaethontis 1157

Helleſpontum Xerxes ponte jungit 1571

Hercules Perſarum Sandes 837, N.

Herodes 656

Herodotus commendatur 691, N.

Herodotus Xerxi σύγχρονος 594, N.

Heſiodus explicatus 3, N.

Heſychius emendatus 27, N. & 515. & 815. & 821. *Et (ubi bis emendatur)* 826, N.

Holophernes 372, 1464

Homerus explicatus 401, N. 1006, N. 1160, N. 1161, N. 1176, N. 1385, N.

Homerus παροιμιαζόμενος 659, ibid. N. 1128, N. pag. 165, &c.

Homines improvidi 916, *In malis ſecuri* 917. *In bonis bona neſciunt* 918, N.

Hortus Regius Paradiſus dicitur 1208, N.

Hoſpes bonus cognato malo potior 1312

Humanarum rerum insinceritas 1128, N.
Hyperionides sol 1142
Hypocritarum consuetudo 549, N.

I I

Jairus Pater Mardochii 288
Jairiades dictus 6,970
Jael quæ Sisaram occidit 1467
Jeconias ad Babylonem portatur 292
Jejunium publicum indicitur 724
Jephthæ filia 767
Jerusalem à Nehemiâ instauratur 9. *à Nebuchadnezare capitur* 290
Jessiades vid. David
Igneus Mars quarè 1402, N.
Ignis ex aqua 843
Imago quarè ἄφθιτος 78, N.
Imago Cyri, Cambysæ, Smerdis, Darii 78
Imago Hæmanis 1169
Imagines Deorum 100
Imago Dei Rex est 451, N. 1261, N.
Inauris Regis Unio 787
Indi 21, 417, 600, 1363, 1552
Indi μελαγχρῶτες & quare 21, N.
Infernum ubi vulgò locatur 839, N.
Infinitivus pro Imperativo 1318, N.
Ingratitudo Persis invisa 430, N.
Insomnia Artaxerxis 922
Invidia insatiabilis 893, N.
Jovis cerebrum edulium 1123
Jovis & Titanum pugna 836
Josephi Historici commentum 1530, N.
Ἱπποκορυστὴ quid 57, N.
Iphigeniæ fabula undè sumpta 767, N.
Iracundi in amorem proclives 150, N.

Ira furor brevis 190, N.
Ira insatiabilis 522, N.
Iræ Græca vocabula & eorum differentia 255, N.
Iræ signum, scintillantes oculi 1199, N. Ταυτολογεῖν 1200, N. *vid. Signa*
Irati cur blæsè loquuntur 189, N. *cur circumspectant* 190, N.
Judas Patriarcha 14, 628
Judæa terræ varia nomina 628, N.
Judæa Rex 291
Judæi Captivi 11, 1268, *cur*, 1267
Judæorum luctus 640. *Gaudium & Salus* 1385. *Victoria* 1403. *Constantia in periculis* 496, N.
Judethæ facinus 370, 1464
Judicatoria Domus Regis 97
Juger terræ qualis mensura 897, N.
Jupiter Capitolinus 399, N.
Jupiter pluvius pro aere 69
Jupiter Persarum Belus & Oromasdes 837, N. *Ita dictus Xerxes* 282, N.
Justitia necessaria 214
Justitia Divina serò punit 1234, N.
Justitiæ definitio 6212, N.
Justitiam colere lex Naturæ 1286
Jus dicunt Persarum Reges 103
Jusjurandum Regis per Mithram 1442, N.
Iynges aureæ 106, N. *Quid sint* ibid. *Quibus hæc adde*

—Ψελλὸς ὁ Σοφώτατος περὶ Χαλδαϊκῆς τέτε τῆ—Ἐνέργει περὶ ἧ Ἑκατηνὴ φρόφαλον· —λέγει —Ἑκατινὸς [ἢ Ἑκατικὸς] φρόφαλον σφαῖραν ὅτι χρυσῆ, μέσην σὰ φερεσαν περικλείσα, διὰ τινος φερομένη ἁπάντος, διὰ ὅλης αὐτῆς ἔχυσα χαρακτῆρας. Ἣν ὃ φρόφαντες ἐποιοῦντο τὰς ὁπλήσεις, καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖν εἰώθασιν, Ἴυγγας, εἴτε σφαιρικὸν εἶχον, εἴτε περίμηκες, εἴτε καὶ ὅ,τι ἄλλο. Ἃ δὴ δοῦντες τοῦ ἀσήμου ἢ κλωσθεῖς ἐξεφώνουν ἤχος, γελῶντες καὶ ἅμα μαίζοντες. Διδάσκει δὲ [Ζωροάστρης] ἃ τελετὰ ἐνεργεῖν, ἤτοι ἃ κίνησιν τοῦ τοιούτε φρόφαλε, ὡς δυνάμιν ἀπόῤῥητον ἔχοσ. Ἑκατινὸς ὃ καλεῖ, ὡς τῆ Ἑκάτη [Ἄλλοι Ἀδράστειαν καλοῦσιν] ἀναπεμπομένη. Ἡ δὲ Ἑκάτη διὸς ὅτι φῶς Χαλδαίοις, ἐν δεξιᾷ μὲ αὐτῆς ἔχυσα τὴν πηγὴν τῆς ἀρετῆς. Ἔστι δὲ τὸ πᾶν φλυαρεῖν. *Hæc illi.*

L L

Λακτατικὸν Λακρώνιον *quid & unde* 113, N. 826, N.
Lac nihil reflectit 350, N.
Lacrymarum ratio 1160, N.
Lacrymæ ex gaudio frigidæ, dolore calidæ ibid. *ejusdem rei ratio* ibid.
Lamentatio Mardochii 628
Lampades ad lectum Regis 400
Lapides pretiosi vid. Gemmæ.
Lavatio Persarum ante cibum 813
Laus Pulchritudinis 383
Laus Estheræ 364, & 365, 422, 1580. *Artaxerxis, totum Caput ultimum. Mardochii* 1587. *Terpsimbroti Poetæ* 1129
Lecti aurei & argentei 117
Lectica Vashtæ Reginæ 163
Levi tribus 17
Leges bibendi 136, N.
Lex à Christo non solvitur 1226, N.
Lex Mosaica ab homine dissolvi non potuit 1298, N.
Lex, nè sponsa viris exhibeatur 178
Lex Convivalis 133
Lex Persarum quando inviolabilis 240, 570
Lex ut Regem injussu adeuntes cæderentur 691, N. *Ejus inventor Deioces Medus* ibid.
Lex Naturæ 1285. *Vid. in titulo Decretum & Mos*
Libri ex pellibus 594, N.
Linguæ Deorum quid 105, N.
Livius Explicatus 1562, N.
Longinus commendatur 1469, N. *emendatur* ibid. *Ejus de Mose Testimonium* ibid.
Lucis præstantia 1385, N.
Lucius publicus 640, 657
Ludi Conviviales, vid. Certamina

Lunæ canis inimica 514
Lunæ inter ſtellas eminentia 766
Luxus Regum Menſis aſſidet 143
Lux pro Salus 1385, N.

M. M.

Magiſtratus loquens Lex 210, N.
Magi Regis Amici dicti 185, N.
Magi delicias temnunt 198. *Herbis veſcuntur* 201
Magorum Parſimonia 197 *Juſtitia* 204, 217 N.
Magus quid ſignificet & unde 185, N. 847, N.
Magus & Poeta Terpſimbrotus 848
Mahometis Opinio 841, N.
Majeſtas Imperii 32 &c.
Mali Originem quomodo Perſæ explicant 837, N.
Malum fugere Lex Naturæ 1287
Malum è parvo fit citò magnum 568
Manicæ Perſarum 504 N. 1251
Manes unde Hæreſin habuerit 837, N.
Mardochii Doctrina 450, N.
Mardochii Eminentia inter ſuos 659, N.
Mardochii nominis derivatio 287, N.
Mardochius Judæus 287. *De Regis periculo ſolicitus* 451. *Eſtheram educat* 296. *Reginæ conjurationem patefacit* 453. *Solus Hamanem contemnit* 472. *Tres dies jejunus precatur* 736. *Super Judæis luget* 622. *Eſtheræ abituræ dat præcepta* 318. *Ejus Triumphus* 1041. *Comparatur Phœnici* 1053. *Laudatur* 1587
Margarita 787
Maria Virgo 1471
Marmaſimas Hamanis filius 1429
Maſtigophori Perſarum 1041, N. 1043
Matrimonii cauſa finalis 280, N.
Maxillis alienis ridere 1161, N.
Medorum & Perſarum congruitas 132, N. 468, N. 691, N.

Mediocritas, Estheræ 422
Megabyzus 1010, N.
Μηλοφόροι qui 92, N. & 93, N.
Meleser Magus 195
Membranæ Scriptoriæ, vid. Libri ex pellibus
Memnon Susorum conditor 70, N. *Ejus genus* ibid. *Cognomen Niger* 1177.
Mendacium quando honestum 1095, N.
Mensis Adar 539, N. 608. 1397. 1495. 1511. *Tebeth* 368, N. *Nisan* 540. *Sivan* 1353, N.
Mercurius in conviviis quid 1176, N.
Μεσόλδχος χρόνων 778, 779, N. *Soli Regi conceditur* ibid.
Messias 645
Miracula septem orbis 292, N.
Mithra quid significet 78, N. 1304, N. *Persarum Deus* 1304
Mithridates scribit decretum, ut cæderentur Romani, quicunque in Asia negotiabantur 613
Monitores quibus invisi 895, N.
Mons Athos perfoditur 1574, N.
Mons Ægialus 1575, N.
Morientes prædicere solent 1160, N.
Μῶμον quid Cypriis 162, N.
Morpheus 923
Mors (Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa) 590, N. *Solam differentiam facit* 1603, N.
Mos armatos Regis thronum circumsistere 695
Mos ante potum de sobrietate disserere 815, N. 819
Mos Reges expergefaciendi 927, N.
Mos Regem Pers. Dona Reginæ dare 411, N.
Mos coram Rege manus manicis inserere 504, N. 1251
Mos Persis Regem adorandi 1261, N.
Mos Persis ad bibendum cogere 136, N. *Voracius se ingurgitare* 826, N.
Moses 1, 1469
Muchæus Magus 216
Mulier technis inveniendis apta 900, N.

Mulieres parere oportet 252, N.
Mulieribus decori Nigri capilli 346, N.
Multitudo populi est Gloria Regis 1586, N.
Musæus Poet. quis fuerit 380, N.
Musica in Convivijs 36, 144

N N

Nabothus Jesreelita 1232
Navalis pugna ad Salamina 1575, N.
Nebuchadnezar Jeconiam abduxit 290. *Babylonem muro cinxit* 292, N. *Ejus genus, vires & victoriæ* 293, N. *Avus erat Vashtæ Reginæ* 137, N. *Idem esse cum Megabyzo putatur* 1010, N.
Nehemias Urbem Sanctam instaurat 9
Nesæi Equi 1304, N.
Nisan vide titulo Mensis.
Nimrod conditor Babylonis 292, N.
Nummi bellorum nervi 1561, N.
Nuptiæ Esteræ 398
Nuptiales Epulæ 26, 411

O O

Oculi Hamanis cur obnupti 802, N.
Oculi & Aures Regis quid 1218, N.
Oculis Epulari 1362, N.
Ogus Gigas 38, N.
Oracula Magica vid. Zoroastres 1087, N.
Oraculi de Talione Sententia 1226, N.
Oraculi Delphici mendacium 1433, N.
Oraculum Apollinis Clarii expositum 1304, N.
Oraculum Delphicum Athenienſibus datum 1570, N.
Oraculum Philippo Macedoni datum 1561, N.

Oraculum Sibyllinum 113, N. *Emendatur* 1234, N.
Oratio Regis ad Convivas 134. *Ad ſeptem Eunuchos* 152. *Ad Magos* 187. *Ad ſeipſum* 261. *Ad Hamanem* 582, 1000, 1029, 1215. *Ad Eſtheram* 799, 852, 1179, 1200, 1342, 1436. *Ad Mardochium* 1254, 1302. *Ad Servos* 977, 991, 995
Oratio Eſtheræ ad Atachthum 687. *Ad Regem* 804, 856, 1187, 1204, 1330, 1444.
Oratio Hamanis indignabundi 511. *Ad Regem* 549, 1009. *Ad Amicos* 869. *Secum* 1004
Oratio Mardochii ad Aulicos 488. *Lugentis* 628. *Ad Atachthum* 672, 705. *Ad Regem* 1262
Oratio Amicorum Hamanis 1078
Oratio Uxoris Hamanis 535, 899
Oratio Eunuchorum ad Regem 170. *Eunuchi ad Salephum* 1098, 1109. *Ejuſdem Bugathii ad Regem* 1221. *Eunuchi Atachthi ad Mardochium* 722
Oratio Magorum ad Regem 206. *Magi Muchæi ad Regem* 218
Oratio Aulicorum ad Regem 275. *Ad Mardochium* 480, 498.
Oratio Morphei ſub Darii formâ 926
Oratio Virginis per ſomnum viſæ 943
Oratio Salephi ad Bugathium 1101
Orientaliores populi ſerviliores 210, N. 273, N.
Oromaſdes & Areimanius 837
Oromaſdes dictus Meſoromaſdes 927, N.
Oroſanges quid 1577, N.
Ὦδε *pro* Δεῦρο *vel* ἐνταῦθα 1109, N.

P P

Padus vid. Eridanus
Palatium Artaxerxis 76
Palatium interius 691, N. 709
Pallor vitii ſignum 754, N.

Paradiſus Chriſtianorum 1208, N.
Paradiſus Regis hortus dictus 1208
Paraphraſtæ Chaldæi Nugæ 137, N. *Sana opinio* 735, N.
Parius lapis 115, N.
Partes de mensâ mittere quid 1122, N.
Partborum & Perſarum congruitas 132, N. 468, N. 815, N.
Pauper, qui Divitem irritat, ſtultus 498
Pauſanias explicatus 273, N.
Peplus quid 745, N.
Peregrinus Bonus malo Cognato melior 1312
Perſæ equites & quarè 20, N.
Perſæ ſuperbi 632, N. 1575, N.
Perſeus πλεγδεις πόδας 1321
Perſis ratum quid 570
Perfidia nunquam impunita 448
Phœnicis cerebrum 1122, N.
Phœnix ejúſque deſcriptio 1053
Phaethon equus, vid. Equorum Solis nomina.
Phaethontis fabula 1135. *Ejus interpretatio ad Hamanem reducta* 1136, N. *Ejus ſorores in arbores* 1157
Pharaoh cur Joſepho annulum dedit 1319, N. *Ejus filia Moſis ſervatrix* 1486
Phariſæi à Chriſto cur reprehenſi 1226, N.
Pharſadates Hamanis filius 1428.
Phaſgas Hamanis filius ibid.
Philtrum Regis quid 107, N. *vid. Iynges*
Phoradates Hamanis filius 1429
Picta Regis veſtes 782
Pindarus explicatus 841, N.
Platanus aurea 399, N.
Poeta Terpſimbrotus 836, 1128. *Donis afficitur triplicibus* 1166. *Ejus illecebræ in carmine* 1162
Poetæ miſcent utile dulci 1128, N.
Poetæ Sapientiam ſpirant 835
Poetæ Veteres Philoſophorum loco erant 1166, N.
Pompa 1049

Pompeius 399, N.
Populus multilinguis 597
Potentiores irritare ſtultum 483, N.
Precandum quomodo 726. *Semper maximè in miſeriis* 727
Præcones 1045, N.
Præſens pro futuro 248, N. 1271, N.
Præteritum pro futuro certitudinem denotat 628, N.
Proclamatio coram Mardochio 1045
Proſelytorum duo genera 1396, N.
Προτρέπω *quid* 234, N.
Πτερυγόεσι *quid* 604, N.
Pulvinar Perſici Regis 399, N.
Pulchritudo, vid. Forma
Pulchritudo omni dono præſtantius 757. *Donum Dei* 383
Pulchritudinis 758. *Arma* 1474. *vid. Formæ Tela*
Pugna Navalis, vid. Navalis
Pugna ad Thermopylas 1575
Purim, vid. Feriæ
Purim Perſis Sortes ſonat 1530
Purpuræ Inventio 1014
Pyrrhi Gemma mirabilis 81, N.
Pyxis Eburnea 537

R R

Rabbini reprehenſi 1087, N.
Rabida canis Lunam laceſſit 514
Rahab meretrix Judæis profuit 1466
Rebelles Ægyptii domantur 1569
Regia vid. Palatium.
Reges Perſidis Dii dicti 282, N.
Regius habitus 773, &c.
Reges veteribus Joves dicti 282, N.
Reges Deos vocat Scriptura 388, N.
Regibus obediendum aut ſubmittendum 210, N.
Regibus aſtat Deus & conſervat 1273
Regina vid. Eſthera & vid. Vaſhta

Religiones variæ vid. Cultus
Repudium Vaſhtæ 250
Reſponſio Mardochæi ad Eſtheram 706. *Vid. plura in titulo Oratio*
Rex Sigillum dat Hamani 580. *Ab Hamane tollit* 1219 *Dat Mardochæo* 1318. *Quid inde ſignificabat* 1319
Rex Perſarum nemini viſendus 691, N.
Rex Perſarum eſt Rex Regum 599, N.
Rex in Convivio quis 136, N.
Rex Pater familiâs 1101, N.
Rhyntaces cerebrum 1122, N.
Riſus vid. Maxillis
Rubor virtutis color & unde fit 754, N.
Rupes Κνεφ *dicta* 1575, N.

S S

Salamis 1575, N.
Salephus Hamanis famulus 1096
Saltatio Virginis in ſomno viſæ 936
Salutandi formula ad Regem 1262. *Ad Amicum, Fratrem, Patrem, &c.* 672, N.
Salutandi Formula Græcis Modernis uſitata 501, N.
Salutantibus Perſis mos Tiaram demittere 503, N.
Sapphiri myſterium 99, N.
Sapphirino lapide Domus camerata 99, & 105, N.
Sarſethæus Magus 195
Satrapæ quid & quid ſignificet 28, N.
Satrapæ Aures & Oculi Regis dicti 1362, N.
Scabellum Perſarum Regis 399, N.
Scaliger erroris incuſatus 380, N.
Scarabæus Aquilæ inimicus 515. *Fœminam non habet* ibid. N.
Sceptrum Eſtheræ porrigit Rex 794
Scribæ Perſarum omnia quotidiè accidentia deſcribunt 460, N. 1575, N.

Scribæ Regii 591, 1352
Scriptura S. S. Liber Verax 8. *Ejus locus explicatur* 292, N. 628, N. 840, N. 841, N. 1226, N. 1562, N.
Scolium quid 824, N.
Sehon gigas Amorræus 1087
Selas Arphaxadi filius 73. *Susianam provinciam colonia implevit* 73
Sela Urbs ab eo condita & nominata 74
Sella aurea Regis 104
Semaius 290
Semiramis 292, N.
Septuaginta emendati 123, N. 342, N. 1530, N.
Septem Consiliarii 217, N.
Seraglio 336, N.
Servilitas Persarum 273, N.
Sestus Oppidum 1572
Shasgaz Eunuchus custos Pellicum 337
Sigilli Regii descriptio & Impressa 1320, N.
Sigillum Authoritatis signum 1319, N.
Signa superbiæ tria 513, N. 810, N. 890, N.
Signa in Viro & Fœminâ 406, N.
Signa Iræ 189, &c. 509, 522, N. 708, N. 1199, N. &c.
Signa Amoris 394
Sinistrum latus honorabilius Persis 1327, N.
Smaragdus Gemma 84
Smerdis Imago 79
Sol Ignis 1304, N.
Sol Persarum Deus 1304
Sol aureus Sigillo Regio insculptus 1320
Sol vid. Mithra
Solium Regis armatis cinctum 695, N. *Describitur* 772, N.
Solomon Rex 3
Somni portæ quid 938, N.
Sophocles explicatus 1406. N.
Sortes jactæ per auguria 540
Sortes vid. Purim.
Spes in Deo ponenda 1422

Spon-

Spondæus quinto loco quid requirat 73, N.
Surdus Terpſimbrotus 1128
Suſa quid ſignificet 27, N.
Suſa Metropolis Suſianæ provinciæ 72. *A quo condita* 70. *Super Eulæi ripis ſita* 68
Suſpendium Regicidarum 456. *Hamanis* 1228. *Hamanis filiorum* 1452

T T

Tabellarii Pennis diſtinguebantur 804, N.
Talionis lex quomodò recta 1226, N.
Talentum quid 576, N.
Tapetes 114, 1120
Terpſimbrotus vid. Poeta
Terra ex aquâ ſtagnante 845
Terra à Phaethonte uſta 1151
Terra & Aqua à Perſis petuntur 1562, N. *Ejus rei ratio* 1562, N.
Tebeth vid. Menſis
Thaletis Opinio 841, N.
Tharabs Eunuchus 161
Tharſa Eunuchus 160. *Regicida* 442. *Cruci figitur* 456
Themiſtocles interpretatur Oraculum 1570, N.
Thermopylæ 1475, N.
Thronus vid. Solium
Tiara genus pilei Perſici 503, N.
Tiara Regis ſola erat recta 777, N.
Titanes in igneum carcerem detruſi à Jove 839
Tithonus pater Memnonis 71
Traditiones ſacræ ab Ethnicis corruptæ 767, N. 837, N.
Τραχίδειμοι & κωλυσίδειμοι qui 1112, N.
Tributa ſoluta 412. *Impoſita* 1557
Tripus ex Carbunculo factus 123
Triumphus Mardochii 1040

Tubarum Inventor 1406, N
Tubæ Tyrrhenicæ quare ibid. N.
Turcarum mos 338, N.

V V

Vaſhta quomodò peccârit 177, N.
Vaſhta quomodo Hebraicè, ejus pater,&c. 137,N.
Vaſhta Regina epulum facit 137. *Regis mandatum reſpuit* 166. *Reſponſum dat arrogans* 173. *Legem prætendit* 177. *Repudiatur* 250
Vaticinari morituros aliquando & unde 1160, N.
Vendere ſub haſtâ 11, N.
Veneratio Regi exhibita à quibus 468, N. 282, N. *Ratio ejus ibi &* 1261, N. *Ejus modus* 1261, N. *vid. Adoratio*
Veneris Ceſtus vid. Ceſtus
Ventre carere qui dicuntur 1561, N.
Venus Perſarum Anaitis dicta 837, N.
Venus 347,353,354.
Veneſtas Eſtheram ornat 361
Verax Liber quis 8
Veritatem docentur Perſæ 1289, N.
Veſtimenta Mardochio à Rege conceſſa 1315, 1381, N.
Victoriæ ſymbolum Spadix 273, N.
Victus & diæta Regis Perſici 132, N,
Vinum Regis vid. Chalyboniurm
Vinum ad peccatum redigit 270
Virginum congregatarum numerus 302
Virtutis præco Rubor 754, N.
Vitis Aurea 399
Vltio jucunda iracundis 318
Vrbs Sancta cur ita dicta 9, N.
Voluntas Regum Gentilium pro lege erat ante Trojana Tempora 210, N.
Unguenta μαγωπικὰ & πυκνωπικὰ 842, N.

X X

Xerxes est ille Ahasuerus 594, N. *Vid. Præfationem*
Xerxes vid. Artaxerxes
Xerxes quid significat 10, N. 436, N. *Ejus gesta*, capite ultimo. *Ejus tituli & Nomina* 1526, N.
Xerxis opinio de sede Animæ 1586, N. *Conjectura, quid illa Opinio sibi velit*, ibid.

Z Z

Zebaltha Eunuchus 160
Ζῆθι ἔναξ *Salutandi formula* 1262, N.
Zelotypia Persarum 165, N. 177, & 178, 236, N.
Zodiacus circulus 1149. *Ignea semita dicitur* 739
Zona Muliebris 359, N. *Zonion dictum* 780, N.
Zona virilis 780, N.
Zona Regum Persicorum 780
Zopyrus Megabyzi Pater 1010, N.
Zoroastea Hamanis Uxor 533, 868, 1071. *Ejus Consilium* 899
Zoroastres, (*sive Chaldaica Oracula*,) *explicatur* 1304, N. *Iterum*, Index, *titulo*, Jynges.

FINIS.